

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus)

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2017

Kirjanpitoyksikköön 380 kuuluvat virastot:

Uudenmaan ELY-keskus
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Satakunnan ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Kaakkois-Suomen ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Keski-Suomen ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Lapin ELY-keskus
TE-toimistot
KEHA-keskus

SISÄLLYSLUETTELO

1 Toimintakertomus	4
1.1 Johdon katsaus	4
1.2 Tuloksellisuus.....	5
1.3 Toiminnan vaikuttavuus	18
1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus.....	18
1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus.....	20
1.3.3 Satakunnan ELY-keskus	22
1.3.4 Hämeen ELY-keskus	25
1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus	27
1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus	29
1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus.....	31
1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus.....	32
1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus	34
1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus.....	36
1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	39
1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus	41
1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	44
1.3.14 Kainuun ELY-keskus	46
1.3.15 Lapin ELY-keskus	48
1.3.16 ELY-keskuksen erikoistuminen	50
1.3.17 ELY-keskusten yhteinen toiminta	55
1.4 Toiminnallinen tehokkuus	59
1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus	59
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	78
1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	83
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta	86
1.5.1 Suoritteiden määrät	86
1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu.....	90
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	95
1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö.....	96
1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö.....	109
1.7 Tilinpäätösanalyysi	121
1.7.1 Rahoituksen rakenne	121
1.7.2 Talousarvion toteutuminen	122
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma	128

1.7.4 Tase.....	130
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	132
1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	133
1.9.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot.....	133
1.9.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet	133
2 Talousarvion toteutumalaskelma.....	135
3 Tuotto- ja kululaskelma	145
4 Tase.....	147
5 Liitetiedot	150
6 Allekirjoitus.....	174
7 Tilintarkastajan merkintä.....	175

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Vuosi 2017 oli ELY-keskusten kahdeksas toimintavuosi ja samalla kolmanneksi viimeinen ennen maakunta-uudistuksen voimaantuloa. Hallituksen linjausten mukaisesti ELY-keskukset ja TE-toimistot lakkaavat 1.1.2020 lukien ja pääosa ELY-keskusten tehtävistä siirtyy perustettaviin maakuntiin. Osa tehtävistä siirtyy perustettavaan valtion lupa- ja valvontavirastoon ja liikenteen tehtäviä siirtyy perustettaviin uusiin liikenne- ja viestintävirastoon sekä väylävirastoon. TE-toimistojen vastuulla olevien palvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnille.

Maakuntauudistuksen valmistelutehtävät ovat vaatineet resursointia varsinkin esimiesten osalta, mutta myös asiantuntijat ovat osallistuneet valmistelutyöhön. ELY-keskukset ovat muutoksesta huolimatta onnistuneesti huolehtineet palvelukyvystä ja henkilöstön hyvinvoinnista, mikä ilmenee asiakkaiden ja sidosryhmien parantuneissa palautteissa ja henkilöstön työtyytyväisyyden nousussa.

ELY-keskusten nykyiselle strategiakaudelle 2016 - 2019 laadittiin Aluehallintoviranomaisten ja ELY-keskusten yhteinen strategia-asiakirja, jossa määriteltiin valtion aluehallintoviranomaisille yhteiset strategiset painopisteet ja yhteiset toimintatavat. Strategia-asiakirja osaltaan toteuttaa hallitusohjelman ja sen kärkihankkeiden tavoitteita. Valtion aluehallinnon yhteiseksi tavoitteeksi määriteltiin edellytyksien luominen alueiden vahvuuksiin perustuvalle kestäväälle kasvulle ja hyvinvoinnille.

ELY-keskusten tulossopimusten yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet on jaettu kolmeen painopisteseen. Ihmiset ja yhteisöt -painopisteen tavoitteena on lisätä ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointia, osaamista ja työllisyyttä sekä parantaa osallisuutta ja turvallisuutta. Yritykset ja elinkeinot -painopisteen mukaan ELY-keskukset edistävät elinkeinoelämän monipuolistumista, kansainvälistymistä ja yritysten elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä ennakoivasti ja kestävästi. Ympäristö ja luonnonvarat -painopisteen tavoitteena on edistää ympäristön hyvää tilaa, kestävästä yhdyskuntakehityksestä, luonnon monimuotoisuutta ja tuottaa kasvua luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi ELY-keskuksilla on toiminnalliseen tehokkuuteen, tuotoksiin ja laadunhallintaan sekä henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyviä tulostavoitteita.

Talousskasvun arvioidaan vuonna 2017 nopeutuneen reiluun 3 prosenttiin ja työllisten määrän arvioidaan nousseen noin 1 prosenttia edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyysaste lähenei vuoden lopussa 70 prosenttia ja työttömien työnhakijoiden määrä painui alle 300.000 henkilöön.

Hyvästä työllisyyskehityksestä huolimatta työllisyyden edistämiseen liittyvät tulostavoitteet saavutettiin vain osittain. Varsinkin rekrytointiongelmia koskeva tavoite osoittautui liian haastavaksi. Alueiden ja yritysten elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn edistämiseksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tarjoamilla keinoilla oli keskeinen merkitys ja rahoituksen kysyntä oli aktiivista. Uusien yritysten perustamisessa jäätin tavoitteesta, mutta Pk-yritysten t&k -toiminta oli aktiivista. Elinkeinoelämän kuljetusten kannalta myönteistä on, että maantieverkon korjausvelkaa pystyttiin kuromaan kiinni. Ympäristön hyvään tilaan ja luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvät tavoitteet saavutettiin pääpiirteissään suunnitellusti.

Hallitusohjelman mukaisesti valtion aluehallinto uudistaa toimintatapojaan edistämällä digitalisaatiota. ELY-keskusten osalta kehittämistyö toteutettiin Iskukykyinen ELY2-ohjelmalla vuosina 2015-2017. Kolmivuotisen ohjelman kokonaiskustannukset (ml. hallintokustannukset) olivat noin 5,1 M€. Ohjelmassa toteutettiin noin 60 projektia. IE2 -ohjelman hankekokonaisuudet olivat palvelujen kehittäminen, toiminnan sähköistäminen,

asiakaspalvelun tehostaminen, hankintojen sähköistäminen sekä osaaminen ja toimintatapamuutokset. Muutama IE2:n rahoittama projekti jatkuu vuosina 2018-2019.

Vuoden 2017 alussa siirtyivät innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä pieniä energiatukia koskevat tehtävät Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESiin. Elokuussa alkoi viiden ELY-keskuksen alueella (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pirkanmaa, Pohjois-Savo ja Lappi) kuntakokeilu, jossa osa TE-toimiston asiakkaista siirtyi kunnan asiakkaiksi.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenoihin kohdistuvat säästöt jatkuvat edelleen. Vuonna 2017 ELY-keskukset ja KEHA-keskus käyttivät toimintamenoja n. 172 M€, mikä oli lähes 16 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna. TE-toimistot käyttivät vuonna 2017 toimintamenoja n. 157 M€, mikä on n. 3 M€ enemmän kuin vuonna 2016. Vuonna 2018 ELY-keskusten toimintamenomomentille on budjetoitu n.168 M€ ja TE-toimistojen toimintamenomomentille n.162,6 M€.

Vuonna 2017 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tehtäviä hoidettiin 2.956 henkilötyövuoden voimin, mikä oli 124 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuonna 2016. Valtaosa vähennyksistä johtui innovaatioasioiden siirtymisestä Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESiin. TE-toimistoissa henkilötyövuosia tehtiin 2.903, mikä oli 244 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Merkillepantavaa on, että ELY-keskuksissa henkilöstön työtyytyväisyys on parantunut ja TE-toimistoissa pysynyt ennallaan, vaikka maakuntauudistus aiheuttaa henkilöstön keskuudessa epävarmuutta tulevaisuudesta. ELY-keskuksissa henkilöstön työtyytyväisyyden kokonaisindeksi oli 3,57 (vuonna 2016 3,52) ja TE-toimistoissa työtyytyväisyysindeksi oli 3,39 (vuonna 2016 3,39).

Asiakkaiden antama palaute ELY-keskusten palveluista on jatkanut paranemistaan. Kokonaisarvio oli 4,11, kun vuotta aiemmin se oli 4,03. Tulos kertoo siitä, että sähköisiin palveluihin siirtyminen on onnistunut hyvin. Erityisen tyytyväisiä asiakkaat olivat palvelun asiantuntemukseen ja ystävällisyyteen. Käsittelynopeudessa on vielä parantamisen varaa.

Myös sidosryhmät kokivat ELY-keskusten toiminnan kehittyneen hyvään suuntaan. Vuonna 2017 toteutetun kyselyn mukaan kokonaisarvosana oli 3,71 (vuonna 2015 3,6).

Maakuntauudistuksen valmistauduttaessa virastot ovat nostaneet lähivuosien tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi palvelukyvyn varmistamisen sekä henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin tukemisen. Henkilöstön osaamista, ammattitaitoa ja muutosvalmiuksia onkin vahvistettu ja kehitetty erilaisten koulutusten ja valmennusten avulla.

1.2 Tuloksellisuus

ELY-keskusten toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kautta. Kokonaisuutena voidaan arvioida, että tuloksellisuuden paraneminen on jatkunut myös vuoden 2017 aikana. Vaikuttavuutta kuvaavien tulostavoitteiden osalta tavoitteet saavutettiin monilta osin ja ELY-keskusten toiminta on tavoitteiden mukaista.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kokonaistuottavuus on noussut edellisvuodesta. Taustalla ovat ELY-keskuksiin ja TE-toimistoihin kohdistuvat säästötoimet, jonka johdosta oman toiminnan kulut ovat supistuneet yli 10 M€. Samanaikaisesti suoritteiden määrät ovat kasvaneet.

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin ELY-keskusten tulostavoitteita ja arvioita tavoitteiden toteutumisesta.

ELY-keskusten tulostavoitteet on luokiteltu aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten yhteisessä strategia-asiakirjassa määriteltyihin strategiaan painopisteisiin. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan tulostavoitemittareiden avulla, joista osa on numeerisia indikaattoreita ja osa puolestaan sanallisia mittareita, joissa ELY-keskukset itse arvioivat tavoitteiden toteutumista. ELY-keskusten tulostavoitteiden ja seurantamittareiden tiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa valtion tulostietopalvelu Netraan. (www.netra.fi)

Numeeristen indikaattorien toteumatiedot vuosilta 2015-2017 ja tavoitearvot vuodelle 2017 on koottu taulukoihin kunkin tulostavoiteryhmän yhteyteen. Myös sanallisista mittareista on laadittu tiiviit analyysit. ELY-keskusten yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat tulostavoitteet on luokiteltu seuraaviin painopisteisiin:

- Ihmiset ja yhteisöt
- Yritykset ja elinkeinot
- Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskusten analyysit yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta ovat luvussa 1.3.

ELY-keskusten toimintatavoille on yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden lisäksi asetettu hallitusohjelmasta ja strategia-asiakirjasta johdettuja tavoitteita ja mittareita, joilla kuvataan toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotoksien ja palvelujen laadun kehittymistä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan myös luvussa 1.5 sekä henkisten voimavarojen hallintaa kuvaavien tulostavoitteiden toteutumista raportoidaan luvussa 1.6.

ELY-keskukset esitetään ELY-asetuksessa luetellussa järjestyksessä. ELY-keskuksista käytetään seuraavia lyhenteitä:

Uudenmaan ELY-keskus	UUD
Varsinais-Suomen ELY-keskus	VAR
Satakunnan ELY-keskus	SAT
Hämeen ELY-keskus	HÄM
Pirkanmaan ELY-keskus	PIR
Kaakkois-Suomen ELY-keskus	KAS
Etelä-Savon ELY-keskus	ESA
Pohjois-Savon ELY-keskus	POS
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	POK
Keski-Suomen ELY-keskus	KES
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	EPO
Pohjanmaan ELY-keskus	POH
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	POP
Kainuun ELY-keskus	KAI
Lapin ELY-keskus	LAP

Taulukoiden merkinnät: - = tietoa ei tuoteta, .. = tieto ei ollut saatavilla julkaisuaikana

Ihmiset ja yhteisöt

- Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus %*	2015	29	29	23	20	24	27	23	29	29	28	33	23	24	31	23	27
	2016	29,7	23,3	25,7	20,9	27,0	21,8	32,6	28,5	28,4	27,2	28,4	27,3	24,3	25,5	24,7	26,9
	tot 2017	36	34	45	33	33	30	29	36	29	36	33	31	33	42	36	34
	tav 2017*	23	23	23	22	23	23	23	23	23	20	23	23	23	23	23	23
Virta yli 3kk työttömyyteen %	2015	55	44	47	46	51	48	47	38	41	48	41	44	49	45	45	48
	2016	53,8	44,5	46,2	45,2	52,8	46,6	45,5	36,3	41,6	46,1	41,3	43,9	48,9	43,5	45,0	47,3
	tot 2017	48,9	41,2	38,4	45,3	39,7	44,3	45,5	34,6	41,8	39,1	37,4	39,4	45,9	41,6	43,1	44,0
	tav 2016	35	35	35	35	35	35	35	30	35	35	35	35	35	35	35	35
Virta yli 3kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla %	2015	40	31	38	36	45	40	41	21	34	43	32	35	45	33	31	37
	2016	41,3	33,1	36,3	35,7	47,6	36,6	36,9	20,2	32,6	39,5	34,4	37,7	44,6	30,7	31,8	37,2
	tot 2017	32,2	23,7	30,0	33,1	27,7	34,0	33,6	19,7	32,4	28,3	30,6	30,2	39,7	30,2	30,3	32,0
	tav 2017	25	22	25	23	25	25	25	19	25	25	25	25	25	24	25	24
Vaikeasti työllistytävien määrä	2015	54920	18069	8441	15516	22587	13843	5777	9469	7817	13907	4715	5594	15928	3588	7984	208462
	2016	59554	18157	8165	15213	23147	14357	5681	9934	8018	14032	4905	6022	15500	3279	7649	213866
	tot 2017	53718	16187	7349	14065	18899	13291	5147	9076	7924	12172	4350	5695	14355	2718	6683	191629
	tav 2017	48000	16500	7600	14000	21600	12400	5400	9250	7450	13000	4500	5550	14200	3300	7250	190000
3 kk ammat. työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2015	43	39	35	50	40	54	45	31	50	47	43	40	46	36	43	43
	2016	35,7	38,2	39,0	40,0	33,4	54,8	46,4	35,4	43,4	46,9	42,4	38,5	43,3	30,9	42,8	40,6
	tot 2017	39,0	27,3	25,5	40,0	30,7	46,7	45,2	31,2	37,5	51,4	38,3	36,6	41,7	42,7	39,8	38,1
	tav 2017	36	36	35	35	39	40	42	32	39	42	38	36	39	36	39	37
3 kk palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2015	38	44	53	46	44	55	54	52	56	51	50	41	51	60	52	47
	2016	41,7	52,6	58,4	48,8	49,4	56,8	51,5	50,6	53,2	54,4	51,4	42,4	55,7	59,8	56,1	50,5
	tot 2017	44,6	44,0	58,5	55,4	45,0	59,3	58,8	52,5	55,6	52,0	48,9	43,4	56,1	53,9	56,5	50,9
	tav 2017	34	46	50	44	46	48	47	45	49	50	46	41	45	55	48	45
Virta yli 3 kk työttömyyteen maahanmuuttajilla (kansalaisuus) %	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tot 2017	51,9	41,4	41,3	40,1	27,1	35,8	32,5	32,7	42,5	37,2	37,7	37,4	34,4	22,6	40,0	43,9
	tav 2017	40	50	50	35	50	50	40	45	45	50	45	32	50	35	45	43
3 kk kotouttamiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus %	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tot 2017	30,0	20,8	29,2	28,4	32,2	24,8	29,9	16,3	41,8	32,1	27,5	23,7	22,2	10,5	42,4	28,4
	tav 2017	30	33	34	40	35	34	30	32	37	40	40	36	40	35	34	34

* rekrytointiongelmien toteumatieto vuodelta 2017 on keskiarvo 2017 I-III vuosineljänneistä ja 2016 IV vuosineljännes

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteen mittarit muodostuvat lähinnä ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintaa kuvaavista indikaattoreista. Tavoitteiden toteutumisessa suuri merkitys on alueellisella työmarkkinoiden kysynnällä ja tarjonnalla ja mittarien kehityksestä näkyikin, että työttömyys lähti voimakkaaseen laskuun koko maassa ja työvoiman kysyntä vahvistui.

Elokuussa viiden ELY-keskuksen (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pirkanmaa, Pohjois-Savo ja Lappi) alueella alkoi kuntakokeilu, jossa osa TE-toimiston asiakkaista siirtyi kunnan asiakkaiksi. Näin ollen toimistolla ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa näiden asiakkaiden osalta tuloksiin loppuvuoden osalta. Kuntakokeilujen vaikuttavuudesta ja tuloksellisuudesta tullaan tekemään TEM:n toimesta erillisarvot.

Rekrytointiongelmien ovat pahentuneet kiihtyneen työvoiman kysynnän myötä ja kaikilla alueilla jäätin asetetuista tavoitteista. Koko maan tasolla rekrytointiongelmia koki alustavien arvioiden mukaan 34 % toimipaikoista, kun vuonna 2016 vastaava luku oli 27 %. Alustavien tulosten mukaan rekrytointiongelmien määrä näyttäisi helpottuneen vain Etelä-Savossa, mutta tavoitteeseen ei sielläkään päästy. Muita vaikeampi tilanne näyttäisi olevan Satakunnassa ja Kainuussa, joissa rekrytointiongelmista raportoi yli 40 % toimipaikoista. Lopulliset tiedot saadaan maaliskuun 2018 aikana.

Virta yli 3 kk työttömyyteen oli haasteellinen tavoite, eikä tavoitteeseen päästy millään alueella. Koko maan tasolla 44 % työttömyysjaksoista venyi yli 3 kuukauden kun tavoite oli 35 %. Vastaavasti myös **nuorten alle 25 -vuotiaiden työttömien virta yli 3 kuukauden työttömyyden** - mittarin osalta jäätin tavoitteesta kautta maan. Hyvin lähelle tavoitetta päästiin Pohjois-Savossa. Molemmista tavoitteista tilanne on kuitenkin parantunut edellisvuoteen verrattuna kaikissa ELY-keskuksissa.

Pitkäaikaistyöttömyys laski voimakkaasti vuonna 2017, vaikeasti työllistettäviä oli koko maan tasolla noin 22.000 vähemmän kuin edellisvuonna. Vaikka **vaikeasti työllistettävien määrälle** asetetusta tavoitteesta jäätin koko maan tasolla, ylti moni alue tavoitteeseen ja edellisvuoteen verrattuna kaikilla alueilla tilanne parani. Tavoitteeseen pääsivät Varsinais-Suomi, Satakunta, Pirkanmaa, Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Kainuu ja Lappi.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuen vaikuttavuutta mitataan ELY-keskuksille asetettujen kahden tavoitteen kautta: **3 kk ammatillisen työvoimakoulutuksen ja palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden prosenttiosuudella**. Koko maan tasolla jäätin asetetuista tavoitteista, tosin ammatillisen koulutuksen osalta tavoite ei jäänyt kauas. Ammatilliselle työvoimakoulutukselle asetettuun tavoitteeseen pääsivät Varsinais-Suomi, Satakunta, Pirkanmaa, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala. Palkkatuetulle työlle asetettuun tavoitteeseen pääsivät Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Kainuu.

Vuodelle 2017 asetettiin kaksi uutta tavoitetta liittyen maahanmuuttajien palveluihin: **Maahanmuuttajien virta yli 3 kuukauden työttömyyteen ja 3 kuukautta kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus**. ELY-keskukset onnistuivat näissä tavoitteissa varsin hyvin. Kotoutumiskoulutukselle asetetuista tavoitteista jäätin ainoastaan Lapissa ja Pohjois-Karjalassa. Maahanmuuttajien virta yli 3 kk työttömyyteen asetetusta tavoitteesta jäätin Uudellamaalla, Hämeessä ja Pohjanmaalla.

Ihmiset ja yhteisöt

Ihmisten kokemus hyvinvointi ja turvallisuus paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat kpl	2015	..	..	-	-	..	-	-	..	-	-	-	..	..	-	..	..
	2016	1307	290	-	-	354	-	-	484	-	-	-	235	467	-	172	3309
	tot 2017	859	258	-	-	451	-	-	494	-	-	-	369	270	-	241	2942
	tav 2017	1130	550	-	-	660	-	-	540	-	-	-	390	460	-	270	4000
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus %	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	96	95	92	91	94	89	94	93	96	91	95	96	93	98	79	94
	tot 2017	99	99	96	100	99	99	100	100	99	99	99	100	99	99	97	99
	tav 2017	90	95	95	95	100	90	91	95	100	96	90	95	93	95	90	..
Asukkaiden määrä merkittäväällä tulvariskialueilla	2015	..	..	-	..	..	-	-	-	-	..	-	-	..	-	-	..
	2016	528	9202	-	56	-	749	-	-	-	0	670	-	475	-	5102	-
	tot 2017	627	9217	-	60	-	762	-	-	-	0	664	-	481	-	5034	-
	tav 2017	680	9000	-	52	-	762	-	-	-	0	760	-	905	-	3340	-
	2015	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..

Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	2016	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..
	tot 2017	3,3	3,1	-	-	3,2	3,2	-	3,0	-	3,0	2,7	-	3,0	-	2,6	3,1
	tav 2017	3,1	3,1	-	-	3,1	3,3	-	3,1	-	3,1	3,1	-	3,1	-	3,1	..
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä	2015	687	373	-	-	222	225	-	286	-	179	342	-	266	-	138	2718
	2016	594	370	-	-	207	184	-	297	-	159	317	-	260	-	109	2497
	tot 2017	648	371	-	-	185	140	-	250	-	186	267	-	230	-	73	2350
	tav 2017	699	355	-	-	191	159	-	314	-	180	266	-	281	-	139	2725
Sanallinen tavoite: Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät monin tavoin ihmisten hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteiset tulostavoitteet liittyvät pakolaisten kotouttamiseen, elintarvikkeiden tuotannon turvallisuuteen, tulvariskien hallintaan sekä liikenteen toimivuuteen ja turvallisuuteen.

Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat -mittarilla tarkoitetaan kansainvälistä suojelua saaville ELY-keskusten osoittamia kunta- ja kuntapaikkoja, jotka on käsitelty ja hyväksytty kunnanvaltuustossa tai -hallituksessa. **Pakolaisten toteutuneiden kuntasijoituspaikkojen** osalta määrä putosi edellisvuodesta ja asetetusta tavoitteesta jäätin koko maan tasolla yli 1.000 kpl, eikä yksikään ELY-keskus päässyt tavoitteeseen.

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus -tavoite kuvaa sitä, kuinka hyvin elintarvikeketju täyttää säästöjen vaatimukset. Tavoitetta on edistetty valvontatarkastuksilla, koulutuksilla ja kehittämishankkeilla. Tulostavoitteeseen päästiin lähes kaikkien ELY-keskuksen alueilla ja tarkastukset toteutuivat monilla alueilla jopa 100 prosenttisesti.

Asukasmäärät merkittävillä tulvariskialueilla ovat säilyneet likimain edellisvuoden tasolla, tosin alueelliset erot ovat merkittäviä. Tulostavoitteiden arvioinnin kannalta on jatkossa olennaista, että alueelliset tulvakartat saadaan ajan tasalle. Myös mittaustapaa tullaan jatkossa arvioimaan.

Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon - tulostavoitteen tiedot pohjautuvat kyselytutkimukseen, joka tehdään joka toinen vuosi. Vuoden 2017 kyselyn mukaan tavoitteeseen päästiin Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan ELY-keskuksissa, eikä Kaakkois-Suomessa, Pohjois-Savossa tai Keski-Suomessa jätty kuin kymmenys tavoitearvosta. Kriittisimmät arviot saatiin Lapin (2,6) ja Etelä-Pohjanmaan (2,7) alueilla, molemmissa tavoitearvo oli 3,1.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä kääntyi viime vuonna laskuun, koko maassa onnettomuuksia kirjattiin 2.350, mikä on lähes 150 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tavoitteeseen pääsi viisi ELY-keskusta ja varsinkin Lapissa alitettiin tavoite reilusti.

ELY-keskukset edistävät alueillaan **asukkaiden mahdollisuutta osallistua kulttuuriin** ja edistävät kulttuuriympäristön kehittymistä. ELY-keskukset ovat päässeet varsin hyvin asetettuihin tavoitteisiin. Toimenpiteitä ovat olleet tiedottamisen lisäksi mm. erilaiset verkostoitumis- ja infotilaisuudet ja alan toimijoiden muodostamien kehittämisfoorumien aktivointi. Luovien alojen työllisyyttä ja yrittäjyyttä on edistetty useilla alueilla varsinkin maaseutuohjelmasta rahoitetuilla hankkeilla. Leader-ryhmien kautta kulttuurin saavutettavuutta on parannettu erityisesti harvaan asutuilla seuduilla. Myös ESR ja CreMA -rahoitusta on hyödynnetty eri puolilla maata.

Yritykset ja elinkeinot

- Elinkeinoelämä monipuolistuu ja kansainvälistyy ja sen kilpailukyky kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Uudet kansainvälistyvät yritykset (Ei tietoja 2017)	2015	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2016	190	177	10	41	104	47	37	75	8	420	43	24	58	17	80	1331
	tot 2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	tav 2017	530	165	50	95	290	30	40	80	45	80	65	130	100	25	25	1650
Maatalouden fosforitase	2015	-3,0	2,1	1,2	-1,9	0,3	-0,6	3,6	4,3	0,8	-0,7	4,8	10,7	5,2	6,0	5,5	3,8
	2016	-1,5	0,3	1,1	-1,9	0,6	-1,0	1,7	2,3	0,5	1,2	5,9	9,7	3,2	4,0	2,8	3,6
	tot 2017	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	-	..	..	..	..
	tav 2017	-1,8	1	2,46	0,9	0,92	0,64	3,99	4	3	2,8	4,8	10,2	3,16	4,3	6	..
Maatalouden tyyppitase	2015	30,0	56,4	51,7	33,0	25,9	43,2	52,1	57,4	31,7	12,2	53,1	81,5	61,1	58,3	56,0	49,2
	2016	46,4	54,3	46,7	28,1	31,6	31,6	34,0	43,5	16,9	32,3	62,1	74,7	42,2	41,7	33,7	47,4
	tot 2017	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	-	..	..	..	..
	tav 2017	40,1	58	58,4	43	29,83	43,35	55,5	55	38	42	52	78	46	46	60	..
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	2015	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..
	2016	..	..	-	-	..	..	-	..	-	..	..	-	..	-	..	..
	tot 2017	2,9	2,8	-	-	2,9	2,8	-	2,6	-	2,6	1,8	-	2,4	-	2,6	2,6
	tav 2017	2,7	2,7	-	-	2,7	2,7	-	2,7	-	2,7	2,7	-	2,7	-	2,7	..
Päällystettyjen teiden kunto km	2015	242	98	-	-	110	55	-	113	-	73	59	-	157	-	46	892
	2016	240	93	-	-	81	73	-	98	-	49	70	-	140	-	61	905
	tot 2017	195	71	-	-	65	46	-	80	-	14	32	-	127	-	119	750
	tav 2017	240	95	-	-	95	70	-	100	-	65	70	-	130	-	70	900
Eri rahoitustoimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrä	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tot 2017	2267	580	255	358	811	306	195	302	187	371	214	341	459	63	339	7058
	tav 2017	2800	620	360	500	1400	500	310	500	320	600	340	400	800	150	400	9265
Yritysten investoinnit t&k-työhön	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tot 2017	1629	281	88	177	372	83	119	111	126	270	91	106	345	30	71	3899
	tav 2017	685	200	40	120	210	50	55	60	50	140	70	60	250	20	90	2100

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukykyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kiertotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. ELY-keskukset varmistavat myös ruuan tuotannon vastuullisuuden ja turvallisuuden.

Uusien kansainvälistyvien yritysten osalta ELY-keskuskohtaista tavoitteen toteumaa ei nyt arvioitu, sillä kirjaamiskäytännöissä on ollut vaihtelua ja tavoitearvojen asetannassa oli epäyhtenäisyyttä. Koko maan tasolla jäätin tavoitteesta noin 755 yrityksen verran. **Pk- yritysten investoinnit t&k-työhön** -tulostavoitteessa valtaosa ELY-keskuksista pääsi tavoitteeseen, vain Lappi jäi tavoitteesta. Pääosa t&k -hankkeista sai rahoitusta TEKESin kautta, mutta myös maaseutuohjelman ja rakennerahastojen -toimenpiteitä hyödynnettiin. Maaseutuohjelman merkitys korostui etenkin Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa.

Eri **toimenpiteiden kautta syntyneiden yritysten määrä** muodostuu myönnettyjen starttirahojen ja rakennerahaston sekä maaseuturahaston yritystukien avulla syntyneiden yritysten kokonaismäärästä. Starttirahan osuus uusien yritysten määrästä on n. 95 %. Positiivisen talouskehityksen myötä työvoiman kysyntä on kasvanut ja työpaikkoja on aiempaa enemmän tarjolla. Tällä on osaltaan käänteinen vaikutus yritystoiminnan aloittamisaktiivisuuteen. Uusien yritysten perustamisessa jäätiin reippaasti asetetusta tavoitteesta, yhteensä uusia yrityksiä perustettiin eri avustustoimilla reilut 7.000, mikä jää noin 2.200 tavoitteesta. Varsinkin starttirahojen kysyntä on koko maan tasolla laskenut edellisvuodesta, starttirahoja myönnettiin vuonna 2017 yhteensä 6.739 kappaletta.

Liikenneväylien ylläpito ja niiden kunnon parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. ELY-keskuksille on asetettu tavoite **huonojen ja erittäin huonojen päällystettyjen teiden enimmäispituudelle**. Koko maan osalta huonokuntoisia päällystettyjä teitä oli 750 km, mikä alittaa asetetun tavoitteen 150 kilometrillä. Ainoastaan Lapin ELY-keskus ei päässyt asetettuun tavoitteeseen. **Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon** -tavoitteesta jäätiin koko maan tasolla vain hivenen. Kalkille asetettu tavoite 2,7 saavutettiin neljän ELY-keskuksen alueella. Etelä-Pohjanmaalla saatiin lukemaksi vain 1,8, mikä jää selvästi tavoitteesta.

Elintarvikeviennin edistämisessä maaseutuohjelman hanke- ja yritystuet ovat olleet keskeinen instrumentti, jolla on tuettu tavoitteen saavuttamista. Alueellisten hankkeiden lisäksi yritykset ovat mukana erilaisissa ylimaakunnallisissa ja valtakunnallisissa hankkeissa. Esim. Finpron elintarvikealan Food From Finland -kasvuohjelman merkitystä on korostettu. Team Finland -palvelumallin hyödyntäminen on myös ollut olennaista. ELY-keskukset ovat arvioineet, että asetettuihin tavoitteisiin päästiin pääosin vuoden 2017 osalta, vaikka osa ELY-keskuksista arvioikin hankkeissa mukana olevien yritysten lukumäärän jääneen vielä vähäiseksi. Haasteena on potentiaalisten vientiyritysten vähäinen määrä ja pieni koko.

Maaseudun elinvoimaisuutta ja elinkeinojen kilpailukykyä on edistetty lähinnä maaseutuohjelman tarjoamilla mahdollisuuksilla. Leader-ryhmien rooli on korostunut maaseudun elinvoimaisuuden edistämisessä. Tavoite on laaja-alainen ja siihen voidaan vaikuttaa monilla muillakin ELY-keskuksen palveluilla, mm. omistaja- ja sukupolven vaihdosten tukemisella, tieverkon kunnostamisella ja ympäristön tilaa kohentavilla toiminnoilla. ELY-keskukset arvioivat, että tavoitteeseen on pääosin päästy. Jotkut ELY-keskukset ovat korostaneet alkutuotannon haastavan taloustilanteen vaikutusta investointihalukkuuteen. ELY-keskukset ovat edistäneet **ruuan tuotantovarmuutta ja turvallisuutta** Mavin, Eviran ja Tukesin valvontasuunnitelmien mukaisesti.

Maatalouden fosfori- ja typpitaseen tiedot vuodelta 2017 saadaan vasta syksyllä.

Yritykset ja elinkeinot
- Kestävä bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus sekä digitaalinen liiketoiminta kasvaa

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Kalatalouden arvoketjun arvo milj. eur	2015	-	..	-	-	-	-	-	..	-	-	-	-	-	-	..	..
	2016	-	..	-	-	-	-	-	..	-	-	-	-	-	-	..	..
	tot 2017	-	..	-	-	-	-	-	..	-	-	-	-	-	-	..	..
	tav 2017	-	600	-	-	-	-	-	137	-	-	-	-	-	-	0,1	..
Painorajoitteiset ja huonokuntoiset sillat	2015	126	131	-	-	59	24	-	86	-	31	59	-	61	-	46	626
	2016	41	78	-	-	42	28	-	57	-	22	61	-	74	-	41	444
	tot 2017	38	74	-	-	39	26	-	55	-	19	60	-	70	-	39	420
	tav 2017	40	82	-	-	40	26	-	60	-	22	56	-	72	-	41	493
Sanallinen tavoite: Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut																	
Sanallinen tavoite: Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen																	
Sanallinen tavoite: Merkittävät tavoitetta toteuttavat uudet pilotti- ja demonstraatiokohteet																	

ELY-keskukset edistävät alueensa elinkeinoelämää, sen monipuolistumista ja kansainvälistymistä. Hallitusohjelman mukaisesti kilpailukyvyyn parantumista ja uusien työpaikkojen syntymistä edistetään varsinkin bio- ja kiertotaloudessa, uusilla kasvualoilla, kannattavalla ruuantuotannolla sekä luonnon virkistyskäyttöön pohjautuvaa liiketoimintaa kannustamalla. Liikenneväylien kunnon ylläpito ja parantaminen edesauttavat osaltaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Tulostavoitteena oleva **painorajoitteisten ja huonokuntoisten siltojen enimmäismäärä** alueilla tukee elinkeinoelämän ja varsinkin bio- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä. Tavoitteessa on edetty myönteiseen suuntaan edellisvuosiin verrattuna. Koko maan tasolla huonokuntoisten siltojen määrä oli 420 kun tavoite oli 493. Ainoastaan Etelä-Pohjanmaalla jäätin asetetusta tavoitteesta.

Uusiutuvia luonnonvaroja hyödyntävät virkistys- ja luontopalvelut -tavoitteeseen on päästy onnistuneesti lähes kaikissa ELY-keskuksissa. Tavoitetta on edistetty esim. erilaisilla maaseuturahaston ja rakennerrahaston hankkeilla, joissa painopisteinä ovat mm. maaseutumatkailu, erä- ja luontomatkailu sekä vapaa-ajan kalastus ja kalastusmatkailu. Vesistökuunnostuksilla ja kalateiden rakentamisella parannetaan varsinkin kalastukseen liittyvien kohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia ja elvytetään kalakantoja. Samalla edistetään vapaa-ajankalastukseen liittyviä palveluja ja elinkeinoja.

Tärkeä tulostavoitetta tukeva hanke on Etelä-Savon ELY-keskuksen hallinnoima hallituksen Sinisen biotalouden kärkihanke. Hankekokonaisuus muodostuu seuraavista kolmesta teemasta: vesialan kansainvälistymisen vauhdittaminen, vesistömatkailun uudet palvelukonseptit ja vesistöjen ravinteiden ja energian kestävä hyödyntäminen

Valtaosa ELY-keskuksista arvioi, että **yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämisessä** on vuodelle 2017 asetettu tavoite toteutunut. Muutama ELY-keskus arvioi, että tavoite on toteutunut vain osittain ja tavoitteeseen päästään vasta myöhemmin. Joissakin ELY-keskuksissa tavoitetta on pyritty edistämään maaseutuohjelman rahoituksella, mutta tällaisia hankkeita ei ole vielä saatu mukaan. ELY-keskukset ovat toteuttaneet tavoitteiden mukaisesti valtakunnallista jätesuunnitelmaa. Alueilla on kehitetty rakennusjätteen vastaanotto- ja kierrätysverkostoa ja tuettu puhdistamolietteiden ja biojätteiden ravinteiden hyödyntämistä. Viidellä alueella on lähdetty toteuttamaan CIRCWASTE-kiertotaloushanketta.

Hallitusohjelman mukaisesti ELY-keskukset edistävät yritystoimintaa erityisesti **kasvun kärkialoilla**, joita ovat bio- ja kiertotalous, energiaomavaraisuus, digitaalinen liiketoiminta, terveysala ja aineeton tuotanto. Tähän tavoitteeseen liittyvät myös merkittävät uudet **pilotti- ja demonstraatiohankkeet**. ELY-keskukset arvioivat, että alueiden kasvua tukevat pilotti- ja demonstraatiohankkeet ovat toteutuneet suunnitellusti, toki yleisemmin yritysten kasvun tukeminen rahoitus- ja yrityspalvelujen avulla on joillakin alueilla ollut vaisua.

Ympäristö ja luonnonvarat

- Ympäristön hyvä tila ja kestävä yhdyskuntakehitys paranevat

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Puhdistamattoman jäteveden ohitukset m ³ /kokonais-m ³	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	0,06	0,1	-	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,01	0,2	0,2	-	0,05	0,1	0,1	..
	tot 2017	0,06	0,1	-	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,01	0,2	0,02	-	0,05	0,1	0,1	..
	tav 2017	0,06	0,1	-	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,04	0,2	0,3	-	0,05	0,1	0,1	..
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne kaupunkiseuduilla	2015	79,4	53,7	-	51,5	66,7	43,4	52,1	67,4	53,1	59,5	49,2	-	52,5	52,6	38,6	64,0
	2016	79,4	54,0	-	51,8	66,8	43,5	52,3	66,6	52,7	60,1	48,9	..	53,0	52,4	39,4	64,2
	tot 2017	..	..	-	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	tav 2017	79,4	55	-	52	66,2	44,2	52,8	67	53	60	49,3	-	53	54	37,6	..
Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset kpl	2015	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	2016	42	54	-	80	30	80	0	40	70	80	30	-	60	0	150	..
	tot 2017	212	95	-	78	45	70	0	40	132	80	67	-	67	185	475	..
	tav 2017	174	70	-	50	60	80	71	40	130	80	150	-	50	79	150	..
Sanallinen tavoite: Alueidenkäytön ohjauksen painopisteet																	
Sanallinen tavoite: Itämeren ja vesien hyvä tila																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävää kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien ja erityisesti Itämeren tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävää yhdyskuntakehitystä.

Alueidenkäytön ohjauksessa on uudistuneen MRL:n mukaan keskitytty aiempaa vahvemmin vaikutuksiin valtakunnallisiin ja maakunnallisesti merkittäviin asioihin. Tuulivoiman rakentamisen edistäminen tuulivoimayleiskaavojen kautta työllistää varsinkin joidenkin ELY-keskusten alueella. Jokainen ELY-keskus on toiminut sovitun tavoitteen mukaisesti.

Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne kaupunkiseuduilla kehittyy pikkuhiljaa tavoiteltuun suuntaan. Vuotta 2017 koskevat tiedot tavoitteen toteumasta saadaan kuluvan vuoden syksyn aikana.

Itämeren ja vesien hyvä tila -tavoitteen osalta suurin osa ELY-keskuksista arvioi tavoitteen toteutuneen suunnitellusti ja kaksi ELY-keskusta arvioi, että tavoite on toteutunut vähintäänkin pääosin. Vesien ja merenhoidon uuden hoitokauden tavoitteiden mukaisia toimenpiteitä on toteutettu. Haasteena tavoitteen arvioinnissa on kuitenkin se, että toimenpiteiden vaikutukset näkyvät vasta pidemmällä aikavälillä. Osa ELY-keskuksista pääsee aloittamaan vesien tilan luokittelun vasta vuoden 2018 puolella. Ostopalveluna toteutetun näytteenoton ja analysoinnin laatutason kehittämiseen on panostettu esim. auditoimalla. **Puhdistamat-**

toman jäteveden ohituksissa päästiin jokaisessa ELY-keskuksessa hyvin asetettuihin tavoitteisiin. **Uudelleen luokitellut pohjavesialueet ja tarkistettut rajaukset** -tavoitteen osalta toteumat vaihtelivat alueittain. Pohjavesien luokitustyö käynnistyi alueilla eriaikaisesti ja esim. Etelä-Savossa luokituksia ei vielä ollut.

Ympäristö ja luonnonvarat

- Luonnon monimuotoisuus lisääntyy

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Luonnonsuojelu-alueiden toteutus (ha)	2015	432	754	-	512	610	335	1310	672	492	1282	1030	-	787	121	1346	9687
	2016	233	1752	-	314	463	621	812	393	387	552	873	-	1482	300	560	8742
	tot 2017	1066	653	-	914	377	589	655	622	535	765	848	-	4028	485	525	12062
	tav 2017	400	400	-	500	450	510	370	500	150	475	950	-	950	70	200	5925
Sanallinen tavoite: Vesistöjen käytettävyys ja riskienhallinta sekä kalakantojen hyvä tila																	
Sanallinen tavoite: Luontotyyppien ja lajien suojelun edistäminen																	

ELY-keskukset edistävät ympäristön hyvää tilaa ja elinympäristön laatua. Tavoitteena on lisätä kustannustehokkaasti hiilettömän, puhtaan ja uusiutuvan energian käyttöä sekä energia- ja ravinneomavaraisuutta ja materiaalitehokkuutta. Hyvinvointia ja kestävää kasvua luodaan luonnonvarojen vastuullisesta käytöstä ja elinvoimaisen luonnon varaan rakentuvista palveluista. Vesien tilan parantaminen on tärkeä tavoite. ELY-keskukset edistävät luonnon monimuotoisuutta ja tukevat kestävä yhdyskuntakehitystä.

Luonnonsuojelualueita toteutettiin koko maan tasolla huomasti yli asetetun tavoitteen, tavoite ylittyi yli 6.100 hehtaarilla, eli koko maan osalta tavoite ylitettiin kaksinkertaisesti. ELY-keskuskohtaisesti tavoitteeseen pääsi kaksitoista ELY-keskusta, ja Pohjois-Pohjanmaalla tavoite ylittyi nelinkertaisesti. Vapaaehtoinen Luontolahjani 100-vuotiaalle Suomelle- kampanja toteutui onnistuneesti ja toi hyvää näkyvyyttä alueelliselle luonnonsuojelutyölle. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma Metson toteutus jäi joillakin alueilla tavoitteesta, syinä mm. hitaat lunastusprosessit, kohteiden pienet pinta-alat ja Suomi 100-kohteiden toteutus. Natura 2000 -alueiden tilan arviointi on lähtenyt hyvin käyntiin.

Vesistöjen käytettävyyteen, riskienhallintaan ja kalakantojen hyvän tilan edistämiseen liittyvät toimenpiteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Tulvariskien hallintasuunnitelmia on toteutettu suunnitelmien mukaan ja säännöstelysuosituksia on päivitetty. Muita toimenpiteitä ovat olleet mm. padotus- ja juoksutus selvitykset, tulvakarttojen päivitykset ja hydrologisen tiedon tuotannon ja hankinnan kehittäminen. Tulvariskeistä tiedottamiseen on panostettu.

Tulostavoitetta tukee osaltaan Freshabit LIFE IP -hanke, joka on merkittävä vesiluonnon monimuotoisuutta, vesienhoitoa ja vesistönsuojelua edistävä hanke. Hankkeen toteutuksessa ovat monet ELY-keskukset aktiivisesti mukana.

Kalakantojen hyvän tilan edistämiseen liittyvän tavoitteen toimenpiteet ovat edenneet tavoiteltuun suuntaan. ELY-keskukset ovat huolehtineet uusitun kalastuslain toimeenpanosta ja turvanneet käytön kestävyyttä säätelyllä ja valvonnalla. Kansallisen kalatiestrategian toteuttaminen on edennyt ja vaelluskalakantojen elinoloja on parannettu erilaisilla kunnostustoimilla ja poistamalla kalankulun esteitä. Tavoitteen mukaisesti ELY-keskukset toteuttavat uhanalaisten kalalajien suojelusuunnitelmia.

Luontotyyppien ja lajien suojelun edistämisessä on tavoite toteutunut pääosin tavoitteiden mukaisesti. Kiireellisesti suojeltavien lajien esiintymien turvaamista on jatkettu tekemällä rajauspäätöksiä, maastokartoituksilla, hoitotöillä, tiedottamalla maanomistajia sekä kaavaohjauksella. Luonnonsuojelua on edistetty kaavoituksen viranomaisneuvotteluissa ja kaavalausunnoissa. Arvokkaiden laji- ja luontotyyppikohteiden turvaamiseen on pyritty myös pysyvän suojelun keinoin.

Perinnebiotooppien inventointi on edennyt suunnitellusti. Maanomistajia ja ympäristösopimuksiin sitoutuvia on ohjattu ja neuvottu perinnebiotooppien säilyttämisessä, kunnostuksessa ja hoidossa.

Substanssiin liittyvät kärkihankkeet ja erikoistumistehtävät

ELY-keskukset ovat edistäneet omilla toimillaan hallituksen kärkihankkeiden toteuttamista. ELY-keskusten kuvaukset tavoitteen toteutumisesta löytyvät valtion tulostietojärjestelmä Netrasta.

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävät on kerrottu toimintakertomuksen luvussa 1.3.16 - ELY-keskusten erikoistuminen. ELY-keskusten laatimat kuvaukset tavoitteen toteutumisesta löytyvät valtion tulostietojärjestelmä Netrasta.

Toimintatavat

Hallitusohjelman mukaisesti ELY-keskusten tulee osaltaan toteuttaa julkisten palvelujen digitalisoinnin ja liiketoiminnan kasvuympäristön rakentamisen, hallinnon keventämisen, kokeilukulttuurin sekä hallinnonalojen rajat ylittävän johtamisen tavoitteita.

Toimintatapojen uudistamiseen liittyvät tavoitteet on kytketty tulospöytäselmän mukaisesti toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja laadunhallintaan.

Toiminnallinen tehokkuus

- Sujuvasti palvelleen

Sanallinen tavoite: Ennakkoneuvottelumenettelyyn osallistuminen
Sanallinen tavoite: Monikanavaisen toimintamalliin sitoutuminen
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus % - Raportoidaan toimintakertomuksen luvussa 1.4
Sanallinen tavoite: Prosessit kehittyvät taloudellisesti ja kustannustehokkaasti
Sähköisen asioinnin osuus: sisäiset asiakkaat
Sähköisen asioinnin osuus: ulkoiset asiakkaat
USPA-asianhallintajärjestelmän käyttö

ELY-keskukset ovat vahvasti sitoutuneet **monikanavaisen toimintamalliin** ja ovat kehittäneet sitä aktiivisesti. Hallinnonalojen välisiä raja-aitoja on pyritty poistamaan ja yhteistyötä on kehitetty eri vastuualueiden välillä. ELY-keskusten y-vastuualueet ovat tukeneet Y-aspan toimintaa suunnitellusti antamalla asiantuntijapua sekä osallistumalla toimintamallityöhön. Monikanavainen toimintamalli on olennainen osa Yritys-Suomi palveluportaalia (sittemmin suomi.fi) ja ELY-keskukset ovatkin aktivoineet alueensa yrityksiä verkko-palveluiden piiriin. **Ennakkoneuvottelumenettely** on otettu laajasti käyttöön YVA-menettelyä edellyttävissä hankkeissa.

ELY-keskusten ja TE-toimistojen prosessien sähköistämisessä olennaisessa osassa on **asianhallintajärjestelmä USPA**. Vuoden 2017 käyttötiedot saadaan vasta myöhemmin keväällä, samoin kuin sähköisen asioinnin käyttöasteet.

Tuotokset ja laadunhallinta

- Sujuvasti palvelen

Sanallinen tavoite: Tietoturvan taso
TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden positiivisten palvelukokemusten osuus: Raportoidaan kohdassa 1.5
Asiakaspalvelutyytyväisyys: Raportoidaan toimintakertomuksen kohdassa 1.5

Kaikissa ELY- keskuksissa toimii tietoturvaryhmä tai sellainen ryhmä, jonka kuuluu varmistaa lakisäätelien tietoturvatehtävien ja vaatimusten toteutuminen. Nykyisellään tuon ryhmän tehtäviin on yhdistetty monissa virastoissa riskienhallintaan ja laatutyöhön liittyviä tavoitteita. Virastoilla on hyväksytty yhtenäinen tietoturvapoliittika. Tietoturva-asetuksen (681/2010) mukaisen perustason ovat saavuttaneet kaikki virastot joko ulkoisen tai oman arviointinsa perusteella.

Ulkoisen VAHTI-auditoinnin ovat läpäisseet 2017 loppuun mennessä Hämeen, Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan sekä Pohjois-Savon ELY-keskukset ml. niiden TE-toimistot. Tänä vuonna on tarkoitus järjestää ulkoinen Vahti-auditointi Uudenmaan ELY-keskuksessa.

ISO27001- katselmoinnin ovat läpäisseet ilman kriittisiä poikkeamia tähän mennessä Etelä- Pohjanmaan, Hämeen, Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois- Savon sekä Varsinais-Suomen ELY-keskukset. Vuoden 2018 aikana katselmoidaan Pohjanmaan, Uudenmaan, Pirkanmaan ja Satakunnan ELY-keskukset. Loput puuttuvat virastot katselmoidaan seuraavan vuoden aikana.

Tuotokset ja laadunhallinta

- Alueiden vahvuuksia hyödyntäen ja vuorovaikutteisesti kehittäen

Sanallinen tavoite: ELY-keskus vahvistaa yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa
Tulvariskien hallintasuunnitelman toteutuminen
ELY-keskusten sidosryhmien tyytyväisyys: Raportoidaan kohdassa 1.5
Valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti
Toimintatapoihin liittyvät erikoistumis- ja keskittämistehtävät

ELY-keskukset ovat vahvistaneet **yhteistyötä alueellisten toimijoiden kanssa monin eri tavoin**. Vuonna 2017 tiivistynyt maakuntaudistuksen valmistelu on osaltaan lisännyt yhteistyötä maakuntien liittojen ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Oma erityishaasteensa on ollut valtion ja kuntasektorin tavoitteiden yhteensovittaminen ajatellen tulevia maakuntia. Keskeisiä alueellisia yhteistyöfoorumeita ovat olleet alueelliset ELO-ryhmät (elinikäinen ohjaus), Työelämä 2020- ja ETNO -verkostot. Seudullisten yrityspalvelujen kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä Team Finland -palvelumallin mukaisesti ja alueelliset yritysasiakkuusjohdoryhmät ovat ELY-keskusten johdolla laatineet yritysasiakkuussuunnitelmat. Yritys-Suomi -toiminnassa valmistauduttiin Suomi.fi -portaaliin siirtymiseen ja alueellisia toimintoja on kuvattu palveluväylään. Yhteistyöverkostoja yms. toimintaa on myös luovien alojen parissa ja maahanmuuttoasioissa.

Tulvariskien hallintasuunnitelmat on tehty vuosille 2016-2021 merkittävälle tulvariskialueille. Suunnitelmat sisältävät tietyn määrän toimenpiteitä, joiden toteutumisastetta **seurataan tulvariskien hallintasuunnitelman toteutuminen** -indikaattorilla. Suunnittelukausi on vasta alkuvaiheessaan, joten monet toimenpiteet

ovat vasta käynnistymässä, ainoastaan kahdella ELY-alueella on osa suunnitelluista toimenpiteistä saatu valmiiksi.

ELY-keskusten valvontasuunnitelmien toteutumista on seurattu maatalouden, elintarviketurvallisuuden, kalastuksen sekä ympäristösuojelun valvonnoissa. Tavoitetasona on **ollut valvontasuunnitelmien toteutuminen täysimääräisesti**. Maatalouden valvontojen osalta tavoite saavutettiin kaikissa ELY-keskuksissa. Evi-ran ohjaamien tehtävien osalta 100 %:n tavoitteen saavuttivat Uudenmaan, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Karjalan, Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset. Ympäristösuojelun valvontasuunnitelmien mukaisen tason saavuttamiseen myötävaikutti valvontamaksuista saatu mahdollisuus lisärekrytointeihin.

ELY-keskuksilla on merkittävä määrä erilaisia **erikoistumis- ja keskittämistehtäviä**, jotka liittyvät asiakaspalveluun, toimintamalleihin ja substanssiasioihin. Erikoistumis- ja keskittämistehtävien toimintatapoja on hiottu ja valtakunnallista yhteistyötä on edistetty. Toimintakertomuksen kohdassa 1.3.16 on listattu erikoistumis- ja keskittämistehtävät ELY-keskuksittain.

Vuonna 2017 ELY-keskuksilla on ollut tavoitteena ohjata asiakkaita **monikanavaisen asiakaspalvelumallin ja sähköisten palvelujen** hyödyntämiseen. Eri substanssijärjestelmissä onkin siirrytty lähes täysin sähköiseen asiointiin.

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

		UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Koko maa
Henkilötyövuosien kehitys	2015	249	211	42	116	314	168	173	163	75	160	217	59	200	57	169	2883
	2016	236	215	38	109	295	147	171	133	69	166	195	55	169	55	165	2726
	tot 2017	234	222	40	108	186	143	89	126	64	160	194	58	167	53	158	2002
	tav 2017	223	206	46,3	105,8	183,7	144,3	159,9	124	65,7	159,6	181,7	61,7	160,7	53	160,3	2193
Henkilöstöbarometrin työtyytyväisyys-indeksi	2015	3,42	3,34	3,48	3,53	3,27	3,17	3,43	3,19	3,37	3,32	3,31	3,52	3,28	3,55	3,27	3,34
	2016	3,66	3,53	3,60	3,61	3,47	3,52	3,42	3,44	3,50	3,41	3,49	3,64	3,47	3,81	3,50	3,52
	tot 2017	3,75	3,60	3,45	3,68	3,49	3,55	3,41	3,62	3,46	3,47	3,54	3,68	3,62	3,71	3,52	3,57
	tav 2017	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4	3,7	3,4	3,5	3,3	3,4
Johtaminen: johdon toiminta esi-merkkinä ja suunnan näyttäjänä	2015	3,4	3,3	3,2	3,6	3,2	3,0	3,5	2,8	3,3	3,1	3,2	3,3	3,1	3,5	3,1	3,3
	2016	3,6	3,5	3,3	3,5	3,3	3,0	3,2	3,0	3,4	3,1	3,1	3,5	3,0	3,6	2,9	3,3
	tot 2017	3,7	3,4	3,1	3,7	3,1	3,3	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,5	3,1	3,3
	tav 2017	3,6	3,6	3,5	3,7	3,4	3,4	3,6	3,4	3,5	3,4	3,5	3,6	3,4	3,7	3,1	3,5
Kehittymisen tuki: työpaikkakoulutus, muut työyht. tarjoama osaamisen kehittämisen tuki	2015	3,0	2,9	3,3	3,1	2,9	3,0	3,3	3,1	3,3	3,4	3,0	3,4	2,9	3,5	3,2	3,11
	2016	3,4	3,4	3,3	3,3	3,2	3,3	3,5	3,4	3,5	3,4	3,3	3,4	3,2	3,9	3,4	3,35
	tot 2017	3,7	3,6	3,3	3,5	3,3	3,5	3,5	3,7	3,5	3,5	3,3	3,7	3,5	3,9	3,5	3,5
	tav 2017	3,5	3,6	3,3	3,2	3,3	3,3	3,5	3,5	3,5	3,4	3,3	3,6	3,3	3,5	3,4	3,4

1.3 Toiminnan vaikuttavuus

1.3.1 Uudenmaan ELY-keskus

Vuotta 2017 leimasi maakuntauudistus ja Uudenmaan ELY-keskus oli tiiviisti edistämässä uudistusta. Kevätkaudella MAKU-työryhmissä kartoitettiin maakuntaan siirtyvien organisaatioiden nykytilaa Uudenmaan ELY-keskuksen ylijohdajan johdolla. Syyskaudella seurattiin uudistuksen etenemistä ja ELY-tehtävien siirron valmistelua hahmoteltiin yhteistyössä Uudenmaan muutosjohdon kanssa. Henkilöstölle ja esimiehille viestittiin säännöllisesti valmistelun etenemisestä ja kehitettiin muutosvalmiuksia.

Uudenmaan ELY-keskuksen omien strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tehtiin määrätietoista työtä. Nähtiin, että maakuntauudistuksenkin näkökulmasta on tärkeää edelleen kirkastaa ja terävöittää omia strategisia kärkiämme. Näin ELY-keskuksen keskeiset vaikuttavuustavoitteet saadaan tehokkaasti viestittyä myös tulevaan organisaatioon. Uudistusta vetävän Uusimaa2019-hankkeen johto osallistettiin syksyllä Uudenmaan ELY-keskuksen strategiapäiviin yhteisen työpajan merkeissä, jossa strategiset linjaukset esiteltiin muutosjohdolle. Uudenmaan ELY-keskus oli myös aktiivisesti mukana vuosille 2018-2021 laaditun Uusimaa 2.0 –ohjelman valmistelussa.

Strategisten linjausten toteutuksessa edettiin hyvin. ELY-keskuksen aikaansaamien positiivisten vaikutusten mittaaminen ja raportoivat tulokset kuitenkin vaihtelevat tavoitteittain. ELY-keskuksella on sekä nopeammin saavutettavia tavoitteita että sellaisia, joiden tavoitteleminen on osa pidemmän aikavälin kehitystä. Joidenkin mittareiden osalta on myös koettu, että ne eivät anna parasta kuvaa ELY-keskuksen toiminnan vaikuttavuudesta. Viestintää pyrittiin kehittämään niin, että ydinviestit ja toiminnan vaikuttavuus saadaan selkeästi näkyväksi niin oman organisaation sisällä kuin asiakkaille, yhteistyökumppaneille ja sidosryhmille.

Ihmiset ja yhteisöt

Uudenmaan ELY-keskuksen strategisessa linjauksessa *Paremmat ELY-palvelut* toteutettiin Hyvä virkakieli –hanke, jossa parannettiin sidosryhmä- ja asiakasviestintää Uudenmaan ELY-keskuksen kaikilla vastuualueilla ja tasoilla. Ymmärrettävä viesti menee perille, mikä on eduksi kaikille. Hankkeesta saatiin paljon positiivista palautetta ja se herätti kiinnostusta sidosryhmissä.

Työpaikkojen täyttyminen nopeasti -linjauksessa edettiin erinomaisesti. Työpaikkojen täyttymisnopeus parani edellisvuodesta peräti kuusi päivää, keskimäärin 23 päivään. Koko maassa keskimääräinen täyttymisnopeus oli 50 päivää. Koko maan tasolla yhden päivän parannus julkiseen työnvälitykseen ilmoitettujen paikkojen täyttymisessä kasvattaa tuotannon arvoa noin sata miljoonaa euroa. Työtarjouksia tehtiin lähes 135.000 kpl ja rekrytointitapahtumia järjestettiin 97 kpl. Strategista linjausta tuettiin myös yrittäjyyttä edistämällä. Starttiraha-asiakkaille suunnattua uutta Startti Plus -palvelua tilattiin noin tuhannelle henkilölle.

Strateginen linjaus *toimiva yhdyskuntarakenne ja liikkumiskäytös* on poikkihallinnollista ja yhteistyössä toteutettavaa toimintaa. Uudenmaan ELY-keskus oli mukana Uusimaa 2050 -maakuntakaavan, Länsi- ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavojen ja Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 valmistelussa. Vähähiilisiä liikumistapoja edistettiin. Useita pyöräilyä edistäviä selvityksiä tehtiin niin pääkaupunkiseudulla kuin muualla toimialueella. Kokeilukulttuurin hengessä vähäpäästöiset autot sallitaan vuoden 2018 alusta tavaraliikenteen ja joukkoliikenteen ohella Länsiväylän bussikaistoille Länsimetron valmistuttua.

Vuosi 2017 oli tiivis MAL2019-työn valmisteluvuosi. Työssä laadittiin lukuisia selvityksiä ja aloitettiin vaikutusten arviointi, myös SOVA käynnistyi. ELY-keskus on jatkanut yhteistyötä kuntien kaavoitusviranomaisten

kanssa monelta osin samaan tapaan kuin ennen 1.5.2017 lakimuutoksia. ELY-keskus tarjoaa edelleen lausunnoissa, neuvotteluissa ja muilla yhteydenpidon tavoilla mm. kaavoitukseen liittyvän lainsäädäntö-, ympäristö- ja liikenneosaamisen. Roolin muuttuminen alueiden käytön tehtävissä on antanut tilaa monipuolimpiin toimintatapoihin.

Yritykset ja elinkeinot

Strategisessa linjauksessa *työpaikkojen täyttyminen nopeasti* parannettiin kohdennetuin koulutuksin osaan työvoiman saatavuutta aloilla, joilla on haasteita rekrytoinnissa. Huomiota kiinnitettiin varsinkin ICT-alaan. Opiskelijatyöpäivissä oli noin kolmasosan lisäys edellisvuoteen. Yritykset olivat myös halukkaita panostamaan rekrytointikoulutuksiin, joiden määrä kasvoi niin ikään kolmanneksella edellisvuodesta. Yksinyrittäjillä ensimmäisen työntekijän rekrytoinnin kynnystä pyrittiin madaltamaan. Yhtenä hallituksen kärkihankkeista Uudenmaan ELY-keskus suunnitteli ja kilpailutti kolmelletoista ELY-alueelle valtakunnallisen Yrittäjästä työnantajaksi-pilottipalvelun. Uudenmaan TE-toimisto vastaa palvelun hallinnoinnista.

Työelämän kehittäminen -linjauksen puitteissa kehitettiin työelämän laatua. Työelämä 2020 -hankkeessa lisättiin viestintää aloittamalla Alueviesti-utiskirjeen julkaisu. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa yhtenä painopisteenä oli maatalousyrittäjien työssäjaksamisen parantaminen. Kyseinen kehittämisohjelma oli myös tärkeä väline *Kiertotalouden innovaatiot ja alan yritysten toimintamahdollisuudet Uudella maalla* -linjauksessa, jossa edistettäviä ja priorisoitavia teemoja olivat mm. energia- ja materiaalitehokkaat innovaatiot, teknologiat ja kaupallistaminen.

Kotouttaminen ja kansainvälisyyden hyödyntäminen -linjausta toteutettiin Kotona Suomessa -hankkeessa, jossa oli avoinna TEM:n kasvua kansainvälisistä osaajista -agendaan liittyvä hankehaku. Valitut hankkeet käynnistyvät 2018 puolella. Kotoutumiskoulutuksen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta pyritään jatkuvasti parantamaan. Myös yrittäjyys on yksi jatkopolku, johon maahanmuuttaja voi saada koulutusta ja ohjausta.

Elinkeinoelämälle toimivat kuljetusketjut -linjauksessa jatkettiin vuoropuhelua elinkeinoelämän kanssa säännöllisissä yhteistyökokouksissa. Tarpeista on muodostettu oma tarvekori, johon kerätään tietoa tarvittavista korjaustoimenpiteistä toimivien kuljetusketjujen varmistamiseksi. HCT eli High Capacity Transport -kokeilussa yhteistyö on ollut tiivistä Trafin kanssa. Uudenmaan ELY-keskus on myös osallistunut Liikenneviraston kehitystyöhön valtakunnallisen HCT-kuljetusverkoston luomiseksi. Kokemukset näistä kokeiluista ovat olleet pääosin positiivisia.

Ympäristö ja luonnonvarat

Vesien hyvän tilan edistäminen on nostettu yhdeksi erityiseksi maaseuturahoituksen painopisteeksi vuonna 2018. Sitä edistetään rahoittamalla teemaa edistäviä kehittämissankkeita ja yleishyödyllisiä investointeja, kuten vesistökuunnostus-hankkeita. Myös yritysکوhtaisissa tuissa voidaan priorisoida teemaa edistäviä uusia menettelytapoja ja innovaatioita ja myös rahoittamalla perinteisiä investointeja kuten maatalousmaan ojitusta tai lantaloita.

Pinta- ja pohjavesistä on tuotettu tietoa seurantaohjelman mukaisesti ja seurantatulosten pohjalta julkaistiin viisi uutta raporttia. Pohjavesialueiden luokitusten tarkistaminen eteni suunnitelmien mukaisesti. Pohjavesialueiden rakenneselvityksiä tehtiin Järvenpäässä, Nurmijärvellä ja Tuusulassa. Happamia sulfaattimaita karotettiin Siuntiossa, Espoossa, Porvoossa ja Raaseporissa. Vesienhoitoalueen toimintaa on koordinoitu ja osallistuttu merenhoitosuunnitelman 1. osan tarkistamiseen. Vesienhoidon 2018 kuulemisaineisto koottiin ja julkaistiin raporttina ELY-keskuksen raportteja -sarjassa. Vesien- ja merenhoidon 2018 kuulemisaineistot

valmisteltiin yhteistyössä alueen toimijoiden ja muiden ELY-keskusten kanssa. Vesienhoitohankkeiden rahoitusmahdollisuuksista järjestettiin sidosryhmille työpaja ja tilaisuuksia.

ELY-keskus on avustanut useita vesistöjen kunnostus- ja hajajätevesineuvontahankkeita. Järvikunnostuksiin liittyen on tuettu kymmentä hoitokalastushanketta. ELY-keskus on laatinut Espoon ja Loviisan rannikon tulvariskialueiden asukkailla tarkoitettua tulvaoppaata. Espoon kaupungin vetäminä hankkeina Gräsanojan ja rannikon riskikohteiden tulvasuojelun yleissuunnitelmia on edistetty ja ne valmistuvat vuoden 2018 aikana.

1.3.2 Varsinais-Suomen ELY-keskus

Suhdanteiden osalta Varsinais-Suomessa tilanne ja näkymät muuttuivat yhä valoisammaksi. Vientiteollisuuden piristyminen näkyi työllisyyden kasvun kiihtymisenä uusien työpaikkojen syntymisen myötä. Jo toista vuotta jatkunut kasvu heijastui uusina haasteina, kun yritysten erilaisiin rekrytointitarpeisiin oli vastattava massamitassa. Siitä huolimatta, että alueen avainyritysten kasvaneihin rekrytointitarpeisiin pystyttiin vastaamaan, pääsivät rekrytointiongelmien hieman yleistymään. Tämän johdosta strategiaan työllisyyteen ja uusien yritysten määrään liittyviin tavoitteisiin ei aivan päästy. Sen sijaan useimmat toiminnalliset työllisyystavoitteet saavutettiin. Samoin yrittäjyyden ja osin yritysten kehittämisen osalla on edetty merkittävästi. Maahanmuuttaja-asioissa asetetut tavoitteet osoittautuivat haasteellisiksi – osin pakolaisten omaehtoisesta kuntiin muuton johdosta. Sähköisten palveluiden käyttöönotossa edettiin TE - toimistojen asiakaskunnassa tavoitteiden suuntaisesti, mutta ei kaikin osin riittävästi. Maataloustehtäviin asetetuista tavoitteista merkittävä osa saavutettiin, mutta monissa koettiin haasteita muiden ELY-keskusten tapaan.

Liikennevastuualueen toiminta noudatteli vuodelle 2017 suunniteltuja toimia, asetetut tulostavoitteet saavutettiin lähes täysin. Perusväylänpidon painopiste on edelleen ylläpidossa, erityisesti päällysteisiin ja siltoihin kohdistuvassa toiminnassa. Tieverkon ylläpitoon pystyttiin erillisen korjausvelkaohjelman ansiosta panostamaan enemmän. Päällysteohjelman pituus oli selkeästi aiempia vuosia enemmän ollen noin 500 kilometriä, siltoja korjattiin 13 milj. eurolla.

Ympäristövastuualueella toiminnallisen tulossopimuksen tavoitteet vuodelle 2017 toteutuivat lähes sovittu. Erityisesti ympäristönsuojelun valvontatehtävissä edistyi selvästi. Hallinnonuudistuksen valmisteluun kohdennettiin aiempaa enemmän voimavaroja.

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyyskehitys oli Varsinais-Suomessa strategisten mittarien valossa ratkaisevasti myönteisempää kuin viime aiempina vuosina. Työllisten määrän kasvu kiihtyi, mutta silti sekä työllisyys- että työttömyysastetavoitteet jäivät saavuttamatta. TE - toimisto pystyi kuitenkin vastaamaan haasteisiin hyvin, vaikka teollisuudessa ja rakentamisessa tapahtunut hyvin koulutetun työvoiman kysynnän elpyminen heijastui yritysten kokemien rekrytointiongelmien yleistymisenä. Rekrytointiongelmia kokeneiden yritysten osuus jäi kuitenkin maan keskimääräistä paremmalle tasolle.

Toiminnallisten tavoitteiden kohdalla myönteisestä työllisyystilanteesta huolimatta vuodelle 2017 asetetut tavoitteet osoittautuivat osin haasteellisiksi. Virtatavoitteista yleinen virta pitkittyvään (yli 3 kk:n) työttömyyteen ja nuorten vastaava tavoite jäivät saavuttamatta, vaikka nuorten osalta toteutuma olikin 14 prosenttiyksikköä parempi kuin yleisen virran kohdalla. Positiivinen vire työllisyydessä ilmeni kuitenkin työttömyyden laaja-alaisena laskuna, joka kiihtyi vuoden kuluessa. Tämän tukemat muut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pitkästä ajasta. Jopa rakennetyöttömyys supistui alueella kiihtyvää vauhtia – ja tavoite saavutettiin.

Tavoitteiden saavuttamista on osaksi vaikeuttanut työvoimapolitiittisten palveluiden kohderyhmän vaikeutuminen, vaikka palveluiden vaikuttavuus on Varsinais-Suomessa edelleen hyvä valtakunnallisessa vertailussa. Ammatillisen työvoimakoulutuksen vaikuttavuus kohentui vuoden kuluessa ja tavoite lopulta saavutettiin. Varsinais-Suomen vaikuttavuustulos oli maan toiseksi paras. Maahanmuuttajien koto-koulutuksen vaikuttavuudessa saavutettiin tavoite ja tulos oli maan kolmanneksi parhain. Palkkatuetun työn kohdalla vaikuttavuustavoite myös saavuttiin ja näin pitkälle koska sen käyttöön yrityssectorilla on jo pitkään panostettu määrätietoisesti. Tulos oli myös palkkatuen kohdalla toiseksi paras TE-toimistojen joukossa. Sähköisten palveluiden käyttö TE - toimistojen asiakaskunnassa yleistyi vuoden 2017 aikana erityisesti työnhaun aloituksen kohdalla.

Maataloustuotannon ja koko ruokaketjun kehittäminen koetaan Varsinais-Suomessa hyvin tärkeäksi. Kiinnostus lähiruokaan kasvaa ja toimintatavat uudistuvat. Luomutuotantokin oli 2017 hyvässä nosteessa, kun tilojen määrä kasvoi lähes viidenneksellä. Alueella toimivat ruokaketju- ja lähiruokahankkeet tukevat osaltaan luomu- ja lähiruokatietämyksen levittämistä ja toimijoiden verkostoitumista. Samalla paranevat mahdollisuudet päästä kärkeä tuotteilla myös kansainvälisille markkinoille.

Alueen liikenneturvallisuuksustilannetta parantavat erityisesti valmistuneet investoinnit, niiden lisäksi liikenneturvallisuuksivaikutuksia saadaan paikallisesti aikaan mm. pienillä tehokkailla liikenneturvallisuuksutoimenpiteillä ja nopeusrajoituksia alentamalla. Vt 8 yhteysvälin Turku-Pori hankkeen toimenpiteistä saatiin valmiiksi erityisesti liikenneturvallisuuksua parantavat tievalaistukset, liittymäjärjestelyitä ja ohituskaistapari Luvialla. Suunnitelmavalmiutta parannetaan erityisesti E18 Turun kehätiellä, josta käynnistettiin Raision keskustan kohdan tiesuunnitelma. Suunnitelmavalmiutta edistettiin myös mm. E18 Kausela-Kirismäen osuuden, vt 9 Loimaan eritasoliittymän ja vt 8 Söörmarkun eritasoliittymän osilta. Nämä hankkeet saadaan toteutettua vuosien 2018 - 2020 aikana. Positiivista rakennemuutosta tukevaa siltasopimusta valmisteltiin myös liikenneinfran hankkeiden osalta. Näiden infrahankkeiden osalta saatiin aikaiseksi priorisoitu lista hankkeista, toistaiseksi näihin ei ole kuitenkaan kohdistettu toteutusrahoitusta.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten kehittämisote on edelleen vahvistunut Varsinais-Suomessa merkittävästi. Yritysten kehittämisintensiiteetti on noussut valtakunnalliseen kärkekastiin. Kasvu alueella näyttää perustuvan veturiyritysten kasvun ja kehittämistoiminnan elpymiseen ja nyt se on leviämässä verkoston yrityksiin. Erityisesti laivanrakennukseen keskittyvässä verkostossa sekä diagnostiikka- ja lääkekehitysaloilla autonvalmistuksen ohella on vahva näkymä tulevaisuuteen. Lisäksi on mainittava pelialan yritysten positiivinen ote ja ala jatkaakin kasvuaan. Kansainvälistymishankkeiden määrä on noussut ja on saavuttanut tason, missä oltiin ennen laskusuhdanteen käynnistymistä. Nokian ja Microsoftin Salon yksikön alasajon seurauksia hoidettiin Euroopan Globalisaatiorahaston turvin vuoden 2017 loppuun. Näiden avulla saatiin yrityskantaa monipuolistettua ja tasoitettua työttömyyspiikki, jonka alasajo aiheutti.

Vilkaan- ja keskivilkaan tiestön sekä siltojen kunto kyettiin pitämään asetetun tavoitteen mukaisella tasolla, tämän mahdollisti erillinen korjausrahoitus. Vähäliikenteisen tieverkon kunto heikkeni kuitenkin edelleen hieman. Elinkeinoelämän kuljetusvarmuutta ja -tehokkuutta parantavat vt 9 liittymien parantamiset, Kurkelan silta ja useat päällystetyn tiestöön parannuskohteet avattiin liikenteelle.

Maaseudun elinvoimaisuutta edistettiin Varsinais-Suomessa mm. investointeja ja maaseutuyrittäjyyttä tukemalla. Maaseudun kehittämisohjelman näkökulmasta vuosi 2017 oli Varsinais-Suomessa tasaantumisen kautta. Kehittämishankkeisiin haettiin edelleen hyvin tukea ja myöntövaltuus varattiin käyttöön lähes kokonaan. Käynnistyvät hankkeet kohdistuvat pääasiassa maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseen yhteistyö- ja tiedonvälityshankkeiden avulla. Yritystukihaun osalta toiminta oli alkuvuodesta rauhallisempaa,

mutta tahti piristyi loppuvuotta kohti ja myös tukiin liittyvät tiedustelut lisääntyivät selvästi. Hyväksytyt yritystukihankkeet kohdistuvat pääosin maataloustuote- ja elintarvikejalostukseen, metalliteollisuuteen, yrityspalveluihin sekä saaristo- ja maaseutumatkailuun – erityisesti metalliteollisuus vahvisti asemaansa alan yleisen nosteen (positiivinen rakennemuutos) myötä. Maatalouden investoinneissa vuoden alku oli hiljaisempaa aikaa, mutta kysyntä piristyi vuoden edetessä. Investointihanke-esimerkkeinä voidaan mainita mm. aurinkopaneelihankkeet, lannan sijoittamiseen tarkoitettujen laitteistojen ja kasvutunneleiden rahoittaminen.

Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskus on panostanut voimakkaasti kiertotalouden edistämiseen mm. Circwaste Life IP -hankkeen kautta. Vapaaehtoinen Suomi 100 - luonnonsuojeluhanke toteutui suunnilleen tavoitteen mukaisena, ja toi paljon hyvää näkyvyyttä alueelliselle luonnonsuojelutyölle. Natura 2000 -alueiden tilan arviointien osalta työ saatiin hyvin käyntiin. ELY-keskuksen hoidossa olevien patojen muuttaminen kaukokäyttöisiksi saatiin valmiiksi. Vesistötulvakohteissa edistettiin tulvasuojeluhankkeita yhteistyössä paikallisten intressitahojen kanssa. Kiina-yhteistyöhön liittyvää erillistehtävää on toteutettu aktiivisesti mm. kansainvälisen CEWP-konferenssin muodossa. Alueellisena asiana Länsivöyhykkeen vedenjakelun turvaaminen -alueellinen yleissuunnitelma valmistui ja sen jatkovalmistelu käynnistyi välittömästi.

Vesienhoidossa rakennettiin toimenpiteiden toteutusta edistävää yhteistyötä niin sidosryhmien kuin ELY-keskusten kesken sekä aktivoitiin sidosryhmien hankehakuihin. ELY-keskus on pitkäjänteisesti erikoistunut ravinteiden kierrätyksen edistämiseen myös omalla hanketoiminnalla. Esimerkkeinä tällaisista ovat Ravineneutraali kunta- sekä KoToMa -hankkeet. Vesien tilan seuranta kehittyi pilotoimalla uutta teknologiaa. ELY-keskus järjesti valtakunnalliset Vaikuta vesiin -päivät. Pohjavesialueiden rajaustyö etenee suunnitellusti. Vesien- ja merenhoidossa suunnitteluvaihe on aktivoitunut. Vesien- ja merenhoidon konkreettisten toimenpiteiden vauhdittuminen alueella on edelleen keskeinen tavoite. Vesien suojeluun toi maaseudun kehittämisohjelma lisämahdollisuuksia. Sen vesien suojeluun ja ravinteiden kierrätykseen tarkoitettua erillirahoitusta haettiin varsin aktiivisesti ja myöntövaltuutta jäi vain hiukan vuodelle 2018.

1.3.3 Satakunnan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Satakunnan työllisyystilanne parani selvästi vuoden 2017 aikana. TE-toimistossa avautui huomattavasti edellistä vuotta enemmän uusia avoimia työpaikkoja ja työttömyyden kehityksessä päästiin kiihtyvälle lasku-uralle. Keskimäärin työttömiä työnhakijoita oli kuukauden lopussa 11.940, mikä on 2.370 vähemmän kuin vuonna 2016. Suhteellisesti eniten aleni nuorten, alle 25-vuotiaiden työttömyys, mutta myös muissa ikäryhmissä työttömien työnhakijoiden määrä väheni selvästi. Irtisanomisia oli Satakunnassa vuonna 2017 noin 470, mikä on vähän enemmän kuin edellisvuonna (noin 430).

Nuorten työttömyysaste (työvoimatutkimuksen mukaan) aleni edellisvuoden 24,6 %:sta 19,6 %:iin. Alle 25-vuotiaiden nuorten aktivointiaste vuonna 2017 oli 33,8 %, mikä oli 4,8 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Nuorten työttömyyden aleneminen nosti nuorten aktivointiastetta, vaikka aktivointitoimenpiteissä olleiden määrä ei kasvanut.

Ulkomaalaisperäisen väestön osuus Satakunnassa on ollut kasvussa. Vuoden 2016 lopussa ulkomaan kansalaisia oli yhteensä 5.479. Ulkomaalaisten työttömyysaste (TEM) vuonna 2017 oli 25,7 % (31,0 % v. 2016). Ulkomaalaisten aktivointiaste oli 48,1 %, kun kaikilla työnhakijoilla se oli 30,2 %.

Ihmisten työllisyys, osaaminen ja osallisuus lisääntyvät -tavoitteeseen liittyvien mittareiden tavoitetasot vuodelle 2017 saavutettiin Satakunnassa osittain. Selvimmin tavoitteesta jäätin rekrytointiongelmia koskevan tavoitteen kohdalla, sillä työvoiman kysynnän kasvun kääntöpuolena on ollut rekrytointiongelmien yleistyminen. Kolmen ensimmäisen vuosineljänneksen keskiarvo rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuudesta oli 47 % eli tavoitteesta, enintään 23 %, tullaan jäämään selvästi. Ammattibarometrin mukaan eniten vaikeuksia työvoiman saannissa on terveydenhuollon ja sosiaalialan sekä teollisuuden ja rakentamisen ammateissa.

Virta yli 3 kk:n työttömyyteen oli 39,9 %, kun tavoite oli enintään 35 %. Vaikka tavoitetta ei saavutettu, mittarin toteutuma parani kuitenkin huomattavasti vuodesta 2016 (46,2 %). Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla toteutuma oli 31,2 %, kun tavoite oli enintään 25 %. Myös tällä mittarilla parannus edellisestä vuodesta oli suuri (36,3 %).

Vaikeasti työllistyvien määrää koskeva tavoite vuonna 2017 oli enintään 7.600. Tavoite saavutettiin, sillä toteuma oli 7.349. Vaikeasti työllistyvien määrä aleni edellisestä vuodesta yli 800 hengellä. ELY-keskuksen SataPolku-hankkeessa on kehitetty vaikuttavuudeltaan hyviä, asiakaslähtöisiä uusia työllistämisen malleja, kuten tulosperusteisen työnetsinnän ja silpputyön pilotit. Porin alueellisessa työvoima- ja yrityspalveluiden kokeilun piirissä on vuoden 2018 loppuun noin 2.000 työhakijaa. Kokeilun kohderyhmät ovat yli 6 kk aktiivitoimenpiteiden ulkopuolella olleet alle 25-vuotiaat nuoret sekä yli 200 päivää työmarkkinatukea tukea saaneet. Kokeilun tavoitteita ovat mm. asiakaslähtöisen palvelumallien ja yritysyhteistyön kehittäminen, työelämäkokeilu sekä sähköisten ja mobiilipalveluiden kehittäminen työllisyyspalveluissa.

Työvoimakoulutuksen vaikuttavuus parani vuonna 2017 merkittävästi. Kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus vuonna 2017 oli 25,5 %, kun edellisenä vuonna osuus oli 39,0 %. Tavoite, enintään 35 %, saavutettiin selvästi. Kolme kuukautta palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli viime vuonna 58,5 %, kun tavoitteena oli enintään 50 %. Palkkatuella kuntiin työllistäminen lisääntyi, mutta sen vaikuttavuus oli yksityiselle sektorille työllistämistä selvästi heikompaa.

Virta yli 3 kk:n työttömyyteen maahanmuuttajilla toteuma oli 43,1 % eli tavoite 50 % saavutettiin selvästi. Myös kolme kuukautta kotoutumiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus, 29,2 %, oli parempi kuin tavoite enintään 34 %.

Tavoite pakolaisten kuntapaikoista oli Satakunnalle ja Varsinais-Suomelle yhteinen 550, josta Satakunnalle jyvitetty osuus 192. Satakunnan ELY-keskus on tehnyt sopimuksen kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä kaikkiaan 16 satakuntalaisen kunnan kanssa. Sopimus puuttuu ainoastaan Säkylän kunnalta. Yhteensä sovittuja kuntapaikkoja oli vuodelle 2017 vähintään 282 pakolaiselle eli tavoite 192 kuntapaikasta ylitettiin. Kuntiin osoitettiin v. 2017 125 henkilöä (v. 2016: 149).

Ihmisten kokema hyvinvointi ja turvallisuus paranevat -tavoitteen yhtenä mittarina oli kulttuurin saavutettavuuden edistäminen. Satakunnan ELY-keskus on tehnyt kulttuurin edistämiseksi yhteistyötä Satakuntaliiton kanssa. Tuottamalla kulttuuria -hanke järjesti keväällä 2017 neljä osallistavaa tilaisuutta eri puolilla Satakuntaa. ELY-keskus osallistui myös Crema-rahoituksen käsittelyyn keväällä 2017. Monikulttuurisuuden edistämiseksi Satakunnan ELY-keskus on osallistunut eri tahojen organisoimaan verkostoyhteistyöhön. Näistä tärkeimmät ovat Porin kaupungin perusturvakeskuksen koollekutsuma Maahanmuuttajatyön koordinaattiryhmä MAKO sekä Länsi-Suomen etnisten suhteiden alueellinen neuvottelukunta (ETNO), jota johdetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta käsin.

Eviran tuottama tieto säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuudesta kuvaa elintarviketurvallisuutta ja kertoo siitä, kuinka hyvin elintarvikeketjun valvonnalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Tavoite vuodelle 2017, 95 %, saavutettiin, sillä toteuma parani edellisen vuoden 92 %:sta 96 %:iin.

Yritykset ja elinkeinot

ELY-keskuksen rahoittamien uusien yritysten määrää koskeva tavoite vuonna 2017 oli 360. ELY-keskuksen rahoitusta sai kertomusvuonna 264 uutta yritystä. Suurin osa (252 kpl) rahoitetuista yrityksistä oli starttirahan saaneita. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta (Make) rahoitettiin 12 uutta yritystä. Vaikka asetetusta tavoitteesta jäätiin, niin uusien rahoitettujen yritysten määrä kasvoi vuodesta 2016, jolloin rahoitusta sai 249 yritystä.

Elintarvikealan pk-yritysten tuotekehitystä, verkostoitumista ja kansainvälistymistä edistäviä maaseuturahaston hankkeita on käynnissä sekä alueellisesti että ylimaakunnallisesti. Hankkeiden keskeisten toimenpiteiden kautta yritykset verkostoituvat yli maakuntarajojen ja saavat mm. asiantuntija-apua tuotekehitykseen ja kansainvälistymisen aloittamiseen. Jalostusyritysten kansainvälistymisen lisäksi mm. untuvikkojen vientikokeilut Satakunnasta Baltiaan ovat käynnistyneet. Food from Finland-ohjelmassa mukana on ollut viisi yritystä Satakunnasta. Toiminta on edennyt tavoitteen suuntaisesti, mutta kansainvälistymään pyrkivien elintarvikealan yritysten määrä on vielä pieni.

Vuoden 2017 aikana rahoitettujen maaseudun yritystukien myötävaikutuksella syntyy noin 90 uutta työpaikkaa (v. 2016: 80). Myönnetyn EAKR-yritystuen (v. 2017: 2 milj. euroa) arvioidaan vaikuttavan noin 120 uuden työpaikan syntyyn. Maaseuturahaston kehittämissankkeet kohdistuvat valtaosin elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Yrittäjien osaamista on kehitetty usealla tiedonvälitys- ja yhteistyöhankkeella, joissa kohdeyryhminä ovat olleet niin alkutuottajat ja elintarvikejalostajat kuin puutuoteala ja pienet ns. kivijalkayrityksetkin. Toimijoiden verkostoituminen ja erityisesti yritysryhmien muodostaminen on sisältynt monen käynnissä olevan hankkeen toimenpiteisiin. Kuluneen vuoden aikana käynnistyi neljä uutta yritysryhmähanketta suoraan ELY-keskuksen rahoittamana ja peräti seitsemän Leader-ohjelman tuella. Elintarvikeketjun kilpailukyyn parantaminen on yksittäisistä toimialoista merkittävin Satakunnan painopisteistä ja sen kehittämiseen on myös panostettu eniten sekä hanke- että yritystuissa.

Satakunnassa kasvun kärkialoja ovat mm. energiaan liittyvä osaaminen (merituulivoima, bioenergia, LNG), meriteknologia, ICT, robotiikka, cleantech ja luova talous sekä korkeaa arvonlisää tuottavat palvelut. ELY-keskus on kannustanut kärkialoja tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä uuden liiketoiminnan kehittämiseen käytettävissään olevin keinoin, mm. hankerahoitus ja toimijoiden välinen yhteistyö. Pk-yritysten vieniä on edistetty toimeenpanemalla TeamFinland-palvelumallia sekä hyödyntämällä TF-kasvuohjelmia, joihin on osallistunut tähän mennessä 27 satakuntalaisyritystä. Ruokaketjun toimintaympäristöä kehittävien kehittämissankkeiden (kokonaiskustannukset 8,9 milj. euroa) lisäksi yrityksille on tehty maaseuturahastosta kokonaiskustannuksiltaan noin 23 milj. euron tukipäätökset uuden liiketoiminnan ja resurssitehokkuuden kehittämiseen. Myös EAKR-määrärahoiin on edistetty kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen -tavoitteen mukaisia hankkeita. Tekes rahoitusta suuntautui Satakuntaan v. 2017 8,2 milj. euroa runsaaseen sataan hankkeeseen. Satakunnan teollisuuspilottia on viety eteenpäin mm. pilotoinnein ja AIKO-varoin.

Ympäristö ja luonnonvarat

Luonnon monimuotoisuuden säilymiseen ja vesien tilan paranemiseen ELY-keskus vaikuttaa mm. ympäristökorvausjärjestelmän toimeenpanolla ja valvonnalla sekä viljelyn kehittämissankkeilla. Hyvin hoidettua ja elinvoimaista kulttuuriympäristöä, luonnonvarjojen vastuullista hyödyntämistä sekä luontoon perustuvia virkistys- ja matkailupalveluja on edistetty etenkin Make- ja Leader-ohjelmien rahoituksella. Satakunnan typpi- ja fosforitaseet ovat kehittyneet tavoitteiden mukaan. Typpitason tavoite 2017 (kg/ha) oli 58,4 ja toteuma 2016 46,7. Fosforitaseen tavoite oli 2,46 ja toteuma 2016 1,1. Luonnonmukainen tuotantoala on Satakunnassa kasvanut hieman viime vuosina. Vuonna 2017 Satakunnassa oli 5.760 ha luonnonmukaisessa

kasvituotannossa (6 % pelto-pinta-alasta). Luonnonmukaisessa kotieläintuotannossa oli 24 tilaa. Luomutuotantoa on vauhditettu Kasvua luomusta -hankkeella. Maisemanhoitosopimuksilla hoidettua alaa Satakunnassa on 1.570 ha. Maatilojen valvonnat ja Eviran sekä Tukesin valvontatehtävät on tehty suunnitelmien mukaan ja aikataulussa. Maaseutuohjelman hanke- ja yritystuista valtaosa tukee suoraan Biotalous- ja puhtaata ratkaisut -kärkihankkeen toimenpiteiden toteuttamista. Satakunnassa on käynnissä näihin liittyen yli 35 milj. euron konkreettiset tuetut toimenpiteet. Keskeisimpiä toimia ovat ruokaketjun kannattavuuden, resurssitehokkuuden ja vientimahdollisuuksien edistäminen. Kehittämistoimilla on panostettu myös alueelle tärkeään metsätalouden ja puutuoteteollisuuden kehittämiseen. Maaseutumatkailussa uutena avauksena Pohjois-Satakunnassa toteutetaan yhdessä Etelä-Pohjanmaan Lauhanvuoren kanssa hanketta, joka tähtää UNESCO:n myöntämään Geopark-statukseen. Toteutuessaan se toisi merkittävän uuden mahdollisuuden satakuntalaisen luontomatkailun ja yritystoiminnan kehittämiseen. Käynnissä on myös useita Leader-rahoitteisia paikallisia matkailun kehittämishankkeita. Lisäksi vuoden aikana käynnistyivät vesistöihin perustuvaa palveluliiketoimintaa kehittävä BlueSata-hanke sekä luonnonhoitoaluiden liiketoiminnallista hyödyntämistä edistävä Lumovoimaa-hanke.

1.3.4 Hämeen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Väestön hyvinvointia edistävät tavoitteet liittyivät mm. terveelliseen, turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön, turvalliseen ruokaan, nuorten osallistamiseen sekä maahanmuuttajien kotoutumiseen.

Kunnianhimoiset työllisyystavoitteet olivat vaikeassa, vaikkakin parantuneessa työllisyystilanteessa hyvin haastavia. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste oli vuonna 2017 keskimäärin kuukaudessa 16,5 %, mikä on selvästi vuodentakaisista (18,0 %) ja edellisvuosia matalampi. Nuorten työttömyysasteessa palattiin vuoden 2012 tasolle, mutta osuus työttömistä on edelleen korkeampi kuin maassa keskimäärin. Pakolaisten kuntasijoituspaikkojen hankinnassa onnistuttiin kohtuullisen hyvin. Hämeen ELY-keskus ja TE-toimisto panostivat merkittävästi nuorisotakuun toteuttamiseen. Tavoitteet osoittautuivat kuitenkin liian haastaviksi, vaikka myönteistäkin kehitystä tapahtui. Nuorten työttömien määrän lasku vuositasolla on jatkunut. Vuositasolla Hämeessä oli vuonna 2017 kuukaudessa keskimäärin noin 2.700 alle 25-vuotiaasta työtöntä työnhakijaa, missä on vähennystä edellisvuoteen runsaat 12 prosenttia. Edellisen kerran vuosikeskiarvo on ollut matalampi vuonna 2012. Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevien nuorten määrä on myös vähentynyt. Vuonna 2017 Hämeessä oli palveluissa kuukaudessa keskimäärin vajaat 1.200 nuorta alle 25-vuotiaasta, mikä on edellisvuosia vähemmän. Nuorten virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (33,1 %) pieneni edellisvuodesta (35,7 %), mutta edellisvuodesta poiketen valtakunnallisessa vertailussa oltiin keskimääräistä heikommalla tasolla.

Elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta parannettiin mm. laatimalla Kokemäen vesistöalueelle vesivirsio ja Loimijoelle padotus ja juoksutusselvitys sekä parantamalla varautumista ilmastonmuutokseen ja tulva- ja kuivuusriskeihin Vantaanjoella.

Hämeen ELY-keskus panosti luovien alojen kehittämiseen toteuttamalla valtakunnallista ESR-rahoitteista hanketoimintaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäväkokonaisuutta edistettiin myös elinikäiseen ohjaukseen liittyvällä hanketoiminnalla ja vahvistamalla sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä.

Alueen elinvoimaisuutta edistävät toimenpiteet liittyivät Hämeen alueellisten vahvuuksien kuten cleantech-, kierrätys- ja muotoiluosaamisen sekä vahvassa perusteellisuudessa olevan potentiaalin hyödyntämiseen yritystoiminnan kehittämisessä. Toimenpiteitä on lisäksi kohdennettu alueen vetovoiman lisäämiseen asu-

misen ja yrittämisen toimintaympäristönä, pohjavesivarojen suojeluun, työllisyyteen ja työvoiman saatavuuteen, yhdyskuntarakenteen eheytymiseen sekä monimuotoisen luonnon säilyttämiseen ja sen kestävään käyttöön. Tavoitteiden toteutumista on edistetty pääasiassa hyödyntämällä ELY-keskuksen normaaleja rahoitus- ja kehittämistyökaluja sekä EU-ohjelmien tarjoamia mahdollisuuksia. Perinteisen teollisuuden työpaikkamenetysten kompensoimiseksi ELY-keskus on kohdentanut rahoitus- ja kehittämistoimia uuden elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Erityisesti cleantechin, muotoilun ja resurssitehokkuuden hyödyntäminen yritysten uusiutumisen välineinä sekä uusiutuvan energian käytön edistäminen olivat kehittämistoiminnan keskiössä. Panostus näkyi mm. kyseisiin teemoihin liittyvien hankkeiden rahoituksen kasvuna. Teknologia- ja hoituksen määrä olikin Hämeessä hyvällä tasolla.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukainen työttömyysaste (15–74-vuotiaat) oli vuonna 2017 Hämeessä 7,3 %, missä on laskua edellisvuoteen (7,5 %) verrattuna. Työttömyysaste myös alittaa valtakunnallisen (8,6 %) keskiarvon. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukainen työllisyysaste (15–64-vuotiaat) nousi Hämeessä vuonna 2017 yli 70 prosentin ja oli 70,6 %. Työllisyysaste on ollut viime vuodet kasvussa ja vuodentakaisesta kasvua oli 1,7 prosenttiyksikköä. Työllisyysasteen takana on työllisten määrän kasvu, mutta samanaikaisesti myös työikäisen väestön määrä on vähentynyt.

Yritykset ja elinkeinot

Elinkeinoelämän menestymistä edistettiin vuonna 2017 tukemalla yritysten perustamista ja uudistumiskykyä, luonnonvarojen kestävää käyttöä, kasvua ja kansainvälistymistä, uusiutuvan energian käyttöä sekä toimivia työmarkkinoita. Yritystoimintaan liittyvien tavoitteiden saavuttaminen oli vallitsevassa taloustilanteessa haastavaa. Uusien yritysten perustamistavoite oli 500 yritystä. Tavoitteeseen ei ihan päästy. Hämeen TE-toimiston myöntämällä starttirahoituksella aloitti vuoden aikana 334 yritystä, missä on lievää laskua edellisvuoteen. Määrä on ollut laskussa useamman vuoden ajan.

Työvoiman saatavuutta kuvaavan rekrytointiongelmien määrän enimmäistaso vuodelle 2017 oli 22 %. Työttömyys- ja työllisyystilanteen edelleen parantuessa puheet rekrytointi- ja kohtaanto-ongelmista ovat kasvussa. Hämeessä rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus on vuoden kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana ollut keskimäärin 36 %. Osuus kasvoi selvästi edellisvuoden 22 prosentista.

Suunnittelukauden tavoitteena ollut uusiutuvan energian käytön lisääminen eteni tavoitteen mukaisesti. Sitä edistettiin mm. hyödyntämällä energiatukea ja maaseutuohjelman rahoitusta sekä tukemalla uusiutuvan energian käytön lisäämiseen tähtäävien selvitysten tekemistä.

Kasvuyritysten määrän lisääminen oli myös vuoden 2017 tavoitteena. Yhteistyö alueen elinkeinoyhtiöiden kanssa sekä työ- ja elinkeinoministeriön alaisten organisaatioiden yhteistyö eteni myönteisesti. Uusien kasvuyritysten määrään liittyvä tavoite oli 30 yritystä. Käytettävissä olevien tietojen mukaan tavoite ylittyi. Maaseutuohjelman toimenpitein on vaikutettu noin 50 uuden työpaikan syntymiseen maaseudun yritystoiminnassa. Erityisen ilahduttavaa on ollut, että elintarvikkeiden valmistukseen liittyvät investoinnit ovat kasvaneet merkittävästi edellisistä vuosista. Sen sijaan maatilojen investointien ja sukupolvenvaihdosten määrään ovat vaikuttaneet maatalouden alhaiset tuottajahinnat sekä vuoden 2017 heikot kasvuolosuhteet.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjavesien suojelutarpeiden yhteensovittaminen oli erityisesti ELY-keskuksen alkuvuosina vilkkaan keskustelun kohteena, ja sen vuoksi on tehty pitkäjänteisesti työtä pohjavesien suojelun, liikenteen, asumisen ja elinkeinoelämän tarpeiden yhteensovittamiseksi. On mm. selvitetty pohjavesialueiden rajauksia yhteensä 78 pohjavesialueella ja lisätty eri toimijoiden välistä vuorovaikutusta. Ympäristöluvanvaraisia valvottavia

laitoksia oli 295 kpl ja tarkastuskäyntejä tehtiin yhteensä 161 kpl. Uusia vakavaa ympäristön pilaantumisvaaraa aiheuttavia tapauksia ei vuoden 2017 aikana tullut ilmi.

Monimuotoisen luonnon säilyttämiseen liittyneet luonnonsuojelualueiden valtiolle hankkimista ja METSO-ohjelman toteuttamista koskeneet tavoitteet etenivät asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Samoin yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen liittyvät tavoitteet etenivät toivottuun suuntaan.

1.3.5 Pirkanmaan ELY-keskus

Huomionarvoinen yleinen asia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta on ollut vuonna 2017 voimakkaasti tiivistynyt Pirkanmaan maakunnallinen yhteistyö eri toimijoiden välillä. Maakuntauudistuksen valmistelun myötä laaja toimijajoukko on verkostoitunut uudella tavalla ja laajemmalla rintamalla myös toimi- ja hallinnonalariippumattomasti. Maakunnallisen yhteistyön tulevaisuuden vaikutuksia ei vielä voida arvioida.

Ihmiset ja yhteisöt

Asiakaspalvelun kehittämisellä on pystytty palvelemaan paremmin ja vaikuttavammin asiakkaita. Valtakunnallinen ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus (Y-aspa) on neuvonut ja opastanut asiakkaita ELY-keskusten hoitamissa ympäristöasioissa, sähköisessä asiointissa sekä ymparisto.fi -verkkopalvelun käytössä. Lisäksi on hoidettu neljän ELY-keskuksen niitto- ja ruoppausilmoitusten esikäsittely. Uutena palveluna otettiin käyttöön CHAT-palvelu ensin vesiasioissa ja myöhemmin koskien lähes koko ymparisto.fi-sivustoa. Myös liikenteen asiakaspalvelussa uusien palveluiden (chat, tietämyskanta) myötä tavoitettavuus on parantunut. Yhteydenottojen määrä on ollut edellisiin vuosiin verrattuna kasvussa. Liikenteen lupaprosesseja on kehitetty ja järjestelmätyötä on tehty suunnitelman mukaan. Palvelutaso on säilynyt ennallaan, mutta ennustettavuutta pitää edelleen parantaa. Luparuuhkista selviydyttiin aiempaa paremmin.

Työttömien työnhakijoiden määrä ja työttömyyden rakenteellinen kehitys olivat positiivisia vuonna 2017 verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Vuoden 2017 alusta asti tilanne siis oli muuttunut jyrkästi positiiviseen suuntaan. Työllisyystilanne oli parantunut kaikilla tarkastelujaksoilla. Irtisanottuja oli vuonna 2017 vähemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan. Ennen kaikkea pitkäaikaistyöttömien määrä oli laskenut vuositasolla merkittävästi, muutos keskimäärin 3.000 henkilöä, eli 22 prosenttia. Tosin pitkäaikaisyöttömiä oli vuonna 2017 keskimäärin vielä noin 11.000 henkilöä.

Pirkanmaan liikenneturvallisuus on edennyt positiiviseen suuntaan. Liikennekuolemia tapahtui vuonna 2017 selvästi kolmea edellisvuotta vähemmän. Myös henkilövahinko-onnettomuudet kokonaisuudessaan vähenivät kolmen edellisvuoden keskiarvoon verrattuna.

Yritykset ja elinkeinot

Vuoden 2017 tärkeimmät Pirkanmaan talouden kasvu-uralle ohjanneet toiminnot olivat asunto- ja korjausrakentaminen, liike-elämän palvelut, sekä nyt vuoden verran kestänyt merkittävä teollisuuden suurehko kasvu. Työvoiman kysyntä oli vuoden 2017 aikana suuri. Työnantajien mukaan on melko hyvin onnistuttu täyttämään avoinna olleet työpaikat, silti rekrytointiongelmia olivat hieman kasvaneet.

Pirkanmaalla on toiminut neljä alueellista työllisyys ja elinkeino -ryhmää kuntien, ELY-keskuksen, TE-toimiston, koulutusorganisaatioiden ja muiden alueen toimijoiden kanssa. Ryhmien vuoden 2017 toimintasuunni-

telmat toteutuivat hyvin. Pirkanmaalla toimittiin ahkerasti asiakasrajapinnassa järjestämällä useita yritys-asiakastilaisuuksia (25 kpl) ja asiakkaita kontaktoitiin noin 5.500 kertaa vuoden aikana. Tiedonvaihdon ja yhteistyön julkisten yrityspalvelutoimijoiden verkoston kanssa voi todeta parantuneen ja esimerkiksi yritysten ohjautuminen Team Finland -palveluun on muuttunut asiakaslähtöisemmäksi ja joustavammaksi.

Vuonna 2017 alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman osalta toiminta painottui maaseudun kilpailukyyn ja vetovoimaisuuden säilyttämiseksi tähtääviin toimiin. ELY-keskus on edistänyt elinvoimaisuutta rahoittamalla maaseutuohjelman kautta muun muassa seuraavia hankkeita: Biobisnestä Pirkanmaalle, Toimintaa metsiin Pirkanmaalla, Metsäbiotaloutta Pirkanmaalla, Pirkanmaan metsälogistiikka. Toiminnalla on saavutettu positiivisia työllisyysvaikutuksia maaseudun elinkeinosektorilla. Avustusta kohdistettiin kehittämis- ja yrityshankkeisiin yhteensä 12,8 miljoonaa euroa ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien toimesta. Maatalouden kilpailukykyä ja maatilojen elinkelpoisuutta edistettiin rahoittamalla maatilojen investointihankkeita ja sukupolvenvaihdoksia. Maatalouden rakennetukiaavustuksia myönnettiin yhteensä 5,1 miljoonaa euroa ja korkotukilainoja 9,6 miljoonaa euroa. Luonnonmukaiseen tuotantoon, ympäristösopimuksiin ja ei-tuotantoliisiin investointeihin myönnettiin tukea 5,8 miljoonaa euroa.

Elintarviketurvallisuuteen ja peltoala- ja eläintukiin liittyvät valvonnat ja tarkastukset suoritettiin sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Pelto- ja eläinvalvonnat sekä kasvintarkastukset mahdollistivat noin 112 M€ tukien maksatukset kuntien myöntämiin tukiin. Pirkanmaan ELY-keskuksen maaseutuhallinnon elinkeinollinen välitön euromääräinen vaikuttavuus oli noin 145 M€ vuonna 2017.

Liikenteen sujuvuus on merkittävä tekijä elinkeinoelämän kuljetuksille. Korjausvelkarahoituksella ja perusväylänpidon lisärahoituksella toteutetut hankkeet onnistuttiin toteuttamaan suunnitelmien mukaisesti. Sen sijaan joitakin normaalilla perusväylänpidon rahoituksella toteutettavia hankkeita jouduttiin hankintaresurssien niukkuuden ja rahoituspäätösten viipymisen vuoksi siirtämään osittain seuraavalle vuodelle. Tieverkon kunto jopa parani mittaustietojen mukaan jonkin verran vuoden 2017 aikana. Päälysteiden kunto parani selvästi päätieverkolla ja muullakin tieverkolla huonokuntoisten päälysteiden määrä jonkin verran väheni. Myös siltojen kunto parani hieman.

Ympäristö ja luonnonvarat

Yhteistyössä maakuntaliiton ja lukuisten sidosryhmien kanssa saatiin valmiiksi Pirkanmaan ympäristöohjelma 2040. Ohjelma toimii myös uuden maakunnan ympäristöpolitiikan pohjana ja siinä on esitetty tarpeelliseksi arvioituja toimenpiteitä vuoteen 2022. Alueidenkäytön tehtävissä asiantuntijaresurssit on kohdennettu maakuntakaavan tultua voimaan ja MAL -sopimuksen mukaisesti kuntakohtaisten yleiskaavojen edistämiseen. Bio- ja kiertotalouden keskittymänä olevan ECO3-alueen kehittämistä on ohjattu ja edistetty muun muassa maankäytön suunnittelun ja YVAN keinoin. ELY-keskus on lisäksi ottanut vahvan roolin ilmastomuutoksen asiantuntijaorganisaationa maakunnassa, välittänyt tietoa ja tukenut kuntia hillintätöiden käytännön toimissa sekä tehnyt yhteistyötä alueellisten ja valtakunnallisten sidosryhmien kanssa.

Ympäristönsuojelulakiin ja muihin valvontaan liittyviin säädöksiin tuli useita tarkistuksia vuoden 2017 aikana, mikä aiheutti muutoksia valvonta- ja lupaviranomaisten toimivaltaan ja työnjakoon kuntien kanssa. Uusien BAT-päätelmien johdosta tehtiin ympäristölupapäätösten muutostarveharkintoja.

Luontolahjani 100-vuotiaalle Suomelle -kampanjassa ylitettiin asetettu tavoite yksityismaiden osalta. Lisäksi kuntia saatiin erittäin hyvin aktivoitua kampanjaan ja kaikkiaan suojelupinta-ala lisääntyi Pirkanmaalla lähes 700 hehtaarilla. Pintavesien vesienhoidon toimeenpanoa on tehostettu mm. hallitusohjelman kärkihankerahoitukseen valitun Yhteistyöllä vesistöt kuntoon Ikaalisten reitillä -hankkeen turvin.

1.3.6 Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Alueelliset kehitysnäkymät ja barometrit kertovat Kaakkois-Suomen elinkeinoelämän ja työllisyysnäkymien olevan kirkastumassa. Työttömien osuus oli keskiarvoa suurempi (toteuma 14,3 % / koko maa 11,5 %). Positiivista kuitenkin oli, että kokonaistyöttömyys (– 10 %), pitkäaikaistyöttömyys (– 10 %) ja nuorten työttömyys (– 15 %) laskivat. Parantunut taloudellinen tilanne näkyi myös lisääntyneinä rekrytointiongelmoina.

Työttömyyden hoitoon liittyvät tulostavoitteet saavutettiin maahanmuuttajien osalta. Kuntasijoituspaikkatavoite 200 kpl toteutui. Kotouttamiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus ja maahanmuuttajien virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen toteutuivat jopa yli maan keskiarvon. Muihin työllisyystavoitteeseen ei päästy vaikkakin lähes kaikki tulokset paranivat edellisvuodesta. Mm. vaikeasti työllistyvien osuus pieneni 7 % ja kolme kuukautta ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus lähes 8 %.

Maaseutuohjelman rahoituksella on saatu parannettua yrittämisen ja elämisen edellytyksiä maaseudulla. Kehittämishankkeissa kysyntä oli vilkasta ja vain noin puolet hankkeista voitiin rahoittaa. Tukea kehittämishankkeisiin ohjelmakaudella on myönnetty yhteensä 9,7 M€ (2,8 M€ v. 2017), josta Etelä-Karjalaan 6,0 M€ ja Kymenlaaksoon 3,7 M€. Hankkeet toteuttavat hyvin ”Mahdollisuuksien maaseutu – Kaakkois-Suomi” -kehittämissuunnitelman painopisteitä. Elinkeinojen kehittämishankkeet tukevat matkailua, metsätaloutta ja maataloutta.

Tienkäyttäjien tyytyväisyys tieverkon tilaan on heikentynyt ollen kuitenkin yhä maan kärkitasoa. Vähäliikenteisen tiestön tilannetta voitiin parantaa osin korjausvelkarahoituksella. Henkilövahinko-onnettomuudet kääntyivät laskuun ja tavoite ennakoidaan saavutettavan (ensitiedon mukaan 140 onnettomuutta/ tavoite 159).

Kansalaisten kokonaistyytyväisyys tiestön talvihoitoon on parantunut ollen 3,2. Tulos on maan keskitason yläpuolella. Vähäliikenteisen tiestön yhä heikkenevä palvelutaso tulee lähivuosina vaikeuttamaan asumista ja yritystoimintaa maaseudulla.

Yleiskaavoitusta on saatu lisättyä kaikissa alueen kaupungeissa ja kaupunkiseuduilla. Elinkeinoelämälle valtakunnallisesti merkittävät Luumäki-Imatra kaksoisraidehanke ja Kouvolan logistiikkakeskus etenevät. Ongelmallisena asiana ELY-keskuksen tietoon on tullut esimerkkejä lain edellyttämien suunnitteluperiaatteiden laiminlyömisestä, samalla kun ELY-keskuksen puuttumismahdollisuuksia on rajoitettu.

Kymijoen ja Haminan-Kotkan tulvariskien hallintasuunnitelmia toimeenpantiin eri tahojen sitouttamisella ja rannikkoalueen valmiusharjoituksen suunnittelulla. Vuoksen vesistöalueen suomalais-venäläisessä tulvariskien hallintatyössä kuvattiin Suomen vahingonarviointimenetelmät.

Yritykset ja elinkeinot

Uusien yritysten perustaminen oli varsin varovaista, mistä johtuen uusien yritysten määrätavoitteeseen ei alueella päästy (toteuma 299/ tavoite 500). Ulkomaalaisten perustamien yritysten määrä oli suhteellisessa kasvussa. Rekrytointiongelmiin on vastattu tehostamalla monikanavapalveluiden käyttöä ja päivittämällä aktiivisesti työnhakijoiden työllistymissuunnitelmia.

Elinkeinorakenteen haasteena oli edelleen tuotantorakenteen uudistaminen sekä uusien yritysten ja innovaatioiden saaminen. Puunjalostusteollisuus on tehnyt alueelle miljardi-investoinnit 2000-luvulla. Uutta kasvua haettiin perinteisten alojen tukemisesta ja uudistamisesta - mm. metsäteollisuus, logistiikka, matkailun kehittäminen - mutta myös uusilta toimialoilta kuten energia, kiertotalous, peliala, tapahtumaliiketoiminta ja palvelinkeskukset. Digitalisaatio on keskeinen toimialarajat ylittävä muutostekijä.

Maaseutuohjelman yritystukipäätöksiä tehtiin 28 kpl ja tukea myönnettiin noin 1,2 M€. Pääosa eli 94 % tuesta myönnettiin investointeihin. Hankkeissa arvioidaan syntyvän noin 40 työpaikkaa. Maatilarahoituksessa aloitus- ja investointitukia myönnettiin yhteensä noin 3,4 M€. Alkutuotanto on jo pitkään ollut kannattavuuskriisissä, mikä on vähentänyt tilojen investointihalukkuutta sekä sukupolvenvaihdoksia.

Vilkkaisesti liikennöidyillä valta- ja kantateillä huonokuntoisten osuuksien määrä on pienentynyt hieman edellisvuodesta ollen 4,7 % (tavoite 6,8 %). Tulos täyttää Liikenneviraston asettaman tulostavoitteen.

Liikenneviraston toteuttaman Elinkeinoelämän asiakastutkimuksen perusteella arviot satamiin ja raja-asemille johtavista yhteyksistä ovat parantuneet huomattavasti. Korjausvelkaohjelma v. 2019 asti sekä v. 2017 - 2018 valmistuvat VT7 Hamina-Vaalimaa ja VT6 Taavetti – Lappeenranta -hankkeet parantavat alueen kilpailukykyä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Kaakkois-Suomen tienpitoon käytettiin 42 M€, josta tieverkon hoitoon 16 M€, ylläpitoon 13 M€ ja uusinvestointeihin 7 M€. Suurin investointi on Keltakankaan eritasoliittymän rakentaminen vuosina 2017 - 2018 (5,5 M€).

Ympäristö ja luonnonvarat

Vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoa saatiin edistettyä viranomaistoimin sekä kunnostus- ja suojeluhankkeita rahoittaen. Painotuksina olivat pohjavedet, Pien-Saimaa, rajavesistöt ja Suomenlahti. Keskeinen huomio oli turvetuotannon ja metsätalouden vesiensuojelussa, jossa yhteistyötä päätettiin tiivistää myös Metsäkeskuksen kanssa. Veden laatu saatiin parannettua mm. laaja-alaisella PISARA-hankkeella Etelä-Karjalan useilla järvialueilla. Kolme merkittävää uutta hanketta saatiin valmisteltua, keskeisinä teemoina metsätalouden vesiensuojelu, Vuoksen kunnostaminen sekä ympäristötietoisuus.

Luonnonmukainen tuotanto eteni jälleen vakaasti. Pinta-alan kasvu oli 10 % (nyt noin 16.300 ha ja 12 % kokonaispeltoalasta). Luomutilojen keskikoko on lähes 65 ha. Luomutukea maksettiin 2,8 M€. Maaseutuohjelman ympäristösopimuksilla (tuki noin 0,7 M€) edistettiin maaseutuluonnon monimuotoisuutta ja alkuperäisrotujen kasvatusta.

Merkittäviltä teollisuuden ympäristöpäästöjä aiheuttavilta häiriötilanteilta on välttytty. Samoin yhdyskuntapuhdistamojen lupaehtoihin on pääosin päästy. Syksyn rankat sateet kuitenkin heikensivät puhdistustehoa. Useita puhdistamojen parannushankkeita on käynnissä. Vanhojen kaatopaikkojen pohjavesitutkimukset ovat edenneet.

Luonnonsuojelualueiden pinta-alaa saatiin lisättyä 591 ha. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSON toteutus jäi kuitenkin tavoitteesta (tavoite 400 ha/ toteuma 245 ha) syinä kohteiden pienet pinta-alat ja Suomi 100 -kohteiden toteutus (15 kpl, 182 ha). Laaja-alainen, 1990-luvulta asti toteutuksen alla ollut Repoveden laaja Natura -kokonaisuus valmistui.

1.3.7 Etelä-Savon ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömyysluvut pienenivät vuonna 2017 merkittävästi, suurimmalta osin positiivisen talouskehityksen ansiosta ja osin parantuneen seurantajärjestelmän ansiosta. Tuloksissa tämä näkyy parhaiten tavoitteen toteutumisena pitkäaikaistyöttömyyden luvussa. Myös monissa muissa mittareissa päästiin lopulta tavoitteisiin tai ainakin lähelle niitä. Näkymät siirryttäessä vuoteen 2018 ovat varsin positiiviset.

Ns. verkostotyö liittyen ohjaamotoimintaan, työelämän kehittämiseen ja yleensä työvoimapolitiikan koordinoimiseen on sujunut suunnitellusti. Nuorten ohjaamoiden vakinaistaminen vuoden 2018 alusta onnistui.

Maahanmuutto on jatkunut Etelä-Savoonkin lähes entiseen malliin, paitsi että pakolaisvirta on lähes tyrehtynyt. Ns. kiintiöpakolaisia otetaan vastaan suunnitelmien mukaisesti. Etelä-Savossa on pakolaisia varten sovittu kuntien kanssa sijoituspaikkoja jopa tavoitetta enemmän. Kotouttamisohjelmat pyörivät suunnitellusti.

Yritykset ja elinkeinot

Yritysten investointihalukkuus oli odotettua vaimeampaa Etelä-Savossa vuonna 2017. ELY-keskukselle esitettyjen kehittämishankkeiden määrä jäi historiallisen alhaiselle tasolle kaikkien tuki-instrumenttien osalta. Voi olla, että voimakkaasti parantuneen taloustilanteen takia yritykset vain tekevät tuotantoaan eivätkä ehdi edes miettiä kehittämis- ja laajentumistoimenpiteitä. Yritysten liikevaihdot nousivat mukavasti, ja etenkin loppuvuodesta tämä alkoi näkyä henkilöstön määrän kasvuna.

Maatalouden investoinneissa oli vuonna 2017 hyvä kysyntä, jopa poikkeuksellisen hyvä takavuosiin verrattuna. Maaseutuohjelman toteutus on sujunut pääosin mallikkaasti. Ainoastaan yritysrahoituksessa ollaan suunnitelmia jäljessä. Erilaisten valvontojen ja muiden viranomaistehtävien osalta ELY on saavuttanut kaikki tavoitteet maatalouteen liittyen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Alueidenkäytössä ELY-keskuksen tavoitteena oli edistää erityisesti kaupunkien ja kirkonkylien yleiskaavoitusta. Yleiskaavoja olikin vireillä useita ja merkittävä Mikkelin strateginen yleiskaava etenee ehdotusvaiheeseen keväällä 2018. Savonlinnassa oli käynnissä vastaava yleiskaavatyö. Pieksämäen kaupunki hyväksyi Niinimäen tuulivoimayleiskaavan. Kuntien ja ELY-keskuksen yhteistyötä edistettiin kehittämiskeskusteluissa sekä järjestetyillä koulutus- ja neuvottelupäivillä. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa keskeisessä asemassa oli saimaannorpan suojelu, jonka suojelustrategian ja toimenpidesuunnitelman tarkistukset valmistuivat. ELY-keskus osallistui myös norpansuojelun Life -hankkeeseen, missä se valmisteli ohjeistusta rakennustarkastajille sekä kehitti norppaa koskevaa viestintää. Suojelualueita toteutettiin 655 ha.

Ympäristönsuojelussa tehostettiin ennakkovalvontaa. Turvesoiden valvonnassa käytiin jokaisella alueen luvanvaraisella turpeennostoalueella. Rakennerahasto-ohjelmasta rahoitettiin kiertotaloutta ja vähähiilistä taloutta edistäviä hankkeita. Etelä-Savon ELY-keskus hallinnoi sinisen biotalouden kärkihanketta. Vesienhoidossa valmisteltiin työohjelman ja keskeisten kysymysten kuuleminen. Puruvedellä osallistuttiin laajaan Freshabit Life IP -hankkeeseen. Yksittäisiä vesienhoitohankkeita tuettiin avustuksin sekä antamalla asiantuntija-apua. Osakaskuntien yhdistämiseen tähtäävässä hankkeessa saatiin hyviä tuloksia.

Hydrologisessa havaintotoiminnassa valmistauduttiin palveluiden hankintaan havaintoverkostoa kunnostamalla ja automatisoimalla. Pohjavesialueiden luokitusten ja rajausten muuttamisessa tarvittavat maastoseelvitykset kilpailutettiin ja työ käynnistyi. Puulaveden säännöstelyn muuttamistarpeita ja mahdollisuuksia arvioitiin yhdessä luvanhaltijan ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Mikkelin Metsä-Sairilaan rakennettavan jätevedenpuhdistamon yhteyteen tulevaa kierrätysveden tutkimus- ja kehittämisalustaa tuettiin.

1.3.8 Pohjois-Savon ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Itä-Suomen maakunnat Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Savo hyväksyivät Itä-Suomen yhteisen liikennestrategian kärkiasiat keväällä 2017. Perinteisten väylähankkeiden ohella yhdeksi kärkiasiaksi nostettiin uusien liikennepalveluiden edistäminen. Muita kärkiasioita ovat perusväylänpidon rahoituksen tason pysyvä nosto sekä nimetyt tie-, rata- ja vesiväylähankkeet. Seuraavaksi Itä-Suomen uudeksi maantieverkon kehittämishankkeeksi sovittiin valtatie 5 parantaminen Leppävirralta Kuopioon, ja tavoitteena on saada hankkeelle rahoitus siten, että se toteutetaan vuosina 2021 - 2024. Liikennestrategian toteutumista edistään resurssien puitteissa.

Työttömien määrä on vähentynyt Pohjois-Savossa vuoden 2016 alkupuolelta lukien. Talousnäkymien kirkastuessa ja talouden kääntyessä nousuun lomautettujen määrä on purkautunut ja vuoden 2017 kesäkuusta lukien on vihdoin myös pitkäaikaistyöttömyys kääntynyt laskuun. Pitkään jatkuneen laskusuhdanteen kääntymässä nousuun ja rekrytointien vilkastuminen erityisesti teknologiateollisuuden ja rakentamisen osalta on vaikeuttanut yritysten osaavan työvoiman saatavuutta. Tämä näkyy myös rekrytointiongelmien kasvuna, joka oli noussut jo 37 %:iin Tavoitetasosta on siis jääty selkeästi huolimatta siitä, että erilaisia toimenpiteitä on toteutettu rekrytointien edistämiseksi. Tilastokeskuksen tutkimus perustuu pieneen otantaan.

Pohjois-Savossa on monien tulostavoitteiden osalta työvoimapolitiikassa keskimääräistä kovemmat tavoitteet, jonka vuoksi kaikkiin tavoitteisiin ei päästy. Tulostavoitteet saavutettiin seuraavien tavoitteiden osalta: rakennetyöttömien määrä yhteensä, ulkomaalaisten virta yli 3 kk työttömyyteen, 3 kk ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus sekä 3 kk kotouttamiskoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus. Seuraavissa tavoitteita ei saavutettu, mutta Pohjois-Savo oli koko maan keskiarvoa paremmalla tasolla: työttömien virta yli 3 kk työttömyyteen 34,7 % (tavoite 30 %), alle 25 vuotiaiden virta yli 3 kk työttömyyteen 19,8 (tavoite 19 %). Palkkatuetun työn vaikuttavuuden osalta toteuma oli 52,6 % tavoitteen ollessa 45 %. Tämän tavoitteen osalta Pohjois-Savo jäi myös valtakunnan keskiarvosta.

Itä-Suomessa kuntopaikkatavoite vuodelle 2017 voidaan katsoa saavutetuksi. Turvapaikanhakijoille ja kiintiöpakolaisille tarjolla olevien kuntopaikkojen määrä Itä-Suomessa vuonna 2017 on yhteensä 718. Näistä 220 on Pohjois-Savossa, 203 Pohjois-Karjalassa ja 295 Etelä-Savossa. Uusia vastaanottosopimuksia kuntien kanssa ei ole ollut välttämätöntä tehdä. Vaikka Itä-Suomen alueella on viisi vastaanottokeskusta, kuntopaikkojen lukumäärä on ollut ylimitoitettu tarpeeseen nähden. Oleskelulupia myönnetään vain pienelle osalle turvapaikanhakijoista ja osa luvan saaneista muuttaa muualle Suomeen. Varsinkin pienemmille paikkakunnille on ollut haasteellista saada turvapaikanhakijoita muuttamaan ja sama tilanne jatkuu myös loppuvuoden osalta.

Yritykset ja elinkeinot

Hallituksen osoittamalla erillisrahoituksella (mm. korjausvelkarahoitus) pystyttiin toteuttamaan yrityksille ja elinkeinoelämälle tärkeiden maantieyhteyksien ja -siltojen kunnostamista. Maantieverkon korjausvelan kasvua pystyttiin jarruttamaan, mutta korjausvelan kasvun pysäyttämiseksi tarvitaan pysyvä perusväylänpidon rahoitustason nosto.

Starttirahalla aloittaneiden määrän osalta Pohjois-Savolla oli kunnianhimoinen tavoite, jota ei tänä vuonna saavutettu, mutta Pohjois-Savo haluaa jatkossakin korostaa aloittavien yrittäjien merkitystä.

Maaseuturahaston hanke- ja yritysrahoituksessa edettiin suunnitelmien mukaisesti ja yritysrahoituksen suhteellinen osuus saatiin hyvälle tasolle. Elintarviketalouden kehittämisessä ja ruokamaakunnan kehittämisessä otettiin isoja askelia kohti tavoitteita. Maatalouden investoinnit ovat hyvällä tasolla ja taso pyritään ylläpitämään korkeana. Maidontuotanto lähti uudestaan alueella lievään nousuun. Maatalouden valvonnoissa ja EVIRAn tehtävissä ollaan hyvällä tasolla. Sähköinen asiointi on Pohjois-Savossa edelleen valtakunnan parhaimmista.

Kasvavaan kalankysyntään haettiin ratkaisuja myöntämällä rahoitusta vesiviljelyn innovointiin sekä uudenlaisiin kalanjalostusta koskeviin investointeihin. Kalastuslain mukaisten uusien kalatalousalueiden rajat määriteltiin ja valmisteltiin kalastuslain toimeenpanoa valtakunnallisina erikoistumistehtävinä. ELY-keskus vastasi seitsemän maakunnan kalatalouspalvelujen järjestämisestä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Alueiden käytön konsultoivaa roolia haettiin yhdessä kuntien kanssa. Kunnille tarjottavien palveluiden kehittäminen oli erityisenä teemana kehittämiskeskusteluissa. On selvää, että tarvetta ELY-keskuksen asiantuntemukselle on edelleenkin. Varsinkin pienempien kuntien osalta tukea kaivataan. Pohjois-Savo on pilot-tialueena AAMU-hankkeessa, jossa arvioidaan maakuntauudistuksen vaikutuksia alueidenkäytön suunnitteluun sekä eri toimijoiden rooleihin. Kunnille järjestettiin MRL:n muutoksiin liittyvää koulutusta. Pohjois-Savon neljässä kunnassa oli vireillä strategisia yleiskaavoja. Kuopio pääsi mukaan kansalliseen kaupunkipuistoverkostoon.

Metso-ohjelman toimeenpano eteni hyvin. Luontolahja-hanke onnistui mainiosti, kun saatiin 177 ha ja 100 hehtaarin tavoite ylitettiin. Hällämönharju-Valkeiskangas Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelman luonnos saatiin nähtäville ja Puijon hoito- ja käyttösuunnitelman päivitys valmistui. Hydrologia-Life käynnistyi. Kuopion kaupungin ja ELY-keskuksen yhdessä valmisteleva liito-oravatoimintamalli saatiin lopullisesti valmiiksi, kun Tahkon keskustan yleiskaavapäätöksen valitusratkaisu saatiin Korkeimmasta hallinto-oikeudesta. Toimintamallissa on luotu toimivat käytännöt kaavoituksen ja liito-oravan suojelun yhteensovittamiseen. Metsänkäyttöilmoituksia on käyty läpi systemaattisesti ja neuvontaa on annettu tarvittaessa erityisesti liito-oravien mutta myös metsäsertifikaatin mukaisissa hakkuutapauksissa.

Ympäristönsuojelun valvontaa työllistivät erilaiset poikkeustilanteet ja niiden aiheuttamat päästöt ilmaan ja vesiin. Ympäristörikosten selvittelyn yhteistyötä harjoitettiin poliisin kanssa. Jätekuljetuksia tarkastettiin ja määräaikaistarkastukset hoidettiin valvontaohjelman mukaisesti. Maksullisen valvonnan tietojohdamisen pilotilla kehitettiin johtamisen laatua. Yaran kaivos ja lannoitetehtaat olivat työlistan kärjessä. AVI myönsi Finnpulpin biotuotetehtaalte ympäristöluvan. Mm. lähialueen asukkaat valittivat lupapäätöksestä hallinto-oikeuteen. Lisämessä, Kuopiossa ja Varkaudessa laadittiin resurssiviisausohjelmia. Yrityksille suunnattu hanke: Teolliset Symbioosit materiaalikehitys ja Malli - Y analyysi Pohjois-Savo käynnistyi.

Lisalmen reitin vesivisio "Yhteisestä puhtaasta vedestä menestystä ja hyvinvointia Ylä-Savoon" valmistui laaja-alaisena yhteistyönä. Vesienhoidon kuulemisaineisto saatiin valmiiksi. Pohjavesialueiden E-luokan määrittäminen ja rajaustarkistukset aloitettiin. Vesien tilan seurannan ulkoistaminen onnistui hyvin ja ELY-keskusten yhteinen ostopalveluryhmä oli tarpeen varmistamaan tilaajaroolin laadukkaan hoitamisen. Rautalammilla valmistui historiallinen vesihuoltohanke, sillä se jäänee viimeiseksi valtion toteuttamaksi vesihuoltohankkeeksi Pohjois-Savossa.

Valtion vastuulla olevien järvien säännöstelyt hoidettiin lupaehtojen mukaisesti. Säännöstelyjen kehittämissuunnitelmia laadittiin Pieksäjärvillä, Onki- ja Porovedellä sekä Kiuruvedellä. Valtion hoitamien säännöstelypatojen automatisointia jatkettiin. Vesirakenteiden huolto- ja kunnossapitotyöt ulkoistettiin.

1.3.9 Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Pohjois-Karjalassa pitkään jatkunut taantuma on kääntynyt parempaan suuntaan vasta viime kesän jälkeen, noin vuoden muuta maata jäljessä. Parantunut suhdannetilanne ei siksi juurikaan näy vuoden 2017 tuloslukuissa ja työllisyystilannetta koskevat tavoitteet jäivät pääosin toteutumatta.

Työttömyyden ikärakenne maakunnassa on haastava, yli 55-vuotiaiden osuus on suuri, vain Joensuu on valtakunnallisessa keskiarvossa. Osaavan työvoiman saatavuus on haaste etenkin maakunnan reuna-alueilla, mutta alakohteisesti koko maakunnassa. Pitkäaikaistyöttömyys on jo kääntynyt hitaaseen laskuun, mutta rakennetyöttömien osuus on silti suuri. Nuorten työttömyys on myös laskusuunnassa, ja hyvä tulos on se, ettei työttömyys pitkity.

Maakunnan työttömyyden haasteiden ratkaisemisessa ennaltaehkäisevät toimet ovat ratkaisevia ja varsinkin pitkäaikaistyöttömyyden alentaminen vaatii pitkäjännitteisyyttä. Pohjois-Karjalan työllisyyden kasvuohjelma valmistui vuoden 2017 lopussa, se on vahva tahtotila Pohjois-Karjalan keskeisten toimijoiden yhteisestä sitoutumisesta työllisyyden parantamiseen.

Maakunta on onnistunut saavuttamaan työllisyyteen liittyvistä tavoitteista ammatillisen koulutuksen vaikuttavuustavoitteen (37,5 % jäänyt työttömäksi 3 kk ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen) sekä maahanmuuttajien virtatavoitteen (virta yli 3 kk työttömyyteen 42,5 %). Muissa indikaattoreissa jäätin alle tavoitteen.

Elintarvikeketjun turvallisuuden ja vastuullisuuden osuuden osalta (99 %) tavoitteen voidaan katsoa toteutuneen suunnitellusti.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tukenut kulttuuritoimen ja luovan talouden alueellista kehittämistä rahoittamalla rakennerahastoista kulttuuri- ja luovan alan hankkeita. Luovan talouden työllistämistoimenpiteitä on tuettu mm. palkkatuen ja alkavan yrittäjän tuen avulla, ja siten kulttuurin saavutettavuuteen liittyvä tavoite on toteutunut pääosin suunnitellusti.

Yritykset ja elinkeinot

Pohjois-Karjalaan osoitettiin rakennerahastoista (Etelä-Savon ELY-keskus) ja maaseuturahastosta yritysten kehittämishankkeisiin vuonna 2017 yhteensä 19,4 miljoonaa euroa. Rahoituksen arvioidaan kasvattavan liikevaihtoa 145 miljoonalla eurolla, josta viennin osuus 79 miljoonaa euroa. Uusia työpaikkoja odotetaan syntyvän 362. Maaseuturahastosta tehtiin paljon tukipäätöksiä, joista ennakoidaan syntyvän 40 uutta yritystä. Määrä on valtakunnallisestikin kärkitasoa. Erityisen suosittu on ollut uusi alkavien yritysten perustamistuki. Maaseuturahastosta on rahoitettu sekä yritystuella että kehittämishankkeilla elintarvikealaa. Alan työpaikat ovat tärkeitä erityisesti Pielisen Karjalassa.

Maakunnan metsäbiotalouskeskittymän edelläkävijyyttä vietiin eteenpäin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. ELY-keskus osallistui mm. toimialan koulutus- ja teknologiaviennin kehittämiseen yhteistyössä mui-

den alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Alueellisessa Team Finland -työssä on tehty suunnitelmallisesti yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Vuoden 2017 aikana maakuntakohtaisia TF palveluohjelmia ei ollut, mutta suuraluekohtaiseen tavoitteeseen Itä-Suomessa päästiin. Yritys-Suomi -toiminnassa valmistauduttiin Suomi.fi -portaaliin siirtymiseen ja alueellisten toimijoiden kanssa tehtiin yhteistyötä alueellisten toimintojen kuvaamiseksi uuteen portaaliin. Yritysrahoituksen suuntaamisessa kärkialojen yrityshankkeisiin onnistuttiin. Rahoituksen kysyntä oli hyvällä tasolla.

Maaseutuohjelman toteutuminen on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Valvonnat ovat toteutuneet aikataulussa ja siten tuet on pystytty maksamaan oikein ja ajallaan. NEUVO 2020-tukimuoto on ollut erittäin suosittu ja sen avulla on myös talousneuvontaa pystytty antamaan tiloille. Maatilojen taloustilanne kuitenkin kokonaisuutena on haasteellinen.

Maatalouden fosfori- ja typpitaseluvut ovat kehittyneet tavoitteiden mukaisesti.

Pielisen -Karjalan vesihuollon yleissuunnitelma valmistui ja Keski-Karjalan suunnitelma edistyi hyvässä yhteistyössä. Lisäksi aloitettiin kaksivuotinen yhteistyöhanke Joensuun seudun vedenhankinnan kannalta tärkeän Jaamankankaan pohjavesialueen geologisen rakenteen ja pohjavesiolojen selvittämiseksi, joka eteni maastotöineen hyvin. Tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Suunnitelmat ja selvityksen Vuokonjärvellä ja Sorsajärvellä valmistuivat. Valmisteluilla olevasta Pielisen juoksuttamismääräysten muuttamisesta koskevasta lupahakemuksesta neuvoteltiin luvanhaltijan ja aluehallintoviraston kanssa. Hakemuksen viimeistely ja toimittaminen lupaviranomaiselle siirtyi vuodelle 2018.

Osallistuttiin valtakunnallisen jätesuunnitelman tavoitteita toteuttavan Circwaste-kiertotaloushankkeen ohjausryhmän toimintaan sekä toimittiin alueellisen yhteistyöryhmän puheenjohtajana. Opastettiin toimijoita jättemateriaalien hyödyntämistä maanrakentamisessa koskevan MARA-asetuksen soveltamisessa sekä edistettiin mm. tuhkien ympäristövastuullista hyödyntämistä myös laitosvalvonnan yhteydessä.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat – vastuualueen vuoden 2017 tulostavoitteet toteutuivat pääpiirteissään suunnitellusti. Tavoitteiden ulkopuolella voimavaroja kohdennettiin maakuntahallinnon valmisteluun eri työryhmissä.

Alueiden käytön tehtäville asetetut tulostavoitteet saavutettiin. Toiminnassa painotettiin valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumisen turvaamista, strategista maakuntakaavoitusta, laaja-alaisia ja merkittäviä yleiskaavoja sekä Joensuun kaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen kehittämistä. Toiminnassa keskityttiin kuntakaavoituksen edistämiseen. Kuntien kehittämiskeskusteluissa teemana oli ELY-keskuksen uusi rooli kuntakaavoituksen edistäjänä. Keskusteluissa linjattiin kuntien toiveita ja odotuksia ELY-keskuksen alueiden käytön uusiin tehtäviin sekä sovittiin yhteisistä toimintatavoista. Kulttuuriympäristötehtäviin saatiin palkattua pitkän ajan jälkeen uusi asiantuntija ja tehtävät kyettiin hoitamaan ammattitaidolla.

METSO-kohteita pystyttiin loppuvuoden lisämäärärahan turvin toteuttamaan ennakoitua enemmän, mutta aikaisempiin vuosiin verrattuna niukemman rahoituksen vuoksi priorisointi on entistäkin tiukempaa. Luontolajiani Suomelle -kampanja sai positiivisen vastaanoton ja uusia suojelualueita perustettiin yhteensä 340 ha. Lajisuojelussa painotettiin erityisesti suojeltavien hyönteisten esiintymispaikkojen kiireellisen hoidon järjestämisessä. Erillisrahoitus mahdollisti perinnebiotooppien päivitysinventoinnin käynnistämisen tavoitellusti.

Vesien hyvän tilan saavuttamiseksi esitetyt tavoitteet toteutuivat suunnitellusti. Freshabit LIFE -hanke, muut vesienhoidon toimenpiteet ja hajajätevesien neuvontatyö etenivät. Lisäksi aloitettiin Kuorinkajärven

(Natura 2000 -alue) vesiensuojelusuunnitelman tarkistaminen yhdistäen työhön luonnonsuojelun edistämisen tavoitteet. Yhteistyö toimijoiden kanssa oli tiivistä. Pohjavesialueiden luokittelun tarkistus maastotöiden eteni tehokkaasti ja määrälliset tavoitteet ylittyivät. Pinta- ja pohjavesien seurantaohjelma toteutui 98-prosenttisesti. Vesienhoidon kuulemisasiakirjat valmistuivat tammikuun 2018 alussa käynnistynyttä kuulemistavasta varten.

Ympäristönsuojelun valvonta toteutui valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Määrälliset tavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta kemikaalilain mukaista valvontaa, jonka tavoitetta ei aivan saavutettu. Tarastusten kokonaismäärä ylitti tavoitteen, johtuen vesilain mukaisten tarastusten suuresta määrästä. Jätehuollon kehittämiseksi esitetyt tavoitteet saavutettiin ja biohajoavaa jätettä ei sijoitettu kaatopaikoille. Alueellista ja paikallista ilmastotyötä edistettiin mm. osallistumalla keskeisiin maakunnallisiin fossiilisten polttoaineiden korvaamista ja biotaloutta edistäviin hankkeisiin sekä Fennoskandian vihreän vyöhykkeen kehittämiseen ja Barentsin alueen ympäristöyhteistyöhön. Lausuntoja YVA- arviointiohjelmista –tai selostuksista ei annettu, koska alustavasti tiedossa oleva hanke ei edennyt suunnitellusti. Varsinaisia ennakkoneuvotteluja ei käyty, mutta useita muita neuvonpitoja suunniteltujen biotaloushankkeiden YVA-, kaavoitus- ja lupa-asioihin liittyen käytiin. Lisäksi osallistuttiin jo päättyneen YVA -prosessin (Valtatie 9 Onkamo-Niirala) tielinjausten uudelleen arviointiin. Yhteistyö Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamisessa jatkui vakiintuneen käytännön mukaisesti. Järjestettiin itäisten ELY-keskusten ja pelastuslaitosten kanssa öljyvahinkojen torjunnan seminaari ja Saimaan alueen öljyvahingon torjuntaharjoitus 20.-21.9. Joensuussa.

Pohjois-Karjalan biosfäärialue osallistui useiden eri rahastojen hankkeiden valmisteluun. Mm. laaja kansainvälinen matkailuun sekä luonto- ja kulttuuriperintöön liittyvä kolmivuotinen Sustainable Heritage Areas - Partnerships for Ecotourism (SHAPE) NPA-hanke sai rahoituksen ja aloitettiin.

1.3.10 Keski-Suomen ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Keski-Suomen alueella työttömyys väheni selvästi vuonna 2017 (-17,1 %), jopa hieman yli koko maan keskiarvon. Pitkäaikaistyöttömyys laski vuoden 2017 aikana alle maan keskiarvon.

Rekrytointiongelmia kokeneiden työpaikkojen tavoite oli enintään 20 %, mutta toteuma oli 36 %. Tämä on tyypillinen tilanne rekrytointitarpeiden kasvaessa pitkän taantuman jälkeen. Näin siitä huolimatta, että esim. RekryKoulutusten määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna, ja työvoimakoulutuksen avulla voitiin ratkaista monia kohtaanto-ongelmia. Työttömyyden virtaluvut 3 kk:n työttömyyteen kohenivat vuoden mitaan. Nuorten alle 25-vuotiaiden osalta tavoite oli 25 % ja tulos oli 28 %. Vaikeasti työllistyvien määrän tavoite saavutettiin (tavoite oli enintään 13.000 työtöntä ja tulos oli 12.172 työtöntä) ensimmäistä kertaa pitkään aikoihin. Talouskasvu oli suurin selittävä tekijä työttömyyden vähenemiseen, mutta oman osansa vähenemisestä selittää 3 kk:n määräaikaishaastattelujen tehokas toteuttaminen. Määräaikaishaastattelut tehosivat TE-palveluihin ohjausta. Niinpä suurin osa suunnitelluista ja hankituista TE-palveluista toteutui.

Työvoimakoulutuksen ja palkkatuen jälkeen 3 kk työttömänä olleiden tavoitetta ei saavutettu, vaikka palkkatuen vaikuttavuustulos (52 %) olikin hyvin lähellä tavoitetta (50 %). Työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden matalaa toteutumatasoa selittää maahanmuuttajakoulutusten poikkeuksellisen suuri määrä vuonna 2017. Niiden jälkeinen vaikuttavuus on aina muuta työvoimakoulutusta alhaisempi. Kuitenkin maahanmuuttajien virta yli 3 kk työttömyyteen oli pienempi kuin asetettu tavoite.

Elinikäisen ohjauksen asiaa edistettiin maakunnallisessa työryhmässä. Elinikäiseen ohjaukseen liittyviä koulutuksia järjestettiin itse ja yhdessä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa.

V. 2017 Keski-Suomen kuntiin sijoitettuja maahanmuuttajia oli 238 henkeä. Kuntapaikkoja oli tarjolla 316. Sopimukset kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä on tehty 14 kunnan kanssa. Ns. avoin sopimus on tehty 7 kunnan kanssa. Ainoastaan kaksi kuntaa ei ole tehnyt sopimusta ELY-keskuksen kanssa.

ELY-keskus on mukana Kansainvälisen Creadis3 -hankkeen asiantuntijaryhmässä. Siihen on koottu kulttuurin ja luovan alan kehittämistoimia ja aluekehittäjien mahdollisuuksia avittaa luovan talouden toimijoita. ELY-keskus oli mukana Culture Eden kilpailuun osallistuneen verkoston palvelujen erikoisominaisuuksien kirjaamisessa. Loppuvuodesta laadittiin Keski-Suomen liiton kanssa Keski-Suomen kulttuuri- ja identiteettityöryhmän tehtävä ja kokoonpano. ELY-keskus rahoitti alueellisesta maaseudun kehittämisohjelmasta kaksi kehittämishanketta, joiden voidaan myös katsoa edistäneen tavoitteen saavuttamista.

Yritykset ja elinkeinot

Keski-Suomen ELY-keskuksen yrityksiin suunnatun kehittämisrahoituksen kohteeksi valittiin erityisesti maakunnan kärkialojen kuten bio-, digi- ja osaamistalouden toimialojen kehittyminen. Keski-Suomen ELY-keskus myönsi pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin rahoitusta v. 2017 yhteensä 4,8 milj. euroa. Tästä investointeihin kohdistui 2,5 milj. euroa ja muuhun kehittämiseen 2,3 milj. euroa. Yritykset tavoittelevat hankkeiden toteutuksen kautta 193 milj. euron liikevaihdon kasvua josta viennin kasvun odotetaan olevan 148 milj. euroa. Myönnetty rahoitus kohdistui tavoitteiden mukaisesti erityisesti uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä tavoittelevien mikro- ja pk-yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin. Niissä painotettiin alan uusinta teknologiaa sekä yrityksen liiketoiminnan merkittävää uudistumista sekä kehittämistä, kuten tuotteiden ja palveluiden kehittämistä ja kansainvälistymistä. Rakennerahasto-ohjelmassa on EAKR- rahoituksen osalta keskeisenä tavoitteena vähähiilisen talouden 25 % osuus myönnetystä rahoituksesta. Keski-Suomessa ko. hankkeiden osuus oli vain 8 %. Ongelmana on että maakunnan biotalouden kehittämistyö ei ole vielä riittävästi generoinut pk-yrityksiin kehitystoimintaa. Se on keskittynyt mm. ammattikorkeakoulun hanketoimintaan sekä yritystasolla VTT:n tutkimustyöhön. Asiaan liittyvää tiedotusta ja neuvontaa on lisätty vuoden 2017 aikana potentiaalisten hankkeiden tunnistamiseksi.

Yritysten kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta on tuettu toteuttamalla ennakoiden työvoimakoulutuksia. Taustalla on elinkeinoelämän muutoksen lisäksi heikot signaalit yritystoiminnan kehittämisestä, joiden arvioidaan edistävän liiketoiminnan kasvua. Ennakointiin perustuvilla työvoimakoulutuksilla yrityksiin on saatu uudenlaista osaamista, mikä on auttanut uuden liiketoiminnan synnyttämisessä. Yritysten "Kasvubuustaja-hankkeella" on autettu yrityksiä kehittämään toimintaansa ja pääsemään kasvu-uralle.

Keski-Suomen ELY-keskus myönsi maaseutualueiden mikro- ja pienyrityksille rahoitusta vuonna 2017 yhteensä 3,7 milj. euroa hankkeisiin, joiden kokonaisarvo oli 12,8 milj. euroa. Pääosa rahoituksesta kohdistui investointeihin. Merkittävimmät tukea saaneet toimialat olivat metalliala, puunjalostus, koneiden- ja laitteiden huolto, rakennuspalvelut sekä matkailu. Yritysten kehittämistoimia tuettiin rahoittamalla kuutta yritysyryhmähanketta. Hankeissa keskeisenä toimenpiteenä oli mukana olevien yritysten digitalisaation edistäminen.

ELY-keskus ja TE-toimisto tehostivat yritysten kontaktointia tavoitteena uusasiakashankinta. TE-toimisto teki 2011 yrityskäyntiä, joista 623 potentiaalisia kasvuyrityksiä. ELY-keskuksen yritysasiantuntijat tekivät 249 uusasiakashankintaa, joista 181:lle tarjottiin ohjausta joihinkin julkisen palvelutarjoajien palveluihin. TF-alueitiimi on kokoontunut aktiivisesti vuoden aikana seuloen yhdessä sopivia kv-yrityksiä palveluehdotusten piiriin, joita Keski-Suomessa tehtiin 12 kappaletta.

Lisäksi ELY-keskuksen asiantuntijat tapasivat vuoden aikana n. 6.000 asiakasta (yritystä/ yrittäjää/työntekijää) eri tapahtumissa. Näistä n. 2.000 kontaktoitiin tarkemmin, joista 300-kontaktia johti konkreettisiin toimenpiteisiin.

Liikenne Keski-Suomen pääteillä lisääntyi vuonna 2017, eniten lisääntyivät raskaan liikenteen (kuorma- ja linja-autot sekä rekat) määrät (3,26 %). Muutokset pääteiden raskaan liikenteen määrissä heijastavat sekä yleistä talouden kehitystä, että muutoksia vientitoimialoilla kuten metsä- ja teknologiateollisuudessa. Liikenteen kasvun näkökulmasta katsottuna tieverkon kunnon ylläpitokorjaukset on onnistuttu kohdentamaan oikein. Maakunnan keskeinen päätieverkko on valtakunnallisesti tarkasteltuna hyvässä kunnossa. Hyväkuntoisella päätieverkolla turvataan valtakunnallisten elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuutta. Vuoden aikana valmistuivat Jyväskylä-Äänekoski radan peruskorjaus, Tampere-Jyväskylä rataosuuden kunnostus ja valtatie 4 parantamisen ensimmäinen rakennusvaihe, kun valtateiden 13 ja 4 Huutomäen risteyksen eritasoliittymä valmistui ja otettiin liikenteen käyttöön. Hallituksen maanteiden korjausvelkaohjelman avulla on pystytty parantamaan elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuutta erityisesti seututieverkolla, mikä on tärkeää lisääntyvän alueen biotalouden kasvun kannalta.

Talvihoidon laatu koettiin puutteelliseksi heti talvikelien alettua myös pääteillä. Alemman tieverkon osalta tienkäyttäjät ovat olleet tyytymättömiä talvihoidon tasoon ja kokeneet liikkumisen turvattomaksi jo useamman vuoden ajan, mutta aiemmista vuosista poiketen palautteessa korostui elinkeinoelämälle tärkeät pääteet. Viestintää teiden talvihoidosta on lisätty hallinnonalan ohjauksen mukaisesti. Ilmaston lämpenemisen vuoksi talvet näyttävät muuttuvan talvihoidon kannalta koko ajan haasteellisemmiksi. Tästä johtuen nykyisten talvihoidon toimintalinjojen ja tienkäyttäjien odotukset eivät kohtaa. Talvihoidon toteutuneessa laadussa ei ole havaittu kuitenkaan normaalia enempää puutteita eikä laiminlyöntejä.

Keski-Suomessa valtakunnallista ja alueellista talouskasvua ei pystytä tukemaan pelkästään tieverkon kunnossapidon toimenpiteillä. Liikenteen palvelutason turvaaminen edellyttää suunniteltujen kehittämisinvestointien käynnistämistä valtatiellä 4. Jyväskylän seudulla liikenne ruuhkautuu viivästyttäen elinkeinoelämän kuljetuksia.

Ympäristö ja luonnonvarat

Ympäristönsuojelun toimenpiteet tukevat niin vesien, ilman kuin maaperänkin puhtautta ja luovat siten edellytyksiä biotaloutta tukevalle elinkeinotoiminnalle. Luonnonsuojelu turvaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämistavoitteita ja osaltaan myös kestävää biotaloutta.

Kuntien kehittämiskeskustelut toteutettiin pääasiassa usean kunnan yhteisinä tilaisuuksina. Pääaiheina olivat keväällä voimaan tulleet maankäyttö- ja rakennuslain muutokset. Kaavaohjauksen painopisteinä olevia taajamayleiskaavahankkeita on vireillä lähes puolessa alueen kunnista. Uutta tuulivoimakaaavoitusta ei ole vireillä, lainvoimaisia yleiskaavoja on 8. Maakuntakaavan tarkistukseen ELY-keskus osallistui edelleen merkittävällä työpanoksella.

Haasteelliset valvontatapaukset ovat vieneet runsaasti työaikaa varsinaisilta laitosten määräaikaistarkastuskäynneiltä. Ympäristönsuojelu-, vesi-, jäte- ja maa-aineslain mukaisia tarkastus- ja valvontakäyntejä tehtiin kaikkiaan 147 kpl. Kiertotaloutta on edistetty ja jätesuunnitelmaa toteutettu edelleen laajassa CIRCWASTE-hankkeessa. Uusien biokaasulaitosten myötä on edistetty biohajoavien jätteiden hyödyntämistä.

Vesienhoidon toimeenpanossa pääpaino oli vesienhoitosuunnitelmien ja Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteiden edistämisessä sekä valmistautumisessa vesienhoitosuunnitelmien päivittämiseen hoitokautta 2022–2027 varten. Sinistä biotaloutta tukeva isojen virtavesien kunnostustyöt jatkuivat. Karstulan Leukunjoen kunnostus valmistui. Arvajan vesistöreitille laadittiin vesienhoidon ja -käytön suunnitelmat.

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelma METSON vuositavoite 250 ha ylitettiin. Ohjelman avulla toteutuneilla yli 5.000 hehtaarilla on jo maakunnallista merkitystä. Erityisesti suojeltavien lajien rajauspäätösten

valmistelulla sekä uhanalaisten lajien maastoseurannoilla, hoitotöillä sekä maanomistaja- ja kuntien kaavaneuvotteluilla turvattiin tärkeitä lajistoesiintymiä. Perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventoinneilla mahdollistetaan jatkuvan hoidon järjestämistä. Luontokohteiden sähköinen opastusaineisto tukee luontomatkailua. Natura-alueiden tilan arviointi tukee alueiden hoidon ja käytön järjestämistä.

1.3.11 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Taloustilanteen elpyminen näkyi vuonna 2017 parantuneena työllisyystilanteena, työttömyys laski jokaisena kuukautena. Osa työvoimapolitiikan vaikuttavuustavoitteista pystyttiin saavuttamaan ja osan saavuttaminen oli hyvin lähellä. Tavoitteista saavutettiin vaikeasti työllistettävien enimmäismäärätavoite, toteuma oli **4.350** (tavoite 4500), tavoitteen saavuttamiseen vaikutti osaltaan työttömien tehostetut haastattelut. Myös virta yli 3 kk:n työttömyyteen maahanmuuttajien osalta **37,7** (tav. 45) sekä kotouttamiskoulutuksen vaikuttavuus **27,5** (tav. 40) toteutuivat. Ammatillisen työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden toteutuminen oli hyvin lähellä, käytännössä tavoitteessa ollen **38,3** (tav. 38). Työvoimakoulutuksen vaikuttavuuden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti elpynyt työvoiman kysyntä ja rekrytointikoulutukset. Myös virta yli 3 kk:n työttömyyteen **37,5**, (tavoite 35) ja palkkatuetun työn vaikuttavuus **48,9** (tav. 46) olivat suhteellisen lähellä toteutua. Sen sijaan alle 25-vuotiaiden virtatavoitteesta 25 % jäätin kauas toteuman ollessa **30,6**. Myös rekrytointiongelmien elpyneen kysynnän ja pienentyneen työttömyyden myötä tyypillisesti kasvoivat (tot. **33**, tav. 23).

Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon toteuma oli **2,74** (tavoite 3,1). Tulos perustuu LIVIn talven 2017 tutkimukseen. Talven tienkäyttäjien tyytyväisyys on laskenut edelleen. Tyytyväisyystasoa on vaikea saavuttaa nykyisillä tienpitotoimilla ja lisäksi viime talvien hankalat keliolosuhteet liukkaudentorjunnan kannalta vaikeuttavat hoitotoimia. Toisaalta hoitotoimien oikea-aikaisuuteen on syytä kiinnittää huomiota aikaisempaa enemmän. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä toteutui **267** (tavoite 266) ajanjaksolta 11/16 – 10/17.

1.5.2017 voimaantulleen MRL:n muutoksen toteuttamista on aktiivisesti edistetty kuntien koulutuksella ja työn painottamisella laaja-alaisiin kaavoihin. Suurempien taajamien ulkopuolisten alueiden rakentamista suoraan ohjaavien yleiskaavojen uusista käyttömahdollisuuksista on neuvoteltu kuntien kanssa. Kolmessa maakunnassa vireillä olevissa uusissa maakuntakaavoitushankkeissa on oltu jo selvitysvaiheessa tiiviisti mukana. Lukuisat alueen tuulivoimayleiskaavat on kunnissa saatu laadittua ja hyväksyttyä. Nopea tekninen kehitys ja valmisteilla oleva tukijärjestelmä (kilpailukyky, kannattavuus) ovat kuitenkin johtamassa siihen, etteivät hyväksytyt yleiskaavat enää mahdollista tarvetta rakentaa uudentyyppisiä korkeampia voimaloita. Kuntien maankäytön yhteistyötä on edistetty alueen mittavien akkuteollisuus- ja kaivoshankkeiden kaavoituksessa. Näiden hankkeiden toteutuminen vaikuttaa välillisesti myös ilmastonmuutoksen hillintään. Mustasaareen vuonna 2012 avattu Westenergy Oy:n jätteenpolttolaitos on vuoden 2012 jälkeen polttanut alueen jätehuoltolaitoksilta tulevan poltettavan jätteen. Jätteenpolttolaitoksessa oli vuonna 2016 pitkä, 12 viikon seisokki, jona aikana muodostunut poltettava jäte on jouduttu varastoimaan. Varastojen pienentäminen samaan aikaan kun uutta jätettä muodostuu, on osoittautunut haasteelliseksi. REF-jätteiden käyttö energian tuotannossa on vähentynyt merkittävästi. Syynä on pidempään jatkunut sähkön alhainen hinta. REF:in poltto sähköntuotannossa on laitoksille kannattamatonta. Tilanne näkyy REF-jätteen varastointimäärien huomattavana kasvuna.

Orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon poikkeuspäätösten käsittely on vielä kesken valitusten johdosta. Ongelmana on eräiden orgaanista jätettä sisältävien jäte-erien loppusijoituspaikkojen puute.

Yritykset ja elinkeinot

Vuoden 2017 aikana tukea haettiin maaseuturahoituksesta 43 yrityshankkeeseen, hakemukset kohdistuivat investointeihin usealle eri toimialalle ja niissä suunnitellut kokonaisinvestoinnit ylittivät 20 miljoonaa euroa. Myönnetystä rahoituksesta yli puolet kohdistui teknologiateollisuuden toimialan investointeihin. Myönteisiä starttirahapäätöksiä tehtiin 161 alkaville yrittäjille, määrä oli hieman suurempi kuin edellisenä vuonna. Muista rahoituspäätöksillä alkavista yrityksistä ei tässä vaiheessa ole tietoa.

Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon tipahti kriittiselle tasolle **1,82** (tavoite 2,7). Maanteiden hoidon alueurakoiden yö- ja viikonloppujen laadunvalvontaan hankitaan lisää ulkopuolista valvontaa. Lisäksi yhteydenpitoa on kehitetty raskaan liikenteen edustajien ja ELY-keskuksen välillä. Aluevas- taavien virka-autot tullaan varustamaan jatkuvatoimisilla kuvauslaitteistoilla. Tieosuuksien hoitoluokkia on nostettu LIVIn päätöksellä loppuvuodesta.

Päällystettyjen teiden kunto tavoite saavutettiin keskeisen tieverkon osalta. Huonokuntoisia maanteitä kes- keisellä tieverkolla oli **32 km** (tavoite 70 km). Muun kuin keskeisen tieverkon osalta pinta- ja rakenteellisen kunnan heikkeneminen jatkuu edelleen (huonokuntoisten tieosuuksien kasvu 100% viidessä vuodessa). Painorajoitteiset ja huonokuntoiset sillat tavoite on kaksijakoinen. Painorajoitteisia siltoja oli **60 kpl** (tavoite 56), kun kahden sillan valmistuminen siirtyi vuodelle 2018. Huonokuntoisia siltoja oli 68 kpl. TEM ei ole asettanut huonokuntoisille silloille omaa tavoitetta. LIVIn tavoite oli 72 kpl.

Ympäristö ja luonnonvarat

Vanhojen luonnonsuojeluohjelmien toteutuksessa jäätiin runsaaseen puoleen tavoitteesta. Syynä ovat mm. hitaasti etenevät lunastusprosessit, kohteiden pieneneminen sekä METSO:n osalta myös Metsäkeskuksen kautta tullevien välitysten merkittävä väheneminen. Ohjelmakohteita toteutui 121 ha ja METSO-kohteita 333 ha. Lisäksi Suomi 100 -kampanjan nimissä rauhoitettiin 131 ha uusia suojelualueita. Merimetsoyhteistyöryh- mässä on ratkottu lajin runsastumisen seurauksena esiin nousseita ongelmakysymyksiä ja laadittu merimet- son toimenpidesuunnitelma Pohjanmaan rannikkoseudulle. Valtakunnallisesti kohdekohtaiset ja paikkatie- topohjaiset ohjeet suojeltujen soiden vesitalouden parantamiseksi valmistuivat ympäristöministeriön kehit- tämishankerahoituksen turvin 285 suolle. Kyseinen aineisto on vapaasti käytettävissä ennallistamistyöhön. Vesien tilan parantaminen on edennyt, mutta strategisena tavoitteena olevaan vesien hyvään tilaan on vielä matkaa. Vesienhoidon ja merensuojelun suunnittelu sekä niihin liittyvät Interreg-hankkeet (Vimla, Seagis ja Flada) ovat edenneet suunnitellusta. Toimeenpanoa on edistetty myös LIFE-hankerahoituksella. Freshabit LIFE IP -hankkeeseen kuuluvasta Lapväärtin-Isojoesta on siirretty jokihelmisimpukoita toipumaan Konnevedelle, mistä niiden toukkia kuljetetaan edelleen Norjaan poikasvaiheen kasvatukseen ja takaisin istutettaviksi. Vesienhoidon kolmannen kauden kuulemisaineisto keskeisistä kysymyksistä valmistui.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle on maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä vuoden 2017 alusta kes- kitetty valtion vesistörakenteiden omistajuus ja vesistörakenteiden ylläpidon valtakunnallinen koordinointi sekä hydrologisen tiedon tuottaminen. Keskitettyjä tehtäviä koskeva uusi toimintamalli ja laajat valtakun- nalliset kilpailutukset ovat vaatineet merkittävästi resursseja. Valtion omistamien säännöstelypatojen auto- matisointi on valmistunut ja useat kohteet ovat työn alla. Valtion vesistörakenteita koskevat vesioikeudelli- set luvat ja sopimukset on saatu pääosin koottua koko Suomesta ja tallennettu vesistötietojärjestelmään. Tulvariskien hallintasuunnitelmien mukaisia toimenpiteitä on edistetty mm. Kyrönjoella ja Lapuanjoella. ELY-keskuksen alueella on käynnissä tulviin varautumista tulvatiedottamista koskeva kehittämishanke.

YVA-arviointiohjelmista ja -selostuksista on annettu yhteensä 10 lausuntoa. Vireille on tullut suuria, keskenään erityyppisiä YVA-hankkeita. Aiempina vuosina runsaslukuisten tuulivoimahankkeiden määrä on vähentynyt selkeästi. Ennakkoneuvottelujen määrä on lisääntynyt merkittävästi erityisesti suurten teollisten laitosten kanssa. Isoimmissa hankkeissa on järjestetty useita neuvotteluja. Yhteensä ennakkoneuvotteluja on käyty 30. Lisäksi valvojan, luvittajan ja toiminnan harjoittajien kesken on neuvoteltu myös jo ennen lupapäätösten antamista. Ympäristöviranomaisten ja poliisin yhteistyön aktivoitumisen seurauksena ympäristörikosprosesseja on ollut edelleen vireillä lukuisia

1.3.12 Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Vuoden 2017 aikana työttömien määrä pienentyi edellisestä vuodesta jokaisen kuukauden aikana. Työttömien määrä laski keväällä, nousi korkeimmilleen heinäkuussa ja kävi matalimmillaan marraskuussa. Avoimia työpaikkoja oli joka kuukausi enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Työpaikkoja oli avoinna eniten tammi-maaliskuussa.

Vuosi 2017 oli Pohjanmaan ELY-keskuksessa haastava tulostavoitteiden toteuttamisen kannalta. Toisaalta monien tavoitteiden osalta kehitys on ollut positiivista kahteen edelliseen vuoteen nähden. Rekrytointiohjelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus oli Pohjanmaan ELY-keskuksessa 31 prosenttia, kun tavoite oli 23 prosenttia. Tilastokeskuksen tutkimus ei kuitenkaan ole pienen otoksen johdosta luotettava. Virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen oli 39,4 prosenttia (tavoite 35 prosenttia) ja alle 25-vuotiailla 30,2 prosenttia (tavoite 25 prosenttia). Vaikeasti työllistyvien määrä ylittyi vajaalla 200 henkilöllä toteuman ollessa 5.695 ja tavoitteen 5.550. Kolmen kuukauden ammatillisen työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli 36,6 prosenttia (tavoite 36 prosenttia). Kolmen kuukauden palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jääneiden osuus oli 43,4 prosenttia (tavoite 41 prosenttia). Monien tavoitteiden osalta tavoitteeseen pääseminen ei jäänyt kovin kauaksi.

Pakolaisten toteutuneita kuntasijoituspaikkoja oli Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueella yhteensä 369 (tavoite 390). Vuonna 2016 kuntasijoituspaikkoja oli 235. Kuntapaikkoja täytettiin enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Suurin osa kuntapaikoista kohdistui kiintiöpakolaisille. Alueen kunnat ovat vastaanottaneet pakolaisia erittäin aktiivisesti.

Elintarvikeketjun vastuullisuus ja turvallisuus -mittarin toteumaksi tuli 100 prosenttia, kun tavoite oli 95 prosenttia. Tavoite saavutettiin.

Kulttuurin saavutettavuuden edistäminen: ELY-keskus on myös edistänyt luonnon kestävästä virkistyskäytöstä ja matkailua sekä vetovoimaisten luonto- ja kulttuuriympäristöjen ylläpitämistä, kehittämistä ja hyödyntämistä rahoittamalla kehittämishankkeita. Erityisesti Maaseuturahaston Leader-rahoituksella on tuettu lukuisia kulttuuriperinnön säilyttämiseen tähtääviä investointi- ja kehittämishankkeita.

Pohjanmaan ELY-keskus tekee yhteistyötä monien alueellisten toimijoiden kanssa. Yritysassiakuusjohtoryhmä kokoontuu jatkossa noin joka toinen kuukausi ja sen tehtävänä on seuloa maakunnan PK-yrityksistä ne yritykset, jotka ovat vahvimmin kasvuhaluista ja -kykyisiä ja joilla uskotaan olevan myös mahdollisuuksia kasvaa ja kansainvälistyä. YAJR:llä tulee olemaan merkittävä rooli myös tulevassa maakuntamallissa.

Pohjanmaan maakunnassa elinikäisen ohjauksen ryhmä on vuonna 2017 jatkanut toimintaansa Pohjanmaan nimeämän neuvottelukunnan jaoksena. Jaos on valinnut työlleen neljä teemaa: ammatillisen koulu-

tuksen reformi, maakuntauudistus ohjauksen näkökulmasta, kotouttamisprosessit sekä ohjaajien ammattitaidon kehittäminen ja ohjaus prosessina. Pohjanmaan ELO-ryhmä on lupautunut Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) toteuttamaan nelivuotiseen arviointihankkeeseen. ELO-ryhmä tekee tiivistä yhteistyötä myös Pohjanmaan liiton Ennakointijaoksen kanssa. Pohjanmaan maakuntaliitto ja ELY-keskus ovat osallistuneet opetushallituksen Dynamo-hankkeessa liikenne- ja logistiikka-alan ennakointiin. Hankkeessa on kehitetty malli, jolla ennakoidaan erityisesti aikuisväestön eri aikavälien ja koulutusasteiden (ml. työvoimakoulutus) osaamis- ja koulutustarpeita.

Pohjanmaan- ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuskusten alueella toimii Pohjanmaan etnisten suhteiden neuvottelukunta (ETNO), jonka toimintaa koordinoi Pohjanmaan ELY-keskus. Vuonna 2017 Pohjanmaan ETNO osallistui hyviä etnisiä suhteita edistävien tapahtumien järjestämiseen ja rahoittamiseen. Lisäksi ELY-keskus järjestää alueellisia verkostokokouksia kotouttamisen parissa toimiville viranomaisille. Kotona Suomessa Hyvä polku -hanke tukee alueellisten verkostojen toimintaa ja järjestää koulutuksia kotouttamistyötä tekevien toimijoiden tueksi.

Pohjanmaan ELY-keskus vastaa laajennetulla toimialueella Pohjanmaan-, Keski-Pohjanmaan- ja Etelä-Pohjanmaan maahanmuuttoon liittyvien tehtävien alueellisesta koordinaatiosta.

Yritykset ja elinkeinot

ELY-keskus on ollut mukana laatimassa ja toteuttamassa alueen biotaloussuunnitelmia (biolaaksohanke), biotalouden antamia uusia mahdollisuuksia hyödynnetään myös maaseudun elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittämistyössä. Toukokuussa 2017 päättyneen Maaseutuohjelman kehittämishankkeiden valintajakson painopisteenä oli kiertotalous. Haku tuotti määrittelystä riippuen 4-5 teemaan liittyvää hakemusta. Niiden avulla tehdään esim. kartoitus Kristiinankaupunkiin suunnitellun biojalostamon raaka-aineiden saatavuudesta. Digitalisaation edistymistä on tuettu esim. viljelijöille suunnatun tiedonvälityshankkeen avulla. Lisäksi on tuettu joitain yksittäisiä yrityksiä, jotka edistävät bio- ja kiertotalouden tavoitteita. Toiveena on, että tavoitteen edistämiseen saataisiin suurempaa rahoitusta esimerkiksi projektitoiminnalla. Yritykset huomioivat digitalisaation toimintansa kehittämisessä, esimerkiksi investoimalla uuteen teknologiaan ja ohjelmistoihin sekä teolliseen internetiin.

Elintarvikkeiden vientiä on edistetty tukemalla maataloustuotteiden jalostusta ja muiden elintarvikkeiden valmistusta harjoittavien yritysten investointeja. Tuen kohteena ovat olleet erityisesti tuotantokapasiteetin nostoa ja tuotantotilojen laajentamista koskevat investoinnit, jotka mahdollistavat vientimarkkinoille tarkoitettujen tuotteiden valmistamiseen. Positiivista on, että elintarvikeyritykset hakevat kasvua myös vientimarkkinoilta kotimarkkinoiden ohella. Investoivat yritykset ovat olleet jo vientimarkkinoilla toimivia elintarvikeyrityksiä ja yrityksiä jotka panostavat vientitoiminnan käynnistämiseen. Edistääkseen alueen elintarvikeyritysten kansainvälistymismahdollisuuksia on ELY-keskus aktiivisesti suositellut yritykset osallistumaan elintarvikealan Food From Finland-vientiohjelmaan. Osa tuensaajista on kyseisten ohjelman osallistujayrityksiä.

Maaseudun elinvoimaisuutta tukevia investointitukia maataloille on myönnetty runsaasti vuonna 2017. Eri-tyisesti maidontuotannossa on haettu tukea suurille hankkeille, ja ilahduttavaa on, että sikatuotantoon investoidaan taas monen vuoden hiljaiselon jälkeen. Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella myönnettiin tukea melkein sadalle salaojitushankkeelle, joista moni oli ympäristöä säästäviä säätösalojituksia. Kaiken kaikkiaan tehtiin 280 myönteistä investointitukipäätöstä maataloille, avustusta myönnettiin 13,6 miljoonaa euroa ja korkotukilainaa 16 miljoonaa euroa.

Luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä ja ympäristön tilan parantamista edistäviä investointeja ja toimenpiteitä on rahoitettu runsaasti. Koulutus- ja tiedonvälityshankkeiden sekä yhteistyö- ja innovaatiohankkeiden avulla on lisätty viljelijöiden ja muiden yrittäjien osaamista luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ympäristön suojeluun ja ympäristön tilan parantamiseen liittyvistä toimenpiteistä ja tukimahdollisuuksista. Maaseutu- ja saaristomatkaluun sekä maaseudun kulttuuriperinnön hyödyntämiseen perustuvia kehittämishankkeita, yleishyödyllisiä investointeja ja yritysten kehittämistoimenpiteitä on rahoitettu.

Merenkurkun maailmanperintöalue on huomioitu erityisesti. Vuonna 2016 käynnistynyt laaja GreenCare-alan hankekokonaisuus on edennyt hyvin. Lisäksi käynnissä on useita maaseuturahastosta rahoitettuja matkailuyritysten kehittämiseen tähtääviä tiedonvälityshankkeita. Vuonna 2017 käynnistyi ensimmäinen matkailun kehittämiseen liittyvä yritysryhmähanke, jossa neljä maailmanperintöalueella toimivaa yritystä kehittää ja markkinoi yhteisiä matkailupaketteja.

Vuonna 2017 käynnistyi Pohjanmaan maakunnan elinkeinoyhtiöiden yhteinen "Valmisteltu omistajan vaihdos – Ett planerat ägarskifte" -hanke. Hankkeen tarkoituksena on tietoa välittämällä vauhdittaa omistajan ja sukupolven vaihdoksia ja luoda yhtenäinen teemaan liittyvä palvelumalli koko maakuntaan.

Kolmen pohjalaismaakunnan, Etelä-, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntien alueella toimiva kaksikielinen Kolmen VYYHTI- hanke pyrkii edistämään ympäristön ja vesistön hyvää tilaa. Hankkeen avulla autetaan paikallisia toimijoita vesienhoidon edistämiseksi suunnittelutoimien sekä pienimuotoisten kunnostustoimien avulla. Hankkeessa pyritään luomaan välittäjäorganisaatiomalli paikallisten tahojen ja toimijoiden saamiseksi aktiivisemmin mukaan vesistökunnostuksiin ja ympäristönhoitoon.

Vuoden 2017 aikana on valmisteltu laajassa eri maakuntien toimijoiden yhteistyössä Pohjanmaan Ravinneratas-Österbottens Näringshjul- hanke, jonka pää tavoitteina on tehostaa ravinnevirtojen hyödyntämistä ja vähentää vesistökuormitusta ja tätä kautta parantaa hankealueen hyvää huonommassa tilassa olevien vesistöjen tilaa. Tavoitteena on myös lisätä tietämystä valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä sekä tuoda yrittäjille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista. Ekosysteemipalveluiden kehittyminen lisää alueen vetovoimaisuutta ja virkistyskäyttämällisyyksiä. Hanke toimii Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläisten kuntien alueella. Valtakunnallinen vesien suojelun ja ravinteiden kierrätyksen koordinaatioryhmä on puoltanut hankkeen rahoitusta, rahoitus päätös hankkeelle tehdään alkuvuodesta 2018.

Merenkurkun maailman luotoperintöalueella rahoitettiin Metsähallituksen toteuttamat MASTO 1, 2 ja 3 – investointihankkeet, joiden puitteissa on kunnostettu arvokkaita luonto- ja kulttuuriperintökohteita. Hankkeen avulla alueen kärkekohteet saatetaan turvallisiksi ja toimiviksi käyntikohteiksi, joista on hyvä jatkaa tutustumista saariston luontoon ja kulttuuriperintöön veneillen, patikoiden tai meloen. Yhteensä hankkeissa tehdään toimenpiteitä noin 15 eri kohteessa.

Leader-ryhmä Pirityiset ry rahoitti vuonna 2017 uutena luontoon liittyvänä investointihankkeena Lestijoki-seudun ympäristöyhdistyksen hankkeen, jossa kunnostettiin Peuranpolulla sijaitsevan Valkeisen järven pitkospuut ja Pöckelöniemen laavupaikka.

Aktion Österbotten on rahoittanut Mustasaassa Iskmo-Jungsundin alueella uutta vaellusreitistöä. Lisäksi Leader-ohjelman yritystukena on myönnetty kalastus- ja luontomatkaluun liittyvä investointi Perhon Sammakolammelle.

Ympäristö ja luonnonvarat

Pohjanmaan ELY-keskuksella ei ole tulostavoitteita tähän liittyen.

1.3.13 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työllisyystilanne paranee kaikissa työvoimaryhmissä koko maakunnassa. Työllisyyttä ja osaamista on kehitetty tiivistämällä yhteistyötä yritysten, yrittäjäjärjestöjen ja seudullisten elinkeinoyhtiöiden kanssa. Yrityskontakteja on lisätty. Työvoiman koulutuksia yritysten tarpeisiin on tehostettu ja lisätty.

Yhteistyötä työelämän kehittäjäorganisaatioiden, oppilaitosten ja yritysten kanssa on kehitetty mm. ESR-hankkeiden ja Työelämä 2020 -hankkeen kautta. Työvoiman liikkuvuutta ja kansainvälistymistä on tuettu TE-toimiston ja ELY-keskusten yhteisillä tapahtumilla ja infoilla.

Nuorten palveluita on kehitetty yhteistyössä kuntien kanssa ja keskittämällä resursseja niihin. Uusia ohjaamopalveluita on käynnistetty ESR-rahoituksella. Alle 35-vuotiaiden palveluihin, työllisyydenhoidon kustannusten alenemiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen tähtäävä vaikuttavuuskehittämö aloitti marraskuussa.

Maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan on tuettu rakentamalla yhteinen toimintamalli kuntien kanssa ja järjestämällä työelämään ja yrittäjyyteen suuntautuvia kotouttamiskoulutuksia. Järjestötoimijoiden tarjoamia esikotouttavia toimia on tuettu.

Sähköisten palvelujen käyttöä maaseutualueilla on tuettu rakentamalla kyläverkkoja ja tukemalla sähköisten palvelujen syntymistä ja käyttöä. Oppilaitosten sähköisten palvelujen käyttöä on tuettu hanketoiminnalla.

Ihmisten liikkumismahdollisuuksia on parannettu tekemällä joukkoliikenteen yhteishankintoja kuntien kanssa, kehittämällä lippujärjestelmää sekä kokeilemalla eri hallinnonalojen kuljetuspalvelujen yhteensovittamista.

Yritykset ja elinkeinot

Hallituksen kärkihankkeet toteutuvat alueella. ELY-keskus on edistänyt vahvasti ja aktiivisesti niin tie- ja logistiikkahankkeita, ympäristön parantamista, kuin yritystoiminnan kehittämistäkin.

Pääomasijoitusrahasto etenee. Sijoitusrahaa on vielä käytössä vuodelle 2018. TeamFinland toiminta on ollut aktiivista. Myös panostukset uudistuviin ja kansainvälistyviin yrityksiin jatkuivat vahvana. Avustuksia suunnattiin aiempaa enemmän investointeihin kaikilla toimialoilla.

Lähimatkailua on tuettu kehittämällä infrastruktuuria sekä luonto- ja kulttuurilähtöisiä virkistys- ja hyvinvointipalveluita. Kalajoella edistetään matkailukeskusten vetovoimaisuutta. Hiekkasärkkien kaavoituksessa on luotu edellytyksiä alueen matkailun kehittymiselle. Ruka-Kuusamon matkailun MasterPlan, on mahdollistanut kansainvälistä matkailua tukevia investointeja.

Rakennustuoteteollisuuden kehittämisinvestoinnit jatkuivat. Alalle järjestettiin useita rekrytointikoulutuksia, mm. 13 kpl Hanhikivi –hanketta tukevaa työvoimakoulutusta. Starttirahalla on tuettu alkavia yrityksiä

mm. suurhankkeisiin liittyen. Suurhankkeiden avoimia työpaikkoja välitetään aktiivisesti EU-alueella. Hanhikivi –koordinaattorin toiminta TE-toimistossa on vakinaistettu.

ELY-keskuksen lukuisilla hankkeilla on tuettu maakunnan vahvojen tuotantosuuntien, kuten maidon- ja naudanlihantuotannon sekä perunantuotannon, kannattavuutta ja kilpailukykyä. Elintarviketoimialalle on rahoitettu lukuisia yritystukihanketta. Lisäksi elintarviketeollisuudessa on ollut paljon huomattavan suuria investointeja ja muutamia rekrykoulutuksia.

Tällä hetkellä valtatie 4 Oulu-Kemi yhteysvälin toteuttaminen on käynnistynyt Oulussa ja Kempeleessä. Osalla matkaa yhteysvälistä suunnitelmien laatimista jatketaan. Korjausvelka-rahoitus- ja perusväylänpidon lisärahoituskohteiden toteutus etenee suunnitellusti. Pohjois-Suomessa panostetaan lisäksi liikenteen ja tienpidon digitalisointiin osallistumalla aktiivisesti mm. älytie-ratkaisujen ja tienpidon hankintojen sekä urakoiden toimintojen digitalisointiin. Kehittämistä tehdään yhteistyössä eri toimijoiden, tutkimus- ja oppilaitosten kanssa.

Ympäristö ja luonnonvarat

ELY-keskus on edistänyt laajasti ravinteiden kierrätyksen tehostamista ja biotaloushankkeita. Edistämistä ja ympäristövaikutusten selvittämistä on toteutettu lukuisten hankkeiden, YVA- prosessien ja lupalausuntojen myötä. Hankkeet ovat sisältäneet muun muassa maatalouden ravinnekierrätyksen, luomutuotannon, teollisuuden sivuvirtojen ja yhdyskuntien puhdistamolietteen kierrätystä ja kaasutusta.

Kaupunkiseutujen yhdyskuntarakenteen eheyttä on edistetty, sekä integroitu Oulun seudun alueidenkäytön ja liikennejärjestelmän suunnittelua kestävä liikumisen suuntaan. Keinoina ovat olleet mm. Oulun seudun MALPE-sopimuksen 2016 - 2019 toteuttaminen, maakunnan ja Oulun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteensovittaminen maankäytön suunnittelun kanssa sekä kuntien yleiskaavoituksen edistäminen.

METSO-ohjelman toimeenpano on jatkunut, mutta aiempaa niukemmin resurssein. Ohjelmaa on toteutettu sen alusta alkaen jo yli 6.000 hehtaarin alalla. Vähentyneitä suojelualueiden toteuttamisrahoja on kohdennettu maakuntakaavan suojelualuevarausten toimeenpanoon, joka on edennyt myönteisesti. Toteutunut pinta-ala on yli kolminkertainen tavoitteeseen nähden. Luontolahjani 100-vuotiaalle Suomelle -kampanja toteutui pinta-alallisesti parhaiten Suomessa.

Kalatiehankkeet ovat edenneet hyvin. Näitä hallituksen kärkihankkeita on edistetty Suomen suurilla vaelluskalajoilla osana valtakunnallista erikoistumistehtävää. Vesienhoidon ja ilmastomuutoksen tarpeet huomioivia säännöstelyjen kehittämishankkeita on toteutettu. Vesienhoidon toimenpiteet ovat aikaansaaneet lievää tilan paranemista. Projekteilla on kartoitettu tietopohjaa haitallisista happamista sulfaattimaista ja pohjavesialueiden rajauksista on laajennettu.

Pohjavesialueiden luokituksia on tarkennettu vuorovaikutteisesti. Lisäksi pohjavesien kestävä käyttöä on varmennettu valvonnan keinoin, pohjavesisuojeluhankkeen ja kuntien maankäytön ja kaavoituksen kautta. Oulun kaupungilla vesihuoltovarmuus ei ole riittävä. Lupaprosessi on meneillään ja siitä on odotettavissa pitkä. Prosessissa on useita haastavia Natura- ja vesienhoitokysymyksiä.

1.3.14 Kainuun ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Kainuun työttömyys on laskenut yhdenjaksoisesti jo vuoden 2015 elokuusta lähtien. Kesäkuun 2017 lopussa työttömiä oli 19 % vähemmän kuin vuosi sitten, mutta loppuvuotta kohden mentäessä vauhti on hiipunut (joulukuu -10 %). Myös rakenteellinen työttömyys on pienentynyt viimeisen vuoden aikana nopeasti – jopa nopeammin kuin kokonaistyöttömyys. Rakenteelliseen työttömyyteen kuuluvia oli tämän vuoden lopussa 323 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Rakenteellisen työttömyyden osuus kokonaistyöttömyydestä (59 %) on edelleen varsin korkea, vaikka se näyttäisi viime vuoden kesäkuusta hieman laskeneen. Yhdenjaksoinen pitkäaikaistyöttömyys on alentunut nopeammin (-19 %) kuin kokonaistyöttömyys. Pitkäaikaistyöttömyydessä on odotettavissa nopeaa laskua jatkossakin nimenomaan vanhimmissa ikäluokista, jos virtaa työttömyyden pitkittymiseen voidaan estää.

Hyvä työvoiman kysyntätilanne ja pitkään jatkunut työttömyyden lasku alkaa näkyä jo rekrytointiongelmassa ja myös muissa tulostavoitteissa. Vuoden 2017 toteutuma rekrytointiongelmia kokeneiden yritysten osuudessa (42 %) on maan toiseksi korkein. Virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (41,6 %) jää vielä tavoitteesta, mutta ei ole niin heikko kuin vuosi sitten. Maahanmuuttajien kohdalla virtatavoite on saavutettu selvästi (22,6 %). Vaikeasti työllistyvien määrä (2.718) on pudonnut nopeasti työttömyyden laskiessa sekä hyvän työvoiman kysynnän ansiosta että myös työnhakijoiden ikärakenteen vuoksi. Tavoite on alitettu selvästi. Työvoimakoulutuksen vaikuttavuustavoitteesta on jääty selvästi (42,7 %). Työttömyyden laskiessa ei koulutuksellakaan ole pystytty tarjoamaan työnantajien vaatimukset täyttävää työvoimaa. Palkkatukijakson jälkeen työttömäksi jääneiden osuus (53,9 %) on tavoitetta parempi.

Kyliä ja paikallisyhteisöjen toimintaa on kehitetty lukuisilla LEADER-hankkeilla. Kainuun ELY-keskus on rahoittanut vuonna 2017 yhtä vesihuoltohanketta ja yhtä isohkoa laajakaistaverkkojen hyödyntämishanketta yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan kanssa.

Valvontasuunnitelmien mukaiset Eviran ja Tukesin ohjaamat tarkastukset on tehty pääosin suunnitelman mukaisesti. Valvonnoissa ei havaittu merkittäviä puutteita. Myös maaseutuviraston ohjaamat valvonnat on tehty ajallaan.

Yritykset ja elinkeinot

Kainuussa sekä haetun että myönnetyn rahoituksen määrä laski edellisiin vuosiin verrattuna. Avustuksia myönnettiin vuonna 2017 vajaan neljän miljoonan euron edestä, josta 60 % suuntautui Kajaanin seutukuntaan ja 40 % Kehys-Kainuuseen. Rahoitus kohdistui valtaosaltaan kainuulaisille vahvuusaloille puutuoteteollisuuteen, matkailuun ja metallituotteiden valmistukseen. Hankkeissa korostui tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittäminen sekä investoinnit energiatehokkuuteen.

Myös kansainvälistyminen näkyy hankkeiden sisällössä selkeästi. Kaksi kolmasosaa ohjelmakaudella 2014 - 2020 (31.12.2017 mennessä) rahoitetuista hankkeista on sisältänyt kansainvälistymiseen liittyviä toimenpiteitä, kuten markkinaselvityksiä, konsultointia sekä kv-markkinoille tähtäävää tuotteiden ja palvelujen kehittämistä. Kansainvälistyminen onkin ollut selkeä painopiste useilla toimialoilla ja myös pienemmissä yrityksissä, jotka ovat käynnistäneet uusille vientimarkkinoille tähtääviä hankkeita. Vuonna 2017 rahoitettujen yrityshankkeiden osalta hakijat arvioivat, että reilut 60 % hankkeiden synnyttämästä uudesta liikevaihdosta tulisi viennistä.

Rahoitustoimenpiteiden vaikutuksella perustettiin vuonna 2017 kaksi uutta yritystä. Uusien yritysten perustamisessa rahoitus ei ole ollut Kainuussa merkittävässä roolissa aikaisemminkaan. Tämä johtuu pääosin

siitä, että valtaosa uusista yrityksistä perustetaan Kainuussa toimialoille, joille avustusta ei voida kilpailullisista syistä myöntää. Tällaisia toimialoja ovat mm. vähittäis- ja tukkukauppa, ravitsemistoiminta, kauneushoitoala, huolto- ja korjaamotoiminta sekä maa-, metsä- ja rakennusurakointi. Lisäksi toimialarakenne painottuu edelleen melko voimakkaasti pääomavaltaiseen teollisuuteen (mm. puutuote- ja metalliteollisuus), joissa alalle tulon kynnyks on korkea. Tältä osin uutta liiketoimintaa syntyy alihankintaketjuihin. Starttirahalla aloitti vuoden 2017 aikana 59 uutta yritystä.

Maatalouden rakennemuutos jatkui vuonna 2017. Kainuun maidontuottajien määrä aleni 8 %, mutta tuotanto kasvoi kaksi prosenttia. Sukupolvenvaihdoksia rahoitettiin vain kaksi ja erilaisia maatalousinvestointeja 23 kpl. Tilapäisten maksuvaikeuksien helpottamiseksi myönnettiin valtiontakausta 21 viljelijälle. Maatalouden neuvonnan (Neuvo 2020) kysyntä jatkui vilkkaana. Maatalouden kehittymistä on tuettu myös maaseuturahastosta rahoitetulla alan teemaohjelmalla ja lukuisilla muilla kehittämishankkeilla. Erilaisilla em. toimilla on onnistuttu säilyttämään tuotannon määrä, vaikka tilamäärä on vähentynyt.

Vuonna 2017 maaseuturahastosta rahoitetuilla pienyritys- ja yritysryhmähankkeilla tavoitellaan 108 uutta työpaikkaa ja neljää uutta yritystä. Yritystuella kehitettiin mm. luonnonmarjojen jalostusta ja matkailua. Maaseuturahoitusta olisi käytetty enemmänkin (käytettiin 2,3 M€) yritystukiin, jos kysyntää olisi ollut. Yritystaktivointia jatketaan ensi vuonna. Maaseuturahaston hankerahoitusta myönnettiin noin 1,3 M€ ja pääosa siitä kohdistui monipuolisesti biotalouden edistämiseen.

Ympäristö ja luonnonvarat

Kainuun peltoalasta on ympäristösitoumuksen alaista yli 80 %. Luomutuotannossa on vuonna 2017 22 % pelloista ja siirtymävaiheessa olevien peltujen kanssa luomuala on nousemassa lähivuosina 25 %:iin. Valvonnoissa (Eviran ja Tukesin ohjaamat) ei havaittu viljelyssä, lannoituksessa eikä kasvinsuojeluaineiden käytössä vakavia puutteita tai väärinkäytöksiä. Ostolannoitteiden käyttö on vähenemään päin ja rakennekehitys johtaa siihen, että viljelemään jää entistä isommat tilat, jotka osaavat asiansa. Näin vesistöjen ja ilmastoon laatu säilyy hyvänä. Viime vuosina on lannanlevityksessä lisääntynyt suoraan maahan sijoittaminen, mikä osaltaan estää valumia. Typpi- ja fosforitaseiden vaihtelu vuodesta toiseen selittyy enimmäkseen sääolosuhteilla: liian sateisina ja kylminä kesinä tuotanto jää pieneksi ja ravinteita huuhtoutuu.

Maatalousluonnon monimuotoisuus ja maisemanhoitosopimuksia on voimassa 80 kpl, alkuperäisrotujen ylläpitosopimuksia 11 ja yksi kosteikon hoitosopimusta. Näillä sopimuksilla edistetään ja ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta.

Maankäytön suunnittelussa ilahduttavaa on elinympäristön ja elinkeinojen kehittämisen kannalta merkittävien yleiskaavoitushankkeiden eteneminen. Matkailun kehittämisen näkökulmasta tarkasteltuna merkittäviä yleiskaavoja ovat Vuokatin ja Hossan kaavoitushankkeet. Vireillä olevat tuulivoimayleiskaavat ovat pääosin valmistuneet, mutta päätyneet valitusprosesseihin. Ilahduttavaa kuitenkin on, että Kainuun ensimmäinen tuulivoimapuisto on tuotantovaiheessa. Valtaosa Kainuun vesimuodostumista on hyvässä tai erinomaisessa tilassa. Hyvää huonommassa olevien vesistöjen osalta vesienhoidon toimenpideohjelma on toteutunut suunnitellusti.

Kainuun luonnonsuojelun positiivista imagoa lisäsi Hossan kansallispuiston perustaminen. Myös Ärjänsaaren hankkiminen valtiolle sai osakseen runsaasti positiivista huomiota. Saarella on poikkeuksellisen suuri alueellinen merkitys.

1.3.15 Lapin ELY-keskus

Ihmiset ja yhteisöt

Työttömyyden aleneminen on vahvistunut edelleen vuoden 2017 aikana ja tammi-joulukuussa työttömiä työnhakijoita on ollut keskimäärin 1.700 vähemmän kuin edellisellä vuonna. TE-toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen ja palveluihin osallistuneiden määrät lisääntyivät vuoden aikana. Sekä nuorten että pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut kokonaistyöttömyyttä nopeammin; vaikeasti työllistyvien työttömien tavoite saavutettiin. Työttömille työnhakijoille tarjotaan työtä ja palveluja mahdollisimman pian työnhaun käynnistyttyä. Virrat yli 3 kk:n työttömyyteen ovat silti olleet tavoitetta suuremmat; ne ovat kuitenkin vähentyneet edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorten työttömyys jatkuu huomattavasti harvemmin yli 3 kk:n, joskaan tavoitetta ei saavutettu. Pannostukset maahanmuuttajien palveluun näkyvät virrassa yli 3 kk:n työttömyyteen, maahanmuuttajille on ollut hyvin palveluita käytettävissä. Työvoimakoulutuksen jälkeiseen työllistymiseen on kiinnitetty huomioita (seuranta ja työtarjoukset) ja vaikuttavuus on parantunut edellisestä vuodesta. Yhteistyö kuntien kanssa on tiivistä, mm. säännölliset TE-infojen sekä verkosto- ja hankeyhteistyön kautta. Viiden kunnan alueellinen työllisyyskokeilu käynnistyi 1.8.2017. Kunnille on arvioitu kokeilun aikana olevan asiakasvastuu kaikkiaan noin 2.800 yli vuoden työttömänä olleiden palvelusta.

Työnvälityksen laatuun ja tuloksellisuuteen on kiinnitetty huomiota. Rekrytointikoulutukset ovat lisääntyneet. Rekrytointia tuetaan erilaisilla tapahtumilla ja palvelukokeiluilla. Yritysyhteistyö on tavoitteellista kaikilla TE-toimiston palvelulinjoilla ja yhteistyö on luontevaa henkilöstöpalveluyritysten kanssa. Matkailun työvoiman saatuuden parantaminen on painopisteenä TE-toimiston, ELY-keskuksen, yritysten, oppilaitosten ja muiden kumppanien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Toteutettavat toimenpiteet on koottu yhteiseen tiekarttaan ja toteutus on vastuutettu.

Toisen asteen koulutuksen reformin toteutukseen on valmistauduttu. TE-toimiston asiakkaille tarkoitettuja valmennuspalveluita on ollut käytettävissä runsaasti. Valmennuksia ja koulutuksia on toteutettu myös osana ESR-hankkeita, joissa on myös kehitetty niiden toteuttamistapoja. Koulutuksen toteutuksen monikanavaisuutta on vahvistettu edelleen. Laajassa verkostoyhteistyössä uudistettiin Lapin Tieto-, neuvonta- ja ohjausstrategia, jonka mukaisesti uudistettiin Lapin TNO-toimintamalli sekä päivitetään kumppanuussopimukset ELYn ja TNO-toimijoiden välillä.

Lapin nuorisotakuu seurantaryhmän johdolla (Lanuti) on käyty laaja-alaisesti keskusteluja nuorten kehittämissuunnitelmien tuloksista sekä arvioidaan tarpeita ja työstetään jatkokehittämistä. Ohjaamon vakinaistaminen on käynnistysvaiheessa ja toimintaa on tarkoitus käynnistää myös Kemi-Tornio -alueella. Myös elinikäistä TNO-toimintaa edistetään moniammatilliseen yhteistyön suuntaan.

Luovien alojen klusteri on kokoontunut kaksi kertaa vuoden aikana. Parhaillaan valmistellaan kuntien kulttuuritoiminnan maakunnallisen asiantuntijaryhmän perustamista.

ELY-keskuksella oli sopimukset 14 kunnan kanssa yhteensä 436 pakolaisten kuntapaikasta vuonna 2017. Uusia kiintiöpakolaisia vastaanottavia kuntia oli seitsemän. TEM:n asettama tulostavoite pakolaisten toteutuneista kuntasijoituspaikoista oli 270 ja toteutuma oli 241. Pakolaisia vastaanottaneita kuntia on tuettu eri tavoin yhteistyössä kotouttamisverkostojen kanssa. Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutusta ja -palveluita on kehitetty edelleen mm. tarjoamalla etäopiskelumahdollisuuksia ja ohjaamalla kuntia kotoutumista tukevien palveluiden järjestämisessä.

Tienkäyttäjätyytyväisyystutkimuksen mittarissa "kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon" päästiin juuri tavoitearvoon. Henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia oli ennätyksellisen vähän ja tavoite saavutettiin selvästi.

Yritykset ja elinkeinot

Lapin yritykset ovat varsin kansainvälisiä ja uusien kansainvälistyvien yritysten määrä on suuri. Tavoite ylitettiin reilusti. Lapissa eri hankkeiden koordinointi toimii hyvin sekä ELY-keskuksen sisällä että maakunnan liiton kanssa. Yritysten kehittämisavustuksia on myönnetty eniten matkailun ohjelmalveluihin ja majoitukseen, liike-elämän - ja muihin palveluihin sekä valmistavaan teollisuuteen. EAKR-rahoitusta on kohdennettu huomattavasti myös pk-yritysten energiatehokkuuden lisäämiseen.

Maaseuturahaston hankkeita on käynnistynyt paljon ja niillä on rahoitettu mm. yritysinvestointeja, matkailua, biotaloutta sekä lähiruuan tuotannon edistämistä. Yrityksiä on ohjattu hyödyntämään yritystyhmähankeita, joissa tuen osuus on huomattava. Yritysten yhteistyössä on vielä parantamisen varaa, mutta yritysryhmähankkeet ovat vieneet kehitystä eteenpäin. Lappilaiset yritykset ovat saaneet sparrausta myös liiketoimintansa kehittämiseen mm. KasvuOpen-tapahtumissa. Lappilaisen raaka-aineen osuutta on saatu lisättyä julkisissa ruokapalveluissa: tästä esimerkkinä Pellon kunnan kalaruokakampanja. Maaseudun infrahankkeiden, kuten laajakaistahankkeiden tukeminen edistää suoraan myös yritystoimintaa. Maaseuturahaston digitalisaatioon painottuvan teema-haun myötä käynnistyi useita kuntien sähköisiä palveluita edistäviä maaseutuhankkeita. Kunnissa haetaan nyt ahkerasti mahdollisuuksia digitalisoida julkisia palveluita. Kalatalouden arvoketjua on lisätty mm. kalatalousrahaston hankkeilla ja vesienkunnostushankkeilla. Kärkihankerahoituksen toimenpiteet ovat käynnissä Kemijoella.

Työelämän laadun edistämiseksi Pohjois-Suomen alueverkostojen yhteistyötä on tiivistetty hyvien käytäntöjen levittämiseksi. Mitä töissä -kampanjan tulokset koottiin sähköiseen julkaisuun, jota voidaan hyödyntää Työelämä 2020 -hankkeen tiedottamisessa, matkailun toimialan markkinoinnissa sekä työvoiman houkuttelemisessa Lappiin. ELY-keskuksen oman tuotannon hanke on tavoittanut enenevässä määrin yrityksiä. Luovien alojen yrittäjiä on tiedotettu erilaisista tukimahdollisuuksista. Luovien alojen EU-hankerahoittamisessa Lappi on menestynyt kolmanneksi parhaiten koko maassa.

Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon jäi hieman tavoitteen alle (tavoite oli 2,7 ja toteuma 2,6). Vilkaasti liikennöityjen päällystettyjen teiden kunnossa jäätiin reilusti tavoitteesta. Tavoitteena oli, että huonokuntoista päällystettyä olisi korkeintaan 70 km vuoden lopussa ja toteuma oli 119 km. Muiden päällystettyjen teiden tavoite saavutettiin selvästi. Ylläpitoluokituksen muutos on yksi syy tulokseen, koska tavoitetta ei päivitetty muutoksen jälkeen. Ennen muutosta vilkkaan tiestön tavoitteen piirissä oli 942 km ja sen jälkeen 1.426 km, joten tavoitteeseen kuuluva tiestö on kasvanut 51 % ja mukana on tullut huonokuntoisia osuuksia. Toinen syy on määrärahan vähyys. Päällysteiden keskimääräinen uusimiskierto on yli 60 vuotta, joten on selvää, että tiestön kunto heikkenee. Painorajoitettujen ja huonokuntoisten siltojen tavoitteet saavutettiin.

Ympäristö ja luonnonvarat

Suurhankkeissa käytäntönä olleita ennakkoneuvottelumenettelyjä on jatkettu ja kehitetty edelleen esimerkiksi metsä- ja kaivosteollisuuden eri vaiheissa olevissa hankkeissa. Kuntien kaavoitusta on edistetty uudistuneen MRL:n ja YM:n tulostavoitteiden edellyttämällä tavalla ja lisäksi kuntien pyynnöstä on järjestetty kaavaneuvotteluja ja ennakkoneuvotteluja prosessien sujuvoittamiseksi ja hankkeiden edistämiseksi. MRL:n muutokset on esitelty kuntien virkamiehille ja päättäjille vuorovaikutteisesti kuntien kehittämiskeskusteluissa.

Alueidenkäytön ja kaavoituksen edistäminen painottuu vaikutuksiltaan valtakunnallisiin ja tai merkittäviin maakunnallisiin asioihin.

Vesien - ja merenhoidon yhteistyötä on edistetty muun muassa kv-hankevalmistelulla yhteistyökumppaneiden kanssa. Lapin ELY-keskus on osallistunut vuonna 2017 useamman erillishankkeisen vesistöhankevalmisteluun.

kv-kumppaneiden kanssa. Yhteensä hyväksytyjen hankkeiden ELYlle osoitettu rahoitus on n. 1,1 M € tulevalle kolmelle vuodelle. Vesienhoitosuunnitelmien päivitys kaudelle 2022 - 2027 aloitettiin laatimalla kuulemisasiakirjat vesienhoidon työohjelmista ja keskeisistä kysymyksistä. Vesistökunnostushanketta on toteutettu Simojoella Interreg-rahoituksella vaelluskalojen kutualueiden parantamiseksi. Yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa on viety eteenpäin mm. OHKE-rahoituksen avulla yhteisten vesienhoitosuunnitelmien osalta.

Natura-alueiden yleissuunnitelma on valmistunut. Natura-alueen tilan arviointi (NATA) on valmistunut kolmelle kohteelle ja viidellä kohteella arviointi on työn alla. Hankkeiden ja kaavojen eriasteisiin suunnitteluprosesseihin on osallistuttu neuvonnalla, ohjauksella ja kokouksiin osallistumalla nostaen esiin luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden kannalta oleelliset asiat. Kesällä 2017 tehtiin Suomen ympäristökeskuksen priorisointiohjelman mukaisesti uhanlaisten, erityisestisuojelettavien ja luontodirektiivin liitteen IV (b) lajien kartoittamista LSL 47 §:n mukaisen rajaustarpeen arvoimiseksi ja tulevan uhanalaisluokituksen tarpeisiin. Valtakunnallisen perinnebiotooppien päivitysinventoinnin aineistot ovat valmiit Kittilän, Rovaniemen, Pellon ja Utsjoen osalta.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskuksen kanssa on aloitettu selvitys pohjoisten ELY-keskusten vesi- ja kala-tehtävien yhteistyömahdollisuuksista. Tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitettyjä toimenpiteitä on edistetty Ivalon, Kittilän, Tornion ja Enontekiön alueilla. Yhteistyötä Tornionjoella on jatkettu tavoitteena yhteiset suunnitelmat ja ohjelmat. Hydrologisten asemien tietoja on saatettu ajan tasalle ja jatkettu automatisointia ja toteutettu hydrologisen tiedon hankinnan ja tuottamisen uusi järjestämismalli. Kuntia ja muita toimijoita on aktivoitu ja tuettu muun muassa avustuksin merkittävien matkailuelinkeinotoimintaa tukevien vesistö- ja virkistyskäyttöhankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Pohjavesialueiden luokittelu ja rajausten tarkistaminen on edennyt hyvin erillisrahoitusten turvin ja vuonna 2017 kaikkiaan 475 pohjavesialuetta on luokiteltu uudelleen.

1.3.16 ELY-keskuksen erikoistuminen

ELY-keskusten erikoistumis- ja keskittämistehtävistä sekä erillistehtävistä säättäminen

Valtionhallinnon toimielinten yleisistä perusteista on säädettävä lailla, jos niiden tehtäviin kuuluu julkisen vallan käyttöä. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi ne, joissa tehdään hallintopäätöksiä. Valtion alue- ja paikallishallinnon perusteista säädetään niin ikään lailla. Valtionhallinnon yksiköistä voidaan muutoin säätää asetuksella.

ELY-keskusten toimivallasta säädetään sekä laissa elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksista että erillisissä substanssilaissa. Lähtökohtaisesti ELY-keskukset huolehtivat niille säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja käyttävät niille kuuluvaa toimivaltaa omalla toimialueellaan. ELY-laissa on säädetty myös ELY-keskusten toimialueiden laajentamisesta, jolloin ELY-keskus hoitaa tehtäviä useamman kuin yhden ELY-keskuksen toimialueella. Toimialueen laajentamisesta säädetään asetuksella. Sen perusteena voi olla keskusten toiminnan ja valtion henkilöstö- ja muiden voimavarojen käytön tehostaminen, palveluiden saatavuuden parantaminen, kielellisten oikeuksien turvaaminen, erityisasiantuntemuksen saatavuuden turvaaminen tai muu vastaava syy.

Tehtävistä, joihin ei kuulu julkisen vallan käyttöä, ei tarvitse säätää lailla tai asetuksella. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi asiantuntija- ja koordinoitetehtävät, joissa ei tehdä hallintopäätöksiä. Näistä erikoistumisista on sovittu tulossopimuksissa tai niitä on annettu ELY-keskuksille ministeriöiden tai ohjaavien virastojen päätöksillä. Osa tällaisistakin tehtävistä on kirjattu myös ELY-asetukseen.

Erikoistumis- ja keskittämistehtävien määrittely

Keskitettyssä tehtävässä toimivaltaa keskitetään yhden tai useamman ELY-keskuksen alueelta yhdelle tai useammalle ELY-keskukselle. ELY-laissa tai substanssilainsäädännössä tehtävä määritetään ELY-keskuksen tehtäväksi. ELY-asetuksessa tehtävä määritetään tietyn/tiettyjen ELY-keskusten tehtäväksi tietyllä toimialueella.

ELY-keskuksen erikoistuminen on tietyn erikoisosaamisen keskittämistä yhteen tai useampaan ELY-keskukseen ilman toimivaltasiirtoja. Tehtävät voivat olla osoitettuna yhteen ELY-keskukseen tai ne on voitu hajauttaa useaan ELY-keskukseen.

Tehtävien resursointi ja rahoituksen kohdistaminen

Merkittävä osa keskitetyistä tehtävistä rahoitettiin niin sanotusti ”päältä pois” eli niille varattiin erillinen toimintamenomääräraha ennen kuin ELY-keskuksille osoitettiin perusrahoitus jakomalliperusteisesti. Päältä pois-rahoituksessa yhden htv:n oletuskustannus oli 60.000 euroa. Joissakin tehtävissä rahoitettiin lisäksi muita kuluja, kun ne olivat perusteltuja ja selkeästi osoitettavissa.

ELY-keskuskohtaiset erikoistumis- ja keskittämistehtävät v. 2017:

Uudenmaan ELY

- Elinkeinonharjoittajan oleskeluluvat
- Palkkaturvalain toimeenpanon tehtävät ja merimiesten palkkaturva-asiat.
- TE-toimistojen oikeudellinen ohjaus
- Meluntorjunnan asiantuntija- ja kehittämistehtävät
- Taksiliikenteen lupatehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen liittyvät tehtävät (Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi)
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kymijoen-Suomenlahden vesistöalueella

Varsinais-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten toimialueilla. Päivittäisen kunnossapidon aluerakoiden kilpailuttamista ja hankintapäätöstä koskevat tehtävät.
- Rannikon kalataloustehtävät
- Saariston yhteysalusliikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Maantielautta-liikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
- Yhteysaluksien ja lauttojen etuajo-oikeustehtävät
- Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun asiantuntijatehtävät, Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi
- Kuljetus- ja maarakennusalan työvoimakoulutushankinnat Varsinais-Suomen, Uudenmaan, Satakunnan ja Pirkanmaan ELY-keskusten toimialueilla
- Kansallinen yritysasiakkuus -koordinaatio
- Valtakunnallinen tuulivoimaneuvonta
- Kokemäenjoen vesistön tulva- ja kuivuusriskien hallintatehtävät
- Lajisuojelun ja lintuja koskevat lupatehtävät
- Merenhoidon koordinointi

- Vesien- ja merenhoitosuunnitelmiin liittyvien kalastusasioiden suunnitteluun ja toimeenpanoon liittyvät koordinoititehtävät
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla.
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Satakunta, Kaakkois-Suomi, Pirkanmaa, Häme, Etelä-Savo)
- Sokerin monipuolistamistuki
- Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ja neuvosto: toimenpiteiden mukaisten tukien seuranta, toimeenpano ja valvonta-tehtävät
- Kaupallisen kalastajan rekisteröintitehtävät

Hämeen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Etelä-Suomen alueella
- Maatalouden ja maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät, valtakunnallisten hankkeiden toimeenpano ja koordinointi
- Työvoimakoulutuksen hankinnat nosturialan osalta
- Vantaanjoen vesistöalueen tulvariskien hallintatehtävät

Pirkanmaan ELY

- Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus
- Liikenteen asiakaspalvelukeskus
- Valtaosa tienpidon luvista: viestintä- ja sähköjohtojen-, maakaasu- ja kaukolämpö- sekä vesihuolto-putkien sijoittaminen, palvelukohdeopasteet ja tienvarsimainokset, kioski- ja myyntisopimukset, tilapäiset luvat ja liikennejärjestelyt, tiealueeseen kohdistuvat luvat, yhdysteiden ja vähäliikenteisten seututeiden liittymäluvut sekä suoja- ja näkemäalueelle rakentaminen
- Etelä- ja Länsi-Suomen jätesuunnittelun ohjaus ja edistäminen
- Tienpitoviranomaisen perinnetoimintaan liittyvät tehtävät
- Jätehuollon tuottajavastuuvalvonta
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pirkanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten alueilla
- Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman toteutus

Kaakkois-Suomen ELY

- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Kaakkois-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskusten toimialueilla
- Tienvarsiteknologiaan liittyvät valmistelu-, suunnittelu- ja valvontatehtävät sekä näihin liittyvät puite- ja huoltosopimukset
- Metsäteollisuuden ja siihen liittyvän kemianteollisuuden ympäristökysymyksiä koskevat asiantuntijatehtävät
- Kemikaalilain mukaisten valvontakysymysten asiantuntijatehtävät
- Tulvariskien hallinta Kymijoen ja Vuoksen vesistöalueilla
- Päijänteen ja sen alapuolisen Kymijoen säännöstelytehtävät
- Saimaan ja Vuoksen juoksutustehtävät
- Suomen ja Venäjän väliseen rajavesistöjä koskevaan sopimukseen liittyvät tehtävät
- Maanrakennus- ja kuljetusalan koulutushankinnat Kaakkois-Suomen, Etelä-Savon ja Hämeen alueilla

Etelä-Savon ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Itä-Suomen alueella.
- TE-asiakaspalvelukeskuksen ylläpito
- Saimaannorpan suojelu
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Vuoksen vesistöalueella
- Ympäristöhankkeiden kilpailuttaminen

Pohjois-Savon ELY

- Järvi-Suomen kalataloustehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Häme)
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Savon, Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten alueilla
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala, Kaakkois-Suomi, Keski-Suomi)
- Mehiläistalouden kansalliset, pesäkohtaiset tuet

Pohjois-Karjalan ELY

- Kivialan koulutuksen hankinnat
- Maanrakennus- ja kuljetusalan koulutushankinnat Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Pohjois-Karjalan biosfäärialueen hallinnointi ja ENCORE-koordinointi
- EURES, valtakunnallinen koordinointi

Keski-Suomen ELY

- Rakennerahastotoiminnan hallinnointi Länsi-Suomen alueella
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Keski-Suomen, Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskusten toimialueilla
- Ympäristökasvatuksen yhteensovittamis- ja asiantuntijatehtävät
- Vähäliikenteisen tieverkon hallinnan koordinointi ja yksityistieavustus-toiminnan kehittäminen

Etelä-Pohjanmaan ELY

- Tavarankuljetus- ja joukkoliikenneluvat
- Peltojen vesitalouden hallinta, maankuivatus ja ojitustoimituksen asiantuntijapalvelutehtävät
- Öljyvahinkojen torjunnan teknologian kehittäminen ja valtakunnallinen varallaolo
- Puualan koulutushankinnat
- Valtion vesirakenteiden kunnossapidon ja luvanhaltijana toimimisen asiantuntijatehtävät
- Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen koordinointi
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Etelä-Pohjanmaa, Satakunta, Varsinais-Suomi, Pirkanmaa, Pohjanmaa)

Pohjanmaan ELY-keskus

- Kuljetus- ja maanrakennusalan työvoimakoulutuksen hankinta Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Suomen ELY-keskusten toimialueilla

- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla
- Kasvihuonetuotannon tuki ja puutarhatuotteiden varastointituki (Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu, Lappi)

Pohjois-Pohjanmaan ELY

- Rakennerahastotehtävät Pohjois-Suomessa
- Turvetuotannon ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävät
- Rakennettujen vesistöjen kunnostuksen koordinointi
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Oulujoen-lijoen vesistöalueella
- Maanrakennus- ja kuljetusalan työvoimakoulutukset Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten toimialueilla
- Maahanmuuttajien kotoutumiseen liittyvät tehtävät Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten alueilla
- Tulvariskien hallinta Oulujoen vesistöalueella

Kainuun ELY

- Patoturvallisuuden viranomais- ja kaivospatojen asiantuntijatehtävät
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden asiantuntija- ja kehittämistehtävät

Lapin ELY

- Rajajokien (Tenojoki, Näätämönjoki, Tornionjoki) kalataloustehtävät
- Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten toimialueilla
- Arktisten alueiden ympäristöyhteistyön asiantuntijatehtävät sekä Etelämantereen ympäristösuojelun lupa- ja valvontatehtävät · Tien kunnossapitoon liittyvät vahingonkorvausasiat sekä maantiealueille jätettyjen ajoneuvojen siirtoasiat
- Porotalouden kansalliset ja EU-osarahoitteiset tuet
- Inarijärven säännöstelysopimuksen toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan ja Venäjän viranomaisten kanssa
- Tenojoen kalastussäännön toimeenpanotehtävät yhteistyössä Norjan viranomaisten kanssa
- Vesienhoidon suunnittelun koordinointi Kemijoen vesistöalueella
- Rajajokisopimuksen toimeenpano yhteistyössä Ruotsin viranomaisten kanssa
- Metsämarjojen ja -sienten varastointituet
- Kaivoserikoistumisen koordinaatio
- Taksiliikenteen lupatehtävät (Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu)

ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA- keskus)

KEHA-keskus hoitaa keskitetysti seuraavat tehtävät:

- Asianhallinta, toimitilojen hallinnointi ja niihin liittyvät palvelut, keskitetyt toimintamenohankinnat ja hankintaosaamisen tarjoaminen ELY-keskusten ja TE-toimistojen käyttöön
- Henkilöstöhallinto- ja lakipalvelut (työnantajatoiminta, palvelussuhdeasiat, henkilöstösuunnittelu, rekrytoinnin tuki, työsuojelu, työterveys, työhyvinvointi, oikeudellinen neuvonta, takaisinperintä)
- Johdon tukipalvelut (strategia-, asiakkuus- ja ennakointitehtävät, sisäinen tarkastus)

- Taloushallinto (menojen käsittely, tulojen käsittely, myyntilaskutus, kirjanpito, talousraportointi, matkahallinto)
- Tietohallinto ja viestintä
- Toiminnan kehittäminen
- Maksatustehtävät (ELY-keskusten ja TE-toimistojen myöntämien valtionapujen maksatustehtävät)
- Siviilipalvelusasiat

1.3.17 ELY-keskusten yhteinen toiminta

1.3.17.1 KEHA-keskus

1.3.17.1.1 KEHA-keskuksen oma toiminta

KEHA-keskus saavutti kolmantena toimintavuotenaan varsin onnistuneesti sille asetetut tavoitteet. Kertomusvuonna KEHA-keskus on osaltaan tukenut maakuntauudistuksen valmistelua ja jatkanut toimintatapojen ja palveluprosessien uudistamista ja sähköistämistä ottaen huomioon supistuvat rahoituskehykset.

Maakuntauudistuksen valmisteluun liittyen KEHA-keskus perusti valtioneuvoston päätöksen mukaisesti talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskusyhtiö Hetli Oy:n ja tieto- ja viestintätekniikan palvelukeskusyhtiö Vimana Oy:n. KEHA-keskus kiinnittyi TEM:n kasvupalveluvalmisteluun palvelukeskusyhtiön valmistelun, markkinoille siirtymisen tuen ja tiedolla johtamisen osalta. Maakuntauudistuksen valmistelua on tuettu tuottamalla tietoa mm. taloudesta ja henkilöstöstä valmisteluryhmien käyttöön. KEHA-keskus on tukenut ELY-keskuksia ja TE-toimistoja maakuntauudistukseen liittyvien henkilösiirtojen toteutuksessa, edistänyt henkilöstön ja esimiesten osaamista ja tukenut työhyvinvointia.

Työkäytäntöjen jatkokehittäminen ja digitalisaation edistäminen eteni suunnitelmien mukaan. USPAn käyttöä on edistetty, virastojen palkkabudjettia kehitetty ja maksatusten valtakunnallinen toimintamalli vakiinutettu. Kieku-järjestelmän toimintatapoja on kehitetty.

Yksityistieavustusjärjestelmästä rakennettiin ELY-keskusten yleinen avustusjärjestelmä joka saatiin huhtikuussa tuotantokäyttöön. TE-palvelujen asiakastietojärjestelmää ja työmarkkinatoria on rakennettu hankesuunnitelman mukaisesti. Kansallisen tulorekisterin käyttöönottoa on edistetty ja KEHA KATRE hanketta on toteutettu suunnitelmien mukaisesti.

Valtion toimitilastrategian mukaisia toimitilahankkeita on edistetty suunnitelmien mukaisesti huomioiden tulossa oleva maakuntauudistus. Siviilipalveluskeskuksen tilaratkaisun vaatimat toimenpiteet etenevät projektisuunnitelman mukaisesti. Leasing autojen hallintaan on hankittu ajoneuvoseurantapalvelu. KEHA-keskuksen toimenpiteillä on saatu säästöjä erityisesti yhteisistä toimitiloista ja palveluiden ostoista.

1.3.17.1.2 Siviilipalveluskeskus

Itä-Uudellamaalla, Lapinjärvellä sijaitseva Siviilipalveluskeskus toimii vuoden 2016 alusta lukien kehittämis- ja hallintokeskuksen, KEHA-keskuksen erillisyyksikkönä. Siviilipalvelus -keskuksen tehtävänä on siviilipalveluksen toimeenpano siviilipalveluslain ja työ- ja elinkeinoministeriön antamien ohjeiden mukaisesti.

Siviilipalveluskeskuksen tehtäviä ovat mm. siviilipalvelusvelvollisten palvelukseen määrääminen, kouluttaminen ja valvonta, siviilipalvelustodistuksen antaminen, majoituskustannusten korvaaminen, uusien palvelupaikkojen hyväksyntä sekä palvelupaikkojen ohjaus ja valvonta.

Vuonna 2017 siviilipalveluksen toimeenpanotehtävissä työskenteli KEHA-keskuksen talousyksikköön kuuluvana johtava talousasiantuntija ja viisi talousasiantuntijaa. Siviilipalveluskeskuksessa henkilöstöä oli 13: Siviilipalvelusjohtaja, johtava siviilipalvelusasiantuntija, työpalveluasiantuntija, sosiaalikirjuri ja kahdeksan koulutusasiantuntijaa. Vakinaisista viranhaltioista yksi oli virkavapaalla 6 kk ajan jatkuen vuoden 2018 loppuun ja hänelle on rekrytoitu sijainen koko virkavapauden ajaksi. Yksi talousasiantuntija siirtyi eläkkeelle. Lisäksi Siviilipalveluskeskuksessa käynnistyi opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella Liikettä Siviilipalvelusliikuntahanke, jossa työskentelee liikuntakoordinaattori. Hanke jatkuu vuonna 2018 nimellä Lisää Liikettä Siviilipalvelusliikuntahanke.

Vuoden 2017 numeraaliset suoritteet olivat seuraavat. Siviilipalveluskeskus vastaanotti 1.874 siviilipalvelushakemusta (v. 2016: 2.090 kpl) ja koulutti neljän viikon koulutusjaksolla kymmenessä saapumiserässä 1.351 velvollista (v. 2016: 1.447). Täydennyspalvelusvelvollisia koulutettiin viikon mittaisessa koulutuksessa 629 henkilöä (v. 2016: 705). Majoituskorvauspäätöksiä tehtiin 798 (v. 2016: 862). Yhteensä siviilipalvelukseen liittyviä hallinnollisia päätöksiä tehtiin 14.982 kpl (v. 2016: 16.050).

Reservistä siviilipalvelukseen ja täydennyspalveluskoulutukseen hakeneiden määrä pysyi verrattain korkealla tasolla. Siviilipalveluskeskus sai 593 täydennyspalvelushakemusta (v. 2016: 711), kun ennen vuotta 2015 hakemismäärä on ollut aina alle 300 hakemusta. Siviilipalveluskeskus toteutti vuoden 2017 aikana ensimmäistä kertaa täydennyspalveluskoulutusta siviilipalveluskeskuksen ulkopuolella. Koulutuspaikat olivat Kuopion pelastusopisto (kolme täydennyspalvelusjaksoa) ja Länsi-Suomen Pelastusalan keskus Porissa (yksi jakso). Siviilipalveluskeskus toteutti myös v. 2018 ja 2019 koskevan täydennyspalveluskoulutus-hankinnan, jossa koulutuspaikoiksi valikoitui neljä palveluntuottajaa. Siviilipalvelustoimintaa esiteltiin yhteensä 58 esitelytilaisuudessa (v. 2016: 66). Siviilipalveluksesta kieltäytymisestä johtuvia rikosilmoituksia tehtiin edellisvuoden tapaan 32 kappaletta.

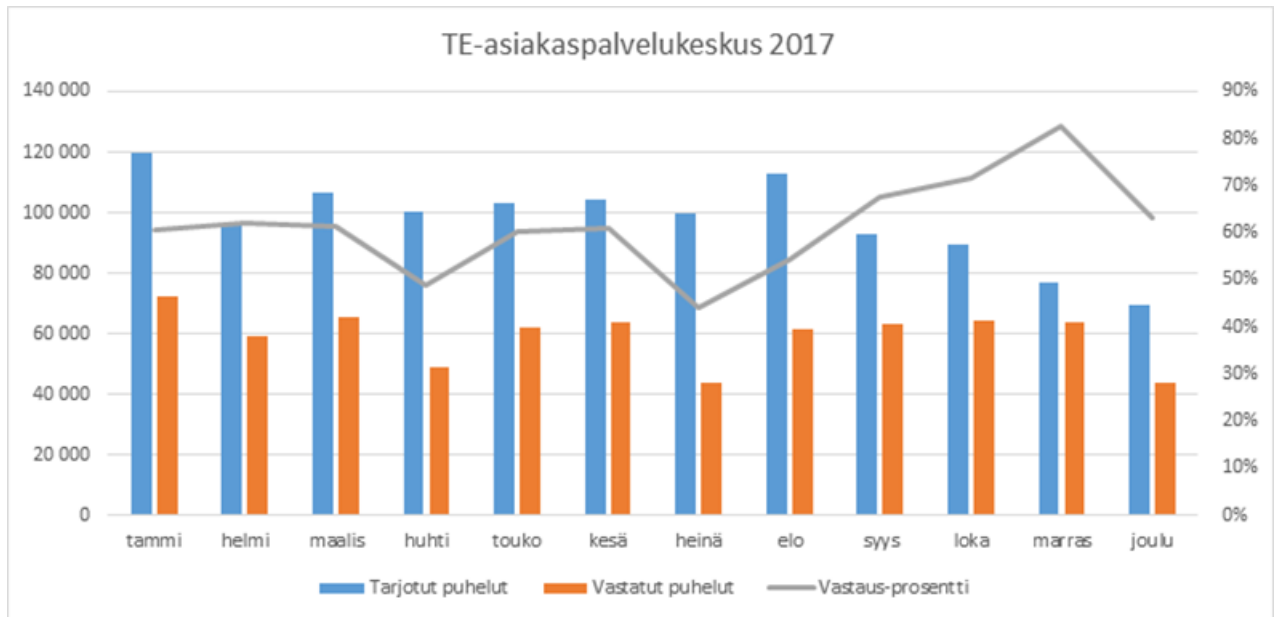
Siviilipalveluskeskuksen sijaintipaikka vakiintui Lapinjärvelle, kun kiinteistöjen omistaja Lapinjärven kunta ja Senaatti-kiinteistöt solmivat KEHA-keskukselle vuoteen 2033 saakka ulottuvan vuokrasopimuksen koko keskuksen alueen käytöstä. Samalla käynnistyi lähes kaikkia kiinteistöjä koskeva mittava peruskorjaus- ja uudisrakennushanke, jonka lopputuloksena vuokrattava kiinteistöpinta-ala lisääntyy noin 800 neliöllä. Peruskorjaushankkeella on ollut vaikutusta myös koulutettavien velvollisten määrään, koska keskuksen koulutustila- ja majoituskapasiteetti on ollut pienempi.

Vuonna 2016 KEHA-keskuksen toiminnan kehittämisen yksikön johdolla käynnistynyt siviilipalveluskeskuksen kehittämistyötä jatkettiin koko vuoden työskentelyn painottuessa työnohjauksellisempaan suuntaan. Koko henkilöstö nautti Loviisassa yhteisen perinteisen joululounaan.

1.3.17.2 TE-asiakaspalveluskeskus

TE-asiakaspalveluskeskukseen tuli vuonna 2017 n.1.200.000 puhelua ja vastattiin n. 713.000 puheluu. TE-toimistojen henkilöasiakkaiden puhelinpalvelut integroitiin osaksi valtakunnallista henkilöasiakkaiden numeroavaruutta. Yhteenlasketut puheluvolyymit säilyivät edellisvuoden tasolla. Puhelinpalvelun vastausprosentti kohosi hieman edellisvuodesta ollen 61 %.

Valtakunnalliseen TE-puhelinpalveluun, Yritys-Suomi-puhelinpalveluun ja Talousapuneuvontapalveluun tarjotut ja vastatut kontaktit sekä vastausprosentit kuukausittain v. 2017:

Henkilöasiakkaiden TE-puhelinpalvelussa hoidettiin yhteensä n. 900.000 kontaktaa, joista puhelimella 700.000, chat-palveluna 72.000 ja loput verkon, FB:n ja muistilistojen kautta. Vastaustasotavoitteeseen (80 %) ei päästy (toteuma 60 %). Yritys-Suomi puhelinpalvelussa hoidettiin yhteensä n. 22.000 kontaktaa puhelimen ja sähköpostin kautta sekä chatin kautta n. 3.000 kontaktaa. Vastaustasotavoitteeseen päästiin (toteuma 86 %). Talousapu neuvontapalvelussa hoidettujen kontaktien määrä oli n. 1.300 ja vastaustasotavoitteeseen päästiin (toteuma 87 %).

TE-aspa osallistui aktiivisesti sähköisten palvelujen kehittämiseen. Uutena palvelukanavana avattiin chat-palvelu te-palvelujen Oma asiointi -palvelussa. Osallistuttiin suomi.fi-palvelun PTV-kuvausten tekemiseen sekä suomi.fi/yritykselle sisällön kehittämistyöhön. Lisäksi osallistuttiin työmarkkinatorin ja ohjaustaverkossa.fi kehittämiseen.

TE-puhelinpalveluissa tehtiin yhteistyötä palveluprosessien kehittämisessä TE-toimistojen kanssa. Yritys-Suomi-puhelinpalvelu jatkoi palveluprosessien edelleen kehittämistä yhteistyössä Yritys-Suomi-toimijaverkoston kanssa. Talousapu neuvontapalvelu oli mukana uuden Early Warning toimintakonseptin luonnissa maksuvaikeuksissa oleville yrityksille osana Itä-Suomen ESR hanketta.

TE-asiakaspalvelukeskuksessa kehitettiin yhdessä Liikenteen ja Ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskusten kanssa yhteinen toimintamalli puhelinpalvelun laadun ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi: määriteltiin puhelun kulkuun ja sisältöön liittyvät laatukriteerit, kuunneltiin ja arvioitiin puheluita laatukriteereihin peilaten ja käytiin henkilökohtaiset palautekeskustelut. Henkilöstölle järjestettiin asiakaspalveluun liittyvää valmennusta.

1.3.17.3 Liikenne

Liikenteen keskitetyt asiakaspalvelut

Monikanavapalvelun piirissä tarjotaan asiointimahdollisuutta puhelin- ja chat-kanavilla, sähköpostitse sekä palauteomakkeilla. Lisäksi tarjotaan mahdollisuutta omatoimiseen itsepalveluun ”usein kysyttyä” – palve-

lussa, Liikenteen tietämyskannassa, joka on otettu käyttöön 05/2017. Uusien palveluiden (Chat, tietämyskanta) myötä asiakaspalvelun tavoitettavuus on parantunut. Yhteydenottojen määrä on edellisiin vuosiin verrattuna kasvussa. Tietämyskannan on löytänyt n. 1.400 käyttäjää/ kk:ssa. Chat-kanavan istuntomäärät ovat vuoden käytön aikana vakiintuneet noin 300-400 yhteydenottoon kuukaudessa. Puhelinpalvelussa otettiin käyttöön takaisinsoittopalvelu (passiivijono) 06/2017. Takaisinsoittopalvelua on tarjottu ennakoon määriteltynä, ruuhkaisimpina puhelinaikoina.

Lupaprosesseja on kehitetty ja järjestelmätyötä on tehty suunnitelman mukaan. Palvelutaso on säilynyt ennallaan, mutta ennustettavuutta pitää edelleen parantaa. Ruuhka-aikana on tehty ylityötä, jotta on pystytty vastaamaan ulkopuolelta tullessiin haasteisiin. TILU –järjestelmällä tehdään kaikki tienpidon keskitetyt luvat. Vuoden 2018 aikana on tarkoitus jatkaa TILU:n kehittämistä lupakäsittelyn nopeuttamiseksi. Tärkeimpänä toimenpiteenä on uuden laajemman sähköisen asioinnin rakentaminen ja käyttöönotto.

Liikenteen keskitetyt lupapalvelut

Kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetussa laissa (693/2006) tarkoitetut lupaviranomaisen tehtävät ja joukkoliikennelaissa (869/2009) tarkoitetut joukkoliikenneluvan myöntämiseen, lupaehtojen noudattamiseen ja luvanhaltijoiden valvontaan liittyvät tehtävät sekä alueellisesti keskitetty taksiliikennelupa toiminto on keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen 2013 alkaen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on vastannut koko läntisen Suomen taksilupahallinnosta 2016 alkaen (Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi). Lisäksi Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on vastannut koko Suomen taksilupahallinnon kehittämisestä ja toiminnan koordinoimisesta vuoden 2016 alusta lähtien.

Lupahallintoprosessien yhdenmukaistamiseen ja digitalisointiin on panostettu merkittävästi viimeisen kolmen vuoden aikana. Vaikka ELY-keskuksen joukko- ja tavaraliikenteeseen liittyvät velvoitteet ovat lisääntyneet, sekä hakemuskäsittely että valvonta on hoidettu suunnitellusti prosessien uudistamisen ansiosta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on ratkaissut kaikista vireille pannuista tavara- ja joukkoliikennelupa hakemuksista alle neljän viikon käsittelyajassa yhteensä yli 86% (tavoite min. 80%). Taksilupahakemuksista valtaosa on ratkaistu tavoitteeksi asetetussa kahden kuukauden tavoiteajassa hakuajan päättymisestä lukien.

Vuonna 2017 toiminnassa keskityttiin myös liikennepalvelulain edellyttämien muutosten suunnitteluun ja toteutukseen lupahallinnossa (mm. käsittelyjärjestelmät, ohjeistukset, tiedottaminen) ja lupahenkilöstön Trafiin siirtymiseen liittyviin valmisteluihin. Toimivalta liikennelupa-asioissa ja lupahenkilöstö siirtyvät Liikenteen turvallisuusvirasto Trafille liikennepalvelulain tullessa voimaan 1.7.2018.

1.3.17.4 Y-asiakaspalvelukeskus

Valtakunnallinen ympäristöasioiden asiakaspalvelukeskus (Y-aspa) on neuvonut ja opastanut asiakkaita ELY-keskusten hoitamissa ympäristöasioissa, sähköisessä asiointissa sekä ymparisto.fi -verkkopalvelun käytössä. Y-aspa on hoitanut 1.1.2017 lähtien kolmen ELY-keskuksen (Varsinais-Suomi, Pirkanmaa ja Lappi) sähköisten ruoppaus- ja niittoilmoitusten esikäsittelyn. Lisäksi asiakaspalvelukeskus on laajentanut CHAT-palvelua ymparisto.fi sivustolla. Uusina tehtävinä aloitettiin virallisesti AVIn puhelinneuvonta vesitalous- ja ympäristölupa-asioiden osalta sekä KEHA-keskuksen ympäristöministeriön hallinnonalan maksatushakemuksiin liittyvä puhelinneuvonta. Y-aspa on ollut mukana ELY-keskusten ja TE-toimistojen keskitettyjen asiakaspalvelukeskusten yhteisessä laadun kehittämis- ja seurantahankkeesta.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

1.4.1.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus ELY-keskuksissa (pl. TE-toimistot)

Alla olevissa taulukoissa on esitetty ELY-keskusten taloudellisuus- ja tuottavuustietoja.

Taloudellisuus- ja tuottavuustiedot esitetään v. 2017 niiden suoritteiden osalta, joista suoritetiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2016 ja 2015. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut.

Vuosilta 2012 - 2017 esitetään myös ELY-keskusten kokonaistuottavuusindeksit. Indeksien laskenta perustuu tehtäväkohtaiseen kustannuslaskentaan ja suoritteina käytetään taloudellisuus- ja tuottavuuslaskennassa kerättyjä suoritteita. Kokonaistuottavuusindeksi lasketaan Tilastokeskuksen ”Julkisen toiminnan tuottavuustilastointi”-laskennan mukaisesti. Tuottavuuden kehitys on indeksoitu käyttäen julkisten menojen hintaindeksiä (valtiontalous menolajeittain) siten, että vuosi 2011 =100.

Kokonaistuottavuusindeksi ELY-keskuksittain

ELY	v. 2017	v. 2016	v. 2015	v. 2014	v. 2013	v. 2012	V. 2011	Kokonaistuottavuus (muutos 2016-2017)
UUD	288,58	227,4	210,68	156,53	153,73	160,04	100	126,9
VAR	138,96	147,48	131,79	185,35	155,44	107,85	100	94,22
SAT	281,46	280,73	272,85	185,4	159,78	122,91	100	100,26
HÄM	154,41	144,46	145,83	145,38	130,9	97,41	100	106,89
PIR	225,81	136,17	113,97	127,97	122,95	105,8	100	165,89
KAS	220,47	191,3	148,37	138,81	136,41	93,29	100	115,25
ESA	180,08	135,28	140,24	188,65	167,7	107,42	100	133,12
POS	227,19	169,14	125,26	137,21	126,4	106,66	100	134,32
POK	220,97	230,66	189,72	152,48	137,74	114,89	100	95,8
KES	144,34	134,29	142,01	169,04	150,41	113,91	100	107,49
EPO	27,44	38,31	29	64,11	167,26	111,61	100	71,62
POH	302,4	302,86	253,1	197,27	169,68	110,83	100	99,85
POP	114,23	84,08	54,15	110,58	149,94	103,09	100	135,85
KAI	338,42	291,89	283,14	226,41	193,28	111,15	100	115,94
LAP	280,87	238,82	208,68	198,11	176,03	125,04	100	117,61

Lähes kaikissa ELY-keskuksissa kokonaistuottavuus kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Tätä selittää mm. henkilöstökulujen ja muiden oman toiminnan kulujen huomattava väheneminen. ELY-keskuksissa toimintaa on jouduttu sopeuttamaan useilla eri toimenpiteillä määrärahojen vähentymisestä johtuen. Pirkanmaan ELY-keskuksen merkittävää muutosta selittää TEKESin tehtävien siirtyminen pois ELY-keskuksesta. Vuoden

2017 alusta siirrettiin TEKESille innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä pieniä energiatukia koskevat tehtävät. Tämä vähensi Pirkanmaan ELY-keskuksen henkilömäärää 107 henkilöllä ja pienensi henkilöstökuluja.

Seuraavaksi tarkastellaan ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta tarkemmin. Seuraavissa taulukoissa on esitetty ELY-keskusten suoritteiden määriä sekä taloudellisuus- ja tuottavuustietoja avainsuoritteittain. Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa ELY-keskuksissa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty suoritteiden määrät vuosilta 2015-2017 ELY-keskuksista yhteensä.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2017 (+ vertailutieto v. 2016 ja v. 2015)

Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaikaa

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2017	Suoritteiden lkm 2016	Suoritteiden lkm 2015
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 942	2 578	2 926
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2 578	2 621	3 026
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	5 633	5 635	5 999
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	4 847 756	4 744 488	4 766 621
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	454	462	427
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	1 561	3 165	2 049
Yritystukipäätökset	957	1 257	4 321
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	4 231	1 607	4 862
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	204	180	155
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	8 901	10 670	8 003
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 910	2 888	2 764
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	17 311	17 081	19 853
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	5 028	4 309	7 868
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2 723	4 523	1 866
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	5 395	5 071	5 102
METSO-toteutus, ha	3 423	5 072	5 948
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	4 979	3 910	5 147
Eläinvalvonnat, kpl	1 541	1 913	2 619
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	53	59	56
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	50 030	43 110	40 000
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	61	58	
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	13 438	15 066	13 474
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	86	83	74
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2 376	1 045	10 852
Tavaraliikenteen luvat	14 787	12 557	15 411
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	958	1 286	1 554
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	6 850	3 324	2 819
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	6 703	7 952	7 318
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2 070	2 057	2 074
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	123	105	107

Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten tuottamat suorittemäärät kasvoivat edellisestä vuodesta.

Joiltakin osin suoritelmäärät laskivat edellisestä vuodesta. EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi edelleen sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Mm. maaseudun yritys-, hanke- ja rakennetukien päätösmäärät laskivat johtuen ohjelmakauden vaihtumisesta ja uuden sähköisen Hyrrä-järjestelmän käyttöönoton viiveistä. Vuonna 2016 ELY-keskukset purkivat vielä aiempien vuosien hakemusruuhiä ja siitä syystä päätösten määrä erityisesti yritys- ja hanketuissa oli normaalivuotta suurempi. Vuonna 2017 tukipäätösten määrä palautui normaalille tasolle.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Syynä tähän oli se, että sähköisen Hyrrä-järjestelmän tukihakemusten käsittelyviiveitä saatiin purettua vuonna 2016. Maksuhakemusten määrä lisääntyi, kun asiakkaat hakivat aktiivisesti tukia maksuun. Myönnön ja maksatuksen henkilöresursseja on käytetty tehokkaasti myös ohjelmakauden koulutukseen ja viestintään sekä uusien tukimuotojen markkinointiin. Näiden tehtävien suoritteita ei seurata erikseen, vaikka työaika kirjataan seurattaville toiminnoille. Myöskään muutospäätösten teko ei näy suoritteissa.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien määrä kasvoi ja etenkin rekrytointikoulutusten kysyntä oli, osassa ELY-keskuksissa, suurta.

Yritystukipäätösten määrä vähentyi edellisestä vuodesta. Yhtenä selittävänä tekijänä on hankkeiden koon kasvu. Vuoden 2017 lopulla kysyntä pysähtyi koko maassa. Syynä on ilmeisesti yritysten vahva kasvu ja fokuksen kohdistuminen tilausten toimittamiseen, jolloin kehittämiseen panostaminen on jäänyt vähäisemmäksi.

Palkkaturvapäätösten määrä kasvoi edellisestä vuodesta ja samalla päätöksiä pystyttiin tekemään vireille tulleita hakemuksia enemmän. Tilanteen parantumista selittää se, että vuonna 2016 Uudenmaan ELY-keskukseen keskitetty palkkaturvatoiminto ja samaan aikaan käyttöön otetut kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessin uudistaminen saatiin vakiinnutettua vuoden 2017 aikana. Käytäntöjä on yhdenmukaistettu sitouttamalla palkkaturvaryhmä toimimaan yhteisen prosessikuvauksen mukaisesti, sitä jatkuvasti kehittämällä sekä viikoittaisilla palaverilla, joissa keskeistä on edelleen yhteisten toimintatapojen läpikäyminen ja luominen.

Eläinvalvontojen määrä on vähentynyt vuosina 2015 - 2017. Tämä on johtunut siitä, että valvottujen tilojen lukumäärä on vähentynyt vuosina 2015 - 2017, koska tilavalvonnan otantamenetelmiä uudistettiin tukikohteisista eläinlajikohtaisiksi. Eläinvalvonnat tuotettiin taloudellisimmin Pohjois-Savon ELY-keskuksessa.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset ovat vähentyneet radikaalisti 2015 vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että peltolohkorekisterin ristiintarkastusvalvonnan prosessia muutettiin vuonna 2016. Valvonnan käsiteltäväksi siirrettiin vain maastokäyntiä vaativat epäselvät lohkot ja tilat, joilla pinta-alaero ylitti sanktiorajan. Tästä syystä valvottavien tilamäärä väheni merkittävästi.

Asiakaspalautteiden suoritelmäärät lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Liikenteen asiakaspalveluun tuli vuonna 2017 lähes 7.000 yhteydenottoa enemmän kuin vuonna 2016. Erityisesti lisääntyivät tieverkon kuntoon ja tien hoitoon liittyvät yhteydenotot. Päälysteasioihin liittyvät yhteydenotot lisääntyivät 94 %, talvihoitoon liittyvät 71 % ja sorateihin liittyvät yhteydenotot lisääntyivät 83 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myös raideliikenteeseen ja radan käyttöön liittyvien yhteydenottojen määrä on kaksinkertaistunut.

Tavaraliikenteen luvat lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna. Luvat tulee uusia joka 5. vuosi, joten hakemusten määrä vaihtelee vuosittain.

Suomi 100 luontolahjan hehtaarit on osassa ELY-keskuksia kirjattu "Luonnonsuojeluohjelmien toteutus ha" ja osassa ELY-keskuksia "METSO-toteutus ha". Suomi 100 luontolahjoista ei maksettu alueiden omistajille korvauksia. Niistä koitui ELY-keskuksille kohteiden "vastaanottamiseen" kuluneesta työajasta muodostuvat kustannukset.

Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet - suoritteet ovat lisääntyneet vuoteen 2016 verrattuna.

Työpanos muuttuu vähän suhteessa suoritteiden määrän muutokseen, minkä vuoksi suorittemäärän väheneminen heijastuu yleensä taloudellisuuden ja tuottavuuden heikkenemisenä, koska työpanosta ei pysty siirtämään joustavasti toiselle tehtäväalueelle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2015 - 2017 ELY-keskuksista yhteensä.

Suoritteen nimi	2017		2016		2015	
	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv	Taloudellisuus kulut yhteensä/ suorite €	Tuottavuus lkm /htv
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	7 999	9	9 811	7	9 539	8
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	4 630	13	4 308	14	3 524	16
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	1 606	44	1 442	48	248	466
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	1	65 398	1	61 746	1	63 567
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	27 135	8	31 119	7	14 337	10
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2 471	27	1 321	52	1 332	50
Yritystukipäätökset	3 251	20	2 880	23	2 734	28
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	944	64	2 452	30	1 361	60
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	26 231	4	30 747	4	29 952	4
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	212	275	250	238	206	306
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 584	43	1 042	66	1 092	62
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	384	538	414	436	129	741
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	693	131	875	111	354	195
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	990	68	531	129	1 297	50
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	409	159	332	172	448	140
METSO-toteutus, ha	1 180	152	514	207	380	223
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	313	193	433	170	334	202
Eläinvalvonnat, kpl	911	65	685	86	592	99
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	32 759	3	34 496	3	63 315	1
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	26	2 475	28	2 004	20	2 642
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	23 374	3	27 664	3	10 527	7
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	116	805	199	729	152	494
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	22 238	5	29 905	4	41 896	3
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	338	176	1 092	54	152	387
Tavaraliikenteen luvat	68	1 263	113	688	51	1 087
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	1 079	62	1 062	71	839	84
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	426	420	562	189	556	156
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	146	389	112	498	107	563
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	421	152	360	170	400	149
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	8 436	10	7 954	9	8 438	10

Seuraavissa taulukoissa on esitetty suoritekohtaiset taloudellisuus- ja tuottavuustiedot vuosilta 2015-2017 ELY-keskuksittain.

Taloudellisuus ELY-keskuksittain kulut yhteensä/suorite €

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
	2015	7 313	9 951			7 940	6 960		25 087		8 740	12 455		5 705		23 049	9 539
	2016	4 102	14 229			5 364	13 851		12 235		18 738	11 385		3 312		25 112	9 811
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2017	3 528	11 365			4 127	11 099		7 830		16 910	12 051		2 949		18 259	7 999
	2015	4 453	4 531	3 812	3 656	3 328	3 364	3 717	3 029	4 414	2 705	2 458	2 945	3 675	4 190	3 999	3 524
	2016	4 799	4 760	4 753	3 628	3 615	3 838	5 079	3 437	5 151	2 917	4 762	4 207	4 510	6 020	4 513	4 308
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2017	4 748	4 725	5 376	4 061	4 192	4 154	4 276	3 234	5 363	3 205	6 328	4 207	4 680	6 254	5 686	4 630
	2015	525	120		68	125	123	114	97	195	436	377		252	381	187	248
	2016	1 965	1 239		1 906	1 950	1 956	1 128	1 441	1 234	1 231	1 118		1 105	3 119	1 463	1 442
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2017	2 110	1 422		1 951	2 497	1 709	1 039	1 635	1 310	1 364	1 558		1 307	2 179	1 449	1 606
	2015	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2	1	1	3	3	1
	2016	1	1	1	1	1	1	3	2	1	1	2	1	3	2	2	1
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2017	0	1	1	1	1	1	3	2	1	2	2	1	2	2	1	1
	2015	11 221	25 785		1 241	9 593	39 201	59	49 030	425	0	24 469		5 303		229 285	14 337
	2016	2 276	29 604		1 320	17 944	65 267	332	134 433	0	0	43 662		16 419	383	609 373	31 119
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2017	1 185	28 845		2 224	12 045	102 297	245	60 913	0	0	38 428		7 117	0	570 172	27 135
	2015	946	2 969	704	1 763	1 859	766	1 241	1 438	1 791	1 003	1 511	1 399	1 521	1 118	926	1 332
	2016	1 987	2 699	957	1 098	1 080	1 365	1 153	1 651	1 082	1 479	1 257	1 460	1 018	1 182	1 252	1 321
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2017	2 902	6 291	1 496	2 158	2 116	1 778	2 759	3 518	1 562	3 458	2 745	2 892	1 970	2 741	1 890	2 471
	2015				1 216	1 838		903			966			1 076			2 734
	2016				2 326	5 785		4 212			1 886			3 174			2 880
Yritystukipäätökset	2017				2 147			5 626			1 888			4 176			3 251
	2015	866	1 354	440	1 348	641	1 233	1 930	1 199	719	2 567	869	1 073	2 831	2 071	876	1 361
	2016	5 194	2 077	1 470	3 069	1 133	2 358	9 560	1 131	1 082	3 658	2 677	3 142	1 565	2 627	2 115	2 452
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2017	1 044	1 203	768	937	700	755	1 126	930	529	822	1 687	1 232	724	842	746	944
	2015	114 829	38 815		46 811	20 153	28 378	741	54 137	16 776		15 090		190 517	3 194	13 169	29 952
	2016	27 529	34 004		41 813	25 006	15 809	2 822	56 404	18 869	148 136	30 634		65 641	8 952	11 184	30 747
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2017	27 777	24 095		53 769	37 487	12 731	3 089	9 456	17 662	109 454	52 806		32 416	8 876	5 830	26 231
	2015	442	299	210	212	100	158	207	45	129	358	201	239	120	494	220	206
	2016	340	256	248	184	163	345	311	146	192	293	293	218	252	333	560	250
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2017	306	303	178	110	105	182	249	112	164	192	265	272	220	156	541	212
	2015	1 496	1 264	1 796	1 614	792	1 505	996	819	893	505	1 262	1 675	1 079	1 227	941	1 092
	2016	1 323	1 320	824	1 690	667	1 978	1 091	1 243	522	1 253	1 363	1 127	693	1 120	963	1 042
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2017	2 101	2 512	1 464	2 654	999	3 075	2 619	1 404	689	1 698	2 178	1 722	1 012	1 627	1 308	1 584
	2015	109	151		1	62	64	129	136	205	115	200		129	95	371	129
	2016	433	498		368	383	420	320	404	261	253	349		412	899	903	414
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2017	471	559		281	325	436	239	335	201	327	463		374	432	606	384
	2015	328	257	455		370	175	1 204	313		238	1 306	793	316	465	1 142	354
	2016	871															875
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2017	687															693
	2015	1 373	1 205	1 566	1 667	1 291	1 610	2 965	1 525	2 276	2 797	900	1 017	1 497	2 738	788	1 297
	2016	1 057	324	364	725	509	870	825	461	886	1 386	357	318	424	1 865	1 474	531
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2017	1 634	703	621	1 545	1 038	1 401	1 255	706	1 156	2 114	763	617	847	3 575	2 350	990
	2015	752	371			384	657		518		695	444		684		351	448
	2016	1 666	3 779			289	37 482		6 957		3 745	403		1 485		139	332
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2017	36	5 163			376	0		5 186		3 126	378		1 313		88	409

	2015	469	401		644	179	573	412	357	580	356	442		319	411	286	380
	2016	926	376		608	215	314	378	469	0	483	985		740	77	298	514
METSO-toteutus, ha	2017	558	857		882	208	222	341	268	0	1 394	3 450		1 158	814	1 602	1 180
	2015	405	228	331	250	219	272	930	262	283	973	240	371	284	710	300	334
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2016	963	221	270	511	216	483	2 363	214	698	816	269	330	373	963	277	433
	2017	496	197	207	347	195	308	551	237	447	493	321	335	226	996	415	313
	2015	698	922	495	494	575	650	564	665	659	326	443	711	550	353	585	592
	2016	1 842	917	1 076	527	593	813	881	323	615	503	879	540	581	734	710	685
Eläinvalvonnat, kpl	2017	1 609	1 229	1 596	822	1 030	824	921	421	856	769	1 176	585	813	1 103	1 017	911
	2015	30 075	129 122		44 669	341 088	69 018	20 943	52 376	51 191		155 706		64 997	9 450	163 560	63 315
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2016	11 698	58 862		16 907	301 009	51 403	5 771		56 085	69 840	291 147		15 618	11 457	60 016	34 496
	2017	2 784	42 982		19 369	226 392	42 947	2 618	146 592	24 836	120 990	387 579		8 528	110 247	32 759	
	2015					20											20
	2016					23											28
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2017					23											26
	2015	14 729	7 303		6 861	24 466	8 787	24 993	30 381	9 970	11 390	7 681		11 473	4 050	11 459	10 527
	2016	155 517	9 640		32 931	34 120	27 967	47 496	25 854	17 461	30 234	25 253		13 970	14 381	36 750	27 664
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2017	61 821	10 580		18 846	25 876	31 158		12 255		25 892	24 104		12 500	16 032	46 590	23 374
	2015				135			120			68			117			152
	2016				203			280			110			301			199
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2017				98			57			73			80			116
	2015	52 779	47 837		55 984	14 442	85 284	3 179	36 826	6 722		144 430		15 435		80 852	41 896
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2016	9 582	18 593		56 990	2 911	86 053	1 777	47 898	5 580	34 626	81 040		23 981		48 704	29 905
	2017	13 371	15 435		35 765	5 352	62 274	1 954	6 024	1 363	26 989	64 892		14 914		53 492	22 238
	2015	76	77	169	117	156	192	313	129	255	163	103	170	308	223	105	152
	2016	732	1 268	1 450	787	1 294	2 926	1 587	873	1 847	1 666	925	949	836	1 918	1 013	1 092
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2017	464	645	523	303	226	1 104	386	578	292	188	219	229	857	684	227	338
	2015											51					51
	2016											56				46 729	113
Tavaraliikenteen luvat	2017											49					68
	2015	904	1 627			680	805		817		1 000	209		478		1 026	839
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2016	1 508	898			642	743		1 682		1 499	633		1 558		448	1 062
	2017	1 190	794			1 123	686		1 453		942	649		2 288		2 974	1 079
	2015	616	1 057		126	923	2 607	286	778	1 246	166	709		1 123	8 222	307	556
	2016	2 984	159		4 632	2 391	342	212	3 788		2 553	884		409	216	3 928	562
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2017	249	1 301		358	7 428	415	156	1 250		494	6 863		62	47	683	426
	2015	115	134	236	116	86	107	124	23	95	258	84	74	85	99	473	107
	2016	98	110	205	113	73	157	99	73	79	246	140	103	87	123	267	112
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2017	120	100	264	163	96	143	132	117	101	208	301	185	98	101	380	146
	2015	584	657	378	298	162	113	331	153	545	312	520	532	500	451	448	400
	2016	320	174	376	296	256	316	250	129	584	338	566	460	341	261	324	360
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2017	458	367	407	383	258	192	190	211	447	394	1 117	458	404	193	386	421
	2015	12 058	6 207		5 375	5 886	33 011	532	2 494	23 268		10 716		1 469			8 438
	2016	5 061	4 664		5 704	1 454	19 339		707	4 242	134	15 272		1 183			7 954
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2017	2 461	3 921		26 067	1 294	19 483		2 707	3 922	638	24 472		247			8 436

Tuottavuus ELY-keskuksittain lkm/htv

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2015	9	8			9	10		3		9	6		13		4	8
	2016	17	5			14	5		6		4	8		22		3	7
	2017	19	7			17	6		10		4	9		25		4	9
Koko tilan valvonnat (pinta-alueet), kpl	2015	13	14	14	16	17	16	19	21	14	20	22	19	15	14	15	16
	2016	12	13	12	16	14	14	12	17	11	20	17	13	12	10	14	14
	2017	11	13	10	14	13	12	13	18	11	17	16	13	11	9	11	13
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2015	162	1 076		999	485	655	852	1 492	369	151	4 134		281	239	361	466
	2016	33	54		35	32	34	56	48	54	50	75		60	26	46	48
	2017	29	46		32	29	36	57	41	51	45	67		49	32	47	44
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2015	105 549	115 944	60 062	51 017	87 288	80 996	24 584	44 537	37 228	46 535	32 611	68 613	71 904	21 853	27 830	63 567
	2016	124 075	84 315	52 655	42 962	112 835	67 287	22 857	38 329	50 886	74 223	39 326	103 716	22 562	29 965	31 577	61 746
	2017	150 355	122 251	65 769	42 935	114 159	95 803	24 165	40 191	56 257	29 468	51 187	38 720	23 858	33 272	52 004	65 398
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2015	16	5		67	12	3	1 319	3	276		6		27		1	10
	2016	42	5		66	12	2	206	3			5		14	201	1	7
	2017	61	4		47	22	2	226	4			5		19		1	8
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2015	68	24	91	38	35	84	66	49	39	64	42	46	41	61	64	50
	2016	54	25	64	63	55	51	61	39	60	41	67	42	62	54	50	52
	2017	29	10	40	30	28	39	27	18	42	16	38	21	33	25	32	27
Yritystukipäätökset	2015				61	48		94			81			68			28
	2016				28	12		16			34			22			23
	2017				28			12			37			16			20
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2015	74	41	123	66	74	47	91	50	89	56	66	53	54	31	61	60
	2016	21	28	35	24	47	23	21	49	56	24	28	17	48	23	26	30
	2017	79	46	68	63	78	68	55	57	103	60	57	42	81	72	72	64
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2015	2	3		2	6	4	134	2	7		6		1	29	9	4
	2016	3	4		1	4	5	24	1	4	0	3		4	10	9	4
	2017	3	5		1	2	5	21	10	5	1	3		5	11	13	4
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2015	150	224	264	283	636	370	363	1 449	482	167	313	251	504	125	276	306
	2016	170	227	213	300	335	154	234	393	301	199	280	257	234	181	99	238
	2017	203	189	295	471	529	282	238	474	337	286	383	198	262	355	102	275
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2015	43	61	34	43	82	42	86	82	78	136	50	39	65	54	70	62
	2016	82	50	74	41	89	35	65	51	124	49	61	55	92	57	65	66
	2017	40	25	41	25	59	23	28	45	94	34	48	35	64	42	46	43
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2015	849	719		166 887	1 574	1 254	668	948	537	606	615		675	835	209	741
	2016	413	333		457	391	447	425	393	758	981	519		577	179	278	436
	2017	491	286		519	843	497	983	374	1 179	1 838	429		553	530	344	538
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2015	189	327	130		188	356	61	213		296	70	98	194	165	64	195
	2016	112															111
	2017	133															131
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2015	48	59	37	40	48	37	25	44	31	25	68	65	42	24	78	50
	2016	102	205	168	96	117	80	86	138	73	44	234	194	150	34	42	129
	2017	51	89	97	43	57	50	59	89	56	27	136	97	77	19	26	68
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2015	81	228			165	90		119		98	150		86		161	140
	2016	41	19			189	2		9		19	207		45		454	172
	2017	1 705	13			168			16		22	266		56		727	159

	2015	245	216		132	426	116	198	273	208	227	207		256	215	243	223
	2016	137	240		190	402	237	301	184		199	117		272	881	215	207
METSO-toteutus, ha	2017	195	104		171	334	311	265	259		100	100		127	93	40	152
	2015	149	289	174	239	245	197	183	227	225	163	230	155	214	98	189	202
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2016	111	260	189	147	248	110	83	260	87	106	277	157	199	64	196	170
	2017	166	280	251	170	281	167	113	225	122	100	300	155	261	61	130	193
	2015	90	71	111	115	98	84	129	92	91	177	122	80	102	167	104	99
Eläinvalvonnat, kpl	2016	31	67	52	108	86	66	68	185	90	114	92	100	93	80	88	86
	2017	34	48	34	67	53	62	59	136	66	72	85	93	66	54	59	65
	2015	4	1		2	0	1	4	2	2		0		1	9	1	1
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2016	12	2		4	0	2	11	0	2	1	0		4	8	2	3
	2017	24	2		3	0	1	24	1	4	1	0		0	11	1	3
	2015					2 645											2 642
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2016					2 340											2 004
	2017					2 788											2 475
	2015	6	10		12	3	9	4	5	7	7	8		7	22	6	7
	2016	1	8		2	2	3	1	3	4	2	3		6	5	2	3
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2017	1	7		3	3	2	0	5	0	3	5		5	4	1	3
	2015				554			668			1 216			574			494
	2016				681			733			1 683			543			729
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2017				752			1 026			1 530			1 021			805
	2015	4	3		2	8	1	29	4	18		1		8	0	2	3
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2016	9	6		1	49	2	53	9	15	2	1		8	0	2	4
	2017	5	10		2	48	2	32	26	49	2	2		7	0	2	5
	2015	816	821	328	518	361	279	232	516	240	362	530	328	181	288	602	387
	2016	79	49	39	72	40	18	38	68	30	35	87	57	64	31	62	54
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2017	116	92	102	182	242	46	141	99	195	295	457	238	62	86	264	176
	2015											1 087					1 087
	2016											1 357				1	688
Tavaraliikenteen luvat	2017											1 939					1 263
	2015	77	45			84	92		100		78	309		146		59	84
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2016	52	73			94	87		52		47	142		50		134	71
	2017	53	85			55	91		41		71	190		26		21	62
	2015	188	78		691	81	26	279	112	94	498	119		74	9	325	156
	2016	43	568		25	36	218	536	23		38	130		492	313	16	189
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2017	437	69		421	9	166	578	55		282	50		2 366	1 607	94	420
	2015	560	486	227	522	660	510	591	2 643	673	218	640	884	698	620	121	563
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2016	558	519	240	471	675	328	644	692	702	216	538	569	622	445	195	498
	2017	440	556	186	308	544	346	415	443	542	266	313	289	557	533	136	389
	2015	105	100	142	198	366	496	229	420	121	187	108	111	114	135	130	149
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2016	172	342	146	202	216	167	241	430	103	170	152	131	176	227	180	170
	2017	122	160	132	145	216	306	302	289	130	138	94	134	141	322	148	152
	2015	16	18		11	16	3	147	51	5		6		57		0	10
	2016	17	15		11	53	3		106	13	494	5		59	0		9
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2017	27	16		2	50	3		21	14	91	4		240		0	10

Kokonaisuutena ELY-keskusten taloudellisuuden ja tuottavuuden arvioidaan säilyneen ennallaan tai jopa parantuneen edellisestä vuodesta. ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta paransivat käytettävissä olleiden henkilöstöresurssien ja suoritteiden tuottamiseen käytettyjen toimintamenomäärärahojen ja sitä kautta kustannusten pieneeminen. Uudet ympäristösuojelelun valvonnan maksullisen toiminnan tulot paransivat joiltain osin ELY-keskusten taloudellisuutta ja tuottavuutta.

Tienpidon hankintoihin ja tilauksiin käytetään paljon työaikaä ELY-keskuksissa. Taloudellisuus ja tuottavuus ovat parantuneet edellisestä vuodesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueella tienpidon hankinnat ja tilaukset hoidettiin vuonna 2017 taloudellisesti ja tuottavasti vertailtaessa sekä edelliseen vuoteen että valtakunnallisesti. Runtas toimipaikkojen, rakentamisen ja väestön määrä yhdistettynä alueen kasvuun selittävät osaltaan toimialueelle saatua lisärahoitusta ja korjausvelkakoh-teita. Tämä tarkoittaa jatkuvaa suurta työmäärää henkilöstölle, mikä on kartuttanut henkilöstön kokemusta ja samalla sekä auttanut että pakottanut toiminnan tehostamiseen.

Keski-Suomen ELY-keskuksen alueella taas tienpidon hankintojen tilausten kulujen määrä per suorite oli valtakunnallista keskiarvoa huonompi. Keski-Suomen hankinta-alue käsittää neljän maakunnan alueen: Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Keski-Suomi. Matkapäivien määrä ja kustannukset muodostuvat suureksi hankinta-alueen laajuuden takia.

Tienpidon hankintojen tilaukset hoidettiin tuottavimmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa.

Maatalouden tukivalvonnoissa on jatkettu toimenpiteitä taloudellisuuden ja tuottavuuden parantamiseksi siltä osin, kuin se on ollut mahdollista. Maastokäyntejä on mahdollisuuksien mukaan vähennetty ja osin on siirrytty kirjalliseen menettelyyn. Ratkaisu ei kuitenkaan toimi läheskään kaikissa valvontamuodoissa. Koko tilan valvonnat tulee aina tehdä paikan päällä.

Uudenmaan ELY-keskuksessa taloudellisuutta ja tuottavuutta on parannettu mm. siten, että maastokäyntien ja niiden jälkeisen toimistotyön tehostamiseksi hankittiin Iskukykyiset palvelut IPA-ohjelman rahoituksella 13 maastotal-lenninta. Näillä pyrittiin tekemään osa toimistotyöstä jo maastokäynnillä. Uudenmaan ELY-keskuksessa haasteita asettavat edelleen määräaikaisten valvontahenkilöstön suhteellisen suuri osuus ja vilkas vuosittainen vaihtuvuus sekä alueen hyvät työllistymismahdollisuudet, mikä näkyy myös vakituisten henkilöstön vaihtuvuutena. Henkilöstöresurs-sia sitoo erityisesti se, että uudet ja kokeneemmat työntekijät tekevät valvontakäynnit pareittain, mikä on välttämä-töntä uusien henkilöiden kouluttamiseksi. Uudenmaan ELY-keskuksen maatilavalvonnat suoritettiin kuitenkin Mavin asettamien valvontavelvoitteiden mukaisesti.

Satakunnan ELY-keskuksen alueella maatalouden tukivalvonnat sekä muut tarkastukset tehtiin myös valvontasuunni-telman mukaisesti hyvin aikatauluissa pysyen ja laadukkaasti. Valvontojen menestyksessä läpivienti edellyttää vuo-sittain osaavan määräaikaisten valvontaresurssin käyttöä. Satakunnassa valvottavana on peltopinta-alaltaan suhteelli-sen suuria maatiloja, joiden valvonta on aikaa vievää. Kokotilavalvontojen tuottavuus ja taloudellisuus on hieman ELY-keskusten valtakunnan keskiarvoa alemmalla tasolla. Maatilojen koon lisäksi tähän saattaa vaikuttaa se, että val-vonnoissa käytetään merkittävässä määrin määräaikaista työvoimaa.

Myös Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueilla maatalouden tukivalvonnat sekä muut tarkas-tukset tehtiin valvontasuunnitelman mukaisesti, erittäin tehokkaasti. Ao. alueilla valvontojen menestyksessä läpi-vienti on edellyttänyt vuosittain osaavan määräaikaisten valvontaresurssin käyttöä.

Keski-Suomessa koko tilojen valvonta (pinta-alatuet) taloudellisuus oli valtakunnallista keskiarvoa parempi. Syynä tähän oli se, että resurssien pienuuden takia valvontamatkat joudutaan organisoimaan hyvin tarkasti, jotta samalla matkalla voidaan tarkastaa monta tilaa. Lisäksi henkilökunta on hyvin ammattitaitoista ja määräaikaisten henkilöt ovat toimineet samoissa tehtävissä useina vuosina.

Kainuun ELY-keskuksen alueella koko tilan valvontojen (pinta-alatuet) ja peltolohkokisterin ristiintarkastusten yk-sikkökustannukset olivat 1,4-2 kertaa korkeammat kuin valtakunnalliset keskiarvot, vaikka valvonnat tehtiin jo pää-osin omalla porukalla. Ristiintarkastuksia oli vähän ja iso osa niistä tarkastettiin paikan päällä. Pitkät välimatkat selit-tänevät myös osan suuremmista kustannuksista.

Koko tilan valvonnat hoidettiin tuottavimmin Pohjois-Savon ja Keski-Suomen ELY-keskuksissa.

Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonnan osalta ympäristönsuojelulain muutokset ovat vaikuttaneet työmäärään. Tuottavuus on hieman laskenut edellisestä vuodesta. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksen alueella on suhteellisen paljon direktiivilaitoksia, joiden valvonta vaatii huomattavan paljon työaika. Työmäärä ei selviä pelkästään suorite-määriä tarkastelemalla; huomioon tulisi ottaa myös valvottavien laitosten valvontaluokka, joka kertoo valvonnan ja sen vaatiman työmäärän tason. Lisäksi työmäärää kasvattaa alueen aktiivisten kansalaisten tekemät yleisöilmoitukset, joihin ELY-keskuksen tulee puuttua.

Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvonnat hoidettiin tuottavimmin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien määrä kasvoi valtakunnallisesti, etenkin rekrytointikoulutusten kysyntä oli, osassa ELY-keskuksissa, suurta. Osassa ELY-keskus alueita työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijatyöpäivät vähentyivät jonkin verran verrattuna vuoteen 2016.

Esim. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella syynä oli käyttötarkoitukseen varattujen määrärahojen vähentymisen kokonaisuudessaan ja myös ammatillisen koulutuksen toisen asteen reformiin liittyvät muutokset ja niihin valmistautuminen. Reformi astui voimaan vuoden 2018 alusta, jolloin työvoimakoulutuksen rahoitusta siirtyi valtion-osuusrahoitteiseksi OKM:n hallinnonalalle osana toisen asteen reformia. Toisaalta sähköiset hankintatavat ovat vaatineet edelleen runsaasti työpanosta ja suunnittelua sekä sisällön suunnittelun, että kilpailutuksen osalta. Myös toisen asteen reformi on vaatinut laajaa verkostoyhteistyötä ja koordinaatiota eri kouluttajatahojen kanssa.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijapäivien väheneminen 24 % edellisestä vuodesta johtui siitä, että tutkintoon tai osatutkintoon johtavan työvoimakoulutuksen järjestämisvastuu siirtyi opetusministeriölle tämän vuoden alussa. Vuoden 2017 syksyllä ei alkanut enää uusia tutkintopohjaisia koulutuksia ELY-keskuksen järjestäminä, joten opiskelijapäivien määrä laski siirtymäkauden takia.

Kainuun ELY-keskuksen alueella työvoimakoulutusasioissa ELY-keskuksen yhtä käytettyä henkilötyövuotta kohti toteutettiin vähemmän koulutuspäiviä kuin maassa keskimäärin, mikä johtui koulutettavien pienemmästä ryhmäkoosta. Alkanut koulutus vaatii kuitenkin yhtä suuren työpanoksen ryhmäkoosta ja sen kautta koulutuspäivien määrästä riippumatta. Ryhmäkokoa rajoitti eri aloille jakautuva vähäinen työvoiman kysyntä ja tarve koulutettavista. Lisäksi joillekin aloille oli koulutettavissa olevista hakijoista niukkuutta. ELY-keskuksen itse toteuttamista hankkeista kirjautui myös työaika työvoimakoulutusasioihin. Hankkeissa tehtiin koulutustarpeen ennakointia, yhteishankinta-koulutuksen suunnittelua ja koordinoitua sekä muuta koulutukseen liittyvää yhteistyötä.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien osalta tuottavuus oli parasta Uudenmaan ELY-keskuksessa.

Valtion vesioikeudellisiin lupiin liittyviä tehtäviä hoidettiin tuottavimmin Etelä-Savon ELY-keskuksessa.

EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi edelleen sekä **maaseutu- että rakennerrahasto-ohjelmissa**. Mm. **maaseudun yritystys-, hanke- ja rakennetukien päätösmäärät** laskivat johtuen ohjelmakauden vaihtumisesta ja uuden sähköisen Hyrrä-järjestelmän käyttöönoton viiveistä. Vuonna 2016 ELY-keskukset purkivat vielä aiempien vuosien hakemusruuhkia ja siitä syystä päätösten määrä erityisesti yritys- ja hanketuissa oli normaalivuotta suurempi. Vuonna 2017 tukipäätösten määrä palautui normaalille tasolle. Toinen selittävä tekijä oli, esim. Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella, vuonna 2017, käytettävissä olevien hankevarojen niukkuus. Se rajoitti, varsinkin ELY-keskuksen rahoittamien hankkeiden osalta kehittämishankkeiden rahoittamista.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella yksittäisten tukipäätösten koko on kasvanut ja euromääräinen sidonta vuonna 2017 oli ennätysmäärässä aiempiin vuosiin verrattuna.

Kainuun ELY-keskuksen alueella maatalojen aloitus- ja investointitukien kysyntä oli yhä verraten hiljaista, minkä vuoksi myönnön ja maksatuksen yksikkökustannukset olivat selvästi valtakunnallisia arvoja suuremmat.

Maaseudun hanke- ja yritystukipäätöksiä tehtiin tuottavimmin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Maksatusten osalta vuosi 2017 oli ensimmäinen täysipainoinen vuosi, mikä näkyi merkittävänä suoritemäärän kasvuna ja tuottavuuden nousuna. Syynä tähän oli se, että sähköisen Hyrrä-järjestelmän tukihakemusten käsittelyviiveitä saatiin pu-rettua vuonna 2016. Maksuhakemusten määrä lisääntyi, kun asiakkaat hakivat aktiivisesti tukia maksuun.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätöksiä tehtiin tuottavimmin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa.

Seurantaohjelman mukaisten näytteiden suoritelmäärät kasvoivat valtakunnallisesti edellisestä vuodesta. Myös tuottavuus ja taloudellisuus paranivat. Toisaalta joillakin ELY-alueilla ao. suoritteiden määrät laskivat. Näin kävi esim. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen alueella, jossa seurantaohjelman mukaisia näytteitä otettiin 1.381 kpl. Vuonna 2016 näytteitä otettiin 1.490 kpl ja vuonna 2015 2.312 kpl. Kaakkois-Suomessa seurantaan kohdistuneiden säästöjen vuoksi seurantaohjelmaa on karsittu voimakkaasti. Vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanoa toteutettiin viranomais-toiminnalla ja rahoittamalla kunnostus- ja suojeluhankkeita. Kymijoen ja Haminan-Kotkan tulvariskien hallintasuunnitelmien toimeenpano painottui eri tahojen sitouttamiseen ja rannikkoalueen valmiusharjoituksen suunnittelun ideoimiseen. Suomalais-venäläisen tulvariskien hallintaohjelman toimeenpanoa toteutettiin yhdessä suomalaisten ja venäläisten kumppaneiden kanssa.

Seurantaohjelman mukaisten näytteiden osalta tuottavuus oli parhaimmalla tasolla Keski-Suomen ELY-keskuksessa.

Palkkaturvahakemusten käsittelyajat lyhenivät vuonna 2017 tasaisesti vaikka suuresta volyymista johtuen hitaasti. Tämä näkyi parantuneena taloudellisuutena ja tuottavuutena. Palkkaturvahakemusten ruuhkaa purettiin, kun vuonna 2017 päätöksiä (5.028 kpl) pystyttiin tekemään enemmän kuin hakemuksia (3.949 kpl) tuli vireille ja samalla päätösten määrä edelliseen vuoteen verrattuna kasvoi (vuonna 2016 hakemuksia 4.642 kpl, päätöksiä 4.306 kpl). Tilanteen parantumista selittää se, että vuonna 2016 Uudenmaan ELY-keskukseen keskitetty palkkaturvatoiminto ja samaan aikaan käyttöön otetut kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessin uudistaminen saatiin vakiinnutettua vuoden 2017 aikana. Käytäntöjä on yhdenmukaistettu sitouttamalla palkkaturvaryhmä toimimaan yhteisen prosessikuvauksen mukaisesti, sitä jatkuvasti kehittämällä sekä viikoittaisilla palavereilla, joissa keskeistä on edelleen yhteisten toimintatapojen läpikäyminen ja luominen. Uudenmaan ELY-keskuksessa työtä palkkaturvahakemusten keskimääräisen käsittelyajan lyhentämiseksi jatketaan edelleen.

Lapin ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitetyn **liikenteen vahingonkorvauspalvelun** suoritelmäärä kasvoi 14 % vuodesta 2016 vuoteen 2017. Kasvu on jatkunut jo useita vuosia. Vuoteen 2013 verrattuna suoritelmäärä on kasvanut 85 %. Käytössä oleva henkilöresurssi ei ole kasvanut. Tuottavuutta on parantanut mm. Tienpidon luvat -järjestelmän (TILU) myötä sähköistynyt käsittelyprosessi.

Asiakaspalautteiden suoritelmäärät lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Pirkanmaan ELY-keskuksessa sijaitsevaan liikenteen asiakaspalveluun tuli vuonna 2017 lähes 7.000 yhteydenottoa enemmän kuin vuonna 2016. Asiakaspalautteiden tuottavuus parani henkilötyövuosien pysyessä lähellä samana.

YVA-arviointiohjelmien ja -selostusten suoritelmäärä kasvoi ja taloudellisuus parani edellisestä vuodesta. Esim. Uudenmaan ELY-keskuksessa lausuntoja YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista tehtiin vuonna 2017 kuusi. Useita ELY-keskuksen työntekijöitä työllisti Nord Stream 2 -kaasuputkihankkeen arviointiselostuksen valmistelu. Yhteysviranomaisen lausunto annettiin kesällä 2017.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa YVA-menettelyihin liittyviä lausuntoja annettiin neljä ja ne liittyivät merkittäviin vedenhankinnan ja kalliolouhinnan hankkeisiin.

YVA-arviointiohjelmien ja -selostusten osalta tuottavuus oli parhaimmalla tasolla Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten osalta taloudellisuus ja tuottavuus paranivat merkittävästi edellisestä vuodesta. Esim. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen alueella tehtiin peltolohkorekisterin ristiintarkastuksia selvästi edellisvuotta enemmän, koska tarkastettavaksi tuli normaalia enemmän tapauksia. Muilta osin vaihtelut valvonta- ja tarkastustehtävissä johtuvat erilaisista painotuksista eri valvontakohteisiin eri vuosina.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa peltolohkorekisterin ristiintarkastuksissa suoritteita oli lähes kolminkertainen määrä vuoteen 2016 verrattuna.

Peltolohkorekisterin ristiintarkastusten osalta tuottavuus olikin parhaimmalla tasolla juuri Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa.

Tavaraliikenteen lupien osalta tehtävät on keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen. Ao. suoritteiden osalta tuottavuus parani huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä johtui siitä, että päätöksiä tehtiin n. 2.200 kpl aikaisempaa vuotta enemmän. Luvat tulee uusia joka 5. vuosi, joten hakemusten määrä vaihtelee vuosittain. Myös

lupahallintoprosessien yhdenmukaistamiseen ja digitalisointiin on panostettu merkittävästi viimeisen kolmen vuoden aikana. Vaikka ELY-keskuksen joukko- ja tavaraliikenteeseen liittyvät velvoitteet ovat lisääntyneet, sekä hake-
muskäsittely että valvonta on hoidettu suunnitellusti prosessien uudistamisen ansiosta. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on ratkaissut kaikista vireille pannuista tavara- ja joukkoliikennelupa hakemuksista alle neljän viikon käsittely-
ajassa yhteensä yli 86% (tavoite min. 80%).

Sopimusliikenteen ja valtion apujen osalta tuottavuus laski edellisestä vuodesta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnat ovat perustuneet pääosin peruspalvelutasoiseen joukkoliikennepalvelutarjontaan, eikä tässä tapahtunut muutoksia vuoden 2017 aikana. Joukkoliikenteen käyttöä pyrittiin edistämään myös kunnille ja toimivaltaiselle Imatran kaupungille myönnettävien ja maksettavien joukkoliikenteen valtionavustusten kautta. Näitä valtionavustuksia maksettiin peruskunnissa lipputuotteiden hintavelvoitteisiin sekä Imatran kaupungille lippujen lisäksi paikallisliikenteen ostoihin. Kotkan kaupunki (toimivaltainen joukkoliikenneviranomaisen myös Haminan ja Pyhtään alueilla) sekä Kouvolan ja Lappeenrannan kaupungit saavat vastaavaa valtion joukkoliikennerahoitusta Liikenneviraston kautta. Vuonna 2017 joukkoliikenteessä oli alueella nähtävissä, että markkinaehtoisien pitkämatkaisen bussiliikenteen toimintaedellytykset heikkenivät ja kyseinen tarjonta väheni vuoden aikana selvästi. Tämä näkyi olemassa olevien Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen lupien muutoksissa ja lakkautuksissa, uusia lupia haettiin ja myönnettiin vuoden aikana vain yksi. Näistä yllättävistäkin tarjonnan muutoksista johtuen ELY-keskus kilpailutti ja hankki uusia sopimusliikenteitä soveltuvin sopimuskausin. ELY-keskuksen siirtymäajan liikennöintisopimuksia päättyi muutamia, joiden liikenteitä päädyttiin hankkimaan vain muutamia.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen ja METSO-toteutuksen vuosittaiset hehtaarimäärät vaihtelevat, koska eri vuosina on hyvin erilaisia kohteita. Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen osalta tuottavuus parani edellisiin vuosiin verrattuna. Luonnonsuojelualueita toteutettiin koko maan tasolla huomasti yli asetetun tavoitteen. METSO-ohjelman toteutus jäi joillakin alueilla tavoitteesta, syinä mm. hitaat lunastusprosessit, kohteiden pienet pinta-alat ja Suomi 100-kohteiden toteutus. Natura 2000 -alueiden tilan arviointi on lähtenyt hyvin käyntiin.

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella METSO-toteutus putosi vuodesta 2016. Syinä olivat toisen valmistelijan virkavapaa, luontolahjani Suomi 100-hankkeen toteutus sekä pinta-alaltaan suurempien kohteiden puuttuminen.

Myös Lapin ELY-keskuksen alueella METSO-toteutuksen hehtaarimäärät putosivat edellisestä vuodesta. Syynä Lapin ELY-keskuksen alueella oli mm. merkittävä määrärahojen väheneminen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella luonnonsuojeluohjelmien toteuttamisessa saavutettiin huomattavasti normaalitasoa suuremmat pinta-alat. Syynä oli erinomaisesti toteutunut Suomen 100-vuotis juhluvuoden luontolahjani-kampanja, sekä parin yhtiön kanssa sovitut laajat suojeluratkaisut.

Kainuun ELY-keskuksen alueella luonnonsuojeluohjelmien toteuttamisen erinomainen kustannusvastaavuus selittyy osin sillä, että Kainuun ELY-keskus teettää esimerkiksi tila-arviot ostopalveluna ja että osa hankittujen alueiden neuvotteluista oli käyty jo edellisenä vuonna.

Vuoden 2017 kustannus- ja henkilötöyvuositiedot tehtäväryhmittäin.

ELY-keskuksen toimintamenojen käyttö oli kertomusvuonna 172,4 M€ (v. 2016: 188,2 M€; v. 2015: 201,0 M€). Vähennystä toimintamenojen käytössä oli lähes 16 M€. Myös toimintamenoilla palkattujen henkilöiden henkilötöyvuosimäärä väheni. Toimintamenoilla palkattujen osuus oli v 2017 n. 2.579 henkilötöyvuotta (v. 2016: 2.726; v. 2015: 2.883 htv).

Toimintamenojen lisäksi muilla momenteilla oli palkattuna yhteensä n. 375 henkilötöyvuotta (v. 2016 n. 350 htv; v. 2015 n. 400 htv). Muilla momenteilla palkatut työskentelivät mm. EU-osarahoitteisissa projekteissa ja vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyvissä tehtävissä.

Seuraavassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötöyvuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajan seuranta järjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman

toiminnan kulut. Tehtäväryhmäkohtaisia vertailutietoja ei ole saatavissa vuodelta 2015. ELY-keskuksissa otettiin 1.4.2016 käyttöön koko valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (Kieku), jolloin koko tehtäväluokittelu muutettiin yhdessä ohjaavien ministeriöiden ja virastojen kanssa. Vertailutietoina on kuitenkin esitetty kustannus- ja htv-tiedot tehtäväryhmittäin vuodelta 2016 sekä yhteensä tiedot vuodelta 2015.

TEHTÄVÄRYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET YHTEENSÄ						
Tehtävät vyörytettynä						
	2017		2016		2015	
Tehtäväryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	103,4	12 644 429	109,6	14 630 975		
Alueiden käyttö	105,5	7 129 864	120,0	8 134 442		
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yleishallinnollinen ohjaus	0,0	761	0,2	13 346		
Elinkeinopolitiikka	32,1	2 933 430	124,9	11 709 252		
Elintarvikkeet	3,2	192 324	3,3	203 273		
Energiapolitiikka sekä ilmastopolitiikan kansallisen valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittaminen	0,5	28 774	7,7	518 504		
Innovaatio- ja teknologiapolitiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus	74,1	4 771 819	85,7	6 707 868		
Kala-, riista- ja porotalous	73,3	21 289 124	72,2	20 749 104		
Kohdentamaton työ	42,2	2 894 017	0,2	13 521		
Liikenneväylät, satamat ja lentopaikat	283,9	20 825 432	304,7	22 260 180		
Luonnonsuojelu	138,4	14 958 772	140,1	12 468 457		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	61,9	4 280 077	60,6	4 187 963		
Maaseudun kehittäminen	247,9	16 242 043	235,2	16 712 276		
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys	48,6	2 962 995	46,4	2 718 457		
Maatalous	292,4	17 379 845	315,7	18 924 071		
Siviilipalvelus			0,0	375		
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	1,8	120 692	2,3	164 009		
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne	205,5	14 742 188	218,7	15 629 685		
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	20,2	1 705 454	19,5	1 692 209		
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	206,8	17 600 393	212,6	17 806 172		
Vesitalous	210,1	27 310 714	217,9	30 573 828		
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta	483,0	43 033 773	472,7	43 274 251		
Yhteensä	2 635	233 046 920	2 770	249 092 220	2 968	283 560 734

ELY-keskusten henkilötyövuosimäärä on vähentynyt edelleen vuosiin 2016 ja 2015 verrattuna. ELY-keskusten henkilötyövuosimäärän vähenemiseen vaikuttivat keskuksille osoitetut säästöt. Lisäksi vuoden 2017 alusta siirrettiin Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESiin innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatitehtävät sekä pieniä energiatukia koskevat tehtävät. Tämä vähensi Pirkanmaan ELY-keskuksen henkilömäärää ja pienensi henkilöstökuluja.

Oman toiminnan kustannukset ovat vähentyneet edellisistä vuosista huomattavasti keskuksille osoitettujen säästöjen johdosta. Vuonna 2017 oman toiminnan kulut vähenivät henkilöstön määrän vähetessä, työnantajamaksujen alentuessa ja kilpailukykysovimuksen mukaisten lomarahojen leikkaamisen vuoksi. Lisäksi KEHA-keskuksen toimenpiteillä saatiin huomattavia säästöjä mm. toimitilakuluissa ja palvelujen ostoissa. Myös matkakulut vähenivät aikaisempaan vuoteen verrattuna.

1.4.1.2 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus TE-toimistoissa

TE-toimistoille ei ole määritelty avainsuoritteita, eikä laskettu taloudellisuus- ja tuottavuustunnuslukuja. Sen sijaan TE-toimistojen osalta esitetään taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehokkuuden tunnuslukuja sekä TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötöyvuositietoja.

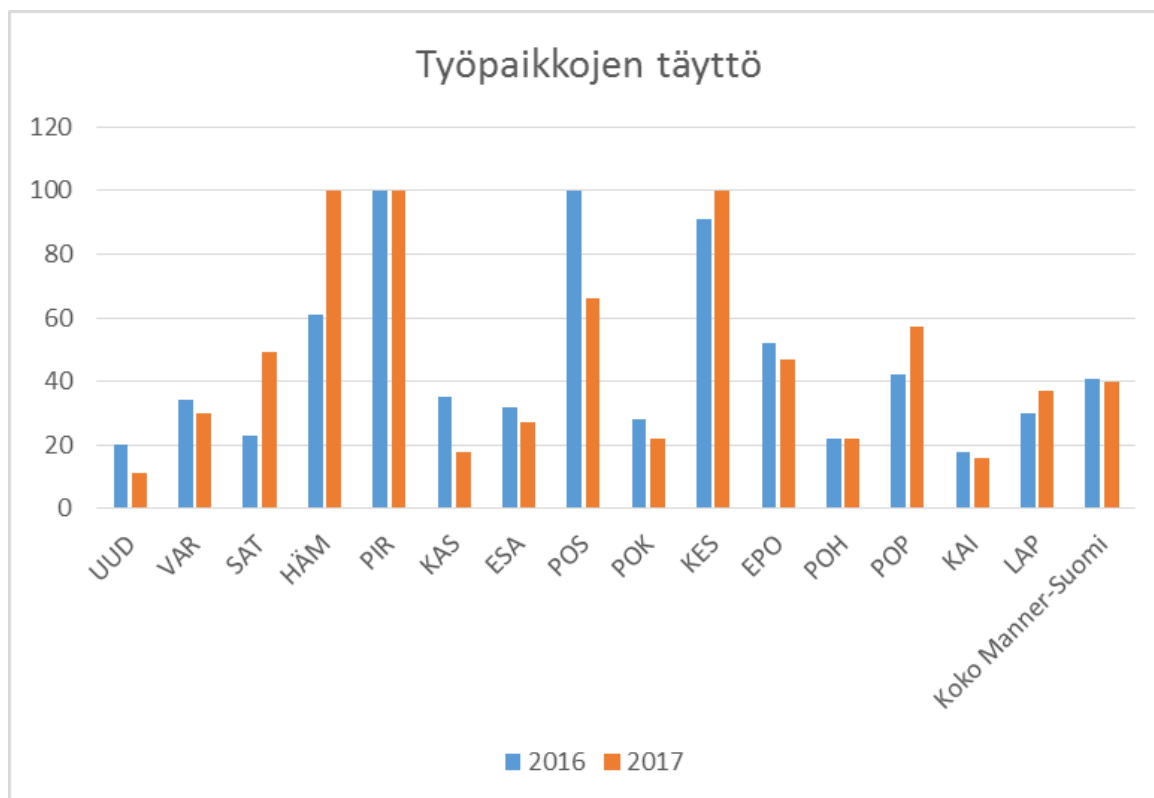
TE-toimistojen toimintamenojen käyttö oli kertomusvuonna n. 157,3 milj. euroa (v. 2016: 153,9 M€; v. 2015: 147,8 M€). Lisäystä toimintamenojen käytössä oli n. 3 M€ (2%). Lisämäärärahaa osoitettiin mm. henkilöstön palkkaukseen, mm. työnhakijoiden määräaikaishaastattelujen järjestämiseen ja kotouttamiseen liittyviin tehtäviin sekä EGR-tehtäviin. Määräaikaishaastattelujen järjestämiseen tarkoitettu määräraha osoitettiin TE-toimistoille haastattelujen määrän jakautumisen perusteella. Toimintamenoilla palkattujen henkilöiden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta. Toimintamenoilla palkattujen osuus oli v. 2017 n. 2.642 henkilötöyvuotta (v. 2016 n. 2.335 htv; v. 2015 n. 2.418 htv).

Toimintamenojen lisäksi muilla momenteilla oli palkattuna yhteensä n. 260 henkilötöyvuotta (v. 2016 n. 324 htv; v. 2015 n. 375 htv). Suurin osa näistä, n. 252 henkilötöyvuotta, oli palkattuna työllisyysmäärärahoilla.

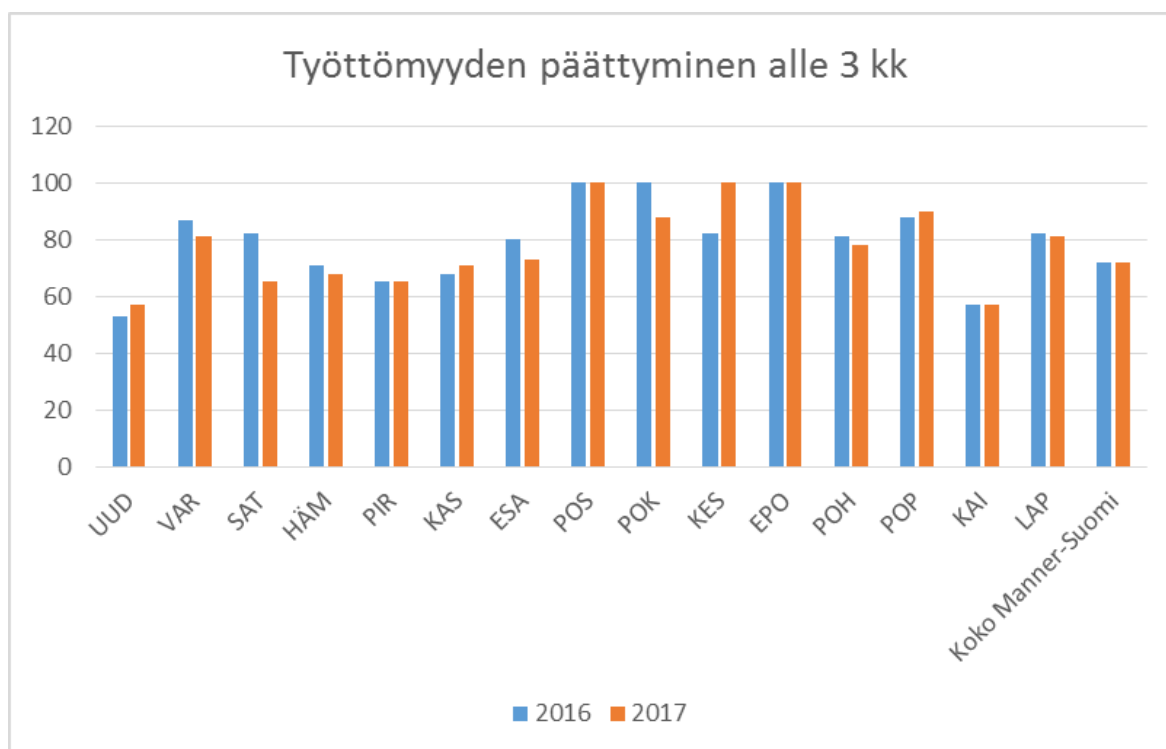
Tehokkuuden tunnusluvut

Tehokkuuden tunnusluvut perustuvat TE-toimistojen väliseen vertailuun. Vertailussa tarkastellaan TE-toimistojen tuotoksia ja käytettyjä henkilötöypanoksia. Tavoiteltavina tuotoksia esitetään: työpaikkojen täyttö, työttömyyden päätyminen alle 3 kk, työttömyyden päätyminen yli 3 kk, työnvälitys alle 3 kk ja työnvälitys yli 3 kk. Vertailussa otetaan huomioon myös palveluihin ohjattujen asiakkaiden määrä.

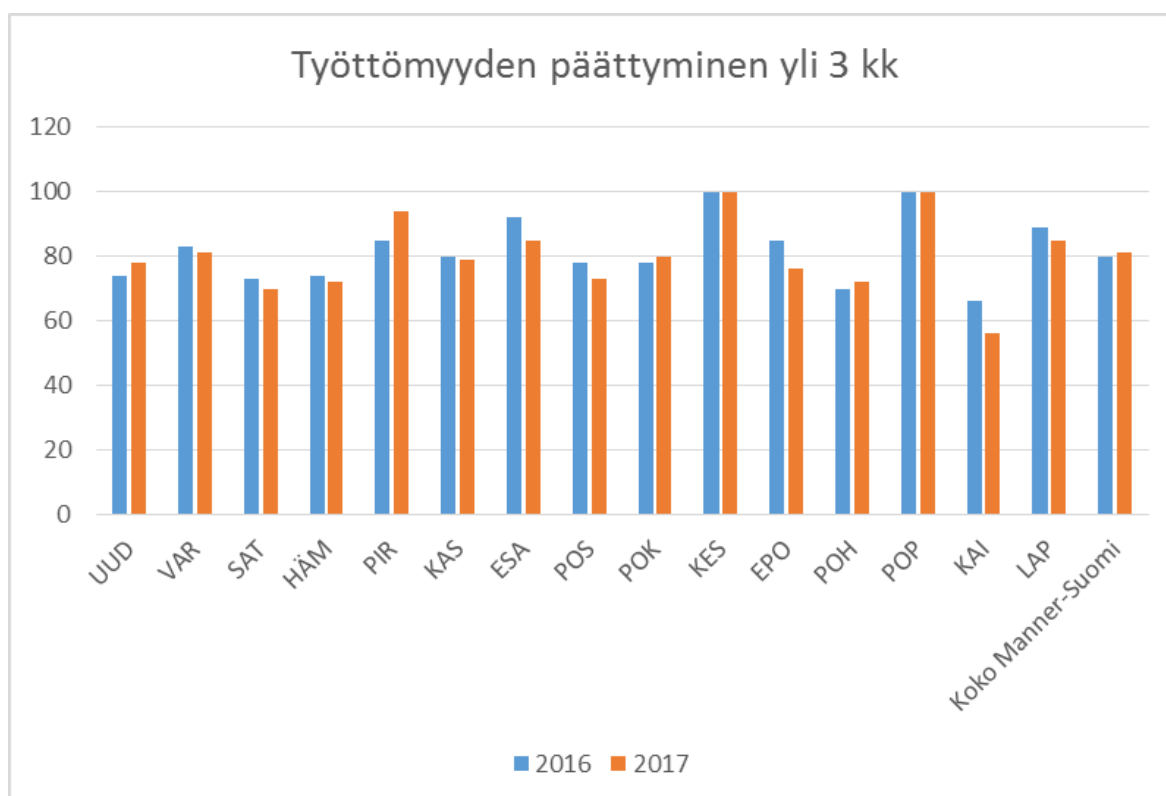
Alla olevissa taulukoissa on esitetty TE-toimistojen tehokkuuslukuja vuosilta 2016 - 2017 tavoiteltavien tuotosten suhteen. Jos TE-toimisto on tehokas muihin TE-toimistoihin verrattuna, sen tehokkuusluku on 100.

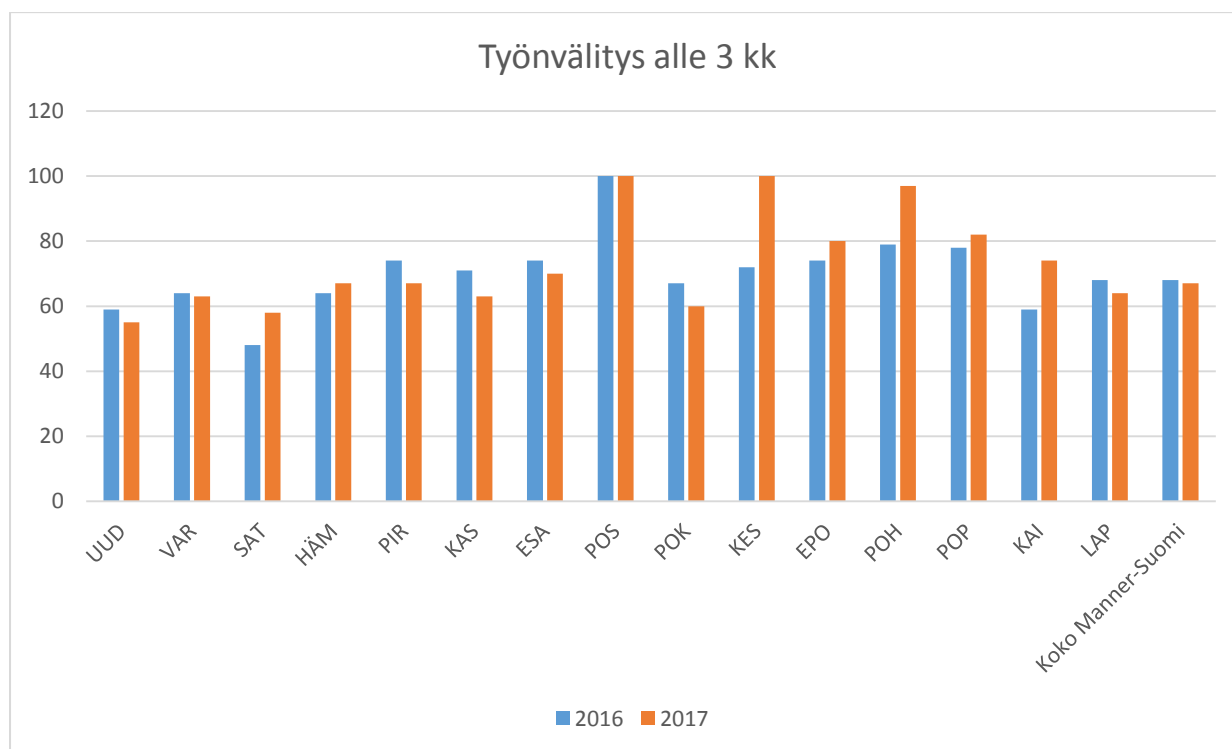
Tehokkuuslukujen valossa työpaikkojen täyttö näyttäisi olleen tehokkainta Hämeen, Pirkanmaan ja Keski-Suomen TE-toimistoissa.

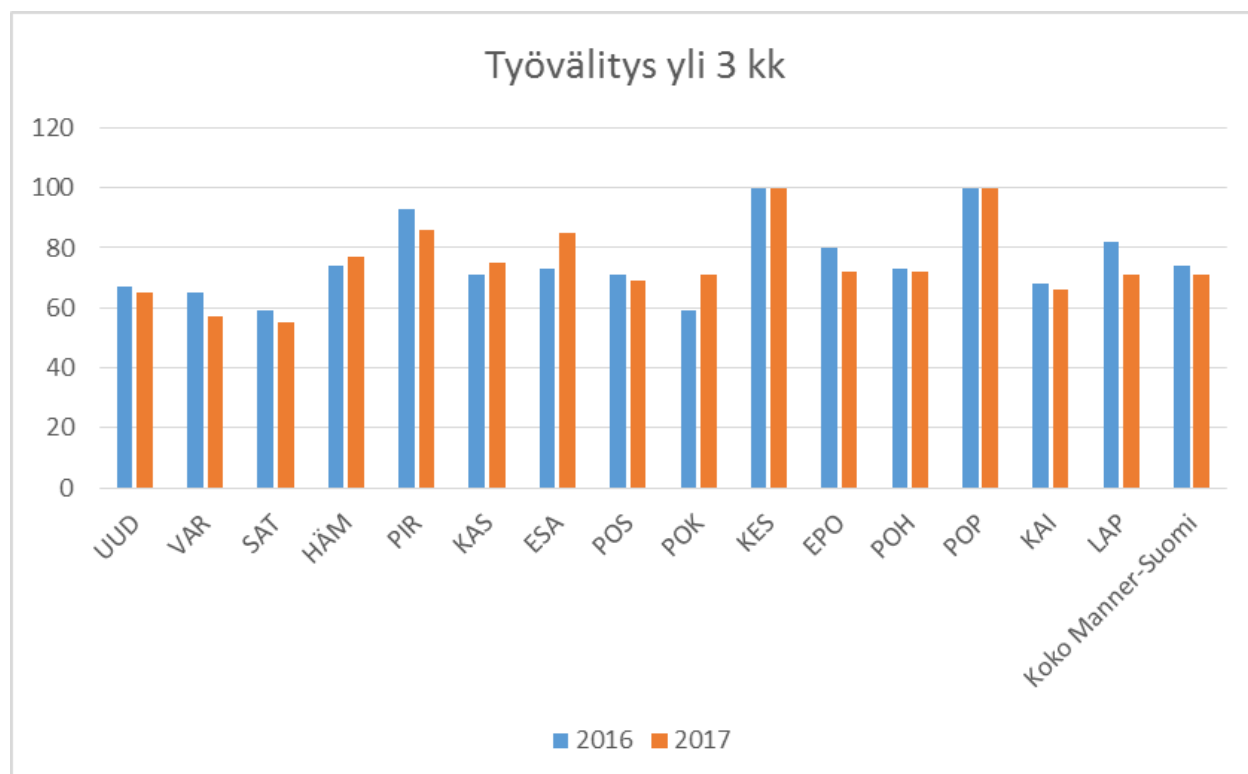
Tehokkuuslukujen valossa tuotoksen työttömyyden päättymisen alle 3 kk suhteen tehokkaimpia näyttäisivät olleen Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan TE-toimistot.

Tehokkuuslukujen valossa tuotoksen työttömyyden päättymisen yli 3 kk suhteen tehokkaimpia näyttäisivät olleen Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistot.

Tehokkuuslukujen valossa työväälitys alle 3 kk näyttäisi olleen tehokkainta Pohjois-Savon ja Keski-Suomen TE-toimistoissa.

Tehokkuuslukujen valossa työväälitys yli 3 kk näyttäisi olleen tehokkainta Keski-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistoissa.

TE-toimistojen resurssit (htvt, määrärahat) ovat erilaiset eri alueilla. Resurssit eivät välttämättä korreloi suoraan alueen asiakasmääriin.

TE-toimistojen tehtäväryhmittäiset kustannus- ja henkilötövuositiedot

Seuraavassa taulukossa on esitetty taloudellisuuden ja tuottavuuden sijaissuureina TE-toimistojen tehtäväryhmittäisiä kustannus- ja henkilötövuositietoja. Tiedot perustuvat ELY-keskusten yhteiseen kustannuslaskentaan. Kokonaiskustannukset on laskettu työajanseurantajärjestelmän pohjalta tehtäväryhmittäin. Kokonaiskustannuksissa on otettu huomioon henkilöstön palkat ja muut oman toiminnan kulut. Tehtäväryhmäkohtaisia vertailutietoja ei ole saatavissa vuodelta 2015. ELY-keskuksissa otettiin 1.4.2016 käyttöön koko valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (Kieku), jolloin koko tehtäväluokittelu muutettiin yhdessä ohjaavien ministeriöiden ja virastojen kanssa. Vertailutietoina on kuitenkin esitetty kustannus- ja htv-tiedot tehtäväryhmittäin vuodelta 2016 sekä yhteensä tiedot vuodelta 2015.

TEHTÄVÄRYHMÄKOHTAISET KUSTANNUKSET TE-TOIMISTOT YHTEENSÄ						
Tehtävät vyörytettynä						
	2017		2016		2015	
Tehtäväryhmä	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset	Htv	Kokonais-kustannukset
Siviilipalvelus	0	104	0	4 322		
Elinkeinopolitiikka	24	1 772 009	26	1 772 671		
Maatalous			0	4 833		
Maahanmuuttajien kotouttaminen	40	2 372 505	48	3 166 832		
Maatalouden tuotantotarvikkeiden turvallisuus ja laatu, eläinten terveys ja hyvinvointi sekä kasvinterveys			0	41		
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	14	1 177 924	2	125 472		
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	2 989	175 319 171	2 890	185 548 632		
Kala-, riista- ja porotalous			0	934		
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne			0	5 910		
Maaseudun kehittäminen			0	523		
Innovaatio- ja teknologiapolitiikka, yritysten kansainvälistyminen ja tekninen turvallisuus			0	1 367		
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0	30 655	0	19 999		
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	0	304				
Ympäristönsuojelu ja ympäristövahinkojen torjunta			0	1 566		
Kohdentamaton työ	100	5 136 587	0	3 502		
Yhteensä	3 168	185 809 260	2 967	190 656 603	3 107	185 007 440

Seuraavissa taulukoissa esitetään vastaavat henkilötövuosi- ja kustannustiedot TE-toimistoista tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain.

TE-toimistojen henkilötövuodet tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2015-2017:

Summa / PF Htv																								
Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	1,5	0,4		1,2	0,3		1,2			0,0			1,3	0,3		0,3	0,2		2,2					0,0
Elinkeinopolitiikka	0,2	1,2		1,9	2,8		0,2	0,2		2,7	1,9		0,5	1,0		4,3	5,1					1,4	1,4	
Kohdentamaton työ	73,2	0,0		5,4			1,1	0,1		0,6			3,9			1,6	0,0		0,5			1,4		0,0
Maahanmuuttajien kotouttaminen	22,2	22,9		1,8	1,0		4,0	3,4		0,1	0,3		8,1	13,0		0,0	0,8			0,1				0,2
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne														0,1										
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0,0									0,0	0,0		0,0	0,0		0,1	0,1		0,2	0,1			0,0	
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	0,0																							
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	829,9	736,0		246,1	261,5		130,0	135,6		225,0	235,5		263,4	263,0		198,4	193,8		79,6	76,2		131,5	127,9	
Kaikki yhteensä	927	761	763	256	277	265	137	139	150	228	238	249	277	277	280	205	200	212	83	76	80	134	130	143

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	0,0	0,1		1,3	0,0		1,9	0,6		1,2			0,7	0,0		1,6	0,1			0,0		14,4	2,1	
Elinkeinopolitiikka	1,3	1,0		4,1	3,0		1,2	1,5			0,2		2,7	2,0		0,4	0,6		3,4	3,6		24,4	25,6	
Kohdentamaton työ	2,2			1,2	0,0		1,7			0,7			3,4			0,7			2,5			100,1	0,1	
Maahanmuuttajien kotouttaminen	0,9	1,5		2,0	1,8			0,5		0,2	0,9			0,0		0,0	0,5		0,6	1,4		39,8	48,3	
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne																						0,0	0,1	
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	0,0	0,0												0,0		0,0	0,0					0,3	0,3	
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö																						0,0		
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	102,9	99,5		181,8	146,8		95,3	96,9		109,1	114,8		215,3	209,6		62,1	66,6		118,7	126,5		2 989,0	2 890,4	
Kaikki yhteensä	107	102	112	190	152	168	100	100	105	111	116	123	222	212	228	65	68	79	125	132	138	3 168	2 967	3 106

TE-toimistojen oman toiminnan kustannukset tehtäväryhmittäin ja ELY-alueittain vuosilta 2015-2017:

Summa / RD Yhteensä	Organisaatio																										
Tehtäväryhmä	UUD			VAR			SAT			HAM			PIR			KAS			ESA			POS					
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015			
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	85 263	21 931		94 221	15 008		78 850			2 375	406		92 419	24 736		18 783	12 953		275 563					2 237			
Elinkeinopolitiikka	12 968	68 351		109 166	171 024		8 342	13 043		197 474	122 212		40 451	74 753		243 306	278 535					102 273	110 200				
Kohdentamaton työ	3 425 097	400		362 917			60 470	2 409		38 831			293 804			108 797	164		30 795			98 683	424				
Maahanmuuttajien kotouttaminen	1 224 979	1 277 933		130 730	59 322		233 034	204 966		8 987	13 856		541 058	916 189		890	55 392			11 726			14 084				
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne														5 910													
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	1 060									944	1 457		3 698	4 533		3 261	6 265		20 116	6 450		729					
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö	304																										
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	44 022 679	38 769 651		13 842 185	15 028 785		7 047 856	8 476 294		12 578 770	13 100 291		17 578 440	22 557 718		11 897 356	11 449 275		5 507 977	7 658 283		9 237 177	9 844 233				
Kaikki yhteensä	48 772 350	40 138 266	43 810 894	14 539 219	15 274 140	14 985 235	7 428 553	8 696 713	9 320 594	12 827 380	13 238 222	12 226 291	18 549 870	23 583 838	19 886 949	12 272 393	11 802 584	11 029 452	5 834 451	7 676 459	6 380 925	9 438 861	9 971 178	12 213 133			

Tehtäväryhmä	POK			KES			EPO			POH			POP			KAI			LAP			Kaikki yhteensä		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
Alueiden kehittäminen ja maakunnan liittojen yhteistoiminta-alueet	2 795	9 908		80 463	636		145 028	30 996		103 179			44 518	704		154 467	7 199			325		1 177 924	127 038	
Elinkeinopolitiikka	98 614	91 786		322 613	193 810		90 857	127 995			21 264		228 059	173 972		28 757	46 607		289 128	286 816		1 772 009	1 780 369	
Kohdentamaton työ	128 509			57 422	103		94 156			43 090			177 032			38 764			178 220			5 136 587	3 502	
Maahanmuuttajien kotouttaminen	59 285	270 846		103 464	86 014			28 490		15 276	66 667			3 185		217	29 735		54 585	128 426		2 372 505	3 166 832	
Siviilipalvelus													104	4 322								104	4 322	
Tie- ja rautatieliikenne, siviili-ilmailu ja vesiliikenne																						0	5 910	
Tiede, koulutus ja lasten päivähoito	135	178												357		713	760					30 655	19 999	
Taide, kulttuuri, liikunta ja nuorisotyö																						304		
Työllisyys, työttömyys ja julkinen työvoimapalvelu	6 620 913	7 900 684		8 403 397	7 416 020		5 611 179	5 508 626		7 253 842	7 212 581		12 845 653	16 767 246		3 757 515	4 515 629		9 114 231	9 343 314		175 319 171	185 548 632	
Kaikki yhteensä	6 910 252	8 273 402	8 725 750	8 967 359	7 696 584	8 413 579	5 941 220	5 696 107	5 604 194	7 415 388	7 300 512	6 512 045	13 295 366	16 949 786	12 641 285	3 980 433	4 599 929	4 759 771	9 636 165	9 758 882	8 497 344	185 809 260	190 656 603	185 007 440

Henkilöstön palkkaukseen saatiin lisää määrärahaa ja henkilötyövuodet ja henkilöstökulut lisääntyivät edellisestä vuodesta. TE-toimistojen tehtäväryhmäkohtaiset kustannukset kuitenkin vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna. Syynä tähän oli TE-toimistoille osoitetut säästöt. Vuonna 2017 TE-toimistojen toimintamäärärahaan tehtiin budjetointitavan muutoksesta johtuva 4,35 miljoonan euron vähennys. Määräraha-jaossa oli lisäksi kilpailukyky sopimuksen mukaisesta työajan pidentämisestä johtuva 1,2 miljoonan euron leikkaus. Kustannusneutraali leikkaus oli kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksesta ja sosiaalivakuutusmaksun alentamisesta johtuva 3,65 miljoonan vähennys. KEHA-keskuksen toimenpiteillä saatiin huomattavia säästöjä mm. toimitilakuluissa ja palvelujen ostoissa.

Uudenmaan ja Keski-Suomen TE-toimistoissa henkilötyövuodet ja kokonaiskustannukset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstön määrä lisääntyi erityisesti määräaikaisiin palvelussuhteisiin palkatun henkilöstön johdosta. Määräaikaista henkilöstöä palkattiin saadun lisärahoituksen turvin mm. määräaikaishaastattelujen toteuttamista varten. Tämän lisäksi Uudenmaan TE-toimisto palkkasi määräaikaista henkilöstöä ruuhkan purkamiseen.

Kaiken kaikkiaan henkilötyövuodet sekä kustannukset jakautuivat pääasiassa samalla tavalla eri tehtäväryhmille kuin vuonna 2016.

Tehtäväryhmittäisten kokonaiskustannusten alentumisesta johtuen TE-toimistojen toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden voidaan arvioida parantuneen vuoteen 2016 verrattuna.

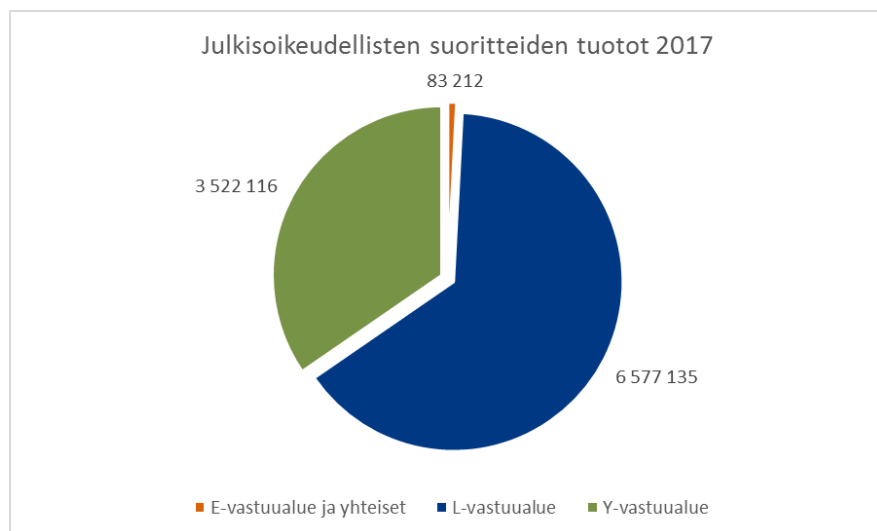
1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maksullisen toiminnan tuloksesta ja kannattavuudesta on laadittu analyysit ELY-keskuksittain. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Maksullisen toiminnan tuottojen määrä laski toimintakertomusvuonna 2 %. Pääosa tuotoista, 10,2 milj. euroa, muodostui maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista. Tuotot vähenivät noin 255.000 eurolla edellisvuoteen verrattuna. Maksuperustelain mukaisten liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden tuotot olivat 30.856 euroa ja erillislakien perusteella määrättävistä maksuista ja hinnoiteltavista suoritteista 360 euroa. Tuottojen vähäisyyden vuoksi kahdesta viimeksi mainitusta osa-alueesta ei ole laadittu kustannusvastaavuuslaskelmia. Maksullisen toiminnan saamisten tileistä poistojen määrä 8.589 euroa laski 51 % edellisestä vuodesta.

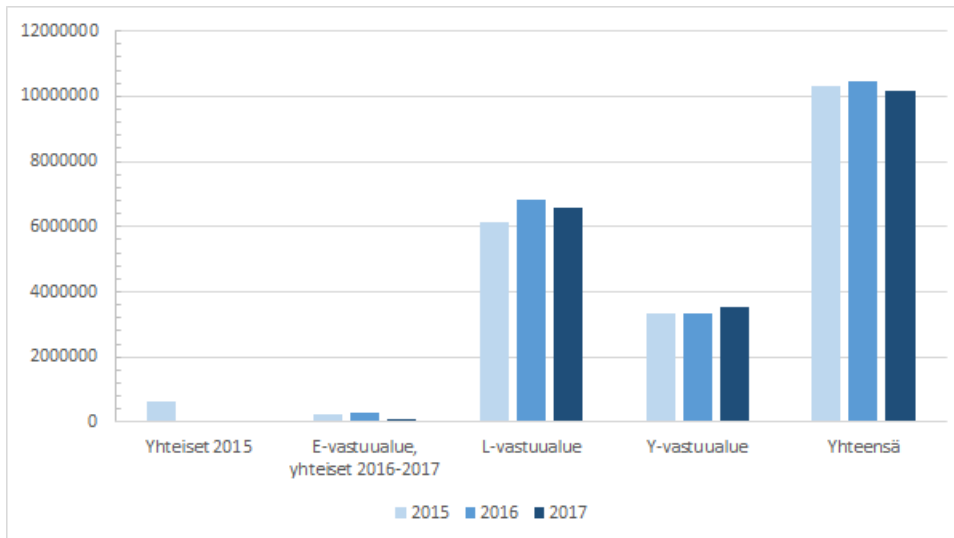
Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot jakautuivat vastuualueittain seuraavasti:

Tuotot vastualueittain	2 017	%
E-vastuualue ja yhteiset	83 212	1
L-vastuualue	6 577 135	65
Y-vastuualue	3 522 116	35
Yhteensä	10 182 463	100

Julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoissa ei ollut kirjanpitoyksikötasolla merkittävää muutosta edellisvuoteen verrattuna.

				Muutos % vv.
Muutos vuosina 2015-2017	2015	2016	2017	2016-2017
Yhteiset 2015	634 992			
E-vastuualue, yhteiset 2016-2017	246 813	269 315	83 212	-69 %
L-vastuualue	6 120 939	6 834 935	6 577 135	-4 %
Y-vastuualue	3 315 496	3 333 345	3 522 116	6 %
Yhteensä	10 318 240	10 437 595	10 182 463	-2 %

Vuonna 2017 julkisoikeudellisille suoritteille oli asetettu tavoitteeksi 91 % kustannusvastaavuus. Toimintakertomusvuonna kustannusvastaavuus oli 114 % (v. 2016 163 %). Kustannusvastaavuus vaihteli 3 ja 161 prosentin välillä. Suurimmat kustannusvastaavuusprosentit selittyvät osittain sillä, että Kieku-järjestelmän aiheuttamien työaikojen kirjausongelmien ja jakopalkkaongelmien vuoksi työaikaa on jäänyt kirjaamatta maksullisen toiminnan suoritteille. Pienimmät kustannusvastaavuusprosentit ovat Satakunnan ja Pohjanmaan ELY-keskuksissa, joissa on vain E-vastuualue ja maksullinen toiminta on hyvin vähäistä. Julkisoikeudellisten päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain, ja on vaikea ennakoida, missä määrin asiakkaat julkisoikeudellisia lupia ja päätöksiä hakevat. Tavoitetta maksullisen toiminnan myyntituotoille voi näin ollen olla vaikea asettaa.

E-vastuualueen tuotot vähenivät 69 % ja vastuualueen osuus tuotoista oli alle prosentin. E-vastuualueen tulot koostuvat kalastukseen liittyvistä lupamaksuista ja päätöksistä maataloustuen oikaisuvaatimuksiin. Kalatalouspalvelut on keskitetty Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskuksiin. Vuoden 2016 alusta tuli voimaan kalastuslaki (379/2015), jossa kaikille kaupallista kalastusta harjoittaville säädettiin uusi rekisteröintivelvollisuus. Rekisteröintitehtävä on keskitetty valtakunnallisesti Varsinais-Suomeen. Suuri joukko kaupallista kalastusta harjoittavia rekisteröityi heti vuonna 2016, mutta osa vasta vuonna 2017. Tästä johtuen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen E-vastuualueen tuotot vähenivät vuonna 2017 merkittävästi vuoteen 2016 verrattuna, mikä osaltaan selittää vastuualueen tuottojen vähenemisen.

Eniten tuottoa julkisoikeudellisista suoritteista kertyi Pirkanmaan ELY-keskukselle (4,5 milj. euroa) ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (2,2 milj. euroa). Pirkanmaan ELY-keskukselle keskitetyistä liikenteen lupapalveluista kertyi noin 92 % ko. ELY-keskuksen julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle keskitetyistä joukko- ja tavaraliikenneluvista kertyi noin 72 % ko. ELY-keskuksen julkisoikeudellisten suoritteiden tuotoista.

L-vastuualueen tuotot muodostuvat pääasiassa tiestön käyttö- ja työluvista, liikennöintiin liittyvistä taksi-, tavaraliikenne- ja joukkoliikenneluvista sekä siirtoajoneuvokäsittelystä. L-vastuualueen tuottojen ja kulujen jakaantumisessa näkyy toimintojen keskittäminen kirjanpitoyksikön sisällä. Taksiliikenteen lupa-asiat on keskitetty Uudenmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskuksiin. Joukko- ja tavaraliikenneluvat on keskitetty Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen, siirtoajoneuvot Lapin ELY-keskukseen ja etuajo-oikeudet lautoille Varsinais-Suomen ELY-keskukseen. Pirkanmaan ELY-keskukseen on keskitetty valtakunnallisesti erikoiskuljetusluvut sekä erilaisia työ- ja liittymälupia. Kaikissa ELY-keskuksissa, joissa on L-vastuualue, myönnetään mm. reittiliikennelupia ja kelirikkoajan poikkeuslupia. Reittiliikennelupatulot ovat riippuvaisia markkinoista. Tulojen vaihtelu on normaalia markkinaehtoisessa reittiliikenteessä. Tienpidon ja liikenteen

lupien hinnat eivät ole muuttuneet edellisestä vuodesta. Sähköistäminen on tehostanut lupalaskutusta. Siihen liittyvä neuvonta on vähentynyt ja asiantuntijoiden työaika on vapautunut muuhun työhön.

Etä-Pohjanmaan ELY-keskuksen julkisoikeudelliset tuotot kasvoivat yli 140.000 euroa edellisvuoteen verrattuna ja olivat yhteensä 2,22 milj. euroa. Summasta valtaosan muodostivat liikennelupayksikön tavara-, taksi- ja joukkoliikenneluvat yht. 1,748 milj. euroa. Tulojen kasvu johtui tavaraliikenteen lupien kasvusta. Tähän vaikutti raskaan liikenteen kuljetusmarkkinoiden kohentuminen. Kuljetusyritysten lisääntyneiden kuljetussopimusten vuoksi on ELY-keskukselta haettu lisälupia.

Pirkanmaalle keskitettyjen liikenteen lupapalvelujen kustannukset ovat edellistä vuotta suuremmat erityisesti palvelujen ostojen osalta. Kustannusten nousu selittyy erikoiskuljetuslupatoiminnan tueksi tehtävästä kehittämisprojektista (kadunkäyttösopimukset kuntien kanssa) sekä lupatoiminnan ruuhkatilanteiden vuoksi hankitusta lupakäsittelyn ostopalvelusta. Myös kulujen kohdentamiseen maksullisen toiminnan suoritteille on kiinnitetty entistä paremmin huomiota. Erikoiskuljetusten tuotot ovat vähentyneet 393.877 euroa edellisestä vuodesta. Alkuvuonna 2017 tehtiin runsaasti hyvityslaskuja liittyen edellisenä vuonna myönnettyihin ja laskutettuihin sillanvalvontoihin, jotka jäivät toteutumatta. Lisäksi tällä hetkellä yhden asiakkaan kanssa kokeilussa oleva pilotti, jossa toimija voi tehdä yhdellä kuljetusluvalla useampia kuljetuksia, vaikuttaa vähentävästi lupatuloihin.

Lapin ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitetyn siirtoautokäsittelyn tuotot pysyivät ennallaan verrattuna edellisvuoteen, mutta kokonaiskustannukset nousivat 33.000 euroa vuoteen 2016 verrattuna. Taksiliikenteen lupa-asiat on keskitetty Itä-Suomen suuralueella Pohjois-Savon ELY-keskukseen. Alueen taksilupien tuotot ja kustannukset ovat säilyneet edellisen vuoden tasolla.

Uudenmaan ELY-keskuksen julkisoikeudellisista tuotoista kolmasosa muodostui taksilupatulosta. Kustannusvastaavuus on laskenut selvästi edellisestä vuodesta, jolloin se oli hyvin korkea. Kehitystä selittää osaltaan se, että vuoden 2016 aikana taksilupien käsittelyajat Uudellamaalla lyhenivät uuden kuulusmenettelyn myötä ja uusia lupapäätöksiä ehdittiin tehdä jo saman vuoden puolella. Vuoden 2017 aikana uusi menettelytapa vakiintui, mikä näkyy myös tuotoissa.

Y- vastualueen tuotot ovat nousseet 6 % edellisestä vuodesta. Tuotot koostuvat pääosin ympäristö- ja luonnonsuojelulain mukaisista päätöksistä, erilaisista poikkeamis-, kiello- ja rajoituspäätöksistä sekä ympäristövaikutusten arviointi (YVA) -lausunnoista. Ympäristönsuojelun ilmoitusten, valvontamaksujen ja YVA-selvityksiin liittyvien tuottojen erot selittyvät tavanomaisella vuotuisella vaihtelulla asioiden vireille tulossa sekä käsittelyaikojen ja tuottojen jakaantumisessa eri varainhoitovuosille. YLVA -järjestelmän käyttöönoton viivästyminen myötä osa vuoden 2016 valvontamaksujen perinnästä siirtyi vuodelle 2017.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta johtuen rakentamisen poikkeamispäätösten tuotot ovat loppuneet niiden käsittelyn siirryttyä ELY-keskuksista kuntien tehtäväksi keväällä 2016. Tämä vaikuttaa tuottojen määrään.

Koko kirjanpitoyksikön tasolla henkilöstökustannukset ovat nousseet edellisestä vuodesta 18 %. Tämä selittyy osittain sillä, että työajanseurantaan on kiinnitetty huomiota ja kirjauskäytännöt ovat hiljalleen vakiintuneet. Vuonna 2016 otettiin käyttöön Kieku-järjestelmä työajan seurantaan. Järjestelmän alkuvaiheen ongelmia on saatu ratkaistua ja maksulliseen toimintaan kohdistettujen työaikojen merkitykseen ja oikeellisuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomioita. Toisaalta on edelleen mahdollista, että järjestelmän aiheuttamien kirjaus- ja jakopalkkaongelmien vuoksi työaika on jäänyt kirjaamatta maksullisen toiminnan suoritteille. Koska joitakin toimintoja on keskitetty yhteen tai useampaan ELY-keskukseen, on suoritteiden käyttö erityisen tärkeää, jotta kustannukset tulevat huomioiduksi oikean ELY-keskuksen laskelmassa.

MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet

																Vuosi 2017 toteutuma	Vuosi 2017 tavoite	Vuosi 2016 toteutuma	Vuosi 2015 toteutuma
	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Kpy 380 yhteensä			
TUOTOT																			
Maksullisen toiminnan tuotot																			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	673 385	787 558	880	216 381	4 515 380	205 657	80 119	315 833	99 304	160 025	2 220 654		472 303	80 465	353 880	10 182 463	10 000 000	10 437 670	10 318 900
Maksullisen toiminnan muut tuotot		-1 006			-153		-409	-132		-590	-3 309		-340		-2 651	-8 589		-17 657	-17 538
Tuotot yhteensä	673 385	786 553	880	216 381	4 515 227	205 657	79 710	315 701	99 304	159 435	2 217 344	640	471 963	80 465	351 229	10 173 874	10 000 000	10 420 013	10 301 362
KOKONAISKUSTANNUKSET																			
Erilliskustannukset																			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	229	1 314		53	150	30	95	152	61	101	1 740		739	63	305	5 033		8 369	37 630
Henkilöstökustannukset	445 021	418 992		107 123	1 633 736	81 050	51 159	144 068	67 785	88 023	717 369	13 412	200 013	50 228	202 570	4 220 548		3 558 149	6 182 386
Vuokrat	47	3 963		97	332	47	47	141	49		236		112	98	597	5 766			
Palvelujen ostot	2 722	368		603	895 725		1 280	93 931			19 650		138		73 142	1 087 558		228 052	639 339
Muut erilliskustannukset	1 422	4 565		1 085	497 036	448	525	1 998	418	43 721	8 107		2 647	182	2 055	564 208		317 598	1 331 094
Erilliskustannukset yhteensä	449 442	429 201	0	108 959	3 026 979	81 574	53 107	240 290	68 313	131 845	747 103	13 412	203 649	50 570	278 669	5 883 114	8 200 000	4 112 168	8 190 448
Osuus yhteiskustannuksista																0			0
Tukitoimintojen kustannukset	268 691	246 854		63 025	763 499	48 846	27 373	61 186	39 948	45 428	1 280 082	9 751	90 123	45 703	74 658	3 065 167		2 272 825	2 655 499
Poistot																0			180 971
Korot																0			0
Muut yhteiskustannukset																0			28 846
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	268 691	246 854	0	63 025	763 499	48 846	27 373	61 186	39 948	45 428	1 280 082	9 751	90 123	45 703	74 658	3 065 167	2 800 000	2 272 825	2 865 316
Kokonaiskustannukset yhteensä	718 133	676 055	0	171 984	3 790 478	130 420	80 480	301 476	108 261	177 273	2 027 184	23 164	293 773	96 273	353 327	8 948 281	11 000 000	6 384 993	11 055 765
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot - kustannukset)	-44 748	110 497	880	44 397	724 748	75 237	-770	14 225	-8 957	-17 838	190 160	-22 524	178 190	-15 808	-2 098	1 225 593	-1 000 000	4 035 020	-754 403
Kustannusvastaavuus-%	94 %	116 %		126 %	119 %	158 %	99 %	105 %	92 %	90 %	109 %	3 %	161 %	84 %	99 %	114 %	91 %	163 %	93 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																			
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-44 748	110 497	880	44 397	724 748	75 237	-770	14 225	-8 957	-17 838	190 160	-22 524	178 190	-15 808	-2 098	1 225 593	-1 000 000	4 035 020	-754 403
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki																			

1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Kunkin ELY-keskuksen yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on tuotettu keskitetysti KEHA-keskuksessa. Vuonna 2017 oli käytössä vain yksi työajanhallinta- ja kirjanpitojärjestelmä Kieku, kun edellisenä vuonna tiedot kerättiin kahdesta eri järjestelmästä. Laskelmassa esitetään ELY-keskusten yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ja kustannukset oman *Kustannusvastaavuuslaskelmien laatiminen vuodelta 2017* –ohjeen mukaisesti. Valtiokonttorin ohjetta ei otettu käyttöön, koska maakuntauudistus on tulossa v. 2020 ja näin toimintamalli pysyy samanlaisena siihen asti vertailtavuuden kannalta. Tämän vuoden laskelmiin otettiin mukaan kaikki talousarviotilit, jolloin saatiin esitettyä yhteisrahoitteisten hankkeiden kokonaisrahoitus.

Yhteisrahoitteinen toiminta sisältää ELY-keskuksen itse toteuttamien hankkeiden eli F-projektien (pois lukien teknisen tuen projektit) sekä L- ja Y-vastuualueen yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotot ja kustannukset. Y-vastuualueen yhteisrahoitteiset hankkeet määriteltiin TEM:n asettamassa työryhmässä syksyllä 2012. L-vastuualueen yhteisrahoitteisiin hankkeisiin eivät sisälly Liikenneviraston tilinpäätöksessä käsiteltävät yhteisrahoitteiset investointihankkeet.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 9,9 milj. euroa. Tuotot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 2,4 milj. euroa, johtuen ohjelmakauden 2014 - 2020 maksatusten käynnistymisestä. Uusien hankkeiden aloittaminen on myös kasvattanut tuottoja. Kokonaiskustannukset olivat 12 milj. euroa, kustannukset ovat kasvaneet edellisvuodesta 2,6 milj. euroa. Työaikakirjausten kohdentamiseen suoraan Kieku-järjestelmässä on kiinnitetty erityistä huomiota ja näin henkilöstökustannukset ovat kohdistuneet tarkemmin. Palvelujen osiin on vaikuttanut kaikkien talousarviotilien huomioon ottaminen.

ELY-keskusten yhteisrahoitteisten hankkeiden talousarviotalouden ulkopuolisia yhteisrahoittajia ovat Euroopan Unioni; rakennerahastot (ESR, EAKR, INTERREG, KOLARCTIC) sekä puiteohjelmat ja muu suora rahoitus, yleishyödylliset yhdistykset, kunnat ja kuntayhtymät sekä osin myös yritykset.

ELY-keskusten yhteisrahoitteiset hankkeet ovat yrittäjyyttä ja työelämää, osaamisen kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisyä, työvoimapoliittisia toimenpiteitä sekä ympäristön hyvinvointia edistäviä yhteistyöprojekteja. Näissä hankkeissa tehdään asiantuntija- ja kehittämistyötä, joka tukee ja täydentää ELY-keskusten ja TE-toimistojen perustoimintaa mm. ennakointiin, strategiseen suunnitteluun, tiedotukseen ja viestintään liittyvissä asioissa. Hankkeiden avulla kehitetään ja toteutetaan uusia toimintatapoja ja palveluja, jotka muodostuvat osaksi organisaatioiden perustoimintaa jo hankkeen toteutusaikana.

Valtakunnallinen ESR-projekti Työkykykoordinaattoripilotoinnit käynnistyi loppuvuodesta 2016 ja pääsi kokonaisuudessaan käyntiin vuonna 2017. Projektia hallinnoi Varsinais-Suomen ELY-keskus kymmenen eri ELY-keskuksen/TE-toimiston alueella.

Vuonna 2016 käynnistyi Metsähallituksen Luontopalveluiden koordinoima Freshabit Life IP-hanke, joka jatkuu vuoteen 2022 asti. Hankkeeseen osallistuu seitsemän ELY-keskusta.

Omarahoitusosuus oli kirjanpitoyksikkötasolla 82,4 %. Se vaihteli ELY-keskuksittain 61 % ja 96 %:n välillä. ELY-keskusten oman tuotannon hankkeissa kustannusvastaavuus on yleisesti alhainen (alle 100 %). Pääosa käynnissä olleista projekteista oli luonteeltaan yleishyödyllisiä vaikutuksia tavoittelevia kehittämisprojekteja, jolloin tulo-rahoitusta projekteille ei kerry.

Yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu varsinaisesti tulostavoitetta, mutta talousarviossa on merkitty aikaisempien vuosien toteutumien perusteella tuottojen tulostavoitteeksi 7,5 milj. euroa.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus
Kirjanpitoyksikkö 380

**YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA
(LASKELMA OMARAHOITUSOSUUDESTA)**

																Vuosi 2017 toteutuma	Vuosi 2017 tavoite	Vuosi 2016 toteutuma	Vuosi 2015 toteutuma
	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Kpy 380 yhteensä		Kpy 380 yhteensä	
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT																			
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	1 129 911	1 087 134	237 775	408 323	248 813	0	332 195	32 357	1 387 780	1 183 736	75 635	126 478	375 832	229 184	932 922	7 788 076	6 000 000	5 587 001	4 820 166
EU:lta saatu rahoitus									9 577							9 577		0	0
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus																0		12 500	0
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	42	1 476 162	0	0	0	0	16 717	0	24 739	0	605 997	0	0	0	18 106	2 141 764	1 500 000	1 917 588	2 838 346
Tuotot yhteensä	1 129 953	2 563 295	237 775	408 323	248 813	0	348 913	32 357	1 422 096	1 183 736	681 633	126 478	375 832	229 184	951 028	9 939 417	7 500 000	7 517 089	7 658 512
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset																			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 028	19 281	30	8	491	0	28 101	68	12 580	4 578	11 538	741	947	2 345	5 334	90 071		85 268	71 390
Henkilöstökustannukset	709 534	1 662 121	156 064	151 019	159 448	0	210 823	33 749	645 451	541 794	381 211	135 792	269 370	186 588	524 790	5 767 752		4 388 628	3 573 875
Vuokrat	44 833	9 996	2 310	3 657	478	0	725	147	52 059	14 469	2 790	43	6 348	1 089	12 118	151 062		166 118	150 590
Palvelujen ostot	208 207	721 207	63 317	179 745	77 083	0	200 022	5 635	599 950	473 835	288 959	0	82 177	25 150	348 981	3 274 267		2 005 548	2 520 936
Muut erilliskustannukset	109 910	251 303	17 968	59 352	20 749	0	61 629	2 411	254 793	162 351	305 400	2 758	23 819	14 115	101 314	1 387 874		820 699	1 285 121
Erilliskustannukset yhteensä	1 076 511	2 663 908	239 690	393 781	258 250	0	501 300	42 010	1 564 832	1 197 027	989 897	139 334	382 662	229 287	992 538	10 671 027		7 466 262	7 601 912
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus																			
Tukitoimintojen kustannukset	139 013	550 711	28 367	32 336	40 103	0	39 600	8 373	113 795	92 757	126 126	18 776	53 600	30 765	111 057	1 385 378		1 936 767	0
Poistot																0		0	0
Korot																0		0	0
Muut yhteiskustannukset																0		0	1 606 911
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	139 013	550 711	28 367	32 336	40 103	0	39 600	8 373	113 795	92 757	126 126	18 776	53 600	30 765	111 057	1 385 378		1 936 767	1 606 911
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 215 524	3 214 619	268 056	426 117	298 353	0	540 899	50 383	1 678 627	1 289 784	1 116 023	158 111	436 262	260 052	1 103 595	12 056 405	9 000 000	9 403 028	9 208 823
OMARAHOITUSOSUUS (Tuotot - Kustannukset)	-85 571	-651 324	-30 281	-17 794	-49 541	0	-191 987	-18 025	-256 531	-106 048	-434 391	-31 633	-60 430	-30 868	-152 567	-2 116 988	-1 500 000	-1 885 939	-1 550 311
Omarahoitusosuus %	93 %	80 %	89 %	96 %	83 %	0 %	65 %	64 %	85 %	92 %	61 %	80 %	86 %	88 %	86 %	82,4 %	83,3 %	79,9 %	83,2 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten avainsuoritteiden lukumäärät. Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen on käytetty eniten työaikaa ELY-keskuksissa vuosina 2015 - 2017. Tiedot avainsuoritteiden lukumääristä esitetään v. 2017 niiden suoritteiden osalta, joista suoritettiedot oli saatavissa tilinpäätöstä laadittaessa. Vertailutietona esitetään vastaavat tiedot vuosilta 2016 ja 2015.

ELY-keskusten avainsuoritteet

Ajanjakso 1.1. - 31.12.2017 (+ vertailutieto v. 2016 ja v. 2015)

Avainsuoritteina on esitetty 30 suoritetta, joiden tuottamiseen ELY-keskuksissa on käytetty eniten työaikaa

Suoritteen nimi	Suoritteiden lkm 2017	Suoritteiden lkm 2016	Suoritteiden lkm 2015
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2 942	2 578	2 926
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2 578	2 621	3 026
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	5 633	5 635	5 999
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät lkm	4 847 756	4 744 488	4 766 621
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	454	462	427
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	1 561	3 165	2 049
Yritystukipäätökset	957	1 257	4 321
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	4 231	1 607	4 862
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	204	180	155
Ympäristösopimukset (sekä vanhat erityistukisopimukset), geenipankkitoimenpiteet, luonnonmukainen tuotanto ja ei-tuotannolliset investoinnit kpl	8 901	10 670	8 003
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	1 910	2 888	2 764
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	17 311	17 081	19 853
Käsittellyt palkkaturvahakemukset	5 028	4 309	7 868
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2 723	4 523	1 866
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	5 395	5 071	5 102
METSO-toteutus, ha	3 423	5 072	5 948
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	4 979	3 910	5 147
Eläinvalvonnat, kpl	1 541	1 913	2 619
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	53	59	56
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	50 030	43 110	40 000
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	61	58	
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut) lkm	13 438	15 066	13 474
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	86	83	74
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2 376	1 045	10 852
Tavaraliikenteen luvat	14 787	12 557	15 411
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	958	1 286	1 554
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	6 850	3 324	2 819
Luomutuotannon valvonnan tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	6 703	7 952	7 318
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2 070	2 057	2 074
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	123	105	107

Kaiken kaikkiaan ELY-keskusten tuottamat suoritelmäärät kasvoivat edellisestä vuodesta.

Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Syynä tähän oli se, että sähköisen Hyrrä-järjestelmän tukihakemusten käsittelyviiveitä saatiin purettua vuonna 2016. Maksuhakemusten määrä lisääntyi, kun asiakkaat hakivat aktiivisesti tukia maksuun.

Työvoimakoulutuksena hankittujen opiskelijatyöpäivien määrä kasvoi ja etenkin rekrytointikoulutusten kysyntä oli, osassa ELY-keskuksissa, suurta.

Palkkaturvapäätösten määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Tilanteen parantumista selittää se, että vuonna 2016 Uudenmaan ELY-keskukseen keskitetty palkkaturvatoiminto ja samaan aikaan käyttöön otetut kolme uutta tietojärjestelmää ja käsittelyprosessin uudistaminen saatiin vakiinnutettua vuoden 2017 aikana.

Asiakaspalautteiden suoritelmäärät lisääntyivät huomattavasti edellisestä vuodesta. Liikenteen asiakaspalveluun tuli vuonna 2017 lähes 7.000 yhteydenottoa enemmän kuin vuonna 2016. Erityisesti lisääntyivät tieverkon kuntoon ja tien hoitoon liittyvät yhteydenotot.

Tavaraliikenteen lupien määrä kasvoi edellisestä vuodesta. Tähän vaikutti raskaan liikenteen kuljetusmarkkinoiden kohentuminen. Kuljetusyritysten lisääntyneiden kuljetussopimusten vuoksi ELY-keskukselta haettiin lisälupia.

Luonnonsuojeluohjelmien toteutuksen hehtaarimäärät kasvoivat huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna.

Joiltakin osin suoritelmäärät laskivat edellisestä vuodesta. EU:n ohjelmakauden vaihdos näkyi edelleen sekä maaseutu- että rakennerahasto-ohjelmissa. Mm. maaseudun yritys-, hanke- ja rakennetukien päätösmäärät laskivat johtuen ohjelmakauden vaihtumisesta ja uuden sähköisen Hyrrä-järjestelmän käyttöönoton viiveistä. Vuonna 2016 ELY-keskukset purkivat vielä aiempien vuosien hakemusruuhkia ja siitä syystä päätösten määrä erityisesti yritys- ja hanketuissa oli normaalivuotta suurempi. Vuonna 2017 tukipäätösten määrä palautui normaalille tasolle.

METSO-ohjelman toteutuksen osalta hehtaarimäärissä oli laskua edelliseen vuoteen verrattuna. Syinä tähän olivat mm. hitaat lunastusprosessit, kohteiden pienet pinta-alat ja Suomi 100-kohteiden toteutus.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vastaavien avainsuoritteiden lukumäärät ELY-keskuksittain.

ELY-keskuskohtaisia analyysejä on esitetty kappaleessa 1.4.1. Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.

Avainsuoritteiden määrät ELY-keskuksittain

Suorite	Vuosi	UUD	VAR	SAT	HÄM	PIR	KAS	ESA	POS	POK	KES	EPO	POH	POP	KAI	LAP	Yhteensä
	2015	711	361			295	334		170		249	215		478		113	2 926
	2016	562	366			255	280		174		162	185		443		151	2 578
	2017	639	413			286	305		252		161	208		494		184	2 942
Tienpidon hankintojen tilausten määrä	2015	198	308	193	210	236	201	161	215	128	177	340	257	256	62	84	3 026
	2016	172	269	160	189	209	166	133	186	110	147	296	230	233	41	80	2 621
Koko tilan valvonnat (pinta-alatuet), kpl	2017	170	270	149	186	207	162	130	186	110	149	294	227	226	39	73	2 578
	2015	423	852		345	345	277	277	328	145	307	1 314		787	169	430	5 999
	2016	419	848		290	347	269	213	321	148	301	1 287		631	170	391	5 635
	2017	413	830		295	322	267	266	318	149	296	1 354		580	152	391	5 633
Ympäristöluvanvaraiset laitokset, valvontakohteet	2015	1 335 430	497 485	257 011	287 187	435 805	346 487	99 052	188 937	152 052	191 900	112 752	199 536	392 659	85 904	184 424	4 766 621
	2016	1 461 164	462 662	205 017	277 194	433 518	271 124	109 457	179 285	156 744	319 203	134 029	250 571	250 439	101 872	132 209	4 744 488
	2017	1 591 818	595 373	243 060	258 974	427 781	264 521	102 258	173 290	119 607	138 007	142 624	135 659	312 174	103 350	239 260	4 847 756
Työvoimakoulutuksena hankitut opiskelijapäivät, lkm	2015	3	7		14	11	7	5	6	2		171		199		2	427
	2016	3	7		14	11	7	5	6	0	0	173		199	34	3	462
	2017	3	7		14	11	7	5	9	0	0	196		199		3	454
Valtion vesioikeudelliset luvat, joiden velvoitteista on huolehdittu, kpl	2015	125	89	146	142	105	178	121	97	117	142	160	156	182	88	201	2 049
	2016	186	140	218	278	218	153	163	136	215	199	375	236	349	129	170	3 165
Maaseudun hanketukipäätökset, kpl	2017	108	56	126	127	118	97	69	58	108	77	173	101	182	56	105	1 561
Yritystukipäätökset	2015				701	115		849			1 435			1 221			4 321
	2016				251	21		216			430			339			1 257
	2017				177			156			386			238			957
Maaseudun hanke- ja yritystukien maksupäätökset, kpl	2015	254	347	293	261	333	264	308	315	426	395	399	328	456	169	314	4 862
	2016	72	131	96	86	120	62	69	111	207	68	129	116	200	58	82	1 607
	2017	335	276	236	271	268	205	211	230	382	271	339	366	423	170	248	4 231
Vesistöt, joissa edistetty säännöstelyjen kehittämistä ja vesistöjen käyttökelpoisuuden parantamista, kpl	2015	9	5		4	13	6	18	4	15		38		6	9	28	155
	2016	9	5		4	9	5	18	4	15	2	38		34	9	28	180
	2017	10	5		4	9	7	18	17	15	2	38		42	9	28	204
Ympäristötuen erityistukisopimukset ja ei-tuotannolliset investoinnit, kpl	2015	483	905	297	453	721	458	558	767	576	415	606	592	795	183	194	8 003
	2016	702	1 288	374	649	940	459	759	1 017	819	434	840	822	1 145	173	249	10 670
	2017	577	977	325	531	840	522	620	800	702	428	652	696	825	228	178	8 901
Maaseudun yritystukipäätökset, kpl	2015	194	258	113	80	246	61	178	205	286	300	175	155	290	97	126	2 764
	2016	201	206	182	130	254	76	124	130	321	169	249	220	369	98	159	2 888
	2017	117	110	101	81	196	44	57	114	192	123	171	133	278	74	119	1 910
Seurantaohjelman mukaiset näytteet, kpl	2015	2 500	1 700		1077	1 350	2 312	1 512	1 654	1 469	1 100	1 970		949	1 450	810	19 853
	2016	1 780	1 600		1 000	1 368	1 490	1 321	1 075	1 936	1 166	1 970		1 019	500	856	17 081
	2017	1 800	1 250		1 055	1 290	1 381	1 284	1 147	1 992	1 200	1 970		1 005	950	987	17 311
Käsitellyt palkkaturvahakemukset	2015	2 795	1 115	244		904	624	82	425		451	197	204	563	56	208	7 868
	2016	4 309															4 309
	2017	5 028															5 028
Maatilojen aloitus- ja investointitukipäätökset, kpl	2015	56	226	106	65	79	47	41	106	47	49	302	278	178	23	263	1 866
	2016	201	670	329	242	266	138	131	280	151	122	759	623	481	47	83	4 523
	2017	134	350	212	124	168	86	106	202	102	88	435	331	296	30	59	2 723
Tienpidon julkisoikeudelliset lupapäätökset ml. ajoneuvon siirto	2015	413	234			2 866	48		349		162	233		236		561	5 102
	2016	4	19			4 567	1		13		18	21		14		414	5 071
	2017	12	12			4 838			27		21	23		20		442	5 395

	2015	248	465		225	540	326	445	624	453	773	119		646	114	970	5 948
	2016	220	649		287	435	376	357	360		486	485		645	239	533	5 072
METSO-toteutus, ha	2017	407	294		263	396	425	254	419		252	333		278	36	66	3 423
	2015	239	610	285	319	392	260	155	280	238	210	694	510	469	72	414	5 147
Maatilojen aloitus- ja investointitukien maksupäätökset, kpl	2016	167	530	225	222	270	130	120	252	138	131	552	475	361	68	269	3 910
	2017	275	657	341	285	375	196	168	352	176	176	694	525	529	56	174	4 979
	2015	83	217	129	173	224	109	127	275	141	151	301	278	275	66	70	2 619
Eläinvalvonnat, kpl	2016	52	162	82	151	148	91	89	230	107	99	186	208	210	39	59	1 913
	2017	59	122	59	108	99	96	71	168	81	73	186	192	153	26	48	1 541
	2015	13	4		6	1	2	10	1	3		2		3	9	2	56
Vesihuollon kehittämissuunnitelmat, joiden toteuttamista on edistetty, kpl	2016	13	4		7	1	2	10	0	3	3	1		4	9	2	59
	2017	13	4		6	1	2	10	1	3	2	1		0	9	1	53
	2015					40 000											40 000
	2016					43 110											43 110
Asiakaspalautteet (liikenteen asiakaspalvelukeskus)	2017					50 030											50 030
	2015	9	6		5	2	5	1	2	2	1	21		19	6	8	87
	2016	3	7		2	4	4	1	2	1	1	9		19	3	2	58
Lausunnot YVA-arviointiohjelmista ja selostuksista yht, kpl	2017	6	10		3	4	4	0	2	0	1	10		15	4	2	61
	2015				3 513			1 536			6 312			2 113			13 474
	2016				3 951			1 316			7 728			2 071			15 066
Henkilötyöpäivät (osaamisen kehittämispalvelut), lkm	2017				3 468			1 280			5 300			3 390			13 438
	2015	7	5		3	12	2	10	1	5		8		16	0	5	74
Tulvakartoitetut alueet, joilla edistetty tulvariskien hallintaa, kpl	2016	7	5		3	12	3	10	5	5	1	11		16	0	5	83
	2017	7	5		3	12	3	10	7	5	1	12		16	0	5	86
	2015	1 314	1 124	781	708	459	678	418	789	345	402	1 474	1 059	827	177	297	10 852
	2016	114	102	53	88	59	22	43	74	31	26	154	103	127	13	36	1 045
Peltolohkorekisterin ristiintarkastukset, kpl	2017	117	133	103	168	258	41	97	70	136	171	571	281	83	24	123	2 376
	2015											15 411					15 411
	2016											12 556				1	12 557
Tavaraliikenteen luvat	2017											14 787					14 787
	2015	180	192		155	77		375		79	160			188		148	1 554
Sopimusliikenne ja valtion avut (ostosopimukset, valtionapupäätökset)	2016	200	174		153	66		207		59	164			91		172	1 286
	2017	184	167		71	71		151		56	198			37		23	958
	2015	180	189		238	70	11	224	50	68	477	856		68	8	380	2 819
	2016	49	1 103		27	28	248	456	32		66	388		837	61	29	3 324
Luonnonsuojeluohjelmien toteutus, ha	2017	659	140		467	8	164	401	65		514	121		3 750	449	112	6 850
	2015	469	570	269	365	760	352	498	672	629	308	705	649	798	216	58	7 318
Luomutuotannon valv. tarkastuspäätösten lukumäärä, kpl	2016	714	701	315	367	766	410	476	645	696	304	714	672	912	179	81	7 952
ja lupapäätösten lukumäärä, kpl	2017	533	627	245	327	629	362	389	613	579	272	547	576	734	211	59	6 703
	2015	45	17	191	222	163	25	229	103	80	122	177	431	171	31	67	2 074
	2016	29	31	181	184	218	13	185	98	50	127	162	479	218	27	55	2 057
Kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastusten tai kartoituskäyntien lukumäärä, kpl ja näytteiden lukumäärä, kpl	2017	79	25	200	128	188	25	270	77	67	127	172	443	180	34	55	2 070
	2015	5	20		5	7	5	2	1	3		35		24		0	107
	2016	5	20		2	9	6		3	3	1	35		21	0		105
Edistetyt peruskuivatus- ja ojitustoimitushankkeet (kpl)	2017	7	20		2	6	6		2	3	2	30		45		0	123

1.5.2 Palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1 ELY-keskuksen palvelukyky ja suoritteiden laatu

1.5.2.1.1 ELY-keskusten asiakastyytyväisyys ja suoritteiden laatu

Vuoden 2017 aikana ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen asiakastyytyväisyyttä mitattiin palvelutyytyväisyyskyselyjen avulla. Arvioitavia palvelukokonaisuuksia olivat rahoitus-, maksatus, lupa- ja valvontapalvelut. Lisäksi arvioitaviin palveluihin sisältyivät yritysten kehittämispalvelut.

Valtakunnallisten tulosten aikaansaamiseksi ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kyselyiden tulokset yhdistettiin palveluittain. Vastauksia palvelutyytyväisyyskyselyyn vuonna 2017 saatiin yhteensä 5.760 kpl. Vastausmäärä on kasvanut 25 %:lla edellisvuoteen verrattuna. Maksatuspalveluita koskevien palautteiden osuus oli 61 % kaikista vastauksista, rahoituspalveluiden 21 %, lupapalveluiden 5 %, valvontapalveluiden 7 % sekä yritysten kehittämispalveluiden 6 %. Vuonna 2016 palvelutyytyväisyyskyselyn piiriin tullutta KEHA-keskuksen hoitamien maksatustehtävien palvelutyytyväisyyskyselyä laajennettiin uusiin palveluihin, mikä näkyi kokonaisvastausmäärän huomattavana kasvuna. KEHA-keskuksen maksatustehtäviin kuuluu ELY-keskusten sekä TE-toimistojen tekemien sopimusten tai valtionapupäätösten maksatukset.

Valtakunnallisten yhteenvetotulosten (helmikuu 2018) mukaan ELY-keskusten asiakkailta saamien ”palvelu kokonaisuudessaan” tyytyväisyysarvosanojen valtakunnallinen keskiarvo vuonna 2017 oli kaikkien palveluiden osalta 4,11 eli hyvä (asteikko 1 – 5). Kokonaistyytyväisyyden keskiarvo nousi vuoden 2016 tuloksesta (4,03). Palvelun osatekijöistä erityisesti asiakkaiden tyytyväisyys päätöksen perusteluihin on noussut, samoin tyytyväisyys palvelun ystävällisyyteen ja asiantuntemukseen. Sen sijaan tyytyväisyys asian käsittelyn nopeuteen on edelleen muita osatekijöitä alempana.

Valtakunnalliset keskiarvot ovat palveluittain seuraavat:

	2017	2016	2015
Rahoitus	4,21	4,04	3,98
Maksatus	4,01	3,94	4,16
Luvat	4,43	4,14	4,17
Valvonta	4,20	4,11	3,99
Yritysten kehittämispalvelut, analyysi ja konsultointi	4,39	4,34	4,18
Yritysten kehittämispalvelut, koulutus	4,11	4,08	3,93
Kaikki palvelut	4,11	4,03	4,10

Rahoituspalveluiden osalta kokonaistyytyväisyyden keskiarvo on noussut 4,21. Asiakkaiden tyytyväisyys palvelun ystävällisyyteen ja asiantuntemukseen on pysynyt korkealla tasolla. Sen sijaan tyytyväisyys asian käsittelyn nopeuteen on laskenut edelleen.

Maksatuspalveluiden kokonaistyytyväisyys nousi myös jonkin verran keskiarvoon 4,01. Maksatuspalveluissa tyytyväisyys asian käsittelyn nopeuteen on laskenut, mihin vaikuttaa erityisesti päätösmäärältään suurimpien palvelujen saamat alaisemmat arvosanat. Tyytyväisyys maksatuspalvelun asiantuntemukseen, ystävällisyyteen ja päätöksen perusteluihin koettiin hyväksi. Maksatuspalveluihin sisältyvät KEHA-keskuksen hoimat maksatustehtävät ja ELY-keskuksissa tehtävät maksatustehtävät. KEHA maksatuksesta kysely on laajentunut merkittävästi ja mukana on päätösmääriltään suuria maksatusmuotoja.

Lupapalveluiden kokonaistyytyväisyys parani merkittävästi tulokseen 4,43 ja oli korkein kaikista palvelukokonaisuuksista. Lupapalveluiden asiakkaat olivat pääosin hyvin tyytyväisiä myös asian käsittelyn nopeuteen muiden osatekijöiden lisäksi.

Valvontapalvelujen osalta kokonaistyytyväisyys sai tuloksen 4,20. Valvontapalvelujen asiakkaat olivat hyvin tyytyväisiä koettuun ystävällisyyteen ja palvelun asiantuntemukseen.

Yritysten kehittämispalvelut (analyysi ja konsultointi, koulutus) olivat kolmatta kertaa osana ELY-keskusten palvelutyytyväisyyskyselyä. Vuoden 2017 Analyysi- ja konsultointipalvelun kokonaistyytyväisyys pysyi korkealla tasolla 4,39. Kokonaistyytyväisyys koulutuspalveluihin oli 4,11.

Lisäksi taulukossa on esitetty ELY-keskusten asiakkailta saamat kokonaistyytyväisyysarviot v. 2017 (kaikki palvelut, ELY-keskuksittain + valtakunnalliset) sekä kyselyn vastausmäärät v. 2017 (vertailuarvona kokonaistyytyväisyys v. 2016). Yksityiskohtaisempi palvelutyytyväisyystulosten yhteenvetoraportti valmistuu kevään 2018 aikana.

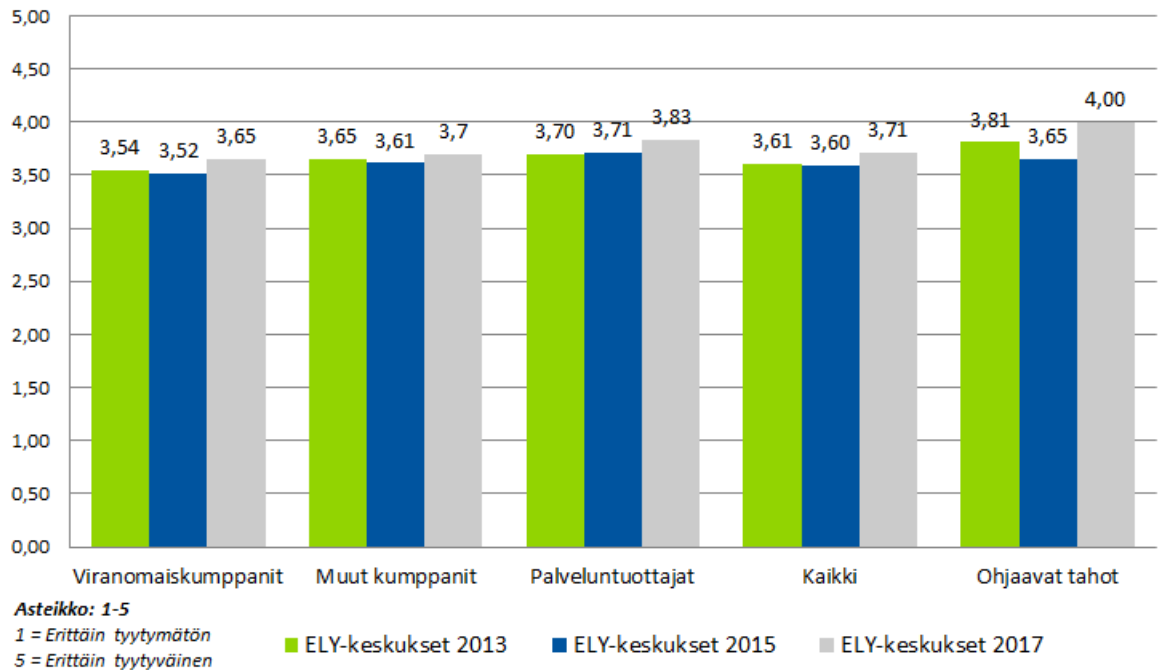
ELY-keskus	Vastausmäärä (N) 2017	Palvelu kokonaisuudessaan 2017	Palvelu kokonaisuudessaan 2016
Etelä-Pohjanmaa	141	4,18	4,08
Etelä-Savo	145	4,30	4,25
Häme	299	4,28	4,06
Kaakkois-Suomi	162	4,29	4,18
Kainuu	26	4,32	4,23
Keski-Suomi	191	4,23	3,90
Lappi	71	4,42	3,75
Pirkanmaa	138	4,19	4,29
Pohjanmaa	210	4,21	3,94
Pohjois-Karjala	143	4,24	4,01
Pohjois-Pohjanmaa	436	4,26	4,23
Pohjois-Savo	60	4,28	4,32
Satakunta	139	4,36	3,92
Uusimaa	204	3,99	3,93
Varsinais-Suomi	312	4,22	4,06
KEHA-keskus	2470	3,90	3,89
Koulutus- ja analyysi ja konsultointi	330	4,31	4,29
Liikenteen ja tienpidon luvat	283	4,42	4,13

1.5.2.1.2 ELY-keskuksen sidosryhmien tyytyväisyys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten joka toinen vuosi toteutettava yhteinen sidosryhmätutkimus toteutettiin vuonna 2017. Kyselyyn vastasi kaikkiaan 1.900 henkilöä ja vastausprosentiksi muodostui 31 %. Tutkimuksessa oli uutena osiona erillinen maakuntauudistusta käsittelevä tulevaisuuteen suuntautuva osio. Sidosryhmien antamat keskimääräiset kokonaistyytyväisyysarvosanat ovat parantuneet selvästi vuoden 2015 tutkimukseen nähden.

Sidosryhmien tyytyväisyys ELY-keskusten toimintaan ja sen eri osa-alueisiin on pääpiirteissään parantunut kaikkien vastaajaryhmien osalta. Sidosryhmien ELY-keskuksesta muodostamat mielikuvat ovat myös aiempaa hivenen positiivisempia. Vastausprosenttia voidaan edelleen pitää varsin hyvänä. Yhdeksän vastaajaa kymmenestä pitää yhteistyötä arvioimansa ELY-keskuksen kanssa erittäin tärkeänä tai tärkeänä. Yksityiskohtaiset tulokset on koottu yhteenvetoraporttiin ELY-keskusten sidosryhmätutkimus 2017 (sähköinen julkaisusarja Raportteja 36/2017).

Kuva: Kokonaistyytyväisyys ELY-keskusten toimintaan. Vertailuvuodet 2013 – 2017.

Ohjaavien tahojen tyytyväisyys ELY-keskusten toiminnan eri osa-alueisiin on pääosin selvästi parantunut ja ELY-keskuksen rooli maakuntauudistuksen valmistelussa nähtiin muita sidosryhmiä positiivisempänä. Ohjaavien tahojen osalta vastaajamäärä oli varsin alhainen.

Maakuntauudistus ja siihen liittyvä epävarmuus näkyy sidosryhmien vastauksissa, mutta uudistuksen nähtiin onnistuessaan luovan positiivisia kehitysmahdollisuuksia. Tulevalla maakuntahallinnolla koettiin olevan hyvät edellytykset muodostua voimakkaaksi aluekehitystoimijaksi. Se edellyttää kuitenkin nykyistä parempia valmiuksia johtajuuden ottamiseen sekä osaamisen vahvistamista ja resurssien riittävyyden varmistamista. Sidosryhmät odottavat ELY-keskuksilta nykyistä aktiivisempaa ja näkyvämpää roolia maakuntauudistuksen valmistelussa ja ELY-keskusten kokemusta ja asiantuntemusta tulisi hyödyntää.

Uudistuksen myötä palvelujen tuottajien määrän arvioitiin kasvavan merkittävästi ja samalla palveluntuottajakentän monimutkaistuvan. Tämä tekee kokonaisuuden ohjauksesta aiempaa haastavampaa. Keskeistä on maakuntahallinnon kyky ohjata ja johtaa kokonaisuutta haluttuun suuntaan. Tämä edellyttää kokonaisuuden seurantaan panostamista sekä kykyä tunnistaa ja reagoida ajoissa mahdolliseen epäedulliseen kokonaisuuden kehityssuuntaan.

Valtakunnallisen näkökulman varmistaminen koettiin tärkeäksi etenkin asiakkaiden tasa-arvoisen kohtelun ja tasapuolisen palvelun varmistamiseksi. Lisäksi digitaalisuus ja yhdenmukaiset asiointiprosessit edellyttävät valtakunnallista koordinoitua. Näkökulma koettiin korostuvan osa-alueilla, jotka edellyttävät joko valtakunnallista tarkastelua tai joilla yksittäisen maakunnan resurssit olisivat liian pienet.

Sidosryhmät ovat olleet tyytyväisiä ELY-keskusten toimintaan ja yhteistyöhön. Toiveena on rakennetun toimivan yhteistyön ja laadukkaan toiminnan jatkuminen myös uudessa rakenteessa.

1.5.2.2 TE-toimistojen palvelukyky ja suoritteiden laatu

Vuonna 2016 TE-toimistoissa otettiin käyttöön uusi Palvelutyytyväisyys –kysely, joka toteutetaan jatkuvana, automatisoituna kyselynä neljä kertaa vuodessa (URA – Webropol – QlikView järjestelmiä hyödyntäen). Uusi tiedonkeruujärjestelmä saatiin täysimääräisesti tuotantokäyttöön vasta 2017 aikana. Kysely kohdistetaan kaikille TE-toimistoissa asioinneille työnantaja- ja työnhakija-asiakkaille.

Vuoden 2016 tiedot perustuvat kahden viimeisen vuosineljänneksen tietoihin ja vuoden 2015 tiedot ovat Työ- ja elinkeinoministeriön aiemmin toteuttamasta TE-toimistojen asiakaspalautetutkimuksesta. Tämän vuoksi vertailu edellisvuosiin on suuntaa-antava.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnantaja-asiakkaiden arvioima kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2015 -2017. Työnantaja-asiakkaiden kyselyn käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2017 oli 1.662 kpl.

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)

TE-toimisto	Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)		
	2017	2016 (*)	2015
Uusimaa	3,97	3,99	4,09
Varsinais-Suomi	4,04	4,27	4,19
Satakunta	4,06	4,44	4,19
Häme	3,85	3,85	4,04
Pirkanmaa	4,08	3,67	4,02
Kaakkois-Suomi	4,07	4,19	3,95
Etelä-Savo	3,92	4,17	4,21
Pohjois-Savo	3,67	3,80	4,04
Pohjois-Karjala	4,13	4,10	4,08
Keski-Suomi	3,70	3,86	3,68
Etelä-Pohjanmaa	4,24	4,20	3,96
Pohjanmaa	3,86	4,34	4,14
Pohjois-Pohjanmaa	4,02	4,21	4,14
Kainuu	4,24	4,10	3,98
Lappi	4,11	3,97	3,88
Koko maa	3,98	4,03	4,05

* 2016 tieto perustuu käytettävissä olevaan Q3-Q4 vuosineljänneksen tietoon.

Työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2017 koko maan osalta oli 3,98.

Eniten valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella v. 2017 kokonaistyytyväisyydessä oltiin Kainuun, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjois-Karjalan TE-toimistojen alueella. Vastaavasti heikoimmat työnantaja-asiakkaiden kokonaistyytyväisyysarviot olivat Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Hämeen TE-toimistojen alueella.

Seuraavassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys palveluun (asteikko 1-5) vuosilta 2015 – 2017. Työnhakija-asiakkaiden käytettävissä olevan aineiston vastaajamäärä vuonna 2017 oli 18.079 kpl (2016 vuonna 15.391 kpl).

	Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyys (asteikko 1 - 5)		
TE-toimisto	2017	2016 (*)	2015
Uusimaa	3,63	3,79	3,84
Varsinais-Suomi	3,80	4,10	4,15
Satakunta	3,86	4,20	4,26
Häme	3,77	4,14	4,14
Pirkanmaa	3,64	3,76	3,74
Kaakkois-Suomi	3,82	4,15	4,16
Etelä-Savo	3,69	4,01	4,04
Pohjois-Savo	3,65	3,88	3,99
Pohjois-Karjala	3,87	4,25	4,26
Keski-Suomi	3,58	3,86	3,95
Etelä-Pohjanmaa	3,83	4,18	4,12
Pohjanmaa	3,78	4,15	4,11
Pohjois-Pohjanmaa	3,79	4,02	4,15
Kainuu	3,95	4,32	4,33
Lappi	3,76	4,06	4,08
Koko maa	3,72	3,97	4,00

* 2016 tieto perustuu käytettävissä olevaan Q3-Q4 vuosineljänneksen tietoon.

Työnhakija-asiakkaiden kokonaistyytyväisyyden keskiarvo v. 2017 koko maan osalta oli 3,72. Parhaimmat tyytyväisyysarvosanat työnhakija-asiakkaat antoivat Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Satakunnan TE-toimistojen alueella. Heikoimmat arviot olivat Keski-Suomen, Uudenmaan ja Pirkanmaan TE-toimiston alueella.

Tiedonkeruussa ja – raportoinnissa on tapahtunut muutoksia. Vuoden 2016 tiedot perustuvat kahden viimeisen vuosineljänneksen tietoihin ja vuoden 2015 tiedot ovat Työ- ja elinkeinoministeriön aiemmin toteuttamasta TE-toimistojen asiakaspalautetutkimuksesta. Vertailu aiempiin vuosiin on siis lähinnä suuntaa-antava.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Maakuntauudistukseen liittyvä valmistelu sitoi merkittävästi työpanosta kertomusvuoden aikana. Maakuntien talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Hetli Oy perustettiin kesällä 2017. Lisäksi KEHA-keskuksen edustajat olivat vahvasti mukana niin valtakunnallisessa kuin maakuntatasoisessa uudistustyössä. Lupa- ja valvontaviraston valmistelu oli myös keskiössä kertomusvuoden aikana. Keskitetty rekrytointiasiantuntijuustiimi palveli kertomusvuonna ELY-keskusten ja TE-toimistojen lisäksi maakuntien valmistelutoimielinten rekrytointeja. Tätä tarkoitusta varten otettiin käyttöön Kuntarekry-järjestelmä.

Ennen maakuntauudistusta toteutettavia henkilöstösiirtoja tehtiin ja valmisteltiin kertomusvuoden aikana. KEHA-keskuksesta siirtyi VRK:lle 1.1.2018 alkaen KAPA-tehtäviä hoitava henkilöstö (4 htv) ja loppuvuonna 2017 käytiin myös neljää ELY-keskusta koskevat YT-neuvottelut liikenteen lupatehtävien siirrosta Trafiin 1.7.2018 alkaen (24 htv). Lisäksi yt-neuvottelut käytiin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden alueellista tarjoamista ja työelämäkokeilua koskevan kokeilun käynnistymiseksi viidellä alueella 1.8.2017 alkaen (yli 100 htv).

KEHA-keskus järjesti kertomusvuonna virastoille erilaista - myös virastokohtaisesti räätälöityä - tukea muutoksen toteutuksessa uudistumisohjelman kautta. Ohjelma sisältää myös KAIKU-rahoituksella toteutetun Avoimesti eteenpäin- hankkeen. Hankkeen avulla pyritään turvaamaan palveluiden jatkuvuus, laadukkuus sekä henkilöstön työkyky muutoksessa panostamalla avoimen ja välittävän toimintakulttuurin edistämiseen, työhyvinvointia tukevaan muutosviestintään ja osallistavan johtamiskulttuurin edistämiseen, henkilöstön osaamisen varmistamiseen sekä verkostoitumisen edistämiseen. Hanke on saanut lisärahoitusta ja sen toimenpiteitä jatketaan tulevinakin vuosina. Tietoa muutoksen tukemisesta on keskitetysti koottu TAIMI-intraan Onnistu muutoksessa-sivulle.

Kertomusvuonna keskityttiin myös henkilöstöhallinnon toimintatapojen jatkokehittämiseen. Huomiota kiinnitettiin yksikön TAIMI:n työtilan kehittämiseen, asiakirjojen hyväksymiseen USPA-järjestelmässä sekä KIEKU-järjestelmän toimintatapojen vakiinnuttamiseen koko virastokentässä. Toimintatapojen jatkokehittämisen tavoitteena on henkilöstöhallinnon työn helpottaminen ja toiminnan tehostaminen henkilöresurssien voimakkaasti vähentyessä.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelma päivitettiin VM:n määräyksen/ohjeen (VM/1675/00.00.00/2016) mukaiseksi. Erilaisten pitkäaikaissairauksien jatkuva hoito ja seuranta (elleivät niillä ole selkeää yhteyttä työssä selviytymiseen) poistettiin työterveyshuollon sisällöstä ja toimintasuunnitelmassa korostettiin ennaltaehkäisevää toimintaa.

Alla esitetään ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen henkisten voimavarojen hallintaan ja kehittämiseen liittyvät tulostavoitteet sekä Valtiokonttorin toimintakertomusohjeen mukaiset tunnusluvut vuodelta 2017 sekä vertailutiedot kahdelta aikaisemmalta vuodelta (2016, 2015).

Tunnuslukujen analyysit on laadittu keskitetysti hallinto- ja lakipalvelut yksikössä. Niihin on liitetty virastojen omat analyysit henkilöstön ja henkilötyövuosien määrän muutoksista, henkilöstörakenteen muutoksista sekä henkilöstötyytyväisyyskyselyn tuloksien kehityksestä.

1.6.1 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja KEHA-keskuksen henkilöstö

1.6.1.1 ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen henkilöstön määrä ja rakenne sekä henkilöstökulut

Henkilöstön määrä

ELY-keskusten henkilömääriin ja henkilötyövuosien muutoksiin vaikuttivat henkilösiirrot sekä säästöt toimintamenoissa.

Vuoden 2017 alusta siirrettiin Pirkanmaan ELY-keskuksesta TEKESille ELY-keskusten innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä energiatukia koskevat tehtävät (yhteensä 92 henkilöä). Uudistuksessa siirrettiin jokaiseen ELY-keskukseen Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori (yhteensä 15 henkilöä). Muita siirtoja ELY -keskusten välillä tai muihin organisaatioihin ei ollut.

Varsinaiset säästöt ELY-keskusten vuoden 2017 toimintamenomäärärahaossa olivat 6,8 miljoonaa euroa. Määrärahaossa oli lisäksi kilpailukyky sopimuksen mukaisesta työajan pidentämisestä johtuva 1,4 miljoonan euron leikkaus. Kustannusneutraaleja leikkauksia olivat VaEL -maksun alentamisesta 1,4 miljoonan ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksesta sekä sosiaalivakuutusmaksun alentamisesta johtuvat 3,35 miljoonan vähennykset.

Alla olevassa taulukossa esitetään ELY-keskusten ml. KEHA-keskuksen henkilöstön lukumäärät ja henkilötyövuodet.

Henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	3 135	3 045	2 946
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	3 284,77	3080,48	2 956,20
Henkilötyövuosimäärä toimintamenoilta	2 883,30	2725,5	2 579,36
Henkilöstön lukumäärän % -muutos vuoden alusta	-14,37%	-2,87	-3,3 %
Henkilötyövuosien määrän % -muutos vuoden alusta	-12,72 %	-6,22	-4,0 %

Vuoden 2017 talousarviossa asetettu enimmäishenkilötyövuositavoite, 2.944 henkilötyövuotta ylittyi lievästi, eli 12,2 henkilötyövuodella. Henkilötyövuodet toimintamomentilla tavoite, 2.544 henkilötyövuotta ylittyi 35,4 henkilötyövuodella. Tavoite muiden momenttien osalta, 400 henkilötyövuotta, alittui 23,2 henkilötyövuodella.

Henkilötyövuosien kehitykselle oli tulossopimuksissa asetettu ELY-keskuskohtaiset tavoitteet. Tavoitteet ja niiden saavuttamista kuvaavat tunnusluvut on esitetty taulukossa "Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen" luvussa 1.2. Tuloksellisuus (s. 17). KEHA-keskuksella ja TE-asiakaspalvelukeskuksella ei ollut henkilötyövuositavoitetta.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen kokonaishenkilötyövuosimäärä supistui 124,3 henkilötyövuodella eli tasan 4 %:lla edellisestä vuodesta. Muutos on hieman pienempi, kuin vuonna 2016. Henkilötyövuosikertymä toimintamenoilta supistui 146,1 henkilötyövuodella eli 5,4 %:lla. Prosentuaalinen muutos oli yhtä suuri kuin vuonna 2016. Muilla varoilla palkattujen osalta muutos oli +20,2 henkilötyövuotta (+5,7 %) edellisestä vuodesta.

Henkilöstön palkkaaminen palkkatuella, joka ei ollut mahdollista yt-menettelyn aikana oli hyvin vähäistä vuonna 2017 (yhteensä 1,6 henkilötyövuotta).

ELY-keskusten henkilötyövuosien kehitys vastuualueittain 2015 – 2017

Henkilötyövuodet	2015			2016			2017			Muutos 2016 - 2017, htv			Muutos 2016 - 2017, %		
	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä	Toiminta- menoilla	Muilla varoilla	Yhteensä
E-vastuualue	813,1	104,5	917,6	786,0	136,0	922,1	680,5	147,5	827,9	-105,6	11,4	-94,1	-13,4 %	8,4 %	-10,2 %
L-vastuualue	476,3	0,0	476,3	443,6	1,8	445,4	433,3	0,3	433,7	-10,3	-1,4	-11,7	-2,3 %	-81,3 %	-2,6 %
Y-vastuualue	748,4	145,8	894,2	691,9	127,3	819,2	675,0	134,9	809,9	-16,8	7,6	-9,3	-2,4 %	5,9 %	-1,1 %
ELY-keskuksen sisäiset yksiköt	250,6	143,3	393,9	212,8	89,2	301,9	213,7	87,7	301,4	1,0	-1,5	-0,5	0,5 %	-1,7 %	-0,2 %
Yhteiset yksiköt *)	594,9	7,9	602,8	591,2	0,7	591,9	576,8	6,5	583,3	-14,4	5,8	-8,7	-2,4 %	811,3 %	-1,5 %
Yhteensä	2 883,3	401,5	3 284,8	2 725,5	355,0	3 080,5	2 579,4	376,8	2 956,2	-146,1	21,9	-124,3	-5,4 %	6,2 %	-4,0 %

*) TE-Aspa ja KEHA-keskus

Henkilötyövuosien määrä aleni valtakunnallisella tasolla hieman kaikilla ELY-keskusten vastuualueilla. E - vastuualueen vähenemä johtuu valtaosin 92 innovaatioasiantuntijan hallinnollisesta siirrosta Pirkanmaan ELY -keskuksesta TEKESiin. Muilta osin elinkeinovastuualueen henkilötyövuosivähenemä oli 13,6 htv (-1,7 %). Myös yhteisten yksiköiden henkilötyövuodet vähenivät samassa suhteessa, kuin ELY-keskusten vastuualueilla.

ELY-keskusten analyysit; henkilöstön ja henkilötyövuosien määrästä sekä henkilöstön rakenteesta:

Uudenmaan ELY-keskus: Uudenmaan ELY-keskuksen henkilötyövuosien määrässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. Henkilöstömäärä vuoden lopussa on säilynyt ennallaan. ELY-keskuksen rekrytoinnit ovat perustuneet jatkuvasti ylläpidettyyn määrärahaakehykseen perustuvaan henkilöstösuunnitelmaan.

Toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosien määrä on jatkanut laskuaan, mikä johtuu toimintamenoihin kohdistuvista säästöistä. Muulla rahoituksella palkatun henkilöstön henkilötyövuosien määrä sen sijaan on hieman kasvanut, mikä johtuu projektihenkilöstöstä.

Henkilöstön rakennetta kuvaavissa tunnusluvuissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia lukuun ottamatta määräaikaisen henkilöstön osuutta. Pääasialliset määräaikaishuokien perusteet ovat sijaisuus ja projektiluonteinen työ.

Varsinais-Suomen ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön määrä on noussut edellisestä vuodesta 30 henkilöllä, eli 11,3 %. Henkilötyövuosien määrä nousi 19,42 htv:lla eli 7,5 %. Eri rahastojen (mm. Euroopan sosiaalirahasto, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, Euroopan meri- ja kalatalousrahasto)

varoilla sekä erillisrahoituksella on palkattu henkilöstöä erityisesti E-vastuualueelle ja Y-vastuualueelle projektiluontoihin tehtäviin.

ELY-keskus on toimintavuoden aikana tehnyt 10 korvausrekrytointia henkilöstösuunnitelman mukaisesti, minkä lisäksi yksi vakinainen virkamies on rekrytoitu ympäristövalvonnan tehtäviin. Toimintamenoilla on vuoden aikana ollut lisäksi henkilöstöä palkattuna määräaikaissä virkasuhteissa (mm. ICT-kouluttaja, SOTE-toimialapäällikkö, ympäristövalvontatehtävät, valtakunnallinen asiakkuuden kehittämishanke) sekä yksittäisissä, ELY-keskuksen tehtävien hoidon kannalla välttämättä täytettäviksi arvoiduissa sijaisuuksissa. Pirkanmaan ELY-keskuksesta siirtyi 1.1.2017 alkaen Varsinais-Suomeen Team Finland koordinaattori. Aluehallintouudistuksen voimaantulon siirtyminen vuodella eteenpäin on siirtänyt joidenkin eläköitymistä suunnittelevien henkilöiden eläköitymisaikatauluja myöhäisemmäksi. Htv-tavoite on ylittynyt 15,84 htv:lla.

Määräaikaisen henkilöstön määrä nousi vuoteen 2016 verrattuna 21 henkilöllä ja samalla määräaikaisen henkilöstön osuus on noussut 22,37 %:iin. EU-osarahoitettu ja muu erillisrahoitettu projektiluontoinen kehittämistoiminta on Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa laajaa. Vuoden aikana käynnistyi mm. turvapaikka, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston valtakunnallinen projekti, jossa vuoden lopussa oli palkattuna 8 henkilöä. Vakinaisen henkilöstön määrä on noussut yhdeksällä henkilöllä edelliseen vuoteen verrattuna. Eläköitymisten ja muiden virkasuhteiden päättymissyiden johdosta ELY-keskus on toimintavuoden aikana tehnyt 10 korvausrekrytointia henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Yksi vakinainen virkamies on rekrytoitu ympäristövalvonnan tehtäviin. Osa korvausrekrytoinneista on tehty välttämättömän osaamisen siirtämisen mahdollistamiseksi siten, että poisjäänyt ja uusi virkamies ovat jonkin aikaa samaan aikaan palveluksessa. Vuoden aikana Varsinais-Suomen ELY-keskukseen siirtyi toisesta virastosta virkasiirtona 3 virkamiestä ja ELY-keskuksesta pois kaksi virkamiestä. Vuonna 2015 päättäneiden yt-neuvottelujen jälkeen ELY-keskukseen ei ole palkattu tukityöllistettyjä.

Satakunnan ELY-keskus: Henkilötyövuosien määrä on noussut hieman vuodesta 2016. Keskeisimpiä virkoja on ollut pakko täyttää, sillä enää ei ole selvitty sillä, että tehtäviä jaetaan olemassa olevan henkilöstön kesken. Edelleenkin rekrytointien suhteen on noudatettu tiukkaa linjaa. Pääosa henkilötyövuosien kasvusta johtuu kuitenkin määräaikaisen työvoiman käytön lisäyksestä maatalojen valvonnassa.

Määräaikaisten määrä on lisääntynyt. Rekrytoinneissa on noudatettu suositusta, ettei virkoja täytetä vakinaisesti. Määräaikaisten osuus koostuu suurimmalta osin maaseudun määräaikaista tarkastajista sekä projektihenkilöstöstä. Lisäksi esim. viestintätehtäviin on ollut tarpeen rekrytoida henkilö. Maakuntavalmistelun tehtävät ovat työllistäneet henkilöstöä. Erityisesti johto ja esimiehet ovat mukana useissa valmisteluryhmissä. Tukityöllistettyjä ELY-keskuksessa ei ole ollut.

Hämeen ELY-keskus: Henkilöstön ja henkilötyövuosien määrät ovat laskeneet viime vuotiseen verrattuna. Toimintamenoilla olevien henkilötyövuodet ovat laskeneet, mutta jäivät kuitenkin vuoden 2017 tulostavoitteesta. Ylitykseen vaikuttivat mm. lyhyet määräaikaaisuudet, joita ei tiedetty ottaa huomioon suunnitteluvaiheessa.

Vakituisen henkilöstön osuus on laskenut alle 90 prosentin ja vastaavasti määräaikaisten osuus on ollut kasvusuuntainen. Lisäksi ELY on palkannut yhden työllistetyn vuoden 2017 puolella. Naisten osuus henkilöstöstä on jatkanut kasvuaan, johon ovat vaikuttaneet mm. rekrytoinnit ja vastaavasti pois lähteneet henkilöt.

Pirkanmaan ELY-keskus: Henkilöstön määrä väheni 97 henkilöllä ja henkilötyövuodet vähenivät 105:llä. Innovaatio- ja keksintötoimintaa sekä liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät keskitettiin vuoden 2015 alusta Pirkanmaan ELY-keskuksen hallinnoitavaksi osana ELY-keskuksen aiempia sopeuttamistoimia ja osana Team Finlandin kotimaan palvelumallia. Vuoden 2017 alusta siirrettiin TEKESille ELY-keskusten tehtävistä innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälisty-

mistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät sekä pieniä energiatukia koskevat tehtävät. Tämä vähensi Pirkanmaan ELY-keskuksen henkilömäärää 107 henkilöllä. Näitä tehtäviä tekeviä oli jokaisessa ELY-keskuksessa. Uudistuksessa valittiin jokaiseen ELY-keskukseen jäävä Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori. Tekesiin siirtyi 92 henkilöä ja muihin ELY-keskuksiin 15 henkilöä Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattoreiksi.

Miesten osuus henkilöstöstä väheni, koska TEKESin palvelukseen siirtyneistä enemmistö oli miehiä. Määräaikaisten palvelussuhteiden määrä on noussut. Tämä johtuu mm. pitkäaikaisiin poissaoloihin palkatuista sijaisista, ympäristövuosialueelle palkatuista valvontatehtäviä tekevistä henkilöistä sekä määräaikaisten lupa-asiantuntijoiden palkkaamisesta liikennevuosialueen tehtäviin. Vuonna 2015 käytyjen yt-neuvottelujen jälkeen ELY-keskukseen ei edelleenkään voitu palkata tukityöllistettäviä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus: Vuoden 2017 aikana henkilöstömäärä pysyi samana verrattuna vuoteen 2016. Henkilötyövuosimäärä kuitenkin laski 2 % vuonna 2017.

Vakinaisten työntekijöiden osuus henkilöstöstä väheni 2% edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavasti määräaikaisten osuus kasvoi kahdella prosentilla. Määräaikaisten osuuden kasvu johtuu pääosin virkavapauksiin liittyvistä sijaisuusjärjestelyistä.

Etelä-Savon ELY-keskus: Henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia. Etelä-Savon ELY-keskus teki vuonna 2017 kaksi uutta vakituista rekrytointia. Muilta osin lisäys aiheutui määräaikaista palvelussuhteista, jotka jatkuivat vuodenvaihteeseen tai sen yli.

Toimintamenoilla palkattujen henkilötyövuodet ylittivät selvästi vuodelle 2017 asetetun tulostavoitteen. Suureen poikkeamaan tulostavoitteesta vaikuttaa vuoden 2016 lopussa tehty ratkaisu, jonka seurauksena henkilöitä siirrettiin tekniseltä tuelta toimintamenoille, jos suurin osa henkilön työpanoksesta oli toimintamenoitehtäviä. Tavoitteena oli selkeyttää rahoituksen seuranta ja vähentää manuaalitoimen määrää kustannusten seurannassa. Ratkaisu tehtiin vuoden 2017 tulostavoitteen asettamisen jälkeen, joten sitä ei enää pystytty huomioimaan tavoiteasettelussa.

Etelä-Savon ELY-keskuksessa on edelleen henkilöitä, joiden palkka maksetaan useammalta momentilta. Kieku-järjestelmässä henkilöllä voi olla ainoastaan yksi palkan rahoituslähde ja toimintamenoja on käytetty näissä tapauksissa rahoituslähteenä. Henkilötyövuositieto ei muutu, vaikka rahan käyttö oikaistaan tekniselle tuelle tai projektille.

Suurin osa palvelussuhteista on vakituisia eikä tasossa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Koska otantapäivä on 31.12., voimassa olevien määräaikaisten palvelussuhteiden määrä heijastuu suoraan lukuihin. Osa-aikatyö on jonkin verran lisännyt suosiotaan. Osa-aikaeläke eläkevaihtoehtona poistui vuoden 2017 alusta.

Pohjois-Savon ELY-keskus: ELY -keskuksen henkilömäärän pudotus vuosina 2015-2017 on koostunut normaali eläkepoistumasta, tehtäväsiirroista sekä vuoden 2015 yt-neuvotteluiden henkilövähennyksistä. Vuonna 2017 henkilötyövuosimäärän vähenemä tasoittui hieman.

Vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön suhteessa tapahtui muutosta siten, että määräaikaisessa palvelussuhteessa olevan henkilön osuus lisääntyi ja vakinaisten väheni. Muutos johtunee osaltaan maakunta uudistukseen liittyvistä syistä.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus: Vuonna 2017 rekrytointeja tehtiin aikaisempaa vuotta enemmän. Osa eläköitymisen kautta avautuvista tehtävistä jätetään edelleen täyttämättä, mutta vuoden aikana tehtiin neljä uutta vakituista nimitystä. Yllättävien henkilövaihdosten vuoksi tehtäviä ei pystytty täyttämään heti niiden vapauduttua, joten henkilötyövuosien määrä jäi hiukan tulostavoitteessa arvioitua alhaisemmaksi.

Määräaikaisen henkilöstön määrä on kasvanut projektiluonteisten tehtävien lisääntymisen myötä. Lisäykset ovat tapahtuneet lähinnä ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävissä. Vakituiset rekrytoinnit eivät ole korvanneet täysin eläköityviä, joten vakituisen henkilöstön määrä on laskenut.

Henkilöstön sukupuolijakaumassa tai työaikamuodoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen.

Keski-Suomen ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön määrä laski 3 henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä väheni vastaavasti reilut 3 henkilötyövuotta. Vain osalle eläkkeelle lähteneistä tehtiin korvausrekrytointi.

Henkilöstön rakenne on säilynyt hyvin samanlaisena. Vuonna 2015 käytyjen yt-neuvottelujen jälkeen ELY-keskukseen ei voitu edelleenkään palkata tukityöllistettäviä.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskuksessa on noudatettu yt-neuvottelujen yhteydessä tehtyä rekrytointisuunnitelmaa.

Vakinaisten määrä on laskenut ja määräaikaisten noussut, ELY-keskus on noudattanut maakuntaudistuksen linjausta, että rekrytoinnit tehdään pääsääntöisesti määräaikaisina.

Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilötyövuositavoite ylittyi 3,1 henkilötyövuodella. Muutos koski toimintamenoilta palkattua henkilöstöä. 1.1.2017 siirtyi kaksi Team Finland koordinaattoritehtävää (yksi per maakunta) Pirkanmaan ELY -keskuksesta. Lisäksi palkattiin määräaikainen erikoissuunnittelija maakuntaudistuksen valmistelu- ja koordinoititehtäviin. Muilta osin ELY-keskuksen henkilöstöresurssitilanteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Henkilöstön rakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Määräaikaisen henkilöstön osuus on edellisen vuoden tasolla. Osuus on n. 2 % korkeampi kuin ELY-keskuksissa keskimäärin. Miesten osuus henkilökunnasta nousi hieman henkilöstön vaihtuvuuden johdosta. ELY-keskuksessa ei ollut vuoden lopussa yhtään osa-aikaista henkilökuntaa. Palkkatuella työllistettyä henkilöstöä ei edelleenkään ollut, vaikka se olisi ollut mahdollista ELY-keskusten yt-menettelyn loputtua.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstömäärä väheni noin kolme prosenttia ja henkilötyövuosien määrä viisi prosenttia edellisestä vuodesta luontaisen poistuman ja määräaikaisten palvelussuhteiden vähentymisen seurauksena. Vähennys koski sekä toimintameno- että erillismääräraha-tehtävissä olevia.

Vuoden 2017 lopun henkilöstön määrä väheni yhdellätoista henkilöllä vuoden 2016 lopun tilanteesta. Vakinaisessa palvelussuhteessa olevien määrä tippui kuudella henkilöllä ja sen osuus kohosi 90 prosenttiin. Naisten osuus henkilöstöstä on noin 60 prosenttia. Osa-aikaisessa palvelussuhteessa olevien määrä väheni hiukan. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ei ole voinut palkata palkkatuella työllistettyjä johtuen vuonna 2015 käydyistä YT-neuvotteluista ja niiden lopputuloksena tehdyistä irtisanomisista. Määräaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus väheni edelleen ja heitä oli noin kymmenen prosenttia henkilöstöstä.

Kainuun ELY-keskus: ELY-keskuksen vuoden 2017 lopun henkilöstön määrä sekä henkilötyövuodet laskivat noin neljä prosenttia verrattuna vuoteen 2016. Toimintamenorahoituksella olevat henkilötyövuodet olivat tavoitteen mukaisia eli noin 53 henkilötyövuotta.

Kainuun ELY-keskuksen vakinaisen henkilöstön määrä nousi kahdella henkilöllä ja vakinaisen henkilöstön osuus nousi 89 prosenttiin. Määräaikaisen henkilöstön osuus väheni viidellä henkilöllä. Määräaikaisuuksien perusteet ovat säädösten mukaisia. Kainuun ELY-keskuksessa ei ollut edelleenkään palkkatuella olevia henkilöitä. Osa-aikatyötä tekee kaksi henkilöä.

Lapin ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstömäärä laski kymmenellä henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä seitsemällä henkilötyövuodella vuonna 2017. Toimintamenoilta palkattu henkilöstömäärä oli noin kolme henkilötyövuotta alle tavoitteen.

Lapin ELY-keskuksen palveluksessa oli v. 2017 lopussa yhteensä 177 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön määrä kääntyi nousuun v. 2017. Sukupuolijakauma oli tasainen. Osa-aikatyötä tekee vajaa 4 % henkilöstöstä. Palkkatuella palkattua henkilöstöä ei ollut v. 2017.

KEHA-keskus: Vuoden aikana päättyi yhteensä 50 palvelussuhdetta. Eläkkeelle jäi yhteensä 23 henkilöä ja 27 palvelussuhdetta päättyi muusta syystä. Henkilömäärä vaihteli vuoden aikana ja oli vuoden lopussa 499 henkilöä. Kokonaishenkilötyövuosikertymä oli 496,4. Henkilötyövuodet toimintamenoilta vähenivät 17,4:llä (3,4%), mutta välttämättömimmät korvausrekrytoinnit kyettiin tekemään. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi lisäresursseja maksatustehtävien hoitamiseen. Perusteena oli palkkatukimaksatusten huomattava lisääntyminen. Maakuntauudistuksen valmistelutehtäviin saatiin lisäksi valtiovarainministeriön myöntämää erillisrahoitusta.

Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä oli yli kaksi kertaa suurempi kuin vuoden 2016 lopussa ja määräaikaisen henkilöstön osuus vuoden lopussa oli noin 10% koko henkilöstöstä. SOTE- ja maakuntauudistuksen muutoksen johtamisen ja henkilöstöpolitiikan periaatteiden mukaan maakuntauudistuksen johdosta ei tavoitella henkilöstövähennyksiä. Hallintotehtäviä tekevää henkilöstöä tulee uusiin organisaatioihin kuitenkin useammalta taholta, jolloin näihin tehtäviin liittyy sopeuttamispaineita. Sopeuttamiset tehdään pääosin eläköitymisten kautta hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. Jotta kyetään paremmin turvaamaan KEHA-keskuksen nykyisen vakituisen henkilöstön palvelussuhteet tulevaisuudessa, on katsottu tarkoituksenmukaiseksi täyttää nyt vapautuvat palvelussuhteet määräaikaisesti. Tämä on yksi syy KEHA-keskuksen määräaikaisen henkilöstön määrän kasvuun.

Henkilöstön rakenne

Muutokset henkilöstön rakenteessa edelliseen vuoteen verrattuna ovat pieniä, koskien niin sukupuolijakaumaa kuin koko- ja osa-aikaisten osuutta henkilöstöstä. Määräaikaisen henkilöstön osuus sen sijaan nousi lähes neljällä prosenttiyksiköllä. Merkittävin syy muutokseen on, että henkilöstöä on otettu useammin määräaikaisiin palvelussuhteisiin tulossa olevan maakuntauudistuksen vuoksi. Palkkatuella työllistettyjä oli vain muutama.

Vakituisen henkilöstön osuus koko valtionhallinnossa on n. 86,3 % ja kokoaikaisessa palvelussuhteessa olevien osuus on 94,9 %. Valtiolla naisten osuus henkilökunnasta oli keskimäärin 49,0 % ja miesten osuus 51,0 %.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön määrä ja rakenne (ELY-keskukset ja KEHA -keskus)			
Vakinaisten lukumäärä	2 825	2746	2543
Naisten lukumäärä	1 825	1800	1759
Miesten lukumäärä	1 310	1245	1187
Kokoaikaisten lukumäärä	2 990	2891	2815
Osa-aikaisten lukumäärä	145	154	131
Vakinaisten % -osuus henkilöstöstä	90,11 %	90,18 %	86,3 %
Määräaikaisten % -osuus henkilöstöstä	9,89 %	9,82 %	13,7 %
Palkkatuella palkattujen % -osuus henkilöstöstä	0,00 %	0,00 %	0,03 %
Naisten % -osuus henkilöstöstä	58,21 %	59,11 %	59,7 %
Miesten % -osuus henkilöstöstä	41,79 %	40,89 %	40,3 %
Kokoaikaisten % -osuus henkilöstöstä	95,37 %	94,94 %	95,5 %
Osa-aikaisten % -osuus henkilöstöstä	4,63 %	5,06 %	4,5 %

ELY-keskusten henkilöstön keski-ikä ja ikäjakauma

Sekä naisten että miesten keski-ikä ja niiden myötä koko henkilöstön keski-ikä aleni 0,3 vuotta.

Korkein keski-ikä oli Lapin ELY-keskuksessa, 53,1 vuotta, ja KEHA-keskuksessa 52,8 vuotta. Keski-ikä oli alin Pohjanmaan ELY-keskuksessa, 47,4 vuotta, ja Uudenmaan ELY-keskuksessa, 47,7 vuotta. Keski-ikä oli yli 50 vuotta kahdeksassa ELY-keskuksessa. Keski-ikä on 4,4 vuotta korkeampi, kuin koko valtionhallinnossa keskimäärin (46,3 vuotta).

Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta (ELY-keskukset ja KEHA -keskus)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Keski-ikä yhteensä	51,0	51,0	50,7
Keski-ikä miehet	51,2	51,4	51,3
Keski-ikä naiset	49,7	50,7	50,4

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan(kuukausi/vuosi) erotuksena.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kuinka paljon oli henkilöitä eri ikäluokissa. Suurin muutos, -106 henkilöä, tapahtui ikäluokassa 45 - 54 vuotta. Myös 55 - 64 vuotiaiden määrä väheni melko paljon, 35 henkilöllä. Ikäluokassa 25 - 34 vuotta oli vuorostaan 32 henkilöä enemmän, kuin vuotta aikaisemmin. Yli 65-vuotiaiden määrä nousi kuudella henkilöllä ollen 38 henkilöä 31.12.2017. Alle 25-vuotiaiden määrä aleni yhdellä henkilöllä. Muutokset ikärakenteessa selittävät keski-ikä muutoksen.

Vähintään 45 -vuotiaiden prosenttiosuus henkilöstöstä vuoden lopussa oli 72,1, kun se koko valtionhallinnossa oli 55,8.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Ikäjakautuma, henkilöiden lkm (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)			
- 24 v	7	11	10
25 – 34 v	218	193	225
35 - 44 v	569	581	586
45 - 54 v	1089	1014	908
55 - 64 v	1217	1214	1179
65 v -	35	32	38

ELY-keskusten henkilöstön koulutustasoindeksi

Alla oleva taulukossa on ELY-keskusten koulutustasoindeksit. Indekseissä ei ole tapahtunut muutosta, vaan ne ovat edellisen vuoden tasolla. Indeksi vaihteli ELY-keskuksissa 6,2 (Kainuun ELY-keskus) ja 5,6 välillä (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus) KEHA-keskuksen koulutustaso (5,2) on tehtävärakenteesta johtuen alhaisempi kuin ELY-keskuksissa. Koko valtionhallinnon indeksi oli 5,3. Miesten keskimääräinen koulutustasoindeksi on 0,3 yksikköä korkeampi, kuin naisten.

Mittari (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,80	5,80	5,80
Koulutustasoindeksi, naiset	5,60	5,70	5,70
Koulutustasoindeksi, miehet	6,00	6,00	6,00

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen työajan käyttö ja työvoimakustannukset

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli ELY-keskuksissa ja KEHA-keskuksessa 80,7 %, eli 2,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2016. Tehdyn vuosityöajan % -osuus on lähes sama kuin valtiolla keskimäärin (80,9 %).

Kokonaistyövoimakustannukset vähenivät 10,9 miljoonalla eurolla (6,1 %). Välillisten työvoimakustannusten huomattavaan alenemiseen vaikutti tehdyin työnajan osuuden kasvun lisäksi työnantajan sivukulujen aleneminen 1,6 %:lla.

ELY-keskusten tehty työaika vaihteli Hämeen ELY-keskuksen 78,6 % ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 82,5 % välillä. Tehdyn työajan osuus KEHA-keskuksessa oli 79,9 %.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Työajan käyttö ja työvoimakustannukset (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)			
Kokonaistyoimajakustannukset, euroa	189.587.512	177.304.675	166.416.358
Tehdyn työajan palkat, euroa	113.506.550	111.604.167	107.101.830
Tehdyn työajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta	75,76 %	78,60 %	80,7 %
Välilliset työvoimakustannukset, euroa	76.080.962	65.700.508	59.314.528

1.6.1.2 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) ja Keha-keskuksen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskysely (VM Baro) toteutettiin aiempien vuosien tapaan virastoittain.

Vastausprosentti ELY-keskuksissa oli 74,3, mikä oli kaksi prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2016. KEHA-keskuksessa vastausprosentti oli 80,2. Barometriin vastasi 1.908 henkilöä ELY-keskuksissa ja 404 henkilöä KEHA-keskuksessa.

ELY-keskusten henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn indeksit

Valtion talousarvioehdotuksessa vuodelle 2017 asetettu tulostavoite, kokonaistyytyväisyys >3,4), saavutettiin sekä ELY-keskuksissa keskimäärin että KEHA-keskuksessa. Kokonaistyytyväisyysindeksi vaihteli Uudenmaan ELY-keskuksen 3,75 ja Etelä-Savon ELY-keskuksen 3,41 välillä.

Kokonaistyytyväisyysindeksille sekä kahdelle VM Barometrin erilliskysymykselle oli tulossopimuksissa asetettu ELY-keskuskohtaiset tavoitteet. Tavoitteet ja niiden saavuttamista kuvaavat tunnusluvut on esitetty taulukossa "Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen" luvussa 1.2. Tuloksellisuus (s. 17).

Kaikki osaindeksit nousivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna sekä ELY-keskuksissa että KEHA-keskuksessa. Työtyytyväisyys oli kaikkien indeksien osalta v. 2017 hieman korkeammalla tasolla kuin valtiolla keskimäärin.

Mittari (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2015 ELYt ja KEHA	TOT 2016 ELY/KEHA	TOT 2017 ELY/KEHA
VMBaron indeksit			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,34	3,52/3,41	3,57/3,43
Johtajuusindeksi (JO)	3,43	3,45/3,28	3,49/3,31
Osaamisen johtamisindeksi (OS)/2016 ja 2017:Innovointikyvykkyyksindeksi (IN)	3,44	3,67/3,52	3,72/3,53
Työhyvinvointi-indeksi (TY)/2016 ja 2017: Työyhteisöindeksi (TY)	3,67	3,81/3,73	3,85/3,73

ELY-keskusten analyysit:

Uudenmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat edelleen parantuneet ja Uudenmaan ELY-keskuksen tulokset olivat korkeimmat kaikista ELY-keskuksista. Tulostavoitteet ylitettiin kaikkien osa-alueiden ja indeksien osalta.

Hyvät tulokset perustuvat pitkäjänteiseen työhön, jatkuvaan toiminnan kehittämiseen sekä avoimeen luottamusta lisäävään ilmapiiriin. Vuonna 2017 toteutetun kyselyn vastausprosentti säilyi edelleen korkeana, minkä vuoksi tuloksia voidaan pitää myös kaatavina ja sitä kautta luotettavina sekä tilanteesta hyvän yleiskuvan antavina.

Varsinais-Suomen ELY-keskus: Kokonaistyytyväisyysindeksi on jatkanut nousuaan vuosittain ja etenkin vuonna 2016 nousu oli merkittävää; myös asetettu tulostavoite ylitettiin vuonna 2017. Muissa VM Baron mukaisissa tulostavoitteissa asetettua tavoitetta ei aivan saavutettu johdon toiminnassa esimerkkinä, vaikkakin johtajuusindeksi kehittyi positiiviseen suuntaan. VM-Baron tuloksien analysointiin, kehittämisprojektien seurantaan ja niistä tiedottamiseen henkilöstölle on panostettu ja toimenpiteet näkyvät kokonaistuloksissa; myös vastausprosentti on saatu pysymään hyvällä tasolla.

VM Baron osaindeksit ovat erittäin hyvällä tasolla ja kehitystä on edelleen tapahtunut kauttaaltaan vuonna 2017.

Vuoden 2017 kehittämiskohteet kohdistuvat toisena vuotena peräkkäin työskentelytiloihin ja tuloksellisen työskentelyn tukemiseen sekä kehityskeskustelun sisältöön työn tekemisen ja osaamisen kehittämisen tukena. Tavoitteena on yltää seuraavassa VM-Baron kyselyn vastauksissa vähintään valtakunnan tasolle molempien kehittämisprojektien avulla.

Satakunnan ELY-keskus: Kokonaistyytyväisyys on laskenut jääden hieman alle tulostavoitteen. Yksikkökohtaisissa tuloksissa oli v. 2017 jonkin verran eroja, joita on analysoitu ja toimenpiteisiin ryhdytty mm. organisoimalla uudelleen esimiestyötä. Myös johdon toiminta esimerkkinä on laskenut jääden tulostavoitteen alle. Kehittämisen tuki on pysynyt ennallaan saavuttaen tulostavoitteen. Henkilöstön osaamiseen on panostettu jo vuonna 2017 jatkaen panostusta myös seuraaviin vuosiin. Henkilöstö on useaan otteeseen ilmaissut tyytymättömyytensä työpaikkakoulutukseen. Toivotaan enemmän läsnäkoulutuksia Skype tai videotilaisuuksien sijasta. Lisäksi toivotaan, että useampi henkilö voisi osallistua koulutuksiin. Barometrien purkulaisuuksissa on paneuduttu erityisesti alle tavoitetason jääneisiin tuloksiin. Työterveyshuollon lisäpalveluita on käytetty. Epävarma tilanne maakuntauudistuksen ja yleensä tulevaisuuden suhteen voi heijastua tyytymättömyytensä. Johdolta odotetaan enemmän varmaa tietoa, mitä ei kuitenkaan tässä vaiheessa pysty kertomaan.

Hämeen ELY-keskus: ELY-keskuksen henkilöstön kokonaistyytyväisyys on edelleen noussut, ollen koko ELY-ajan paras kokonaisindeksi-arvo. Myös muut tulostavoitteina olevat kohdat olivat nousseet viime vuodesta selvästi, noin 0,2 yksikköä. Kaikilta osin yllettiin asetettuun tulostavoitteeseen.

VM Baron osaindeksit olivat nousseet muilta osin paitsi, työyhteisöindeksin kohdalla, jossa laskua oli vain 0,02 yksikköä. Indeksit osoittavat johtajuuden ja johtamisen olevan Hämeen ELY-keskuksessa varsin hyvällä tasolla. Esimiesten hyvää osaamista pyritään myös jatkossa ylläpitämään ja tukemaan eri tavoin.

Pirkanmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksi nousi hieman edellisvuodesta, mutta tulostavoitteeksi asetettua arvoa ei aivan saavutettu. Vastausprosentti laski merkittävästi. Edelliseen vuoteen verrattuna oli nousua yhdenvertaisuuden kokemisessa työyhteisössä, johdon onnistumisessa töiden organisoinnissa sekä kehityskeskustelujen merkityksestä. Arvioinnit olivat laskeneet ylimmän johdon esimerkkinä toimimisessa, motivoitumisessa ja innostumisessa työssä sekä työskentelytiloissa. Työskentelytilakysymykseen saattoi vaikuttaa syksyllä alkanut muutto uudenmuotoisiin monitoimitiloihin, mikä merkitsi monen kohdalla luopumista omasta työhuoneesta. Kehittämiskohteiksi valittiin osaamisen kehittämisen tukeminen, etätyön

mahdollisuudet ja ohjeistus, epäasialliseen kohteluun puuttuminen sekä monitoimitilan pelisääntöjen kehittäminen.

Arvio työhyvinvoinnista oli 7,88, joka oli hieman noussut edellisestä vuodesta (7,82).

Osaaindeksistä johtajuusindeksi nousi, osaamisen johtamisindeksi pysyi ennallaan ja työolojen johtamisindeksi laski hieman. Tähän vaikutti epävarmuus uudenlaisten toimitilojen toimivuudesta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus: VM Baron vastausprosentti oli 79 % vuonna 2017 ja se kasvoi 7 % edellisen vuoden tilanteesta. Kokonaistyytyväisyys oli 3,55 ylittäen hieman sekä asetetun tulostavoitteen että edellisen vuoden tuloksen. Myös asetettu tulostavoite (3,5) saavutettiin. ELY-keskusten kokonaistyytyväisyysindeksin keskiarvo on 3,57.

Tulostavoitteen ”Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä” toteuma nousi hyvin edellisestä vuodesta, mutta ei kuitenkaan vielä saavuttanut asetettua tulostavoitetta.

Tulostavoite ”Kehittymisen tuki/Osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki” on ylitetty. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen on panostettu erityisesti vuonna 2017 huomioon ottaen tulevat muutokset.

Johtajuusindeksi, innovointikyvykkyyssindeksi ja työyhteisöindeksi ovat kaikki nousseet vuonna 2017 verrattuna vuoden 2016 tasoon. Eniten on noussut työyhteisöindeksi, joka on ylittänyt ELY-keskusten keskiarvon (3,85). Innovointikyvykkyyssindeksi ja johtajuusindeksi ovat Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa ELY-keskusten keskiarvon tasoa.

Etelä-Savon ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus nousi selvästi edellisestä vuodesta. Tulokset ovat olleet hyvällä tasolla ja kokonaisindeksin sekä kehittymisen tuen osalta on päästy asetettuun tavoitteeseen. Kyselyn tulosten perusteella valitut kehittämiskohteet on valittu erityisesti johtajuuteen (kehityskeskustelut) ja muutoksen hallintaan liittyen.

Pohjois-Savon ELY-keskus: Työtyytyväisyys vuonna 2017 jatkoi positiivista kehitystä, myös vastausprosentti kasvoi. Pohjois-Savon ELY saavutti tavoitteensa kokonaistyytyväisyysindeksin tasosta 3,62. Kaikki VM Baron osaaindeksit kehittyivät myönteisesti.

Pohjois-Karjalan ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus parani selvästi edellisestä vuodesta. Kokonaistyytyväisyyden osalta päästiin lähes asetettuun tavoitteeseen ja myös kehittymisen tuessa tavoite saavutettiin. Johtamisen osaaindeksi jäi selvästi tavoitteesta. Tulosten pohjalta on sovittu kehittämiskohteet ja vuonna 2017 aloitettua esimiesvalmennusta jatketaan.

Keski-Suomen ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksi nousi edellisvuodesta ja tulostavoitteeksi asetettu arvo ylitettiin. Vastausprosentti laski. Edelliseen vuoteen verrattuna oli nousua työn ja toimintaympäristön sekä vuorovaikutuksen ja viestinnän alueilla. Arvioinnit olivat laskeneet osaamisen, oppimisen ja uudistumisen alueella. Kehittämiskohteiksi valittiin toimintakulttuurin kehittäminen ja työn organisoiminen, osaamisen kehittäminen sekä ELY-keskuksen näkyvyys ja toiminnan tunnetuksi tekeminen.

Arvio työhyvinvoinnista oli 7,80, joka oli lähes sama kuin edellisenä vuonna (7,83).

Kaikki tarkastelussa olleet indeksit nousivat, näistä eniten työyhteisöindeksi. Työyhteisöindeksiä nostivat selvimmin työskentelyvälineet, työskentelytilat sekä uusien työ- ja toimintatapojen hyödyntäminen. Keski-Suomen ELY-keskuksen henkilöstöä työskentelee usean eri ELY-keskuksen alueella, joten työskentelytilat ovat erilaisia eri alueilla. Jossakin on vielä omia työhuoneita ja jossakin on siirrytty työskentelemään täysin avoimissa.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus: VM Baron kokonaistyytyväisyysindeksi on noussut edelleen ja on selkeästi yli tavoitteen. Myös johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä on noussut, vaikka jääkin tavoitteesta. Kehittymisen tuen osalta työpaikkakoulutusmahdollisuudet ja muut kehittämistoimenpiteet on käy-

tännössä (yhteen desimaaliin pyöristettäessä) tavoitteen tasolla. ELY-keskuksessa on voimakkaasti panostettu henkilöstön koulutusmahdollisuuksiin viime vuosina. Vastausprosentti oli valitettavan alhainen, vain 63 prosenttia.

Baron osaindeksit ovat joko nousseet tai pysyneet aiemmalla hyvällä tasolla.

Pohjanmaan ELY-keskus: ELY-keskus saavutti tulostavoitteen kokonaistyytyväisyyden osalta. Tyytyväisyys kehittymisen tukeen nousi merkittävästi ja tavoitetaso ylittyi yhdellä kymmenyksellä. Tyytyväisyys johdon toimimiseen esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä laski lähes vuoden 2015 tasolle ja tavoitetasosta jäätiin 0,4 yksikköä. Syy muutokseen voi olla esim. maakuntauudistuksen aiheuttamassa epävarmassa tilanteessa. Barometritulokset ovat yleisesti hieman paremmat, kuin ELY-keskuksissa keskimäärin. Henkilöstöbarometrin osaindeksit kehittivät kaikki myönteiseen suuntaan. Johtajuusindeksi on n. 0,2 yksikköä korkeampi, kuin ELY-keskuksissa keskimäärin. Työyhteisöindeksi on yhden kymmenyksen korkeampi. Innovointikyvykkyyksindeksi on täsmälleen ELY -keskusten keskitasoa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Työtyytyväisyyskyselyn vastausprosentti oli hyvä eli noin 77 prosenttia. Työtyytyväisyysindeksi kokonaisarvo nousi edellisvuodesta ja se oli selvästi yli tulostavoitteen. Kehittymisen tuki eli työpaikkakoulutusmahdollisuudet ja muut osaamisen kehittämistoimenpiteet indeksi arvo kohosi tilastollisesti erittäin merkitsevästi. Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä jäi tulostavoitteesta.

Summaindekseissä johtajuus- ja työolojen johtamisindeksi ja työolojen johtamisindeksi kohosivat 3,6 – 3,9 mikä oli ilahduttavaa.

Kainuun ELY-keskus: ELY-keskuksen työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvo oli 3,7 ja se laski kaksi kymmenystä edellisestä vuodesta. Indeksien arvo on ELY-keskusten korkeimpia ja se ylitti selvästi sille asetetun tulostavoitteen. Indeksien arvo johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä 3,7 ja jäi hiukan tavoitteesta. Työpaikkakoulutusmahdollisuudet ja muut osaamisen kehittämistoimenpiteet 3,9 ylitti tulostavoitteen. Tähän ovat osaltaan vaikuttaneet henkilöstön koulutukseen tehdyt lisäpanostukset toimintamenorahoituksen mahdollistaessa sen.

Kokonaisindeksi-arvoista osaamisen johtamisindeksin laski hiukan ollen 3,89. Samoin työolojen johtamisindeksi laski hivenen.

Lapin ELY-keskus: Työtyytyväisyysindeksi säilyi edellisvuoden tasolla eli 3,5:ssä ja tämä ylitti tavoitteen. Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä oli tavoitteen mukainen ja kehittymisen tuki ylitti hiukan tavoitteen. Vastausprosentti jäi kuuteenkymmeneen prosenttiin ja jäi ELY-keskusten joukossa keskimääräistä alhaisemmaksi.

Osaindekseistä johtajuus- ja osaamisen johtamisindeksi olivat tavoitteen mukaisia.

KEHA -keskus: Henkilöstön vastausaktiivisuus oli erittäin korkea (80,2 %) joskin se laski aavistuksen verran edellisestä vuodesta (80,6 %).

Kokonaistyytyväisyysindeksi nousi hieman (0,02 yksikköä) ja ylitti tavoitetason, joka oli 3,4. Indeksien trendi on ollut nouseva ja tulos vastaa nyt ELY-keskusten keskitasoa. Kokonaistyytyväisyys vaihtelee KEHA-keskuksen sisällä 3,8:sta (johto ja johdon tuki) 3,21:een (toiminnan kehittämisyksikkö). Barometrin osaindeksit paransivat myös hieman tai olivat samalla tasolla kuin vuonna 2016.

Työtyytyväisyyskyselyn tulokset on käsitelty henkilöstön kanssa ja sovittu yksikkö- ja ryhmäkohtaisista kehittämiskohteista.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen tulo- ja lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

Sekä lähtö- että tulovaihtuvuus väheni edelleen. Muu, kuin eläköitymisestä johtuva lähtövaihtuvuus oli 10,3 %. Lähtövaihtuvuus oli suurin Hämeen ELY -keskuksessa (23,7 %) ja pienin Satakunnan ELY -keskuksessa (6,98 %). Eläkkeelle siirtyneiden % - osuus oli merkittävä selittävä tekijä, ollen Hämeen ELY-keskuksessa korkein (7,41 %) ja pienin Satakunnan ELY-keskuksessa (0 %).

Vanhuuseläkkeelle siirtyi yhteensä 94 henkilöä mikä on 29 henkilöä vähemmän, kuin vuonna 2016. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi viisi henkilöä, eli yksi vähemmän kuin vuonna 2016.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön vaihtuvuus (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)			
Lähtövaihtuvuus, siirtyneiden henkilöiden lukumäärän %-osuus (ELY-keskukset)	35,02 %	16,46 %	13,40 %
Tulovaihtuvuus, %-osuus (ELY-keskukset)	41,32 %	14,35 %	10,57 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) %-osuus (ELY-keskukset)	4,17 %	3,92 %	3,09 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden %-osuus (ELY-keskukset)	0,14 %	0,19 %	0,16 %

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sairauspoissaolot

Alla olevassa taulukossa on esitetty ELY-keskusten sairauspoissaolot vv. 2015–2017. Sairauspoissaolot (6,9 työpäivä/htv) lisääntyivät 0,2 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna. Määrä on 1,3 työpäivää (15,5 %) pienempi, kuin valtiolla keskimäärin (8,4 työpäivä/htv). Sairauspoissaolojen keskimääräinen pituus oli 4,1 työpäivää.

Sairauspoissaolot (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Sairauspoissaolot, pv/htv	7,75	6,90	7,10
Sairauslomatapausten määrä		4 868	5 159
1 - 3 pv tapausten %-osuus		77,49	79,53

Vuoteen 2016 verrattuna 1-3 pv tapausten % -osuus kaikista poissaoloista on noussut kaksi prosenttiyksiköä ollen 79,5 %. Määrällinen nousu oli 331 poissaolotapausta. Yli kolmen päivän pituisten sairauspoissaolojen määrä väheni 40:lla tapauksella. Yli 180 työpäivän pituisia sairauspoissaoloja oli neljä kappaletta, kun niitä ei ollut yhtäkään vuonna 2016. Sairauspoissaolojen rakenteessa tapahtui siis selvä muutos edelliseen vuoteen verrattuna.

Sairauspoissaolot pv/htv laskivat edelliseen vuoteen verrattuna kolmessa ELY-keskuksessa sekä KEHA-keskuksessa. Vähiten sairauspoissaoloja oli Pohjois-Savon ELY-keskuksessa 4,4 työpäivä/htv ja Pohjois-Karjalan

ELY-keskuksessa 5,1 työpö/htv. KEHA-keskuksessa oli 7,6 sairauspoissaolopäivää/htv eli 1,1 päivää vähemmän kun vuonna 2016.

KEHA-keskus on vuodesta 2015 lukien maksanut työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten eritellyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole ollut mahdollista tehdä. Laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen on ELY-keskuksissa, KEHA-keskuksessa ja TE-toimistoissa keskimäärin 647,62 €/htv (2016: 650 €/htv, v. 2015: 587 €/htv).

1.6.1.3 ELY-keskusten (pl. TE-toimistot) henkilöstöinvestoinnit

Henkilöstöinvestoinnit (ELY-keskukset ja KEHA-keskus)	TOT 2015 ELY-keskukset ja KEHA-keskus	TOT 2016 ELY-keskukset ja KEHA-keskus	TOT 2017 ELY-keskukset ja KEHA-keskus
Koulutuspanos, pv/htv (ELY-keskukset + Keha ja TE-tstot)	1,11	0,50	0,70
Koulutuskustannukset euroa/htv (ELY-keskukset + Keha ja TE-tstot)	419,64	75,53	396,20
Virkistystoimintaan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, euroa/htv (ELY-keskukset)	172,89	119,10	66,50

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä on kasvanut hieman vuoden 2016 notkahduksen jälkeen, jolloin väheneminen johtuu suureksi osaksi Kieku-järjestelmän käyttöönotosta kesken toimintavuoden. Koulutuspäivien rekisteröintiä ohjeistettiin tarkemmin loppuvuodesta 2016, mikä osaltaan näkynee koulutuspäivien määrässä.

Koulutuspäivien vähenevään trendiin vaikuttaa myös uudet koulutus- ja valmennusmuodot, jotka usein ovat aikaisempaa lyhytkestoisempia.

Henkilöstön koulutuskustannukset ovat nousseet lähes vuoden 2015 tasolle.

Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä on yhtenäistetty vuodesta 2015 lukien. Virastojen yhteisen ohjeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä voidaan tilata 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla. Vuonna 2016 luovuttiin setelikäytännöstä ja otettiin käyttöön sähköinen ePassi järjestelmä. Virastojen liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään 50 euroa/henkilö vuodessa. Kustannukset olivat vuonna 2017 noin puolet koko valtionhallinnon tasosta (127,4 euroa/htv).

1.6.2 TE-toimistojen henkilöstö

1.6.2.1 TE-toimistojen henkilöstön määrä ja rakenne sekä henkilöstökulut

Alla olevassa taulukossa on esitetty TE-toimistojen henkilöstön ja henkilötyövuosien määrä sekä niissä tapahtuneet muutokset vuosina 2015 – 2017. Muutoksiin vaikuttavat toisaalta toimintamäärärahoihin tehdyt leikkaukset ja toisaalta lisäykset määräaikaisiin tehtäviin.

Varsinaiset säästöt TE-toimistojen vuoden 2017 toimintamenomäärärahaajaossa olivat 1,1 miljoonaa euroa, minkä lisäksi määrärahaan tehtiin budjetoititavan muutoksesta johtuva 4,35 miljoonan euron vähennys. Määrärahaajaossa oli lisäksi kilpailukyky sopimuksen mukaisesta työajan pidentämisestä johtuva 1,2 miljoonan euron leikkaus. Kustannusneutraali leikkaus oli kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksesta ja sosiaalivakuutusmaksun alentamisesta johtuva 3,65 miljoonan vähennys.

Määrärahaajaossa oli lisämäärärahaa seuraaviin tehtäviin: työnhakijoiden määräaikaishaastattelut 10 miljoonaa, kotouttamistehtävät 0,7 miljoonaa EGR -tehtävät 0,4 miljoonaa euroa.

TE-toimistoilla oli myös varsin paljon siirtomäärärahaa edellisiltä vuosilta, jota käytettiin määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

Henkilöstön määrän nettokasvu TE-toimistoissa oli 247 henkilöä (+8,8 %). Henkilömäärä kasvoi kaikissa muissa TE-toimistoissa paitsi Pohjanmaan TE-toimistossa (-5,7 %), Hämeen TE-toimistossa (-2,3 %) sekä Varsinais-Suomen TE-toimistossa (-0,8 %). Henkilömäärä kasvoi eniten Uudenmaan (22,0 %), Keski-Suomen (20,1 %), Pohjois-Pohjanmaan (13,8 %) ja Pohjois-Karjalan TE-toimistoissa (11,6 %).

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön määrä (TE-toimistot)			
Henkilöstön lukumäärä vuoden lopussa	2791	2791	3038
Henkilötyövuosien määrä ao. vuonna	2792,99	2658,87	2 903,20
Henkilötyövuosien määrä toimintamenoilta	2 418,11	2 335,05	2 642,15
Henkilöstön lukumäärän % -muutos edellisen vuoden lopusta	- 7,80 %	0,00 %	8,85 %
Henkilötyövuosien määrän % -muutos edellisestä vuodesta	- 4,72 %	-4,80 %	9,2 %

TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosien määrä kasvoi 244,3 HTV:llä (9,2 %). Toimintamenoilla palkatun henkilöstön henkilötyövuosimäärä kasvoi 307,1 henkilötyövuodella. Palkkatuella työllistettyjen henkilötyövuosimäärä väheni 70,3 henkilötyövuodella, mihin vaikutti muutos TE-toimistojen omaan henkilötyövuosi-kiintiöön.

Vuoden 2017 talousarviossa asetettu enimmäishenkilötyövuositavoite, 2.689 henkilötyövuotta ylittyi 214,2 henkilötyövuodella. Henkilötyövuodet toimintamenomomentilla tavoite, 2.289 henkilötyövuotta ylittyi 353,1 henkilötyövuodella. Tavoite muiden momenttien osalta, 400 henkilötyövuotta, alittui 138,9 henkilötyövuodella.

Virastojen omat analyysit henkilöstön ja henkilötyövuosien määrästä sekä henkilöstön rakenteesta:

Uudenmaan TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä on lisääntynyt merkittävästi vuonna 2017. Henkilöstön määrä on lisääntynyt erityisesti määräaikaisiin palvelussuhteisiin palkatun henkilöstön johdosta. Määräaikaista henkilöstöä on palkattu saadun lisärahoituksen turvin määräaikaishaastattelujen toteuttamista varten. Tämän lisäksi Uudenmaan TE-toimisto on palkannut määräaikaista henkilöstöä ruuhkan purkamiseen. Lisärekrutoinnit ruuhkan purkamiseen on rahoitettu edelliseltä vuodelta siirtyneellä toimintamenomäärärahalla.

Pysyväisluonteisiin tehtäviin on palkattu toistaiseksi voimassaolevaan palvelussuhteeseen henkilöstöä määrärahaehyksen perustuvan henkilöstösuunnitelman mukaisesti.

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä on säilynyt lähes ennallaan. TE-toimisto on rekrytoinut poistuneen vakinaisen henkilöstön tilalle uutta henkilöstöä henkilöstösuunnitelmaan perustuen. Määräaikaisen henkilöstön määrä on sen sijaan merkittävästi kasvanut, mikä johtuu määräaikaishaastatteluihin sekä ruuhkan purkuun palkatusta määräaikaisesta henkilöstöstä.

Varsinais-Suomen TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä laski kahdella (-0,81 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilötyövuosimäärä sen sijaan nousi 2,65 %:lla (6,29 htv:llä). Toimintamenoilla palkatun henkilöstön määrän lisäys (15,33 htv) johtui keskeisesti määräaikaishaastattelujen tekemiseen saadusta 807.000 euron lisärahoituksesta, jolla on palkattu keskimäärin 17 määräaikaista virkailijaa. Ilman tätä lisäystä olisi toimintamenoilla palkatun henkilöstön htv-määrä vähentynyt kuten jo useana vuonna peräkkäin. Joitakin yksittäisiä korvausrekrytointeja tehtiin toimintavuoden aikana, kun henkilöstöä eläköityi. Turvapaikanhakijoiden kotouttamistehtäviin oli palkattuna työ- ja elinkeinoministeriön lisärahoituksella 3 virkailijaa. TE-toimiston palveluksessa työskenteli lisäksi 3 määräaikaista virkailijaa Euroopan Globalisaatiorahaston rahoittamissa hanketehtävissä ja yksi virkailija (työkykykoordinaattori) ESR-osarahoitetussa hankkeessa. Varsinais-Suomen TE-toimiston toimialueella käynnistyi 1.8.2017 alkaen määräaikainen TE-palveluiden alueellinen kokeilu, jota toteuttavat Turun, Raision, Naantalin ja Paimion kaupungit. Kokeiluun siirtyi työskentelemään virkamieslain 20 §:n mukaisella osittaisella tehtävämääräyksellä 31 TE-toimiston virkailijaa, joiden palvelussuhde TE-toimistoon jatkuu. Kokeilu päättyy 31.12.2018.

Määräaikaisen henkilöstön osuus on ollut vuosia TE-toimistossa suuri. Kertomusvuonna määräaikaisten osuutta lisäsi määräaikaishaastattelujen suorittamiseen lisärahoituksella palkatut määräaikaiset virkailijat (17 henkilöä). Vakinaisen henkilöstön osuus henkilöstöstä laski kertomusvuonna 68,98 %:iin. Tukityöllistettyjen osuus henkilöstöstä pieneni jo toista vuotta peräkkäin ollen nyt 13,06 %. Toimintamenorahoituksella voitiin tehdä joitakin välttämättömiä korvausrekrytointeja.

Satakunnan TE-toimisto: Henkilötyövuosien määrä on pysynyt ennallaan. Määräaikaisia on otettu paikkaamaan esim. kuntakokeiluun siirtyviä henkilöitä.

Valtion työllistämistuella on ollut 8 henkilöä kuten edellisinäkin vuosina. Muiden määräaikaisten määrä on lisääntynyt. Vakituista henkilöstöä on siirtynyt mm. kuntakokeiluun ja heidän sijalleen on otettu määräaikaisia henkilöitä. Maakuntavalmisteluun osallistuminen, erityisesti johdon henkilöt, aiheuttaa resurssitarvetta. Pitkään on jaettu poisjäävien tehtävät, mutta enää se ei ole mahdollista. Osa-aikaisten osuus koostuu osa-aikaeläkeläisistä.

Hämeen TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä ja henkilötyövuosien määrä ovat vähentyneet edellisestä vuodesta. Vähentäminen johtui ensisijaisesti tukityöllistettyjen henkilöiden vähenemisestä.

Merkittävin muutos henkilöstön rakenteessa on tukityöllistettyjen määrän väheneminen, joka on laskenut jo alle 7 % koko henkilöstön määrästä. Vastaavasti vakinaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä on jatkanut kasvua, joka on positiivista.

Pirkanmaan TE-toimiston: Henkilöstön määrä lisääntyi 10 henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä 32:lla. TE-toimistoon palkattiin määräaikaisia henkilöitä toteuttamaan työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastatteluja. Kotouttamistehtäviin saatiin erillismäärärahaa, joka käytettiin näitä tehtäviä hoitavien palkkoihin.

Määräaikaisen henkilöstön merkittävä lisääntyminen johtuu TE-toimistoon palkatuista määräaikaisista, joiden tehtävänä on työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastattelujen toteuttaminen. Eri sukupuolten

prosenttiosuus henkilöstöstä on lähes sama. Palkkatuella työllistettyjen määrä on puolittunut edelliseen vuoteen verrattuna. Naisten ja miesten prosentuaalinen osuus henkilöstöstä on säilynyt samanlaisena.

Kaakkois-Suomen TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä vuoden 2017 lopussa oli 197 henkilöä. Määrä kasvoi kymmenellä henkilöllä eli 5,4 %. Henkilötyövuosimäärän muutos oli noin 3,1 % vuonna 2017.

Vuoden 2017 lopussa naisten osuus koko henkilöstöstä on noussut 0,6 % ollen noin 81 % ja miesten osuus laskenut noin 2,5 %. Vakinaisten osuus on vähentynyt noin 2 %, samoin osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä on vähentynyt noin 5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Merkittävä muutos henkilöstörakenteessa on tukityöllistettyjen määrän väheneminen joka on laskenut noin 8 % koko henkilöstö määrästä.

Etelä-Savon TE-toimisto: Henkilöstön määrä on kasvanut usean vuoden laskevan suunnan jälkeen. Vaikka korvausrekrytoinnit eivät ole täysin korvanneet eläkepoistumaa, henkilöstön määrää ovat lisänneet määräaikaishaastatteluihin palkatut määräaikaiset virkailijat.

Vakituisen henkilöstön osuus on pienentynyt. Taustalla on määräaikaisen henkilöstön lisääntyminen paitsi määräaikaishaastattelujen käynnistymisen myötä, myös maakuntauudistukseen valmistautumisen vuoksi, kun avautuneita virkoja ei ole täytetty vakituksena.

Pohjois-Savon TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä kasvoi vuodesta 2016 ollen 132 ja nousi lähes helle vuoden 2015 tasoa. Henkilöstön määrän lisäys selittyy työttömien ns. määräaikaishaastattelulla, joita varten palkattiin kahdeksan henkilöä lisämäärärahan turvin.

Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä kasvoi johtuen pitkälti em. työttömien määräaikaishaastatteluja varten palkatusta henkilöstöstä.

Pohjois-Karjalan TE-toimisto: Henkilöstön määrä on kasvanut usean vuoden laskevan suunnan jälkeen. Vaikka korvausrekrytoinnit eivät ole täysin korvanneet eläkepoistumaa, henkilöstön määrää ovat lisänneet määräaikaishaastatteluihin palkatut määräaikaiset virkailijat.

Korvausrekrytoinnit näkyvät vakituisen henkilöstön osuuden pienenä kasvuna. Samaan aikaan myös määräaikaisen henkilöstön osuus on selkeästi lisääntynyt, kun määräaikaishaastattelut on toteutettu määräaikaisella henkilöstöllä. Rekrytoinnit eivät ole vaikuttaneet TE-toimiston naisvaltaiseen sukupuolijakaumaan. Osa-aikatyön suosio kasvoi selvästi vuonna 2016, kun osa-aikaeläke poistui eläkevuotona vuoden 2017 alusta. Sen jälkeen muutokset ovat olleet vähäisiä.

Keski-Suomen TE-toimisto: Henkilöstön määrä lisääntyi 29 henkilöllä ja henkilötyövuosien määrä lähes 34:llä. Tämä johtui pääosin TE-toimistoon palkatuista määräaikaisista henkilöistä, joiden tehtävänä oli tehdä työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastatteluja. Kotouttamistehtäviin myönnettiin erillinen määräraha, joka käytettiin näitä tehtäviä hoitavien palkkoihin.

Naisten lukumäärä on lisääntynyt merkittävästi, koska määräaikaishaastattelijoina on tullut pääosin naisia. Osa-aikaisten lukumäärä on jälleen pienentynyt edellisen vuoden nousun jälkeen. Määräaikaisten lukumäärä on kaksinkertaistunut johtuen edellä mainituista määräaikaishaastattelijoina.

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto: Henkilöstön lukumäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna lähinnä määräaikaishaastatteluihin saatujen 4 htv:n lisäresurssien johdosta. Samoin henkilötyövuosien osalta kasvua on hieman, mutta pidemmällä tarkastelujaksolla vakituisen henkilöstön määrä on ollut vähenevä. Korvaavia rekrytointeja ei ole tehty kaikkiin mm. pitkien sairauspoissaolojen sijaistamiseen. Kuitenkin korvaavia tai muuta määräaikaista henkilöstöä kyettiin rekrytoimaan edellisvuotta paremmin. Vähennyksiin ovat vaikuttaneet mm. kotouttamispalveluihin suunnattujen määrärahojen vähennys edelliseen vuoteen

verrattuna. TE-toimiston alueella ei ollut kokeiluhankkeita, joilla olisi ollut henkilöstön määrään liittyviä vaikutuksia.

Henkilöstön määrä on tilapäisesti kasvanut saatujen määräaikaisten lisäresurssien johdosta. Vakinaisten virkailijoiden määrä sitä vastoin on vähentynyt, koska korvaavia rekrytointeja ei välttämättä ole täytetty vakinaisesti vaan määräaikaaisina ja samalla on huomioitu osittain myös tulevaa maakuntauudistusta. Myös virkavapauksien määrä on kasvanut ja tilalle on palkattu määräaikaaisia henkilöitä lisäten heidän kokonaismäärää. Määräaikaisten osuus on kasvanut lähes 7 %:lla edellisvuodesta. Osa-aikaisten osuus vastaavasti on vähentynyt.

Naisten osuus henkilöstöstä on hieman laskenut ja miesten noussut. Suunta on hyvä, mutta edelleen miehiä on henkilöstöstä vain n. neljännes. Palkkatuella työllistettyjen määrä on keskimäärin 7 htv vuoden aikana. Loppuvuodesta palkattuna oli 8 htv:tä, koska vuoden aikana kaikkina kuukausina ei ollut töissä 7 henkilöä työllistettyjen saatua muuta pidempikestoista työtä ja tähän tuli rekrytointiviiveitä.

Pohjanmaan TE-toimisto: Henkilöstöä jouduttiin edelleen vähentämään, koska TE-toimistolta vähennettiin toimintamenoista enemmän, kuin mitä säästy edelliseltä vuodelta. Kotouttamispalveluihin ei myöskään saatu lisämäärärahaa, jota oli kahteen henkilötyövuoteen vuonna 2016. Vaikka toimisto sai 5,5 henkilötyövuoden lisäresurssit määräaikaishaastatteluihin jäi henkilötyövuosimäärä toimintamenoilta samalle tasolle, kuin vuonna 2016. TE-toimistoissa keskimäärin toimintamenohenkilötyövuodet kasvoivat 13,2 %. Lisäksi VTT-kiintiötä (palkkatuella työllistetyt) pienennettiin ja nettovaikutus oli -4,72 henkilötyövuotta., jolloin TE-toimiston kokonaishenkilötyövuosimäärä väheni 3,65 henkilötyövuodella (-3,5 %). Yhteensä laskettuna TE-toimistojen kokonaishenkilötyövuosimäärä kasvoi 9,2 %:lla.

Muutokset henkilöstön rakenteessa olivat varsin pienet. Vakinaisten osuus kasvoi jonkin verran. Tukityöllistettyjen osuus pieneni n. 36,3 %:lla valtakunnallisen keskiarvon ollessa 21,8 %. Vakinaisen henkilöstön sekä miesten osuus henkilökunnasta nousi jonkin verran.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä kohosi noin kahdellakymmenelläviidellä henkilöllä vuonna 2017 ja henkilötyövuosien määrä noin kymmenellä henkilötyövuodella. Lisäys johtui etupäässä työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastatteluihin palkatun henkilöstön määrän lisääntymisestä. Työllisyysvaroin palkattujen määrä pysyi edellisvuoden tasolla.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimistoon palkattiin vakinaista henkilöstöä lisää niin että sen määrä lisääntyi yli kymmenellä henkilöllä. Määräaikaisen henkilöstön osuus kasvoi lähes kolmeen kymmeneen prosenttiin. Määräaikaisen henkilöstön suuri määrä tuo haasteita työyhteisöön mm. perehdyttämisen vuoksi.

Kainuun TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstön määrä kasvoi yhdellä ja henkilötyövuosien määrä puolestaan väheni vuonna 2017 noin kahdella henkilötyövuodella. Väheneminen on johtunut pääasiassa määräaikaisen henkilöstön vähenemisestä. Väheneminen on jatkunut usean viime vuoden aikana.

TE-toimistossa oli vakinaista henkilöstöä v. 2017 lopussa 61 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön osuus koko henkilöstöstä nousi 16 %:iin mm. työttömien työnhakijoiden määräaikaishaastattelu- ja palkkatuella palkattujen määrä säilyi neljässä henkilössä.

Lapin TE-toimisto: TE-toimiston henkilöstömäärä vuoden lopussa väheni edellisestä vuodesta seitsemällä henkilöllä mutta henkilötyövuosien kokonaismäärä vain kolmella henkilötyövuodella. Toimintamenojen osalta henkilötyövuosien määrä kasvoi viidellä. Henkilötyövuosien kasvuun vaikutti työttömien määräaikaishaastatteluihin palkattujen määrän lisääntyminen.

Sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön määrä vähentyi verrattuna edelliseen vuodenvaihteeseen. Palkkatuella palkattujen määrä väheni seitsemällä henkilöllä. Henkilöstöstä naisia on 88 % ja miehiä 12 %. Kokoaikaisten määrä on säilynyt ennallaan n. 90 %:ssa.

TE-toimistojen henkilöstön rakenne

Alla olevassa taulukossa kuvataan TE-toimistojen henkilöstön rakennetta ja sen kehitystä vuosina 2015 - 2017.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön rakenne (TE-toimistot)			
Vakinaisten lukumäärä	2 201	2215	2 195
Naisten lukumäärä	2 242	1777	2 440
Miesten lukumäärä	549	438	598
Kokoaikaisten lukumäärä	2 600	2579	2 837
Osa-aikaisten lukumäärä	191	212	201
Palkkatuella palkatun henkilöstön lukumäärä	357	292	237
Määräaikaisten (ilman tukityöllistettyjä) lukumäärä	233	284	606
Vakinaisten % -osuus henkilöstöstä	78,9 %	79,36 %	72,25
Määräaikaisten % -osuus henkilöstöstä	21,1 %	20,64 %	27,75
Palkkatuella palkattujen % -osuus henkilöstöstä	12,79 %	10,46 %	7,80
Naisten % -osuus henkilöstöstä	80,33 %	80,33 %	80,32
Miesten % -osuus henkilöstöstä	19,67 %	19,67 %	19,68
Kokoaikaisten % -osuus henkilöstöstä	93,16 %	92,40 %	93,38
Osa-aikaisten % -osuus henkilöstöstä	6,8 %	7,60 %	6,61

Palkkatuella palkatun henkilöstön osuus on edelleen laskenut, ollen nyt 10,46 % koko henkilöstöstä. Henkilötyövuosi kiintiö työllistämiseksi TE-toimistoihin laski 250 henkilötyövuoteen, kun kiintiö vuonna 2016 oli 295 henkilötyövuotta ja 360 henkilötyövuotta vuonna 2015.

Määräaikaisten osuus henkilöstöstä on noussut 7,1 prosenttiyksiköllä. Palkkatuella työllistettyjen henkilöstön melko korkea määrä (237 henkilöä), nostaa osaltaan määräaikaisen henkilöstön osuutta. Vuodelle 2017 myönnettyt lisämäärärahat työnhakijoiden määräaikaishaastatteluihin ja lisääntyneisiin kotouttamistehtäviin sekä siirtomäärärahojen käyttö työruuhkien purkuun lisäsivät määräaikaisen henkilöstön osuutta.

Naisten ja miesten osuuksissa henkilöstöstä ei ole tapahtunut muutosta edellisiin vuosiin verrattuna.

Osa-aikatyössä olevien henkilöiden määrä ja % -osuus aleni jonkin verran. Kokoaikaisen henkilöstön osuus on hieman alhaisempi, kuin valtionhallinnossa keskimäärin (94,9 %).

TE-toimistojen keski-ikä ja ikäjakauma

Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta (TE-toimis- tot)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Keski-ikä yhteensä	49,9	49,7	48,9
Keski-ikä miehet	49,1	48,5	47,7
Keski-ikä naiset	50,1	49,9	49,2

Henkilön keski-ikä lasketaan vuosina raportointiajankohdan (kuukausi/vuosi) ja syntymäajan(kuukausi/vuosi) erotuksena.

Henkilöstön keski-ikä on laskenut toimintavuoden aikana 48,9 vuoteen, mikä on 1,8 vuotta alle ELY-keskus-
ten, ml. KEHA -keskuksen keskiarvon. TE-toimistojen henkilöstön keski-ikä on 2,6 vuotta korkeampi kuin
koko valtionhallinnon henkilöstön keski-ikä (46,3 vuotta).

TE-toimistojen henkilöstöstä yli 45-vuotiaita on 65,9 % mikä on 4,5 % -yksikköä vähemmän kuin vuotta ai-
kaisemmin. Suhdeluku on 10,1 prosenttiyksikköä enemmän, kuin valtiolla keskimäärin. Yli 65-vuotiaiden
määrä on noussut yhdeksällä henkilöllä ja heitä oli vuoden lopussa 28 henkilöä.

Muutokset johtuvat TE-toimistojen tulovaihtuvuudesta.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Ikäjakauma, henkilöiden lkm (TE-toimistot)			
- 24 (TE-toimistot)	13	16	13
25 - 34 (TE-toimistot)	274	314	428
35 - 44 (TE-toimistot)	485	495	594
45 - 54 (TE-toimistot)	1 010	929	928
55 - 64 (TE-toimistot)	991	1018	1 047
65- (TE-toimistot)	18	19	28

TE-toimistojen koulutusaste/koulutustasoindeksi

Sekä mies- että naispuolisen henkilöstön koulutustasoindeksi nousi 0,2 yksiköllä. Koko henkilöstön indeksi-
taso on noussut siten, että se oli samalla tasolla kuin ELY-keskuksissa, ml. KEHA -keskus.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Henkilöstön määrä ja rakenne (TE-tstot)			
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa (TE-tstot)	5,5	5,5	5,8
Koulutustasoindeksi, naiset	5,5	5,5	5,7
Koulutustasoindeksi, miehet	5,7	5,6	5,8

TE-toimistojen työajan käyttö ja työvoimakustannukset

Tehdyn työajan % -osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli TE-toimistoissa 77,8 %. Tehdyn työajan osuus vaihteli Kainuun TE-toimiston 74,1 % ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston 78,9 % välillä.

TE-toimistojen kokonaistyövoimakustannukset nousivat 5,2 miljoonalla eurolla (6,8 %). Hienoiseen 0,9 % - yksikön muutokseen vaikuttavat mm. sairauspoissaolo- ja koulutuspäivien lisääntyminen. Tehdyn työajan osuus kokonaistyöajasta on noin kolme prosenttia alaisempi, kuin ELY-keskuksissa ja koko valtionhallinnossa keskimäärin.

Välillisten työvoimakustannusten alenemiseen vaikutti lisäksi työnantajansivukulujen aleneminen 1,6 prosenttiyksiköllä.

Mittari	TOT 2015 TE-toimistot	TOT 2016 TE-toimistot	TOT 2017 TE-toimistot
Työajan käyttö ja työvoimakustannukset (TE-tstot)			
Kokonaistyövoimakustannukset, euroa	122.447.623	115.603.970	120.728.228
Tehdyn työajan palkat, euroa	75.595.288	75.590.725	80.770.255
Tehdyn työajan %-osuus säännöllisestä vuosityöajasta	74,09 %	78,70 %	77,8 %
Välilliset työvoimakustannukset, euroa	46.852.335	40.013.245	39.957.973

1.6.2.2 TE-toimistojen työhyvinvointi

Työtyytyväisyyskyselyn (VMBaro) vastausaktiivisuus 73,2 % oli TE-toimistoissa hieman aiempaa vuotta korkeampi (+1,25 %). Barometriin vastasi yhteensä 2.179 henkilöä.

Kaikki VM Baron indeksit pysyivät lähes samalla tasolla, kuin vuonna 2016. Vuoden 2017 talousarvioehdotuksessa asetettu kokonaistyytyväisyyden tulostavoite, >3,2, saavutettiin toteutuman ollessa 3,39. Tavoitetaso ylittyi kaikissa TE-toimistoissa indeksin vaihdella Kainuun TE-toimiston 3,59:n ja Keski-Suomen TE-toimiston 3,24:n välillä. Toimistokohtaisia tulostavoitteita ei ollut asetettu.

Mittari	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
VMBaron indeksit (TE-toimistot)			
Kokonaistyytyväisyysindeksi	3,19	3,39	3,39
Johtajuusindeksi (JO)	3,23	3,24	3,24
Osaamisen johtamisindeksi (OS)/2016 ja 2017: Innovointikyvykkyyksindeksi (IN)	3,28	3,56	3,55
Työhyvinvointi-indeksi (TY)/2016 ja 2017: Työyhteisöindeksi (TY)	3,57	3,75	3,77

Virastojen omat analyysit:

Uudenmaan TE-toimisto: Kokonaisuustyytyväisyysindeksissä tai muissa indekseissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen. TE-toimistossa on tehty pitkäjännitteisesti työtä työhyvinvoinnin, tehtävien organisoinnin sekä johtamisen kehittämisen osalta. Aikaisemmin sovittuja toimenpiteitä on jatkettu ja esim. itseohjautuvan mallin kehittämistä on edelleen jatkettu. Vastausprosentti on säilynyt ennallaan ja on kohtuullisella tasolla.

Varsinais-Suomen TE-toimisto: VM Baro -kyselyn vastausprosentti on Varsinais-Suomen TE-toimistossa jonkin verran laskenut, mikä osaltaan johtuu TE-palvelujen alueelliseen kokeiluun siirtyneiden virkailijoiden vastaajamäärän jäämisestä pieneksi. TE-toimiston kokonaistyytyväisyysindeksin osalta hyvä kehitys on jatkunut. Johtaminen oli valittu edellisen VM Baro -kyselyn perusteella kehittämiskohteeksi ja erityisesti johtajuusindeksi kehittyi myönteisesti. TE-toimiston johtajuusjärjestelmää on kehitetty CAF-työssä suunnitelmallisesti vuodesta 2015 lähtien teemalla "Johtajan, palvelujohtajien ja palveluesimiesten roolit ja työnjako". Vuonna 2017 kohdennettiin toimenpiteitä erityisesti tiedottamiseen (mm. johtoryhmän pöytäkirjojen aika-aulun nopeuttaminen ja selkeys, säännölliset aamutunnit, johdon ja palveluesimiesten teemakokoukset). Varsinais-Suomen TE-toimiston tulokset ovat hyvällä tasolla, myös verrattaessa tuloksia eri TE-toimistoissa. Kyselyn tuloksia on käsitelty toimistossa eri tasoilla. Vahvuudet ja kehittämiskohteet ovat erilaisia eri yksiköissä ja ryhmissä. Toimistotason kehittämiskohteet on päätetty ja helmikuun aikana yksikköjen esitykset käsitellään johtoryhmässä. TE-toimisto on myös perustanut määräaikaisen ad hoc -ryhmän, jonka tehtävänä on tunnistaa organisaation koulutus- ja tukitoimien tarpeet. Ulkopuolisten asiantuntijoiden avulla TE-toimistossa käydään läpi epäasialliseen kohteluun ja sen ehkäisemiseen liittyviä kysymyksiä sekä tuetaan henkilöstöä muutostilanteessa.

Satakunnan TE-toimisto: Työtyytyväisyys on noussut entisestään ollen jo huomattavan korkea. Henkilöstö on tyytyväistä johtoon ja työoloihin huolimatta kireästä työtilanteesta ja odotettavissa olevista muutoksista. Toimistossa panostetaan henkilöstön osaamiseen ja työssäjaksamiseen.

Hämeen TE-toimisto: Työtyytyväisyyskyselyn tulokset ovat kehittyneet positiiviseen suuntaan, jokaisen indeksin osalta. Vastausprosentti oli noussut edellisestä vuodesta 0,53 prosenttiyksikköä.

Pirkanmaan TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksi oli hieman laskenut. Parannusta oli tapahtunut osa-alueilla työ- ja toimintaympäristö. Muilla osa-alueilla oli tyytyväisyys laskenut. Johtajuusindeksi ja innovointikyvykkyyksindeksi laskivat, sen sijaan työyhteisöindeksi nousi.

Kaakkois-Suomen TE-toimisto: TE-toimiston kokonaistyytyväisyys vuonna 2017 oli 3,41. Työtyytyväisyyskyselyn tulosten kehitys edellisestä vuodesta oli positiivinen henkilöstöbarometrin kaikilla osa-alueilla. Vastausprosentti nousi edellisestä vuodesta 3,12 prosenttiyksikköä.

Etelä-Savon TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksi on kehittynyt edelleen positiivisesti, vaikka tulosten perusteella työtyytyväisyyden kehittäminen edellyttää edelleenkin työtä. Kehittämistoiminnassa on erityisesti kiinnitetty huomiota kehittämiskohteiden lukumäärään ja konkreettisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Pohjois-Savon TE-toimisto: Kokonaistyytyväisyysindeksi nousi vuoden 2016 tasosta, samoin vastausprosentti. Osa-alueindeksien kehitys oli niin ikään myönteistä.

Pohjois-Karjalan TE-toimisto: Työtyytyväisyyskyselyn vastausaktiivisuus laski selvästi edellisestä vuodelta. Työtyytyväisyysindeksi on säilynyt lähes ennallaan ja osaindeksienkin muutokset ovat pieniä. Tulosten perusteella on sovittu kehittämiskohteet.

Keski-Suomen TE-toimisto: Kokonaistyytyväisyysindeksi laski merkittävästi. Tämä näkyi sekä kokonaistyytyväisyys- että osaindekseissä. Valmisteilla ollut maakuntauudistus ja siihen liittyvä epävarmuus sekä korkeat kuormittavuusluvut ovat saattaneet osaltaan laskea työtyytyväisyyttä. Laskua oli kaikilla osa-alueilla. Keskustelu kehittämistoimenpiteistä käynnistettiin TE-toimistossa.

Oma arvio työhyvinvoinnista oli laskenut ollen 7,59 (aikaisemmin 8,01).

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto: VMBaro-tutkimuksen mukaan Etelä-Pohjanmaan TE-toimiston työtyytyväisyysindeksit ovat parantuneet kautta linjan edellisiin vuosiin verrattuna. Kokonaistyytyväisyysindeksi oli nyt 3,49, nousua edelliseen vuoteen verrattuna on kuitenkin vain hieman. Samoin johtajuus-, osaamisenjohtamis- ja työolojen johtamisindeksit olivat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Vastausprosentti oli edellisen vuoden tasolla ollen kohtuullisen hyvä 74,74 %.

Pohjanmaan TE-toimisto: VM Baron tulokset heikkenivät jonkin verran edellisestä vuodesta. Tuloksissa näkyä esimiesten määrän vähentäminen, kasvanut epävarmuus tulevaisuudesta (maakuntauudistus 2020 ja tston/henkilöstön tuleva jakautuminen kahteen maakuntaan) sekä johdon ja esimiesten osallistuminen kahden maakunnan valmisteluryhmiin. Tämän lisäksi vuoden aikana tuli uudistuksia, joiden käyttöönotto oli valmisteltu puutteellisesti (mm URA-järjestelmän muutokset 1.7.2017 keskellä lomakautta).

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto: TE-toimiston työtyytyväisyysindeksi nousi 3,52:een. Kehitys on ollut hyvin myönteistä kahden viime vuoden aikana. Johtajuusindeksi, osaamisen johtamisindeksi ja työolojen johtamisindeksi kohosivat edellisestä vuodesta.

Kainuun TE-toimisto: Työtyytyväisyysindeksi säilyi edellisen vuoden tasolla. Vastausprosentti aleni n. 66 %:iin.

Lapin TE-toimisto: TE-toimiston työtyytyväisyysindeksin kokonaisarvo säilyi lähes saman vuonna 2017 ollen 3,35. Vastausprosentti kääntyi laskuun. Osaamisen johtamisen kokonaisindeksi ja työolojen johtamisindeksi parantuivat edellisvuodesta.

TE-toimistojen lähtövaihtuvuus, vakinainen ja määräaikainen henkilöstö

TE-toimistojen henkilöstön vaihtuvuus oli lähes samalla tasolla, kuin vuonna 2016. Eläkkeelle jäi 68 henkilöä, eli yksi enemmän kuin vuonna 2016 (67 henkilöä) ja muu lähtövaihtuvuus oli 205 henkilöä (211 vuonna 2016). Muusta lähtövaihtuvuudesta suurin osa johtuu määräaikaisten sopimusten päättymisestä. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 11 henkilöä, mikä on kolme henkilöä enemmän, kuin vuonna 2016.

Henkilöstön vaihtuvuus (TE-toimistot)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Lähtövaihtuvuus, % -osuus	21,90 %	10,25 %	10,18 %
Tulovaihtuvuus, % -osuus	15,04 %	10,10 %	6,88 %
Eläkkeelle siirtyneiden (kaikki eläkelajit) % -osuus	4,52 %	2,40 %	2,44 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden % -osuus	0,53 %	0,29 %	0,39 %

TE-toimistojen sairauspoissaolot

TE-toimistojen sairauspoissaolot nousivat keskimäärin 0,2 työpäivällä. Poissaolojen määrä henkilötyövuotta kohti on huomattavasti korkeampi, kuin ELY-keskuksissa ja KEHA -keskuksessa (7,1 työpäivä/htv). Määrä on myös merkittävästi korkeampi kuin valtionhallinnossa keskimäärin (8,4 työpäivä/htv). Sairauspoissaolopäivien määrä (työpäivä) vaihtelivat Satakunnan TE-toimiston 6,7 työpäivä/htv ja Kaakkois-Suomen TE-toimiston 13,8 työpäivä/htv välillä.

Sairauspoissaolot (TE-toimistot)	TOT 2015	TOT 2016	TOT 2017
Sairauspoissaolot, pv/htv (TE-tstot)	12,51	10,9	11,1
Sairauslomatapausten määrä	7052	6 441	7 271
1 - 3 pv tapausten %-osuus	75,75	76,35	77,38

Sairaustapausten määrä kasvoi 830:lla ja TE-toimistoissa oli keskimäärin 2,5 sairaustapausta per henkilötyövuosi. Sekä lyhyt- että pitempiä aikaisten sairauspoissaolojen määrä kasvoi. Lyhytaikaisten, 1 - 3 työpäivän, poissaolojen määrä kasvoi suhteellisesti enemmän, ja niiden osuus kaikista poissaoloista nousi yhdellä prosenttiyksiköllä. Osuus vastaa valtionhallinnon keskitasoa.

KEHA-keskus on vuodesta 2015 lukien maksanut työterveyshuollon kustannukset keskitetysti, joten eritteilyä ELY-keskusten ja TE-toimistojen osalta ei ole ollut mahdollista tehdä. Laskennalliset työterveyshuollon kustannukset/htv Kelan korvaaman osuuden jälkeen olivat ELY-keskuksissa, KEHA-keskuksessa ja TE-toimistoissa keskimäärin 647,62 €/htv vuonna 2017, 650 €/htv vuonna 2016 ja 587 €/htv vuonna 2015.

1.6.2.3 TE-toimistojen henkilöstöinvestoinnit

Henkilöstöinvestoinnit (TE-toimistot)	TOT 2015 TE-toimistot	TOT 2016 TE-toimistot	TOT 2017 TE-toimistot
Koulutuspanos, pv/htv (ELY-keskukset + Keha ja TE-tstot)	1,23	0,60	1,40
Koulutuskustannukset euroa/htv (ELY-keskukset + Keha ja TE-tstot)	204,12	92,45	318,20
Virkistystoimintaan ja työyhteisön kehittämiseen liittyvät investoinnit, euroa/htv (ELY-keskukset+TE-tstot)	87,77	119,10	85,90

Rekisteröityjen henkilöstökoulutuspäivien määrä nousi huomattavasti ja ylittää vuoden 2015 tason. Koulutuspäiviä per henkilötyövuosi on kaksi kertaa enemmän, kuin ELY-keskuksissa (0,70 pv/htv). Rekisteröityjen koulutuspäivien notkahdus vuonna 2016, johtui Kieku-järjestelmän käyttöönotosta kesken toimintavuoden. Kirjausmenettelyä on ohjeistettu tarkemmin loppuvuodesta 2016.

Henkilöstön koulutuskustannukset ovat nousseet merkittävästi. Kustannukset ovat kuitenkin alle puolet valtionhallinnon keskitasosta (818 €/htv). Koulutuspäiviä on 1 pv vähemmän kuin valtiolla keskimäärin (2,40 pv/htv)

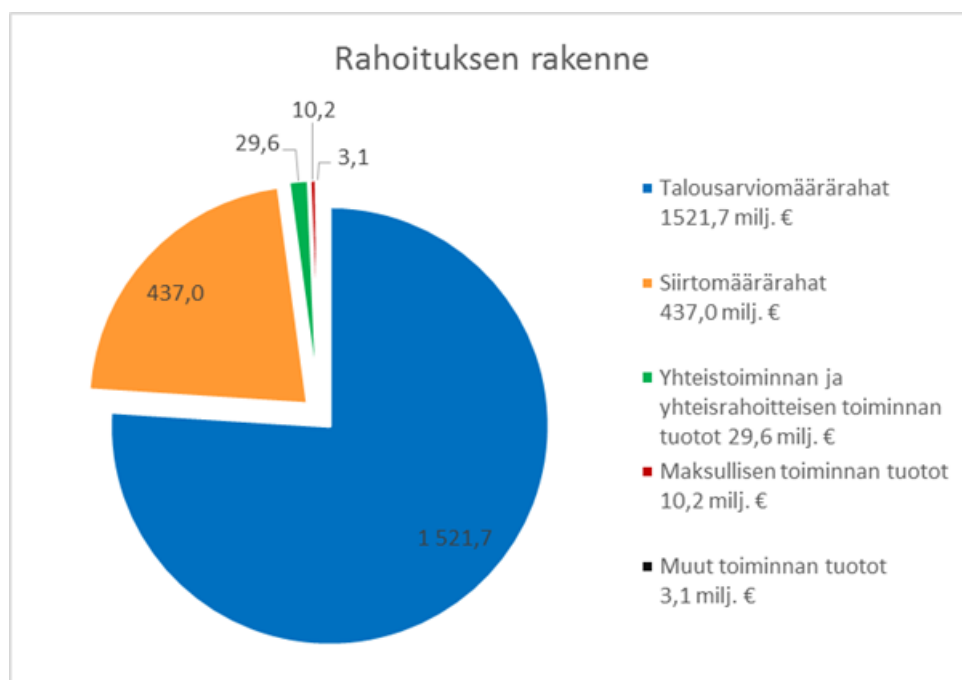
Henkilöstö- ja luontaisetujen käytäntöjä yhtenäistettiin 2015 lukien. Virastojen yhteisen ohjeen mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleitä voidaan tilata 28 kappaletta/vuosi á viisi euroa henkilöä kohden 50 %:n omavastuulla.

Virastojen liikunta-, hyvinvointi- virkistys- ja kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja tapahtumiin osallistumiseen myönnetään 50 euroa/henkilö vuodessa. Kustannukset henkilötyövuotta kohti olivat korkeammat, kuin ELY-keskuksissa (66,50 €/htv) mutta merkittävästi alhaisemmat, kuin valtiolla keskimäärin (127,4 €/htv).

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

ELY-keskusten toiminnan rahoitus muodostui vuoden 2017 valtion talousarviossa myönnettyistä määrärahoista, edelliseltä vuodelta siirtyneistä määrärahoista sekä maksullisen, yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan sekä muun toiminnan tuotoista.

ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen muodostama kirjanpitoyksikkö saa talousarviorahoituksensa kahdeksalta eri hallinnonalalta. Talousarviomäärärahat jakautuvat arviomäärärahoihin ja siirtomäärärahoihin. Arviomääräraha perustuu arvioon myöntövuoden toiminnan kustannusten määrästä ja se on käytettävä talousarviovuoden aikana, mahdollinen käyttämättä jäävä rahoitus on palautettava kyseiselle ministeriölle. Siirtomäärärahaa sen sijaan on momentista riippuen mahdollista käyttää talousarviovuoden (n) ja sitä seuraavien (n+1, n+2) vuosien aikana.

Talousarvion hallinnonala	Talousarvio 2017 TA + LTA:t	Edellisiltä vuosilta siirtyneet
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	28 000	0
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 973 025	84 900
29. Opetusministeriön hallinnonala	10 000	0
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	53 227 871	80 876 268
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	65 072 000	23 441 779
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 193 026 171	278 347 432
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	186 363 560	0
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	22 067 087	54 288 128
Talousarviorahoitus yhteensä	1 521 767 714	437 038 507

Pääosa kirjanpitoyksikön rahoitusta tulee työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokasta 32. Luvun 32.30. Työllisyys ja yrittäjyyspolitiikka momenteilta rahoitetaan julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamista, jossa suurimmat yksittäiset rahoituskohteet ovat työvoimakoulutuksen hankinta sekä palkkatuki ja starttirahat. Toinen merkittävä ryhmä ovat luvun 32.01. Hallinto momenttien rahoitus ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, joista pääosa muodostuu henkilöstökuluista. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan luvusta 32.50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka kohdennetaan arviomäärärahaa EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmien EU:n ja valtion rahoitusosuuteen.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokan 33. rahoituksesta suurin osa kohdistuu luvun 33.20 Työttömyysturva momentilta 33.20.52. rahoitettavaan valtionosuuteen työmarkkinatuesta, jonka suurimmat yksittäiset rahoituskohteet ovat valtionosuudet työmarkkinatuesta ja ansiopäivärahasta. Vuoden 2017 alusta työmarkkinatuen rahoituksesta peruspäivärahan suuruinen osuus on maksettu STM:n ja mahdollinen lisäosuus TEM:n osoittamista määrärahoista. STM:n rahoitus on kokonaisuudessaan arviomäärärahaa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan pääluokan 31. suurimmat yksittäiset rahoitusosuudet on osoitettu luvun 31.30. liikenteen tukeminen ja ostopalvelut momenteilta joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen, saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehittämiseen sekä luvun 31.10. liikenneverkko momentilta yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen myönnettäviin valtionavustuksiin.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan pääluokan 30. luvusta suurin rahoitus on kohdistunut lukuun 30.40. luonnonvaratalous, josta rahoitusta on jaettu mm. elinkeinokalatalouden edistämiseen, jolla kateetaan EMKR-hankkeiden EU:n ja kansallisen rahoituksen rahoitusosuudet. Muita suuria pääluokan 30. rahoituskohteita ovat niin ikään luvusta 30.40 luonnonvaratalous rahoitettavat vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen, vesivarojen käytön ja hoidon menot ja luonnonvara- ja biotalouden edistäminen.

Suurin rahoitus ympäristöministeriön hallinnonalan pääluokan 35. rahoituksesta kohdentui lukuun 35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu luonnonsuojelualueiden hankintaan ja korvausmenoihin.

Talousarviorahoituksen momenttikohtainen rahoitus esitetään toimintakertomuksen kohdassa 2 Talousarvion toteumalaskelma ja siihen liittyvä analyysi kohdassa 1.7.2 Talousarvion toteutuminen. Maksullista toimintaa on kuvattu ja analysoitu toimintakertomuksen kohdassa 1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus ja yhteisrahoitteista toimintaa kohdassa 1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.

Muihin toiminnan tuottoihin sisältyy 51.681,67 € talousarvion ulkopuolisia tuottoja Lapin ELY-keskuksen kalatalousyksikölle ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Kunkin ELY-keskuksen talousarvion toteutumisesta on laadittu analyysi, joiden perusteella on laadittu tämä analyysi.

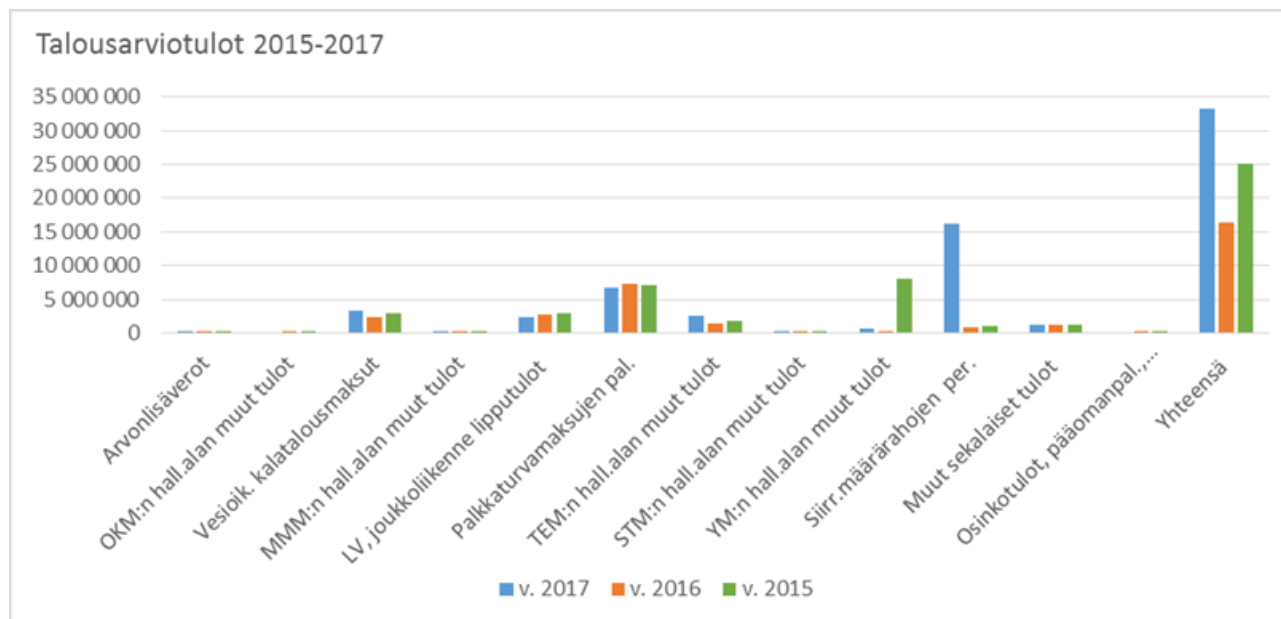
Talousarvion tulotileille vuonna 2017 kertyi 33,2 milj. euroa, mikä oli 104 % enemmän kuin edellisenä vuonna (16,3 milj. euroa). Suurin osa 33,1 milj. euroa (99,7 %) oli sekalaisia tuloja, joista suurin tuloerä, 16,2 milj. euroa, oli siirrettyjen määrärahojen peruutuksia. Ne olivat 49 % varainhoitovuoden kaikista tuloista ja kasvoivat merkittävästi vuodesta 2016, 15,3 milj. euroa. Laivanrakennuksen innovaatiotukea peruutettiin

7,1 milj. euroa sekä elinkeinokalatalouden edistämiseen tarkoitettuja EU:n ja kansallisia määrärahoja 8,9 milj. euroa.

Palkkaturvamaksujen palautukset olivat 6,6 milj. euroa eli 20 % varainhoitovuoden tuloista. Ne olivat vähentyneet 0,55 milj. euroa edellisvuodesta. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut olivat 3,2 milj.euroa, 10 % kaikista tuloista. Niitä kertyi 38 % enemmän kuin vuonna 2016. Joukkoliikenteen lipputulot, 2,3 milj. euroa olivat 7 % kaikista varainhoitovuoden tuloista. Ne olivat 13,8 % pienemmät kuin edellisvuonna.

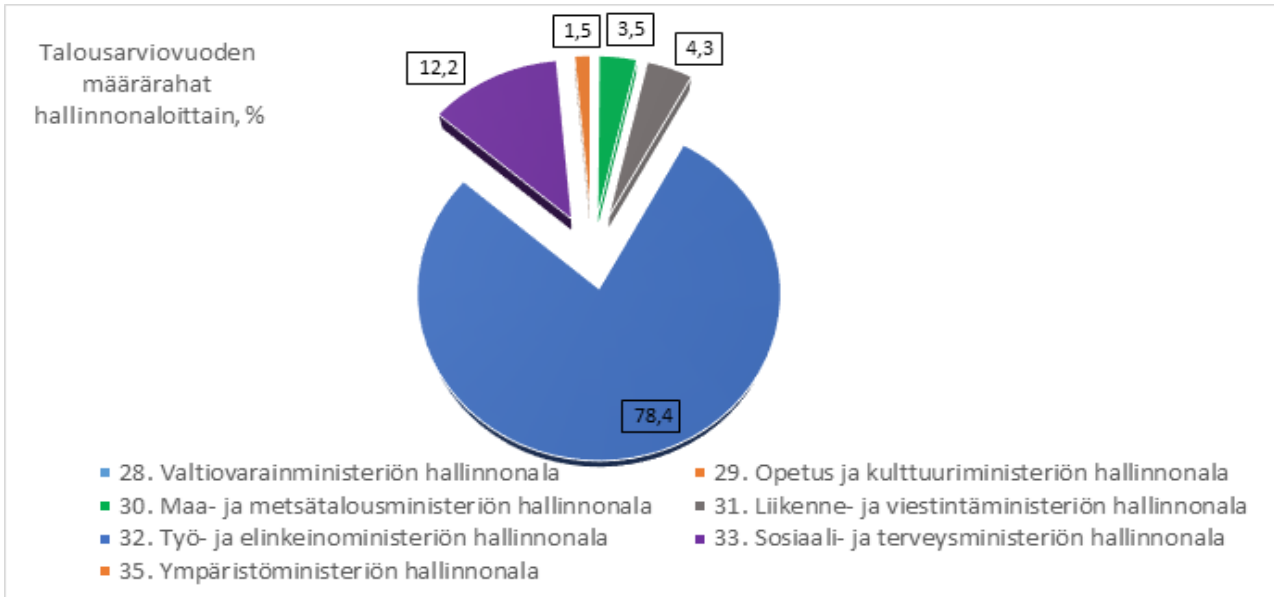
Tulojen kehitys vuosina 2015 – 2017:

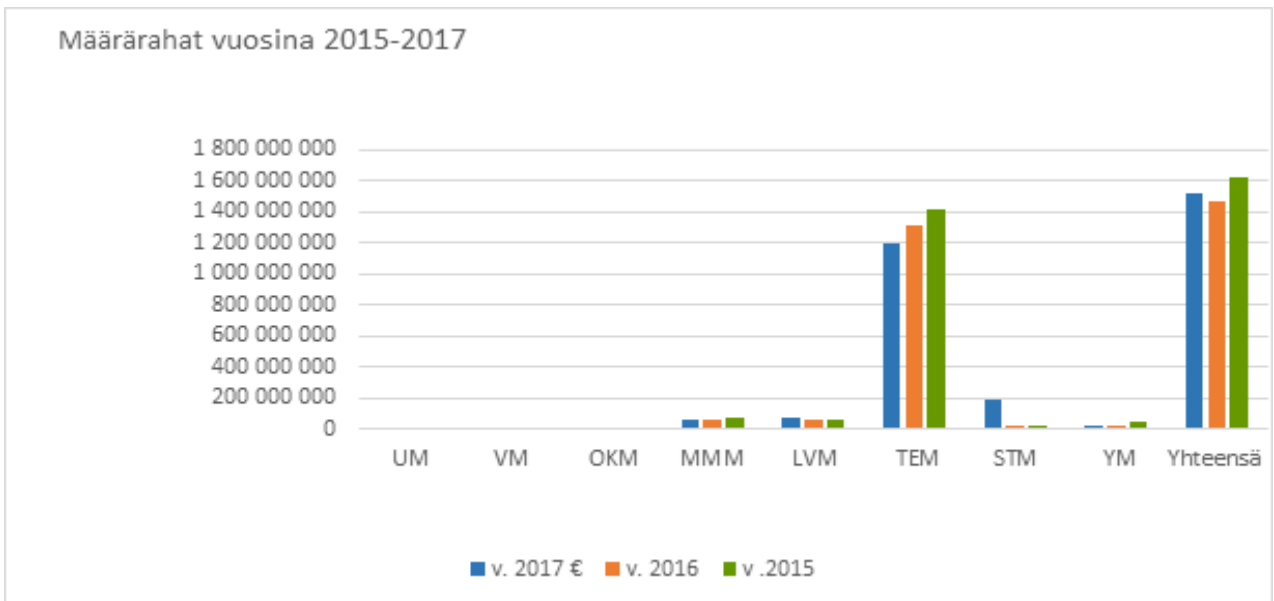
ELY-keskusten vuoden 2017 talousarviomäärärahat olivat kirjanpitoyksikön kirjanpidossa yhteensä 1.521,8 milj. Euroa.

Vuoden 2017 talousarvion määrärahat eri ministeriöiden pääluokissa:

Ministeriö	v. 2017	% kaikista	Muutos % vv.
	€	määrärahoista	2016-2017
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	28 000	0	100
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	1 973 025	0,1	22
29. Opetus ja kulttuuriministeriön hallinnonala	10 000	0,0	100
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	53 227 871	3,5	-1
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	65 072 000	4,3	12
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 193 026 171	78,4	-9
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	186 363 560	12,2	710
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	22 067 087	1,5	29
	1 521 767 714	100,0	4

Talousarviovuoden 2017 määrärahoja oli käytettävissä 60,8 milj. euroa eli 4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Määrärahoista 634,4 milj. euroa oli arviomäärärahoja.

Talousarviovuoden määrärahojen lisäksi ELY-keskuksilla oli käytettävissään 437 milj. euroa edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja. Käytettävissä oli yhteensä 1.959 milj. euroa. Vuodelle 2018 siirtyi 438,5 milj. euroa, josta talousarviovuoden määrärahojen osuus oli 391,5 milj. euroa. Vuodelle 2017 myönnettyjä arviomäärärahoja jäi käyttämättä yhteensä 62 milj. euroa, pääasiassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloilla.

Suurimmat käytettävissä olleet siirtomäärärahaerät on esitetty seuraavassa taulukossa (yli milj. euroa). Kallatalouden edistäminen, julkiset työvoima- ja yrityspalvelut sekä toimintamenot ovat 2-vuotisia siirtomäärärahoja ja muut mainitut määrärahat 3-vuotisia. Prosentti taulukossa kertoo, kuinka monta prosenttia varainhoitovuonna käytettävissä olleista määrärahoista siirtyi varainhoitovuodelle 2018.

VM	28.70.05	Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen		
		valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus	1,8 milj.euroa	54 %
MMM	30.40.62	Elinkeinokalatalouden edistäminen	39,7 milj.euroa	58 %
	30.40.31	Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	21 milj.euroa	41 %
	30.40.21	Vesivarojen käytön ja hoidon menot	18,1 milj.euroa	47 %
	30.40.22	Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	8,4 milj.euroa	91 %
	30.40.51	Kalatalouden edistäminen	7,3 milj.euroa	23 %
	30.40.20	Kalakannan hoitovelvoitteet	5,6 milj.euroa	53 %
LVM	31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittämien	47,2 milj.euroa	36 %
	31.10.50	Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon		
		ja parantamiseen	16,6 milj.euroa	53 %
	31.30.64	Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen	15,8 milj.euroa	8 %
	31.30.66	Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset	8,8 milj.euroa	53 %
TEM	32.30.51	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	611,2 milj. euroa	40 %
	32.01.02	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot	204 milj.euroa	15 %
	32.30.01	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot	189,6 milj.euroa	17 %
YM	35.10.63	Luonnonsuojelualueiden hankinta	37,5 milj.euroa	27 %
	35.10.61	Vesien ja ympäristönhoidon edistäminen	15,8 milj.euroa	44 %
	35.10.22	Eräät ympäristömenot	13 milj.euroa	48 %
	35.10.20	Ympäristövahinkojen torjunta	5,2 milj.euroa	94 %
	35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot	1,8 milj.euroa	48 %

Ulkoasiainministeriön hallinnonalan määrärahaa 24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö oli käytettävissä 28.000 euroa, josta seuraavalle vuodelle siirtyi n. 16.000 euroa. Määrärahaa ei ollut edellisenä varainhoitovuonna.

Valtionvarainministeriön määrärahaa oli käytettävissä lähes 2 milj. euroa, josta maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tukeen ja ohjaukseen talousarviotilillä 28.70.05 oli käytettävissä noin 1,8 milj. euroa ja osaamisen kehittämiseen 135 tuhatta euroa. Vuodelle 2018 siirtyi n. 1 milj. Euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen, liikunta elämäntapa- ja hanketukiin talousarviotilillä 29.90.50 oli arviomäärärahaa 10.000 euroa ja se käytettiin kokonaan.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 131,5 miljoonaa euroa, josta käytettiin 40,5 %, 53,3 milj. euroa, ja siirrettiin 52,7 % eli 69,2 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 53,2 milj. euroa, mikä oli noin prosentin vähemmän kuin vuonna 2016. Talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 26 %, 13,9 milj. euroa ja siirrettiin 74 %, 39,3 milj. euroa.

Arviomäärärahoja jäi käyttämättä 12.000 euroa talousarviotilillä 30.40.40 Eräät luonnonvaratalouden korvaukset. Siirtomäärärahoista peruutettiin Euroopan kalatalousrahaston kalatalouden kehittämiseen tarkoitettuja varoja yhteensä 8,9 milj. euroa. Talousarviotili 30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot oli nettobudjetoitu.

Ministeriö myönsi 20 milj. euroa Elinkeinokalatalouden edistämiseen talousarviotilille 30.40.62, mikä oli 4,2 % enemmän (19,98 milj. euroa) kuin vuonna 2016, jolloin määräraha oli 19,18 milj. euroa. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukemiseen talousarviotilille 30.40.31 myönnettiin 5,7 milj. euroa eli 12,3 % vähemmän kuin vuonna 2016, jolloin se oli 6,5 milj. euroa. Tästä osa meni ELY-keskusten kalatalousyksiköille ja osa vesiyksiköille. Varainhoitovuonna ja sitä edellisinä vuosina tehtyjä sitoumuksia maksetaan seuraavina varainhoitovuosina, koska hallinnonalan määrärahat ovat pääsääntöisesti kolmevuotisia siirtomäärärahoja.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 88,5 milj. euroa, josta käytettiin 64 %, 56,7 milj. euroa, ja siirrettiin 36 %, 31,7 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 65 miljoonaa euroa, josta käytettiin 53 %, 34,8 milj. euroa ja siirrettiin 47 %, 30,3 milj. euroa. Varainhoitovuodelle myönnettiin 7,2 miljoonaa euroa eli 12 % enemmän kuin vuonna 2016. Joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen varainhoitovuoden talousarviotilille 31.30.63 oli osoitettu määrärahaa 33,8 milj. euroa, 52 % hallinnonalalle myönnetystä varainhoitovuoden määrärahoista. Se oli noin 5,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna 32,1 milj. euroa. Osa varainhoitovuonna tehdyistä sopimuksista maksetaan siirtyvistä määrärahoista.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 1.027 milj. euroa, josta käytettiin 69,5 %, 713 milj. euroa ja siirrettiin 30 %, 307 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja myönnettiin 1.193 milj. euroa, mikä oli 9 % vähemmän kuin vuonna 2016, jolloin ne olivat 1.309 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoista käytettiin 74 %, 879,8 milj. euroa ja siirrettiin 26 %, 305,6 milj. euroa. Arviomäärärahoista jäi käyttämättä 7,5 milj. euroa talousarviotilillä 32.70.30 Valtion korvaukset koututtamisesta.

Työllisyyden hoitoon tarkoitettuja määrärahoja edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat mukaan lukien talousarviotilillä 32.30.51 oli yhteensä 611,2 milj. euroa. Näistä käytettiin 60 %, 368,8 milj. euroa, ja siirrettiin 40 %, 242 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 404,4 milj. euroa eli 34 % ministeriön myöntämistä talousarviovuoden määrärahoista ja 31 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Määrärahoista 127,9 milj. euroa käytettiin työvoimakoulutuksen hankintaan sekä mm. maahanmuuttajien kotoutuskoulutuksiin. Varainhoitovuonna osa työttömyysetuusmäärärahoista oli budjetoitu sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan talousarviotileille 33.20.50-33.20.52 arviomäärärahoina. Muutos perustui palkkatuetun työn ja starttirahan rahoitusta koskevaan määräaikaiseen lakimuutokseen, joka on voimassa vuoden 2018 loppuun saakka.

ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen sekä TE-toimistojen toimintamenomäärärahojen talousarviotilit olivat nettobudjetoituja. Taulukossa on määrärahojen kehitys varainhoitovuosina 2017–2016. Kulut vähenivät henkilöstön määrän vähetessä, työnantajamaksujen alentuessa ja kilpailukyky sopimuksen mukaan lomarahojen leikkaamisen vuoksi. Pirkanmaan ELY-keskukseen oli vuonna 2015 keskitetty ELY-keskuksista TEKESin tehtäviä hoitava henkilöstö, mutta varainhoitovuonna henkilöstöä siirrettiin takaisin TEKESiin ja osa hajautettiin takaisin ELY-keskuksiin. TE-toimistojen lisääntyneisiin määrärahoihin ja kuluihin vaikuttivat työllisyyden hoitoa tehostamaan palkatut määräaikaiset haastattelijat.

Toimintamenot	Talousarvio vuosi 2017	Siirtynyt vuodelta 2016	Yhteensä käytettävissä		Määrä- rahojen muutos %	Käyttö		Kulujen muutos %	Siirretty vuodelle 2018	%
			2017	2016		2017	2016			
ELYt ja KEHA TA-tili 32.01.02.1	171 288 000	31 868 389	203 156 389	220 001 397	-8	172 449 488	188 247 867	-8	30 706 901	15
TE-toimistot TA-tili 32.30.01.1	172 700 700	16 941 040	189 641 740	170 819 786	11	157 296 099	153 934 024	2	32 345 641	17

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arviomäärärahoja oli varainhoitovuonna käytettävissä 186,4 milj. euroa, mikä oli 163 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä varainhoitovuonna. Suurin osa 84,2 milj. euroa oli osoitettu talousarviotilille 33.20.52.02 Palkkatuki ja starttiraha. Määrärahoja käytettiin työttömyysetuuksien maksamiseen talousarviotilin 32.30.51 ohella. Arviomäärärahoja käytettiin 71 %, 132 milj. euroa, ja niitä jäi käyttämättä 54,5 milj. euroa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan käytettävissä olevat määrärahat olivat yhteensä 75,2 milj. euroa, josta käytettiin 61 %, 45,9 milj. euroa. Seuraaville varainhoitovuosille siirrettiin 39 % eli 29,2 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja oli käytettävissä 22, milj. euroa, joka oli 29 % enemmän kuin vuonna 2016, 17,2 milj. euroa. Talousarviovuoden määrärahoja käytettiin 31 %, 6,8 milj. euroa, ja siirrettiin 69 %, 15,2 milj. euroa.

Talousarviotilille 35.10.20 Ympäristövahinkojen torjuntaan oli varainhoitovuonna myönnetty 5 milj. euroa Nivalassa sijaitsevan Hituran nikkelikaivoksen sulkemiseen liittyviin ympäristövahinkojen torjuntatoimenpiteisiin. Käytettävissä olevista määrärahoista 5,2 milj. euroa käytettiin 6 % eli 307 tuhatta euroa. Talousarviovuoden määrärahaa siirtyi seuraaville vuosille 98 % eli 4,9 miljoonaa euroa. Määräraha oli muuttunut lisätalousarviossa 3-vuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenoihin talousarviotilillä 35.10.63 oli käytettävissä siirtomäärärahoja 37, milj. euroa, josta käytettiin 73 %, 27,5 milj. euroa ja siirrettiin 27 % eli 10 milj. euroa. Talousarviovuoden määräraha oli 3,4 milj. euroa, mikä oli 2,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2016, jolloin se oli 1,3 milj. euroa.

Vesien- ja ympäristönhoidon edistämiseen talousarviotilille 35.10.61 oli myönnetty 3,9 milj. euroa, mikä oli 38 % vähemmän kuin vuonna 2016, jolloin luku oli 6,3 milj. euroa. Edellisten vuosien siirtyneiden määrärahojen lisäksi määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 15,8 milj. euroa, josta käytettiin 8,8 milj. euroa ja siirrettiin lähes 7 milj. euroa.

Varainhoitovuonna oli käytettävissä uusia valtuuksia 353,3 milj. euroa ja uusittuja valtuuksia 203,8 milj. euroa, yhteensä 557 milj. euroa. Uusia valtuuksia oli käytettävissä liikenneministeriön hallinnonalalla 10,7 milj. euroa sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla 342,6 milj. euroa. Valtuuksista sidottiin noin puolet eli 277,9 milj. euroa. Aikaisempien varainhoitovuosien valtuuksista aiheutuvat talousarviomenot varainhoitovuonna olivat 232,6 milj. euroa.

Vuoden 2016 valtuuksissa oli tilintarkastuksessa ilmennyt puutteita uusien ja uusittujen valtuuksien määrässä ja käytössä talousarviotileillä 32.30.45 Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen sekä 32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto, ulkorajayhteistyö ja muut koheesiopolitiikan

ohjelmat. Näin ollen vuoden 2017 talousarvion valtuuslaskelma ei ollut täysin vertailukelpoinen vuoden 2016 tilinpäätöksen valtuustietoihin.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kunkin ELY-keskuksen tuotto- ja kululaskelmasta on laadittu analyysi. Tämä analyysi on laadittu näiden analyysien pohjalta.

Tuotto- ja kululaskelma osoitti tilikaudelta 1.411 milj. euron kulujäämää. Kulujäämä kasvoi vuoden 2016 kulujäämästä (1.389 milj. euroa) noin 22 milj. eurolla (2 %).

Toiminnan tuotot olivat 44 milj. euroa, ja ne kasvoivat noin 3 milj. euroa (8 %) edellisvuodesta. Tuotoista 10,2 milj. euroa (23 %) oli maksullisen toiminnan tuottoja. Niiden määrä pysyi lähes ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin osa tuotoista 33 milj. euroa (75 %) oli muita toiminnan tuottoja, joiden määrä kasvoi edellisvuodesta 10 %. Muut toiminnan tuotot koostuivat pääosin yhteistoiminnan kustannusten korvauksista sekä yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista, eli ELY-keskusten toteuttamista EU-projekteista ja hankkeista.

Maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2017 olivat 10,2 milj. euroa, joten olennaista muutosta edellisvuoteen (10,5 milj. euroa) verrattuna ei ollut. Maksullisen toiminnan tuotot koostuivat pääosin maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista, jotka olivat mm. erilaisia liikenteeseen ja tienpitoon liittyviä lupia sekä ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulakeihin liittyviä päätöksiä ja lausuntoja. Näidenkin tuottojen määrä pysyi lähes samana kuin edellisenä vuonna. Tileistä poistoja maksullisen toiminnan saamisista tehtiin tilikauden aikana 12.855 euroa, mikä oli 27 % vähemmän kuin vuonna 2016. Maksullisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus*, jossa on myös esitetty laskelma julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudesta.

Muista toiminnan tuotoista 10,1 milj. euroa (31 %) oli yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja oman tuotannon hankkeista. Niiden määrä lisääntyi 1,3 milj. euroa edellisestä vuodesta. Yhteisrahoitteisesta toiminnasta ja siinä tapahtuneista muutoksista on kerrottu tarkemmin kohdassa *1.4.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus*, jossa on myös esitetty laskelma yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudesta.

Toiminnan kulut, yhteensä 452 milj. euroa, vähenivät koko kirjanpitoyksikön osalta noin 2 %, eli merkittävää muutosta ei kokonaisuudessaan tapahtunut. Alla on avattu syitä, jotka vaikuttivat ELY-keskuskohtaisiin kuluihin, toiset lisäävästi ja toiset vähentävästi.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot olivat yhteensä 10,1 milj. euroa, ja ne lisääntyivät edellisvuoden 8,3 milj. eurosta noin 1,8 milj. euroa (21 %). Tilikauden aikaiset ostot noudattivat pitkälti samaa linjaa vuoden 2016 ostojen kanssa muutoin paitsi vaihto-omaisuudeksi aktivoitavien maanostojen osalta. Niitä tehtiin vuonna 2017 yli 1,7 milj. eurolla, kun vuonna 2016 kyseisten ostojen osuus oli 97 % pienempi, yhteensä 49.000 euroa.

Suurimmat kuluerät olivat aikaisempien vuosien tapaan henkilöstökulut 276,7 milj. euroa ja palvelujen ostot 89,3 milj. euroa. Henkilöstökulujen määrä jatkoi vähentymistään edellisvuosien tapaan. Vähentävästi henkilöstökuluihin vaikuttivat eläköityminen ja se, ettei tilalle rekrytoitu henkilöstöä. Sen sijaan henkilöstökuluihin lisäävästi vaikutti TE-toimistoihin työttömien määrääikaishaastatteluja varten palkattu lisähenkilöstö. Kokonaisuudessaan vuonna 2017 henkilöstökulut vähenivät edellisvuodesta 3 %.

Palvelujen ostoihin käytettiin 89,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 6 milj. euroa (6 %) vähemmän kuin edellisessä vuonna. Palvelujen ostoista 48,5 milj. euroa (54 %) maksettiin keskitetysti KEHA-keskuksesta. Edellisen vuoden tapaan suurin osa palveluiden ostoista oli eri asiantuntija- ja tutkimuspalveluita (25 milj. euroa), muita ulkopuolisia palveluita (15 milj. euroa) sekä ATK-palveluostoja (13 milj. euroa).

Muut kulut olivat yhteensä 7,7 miljoonaa euroa, joten suurta eroa edellisvuoden 7,4 miljoonaan euroon ei ollut. Edellisvuosien tapaan suurin osa muista kuluista oli matkakuluja, yhteensä noin 6 miljoonaa euroa (78 %). Vuonna 2016 matkakulut olivat 5,7 miljoonaa euroa, eli ne kasvoivat hieman vuonna 2017, mutta kokonaisuudessaan niissä ei tapahtunut oleellista muutosta. Muiden toiminnan kuluerien kohdalla muutokset ja volyymit eivät olleet merkittäviä muun muassa sen vuoksi, että iso osa yhteisistä kulueristä maksetaan keskitetysti KEHA-keskukselle myönnettyistä yhteisistä toimintamenoista.

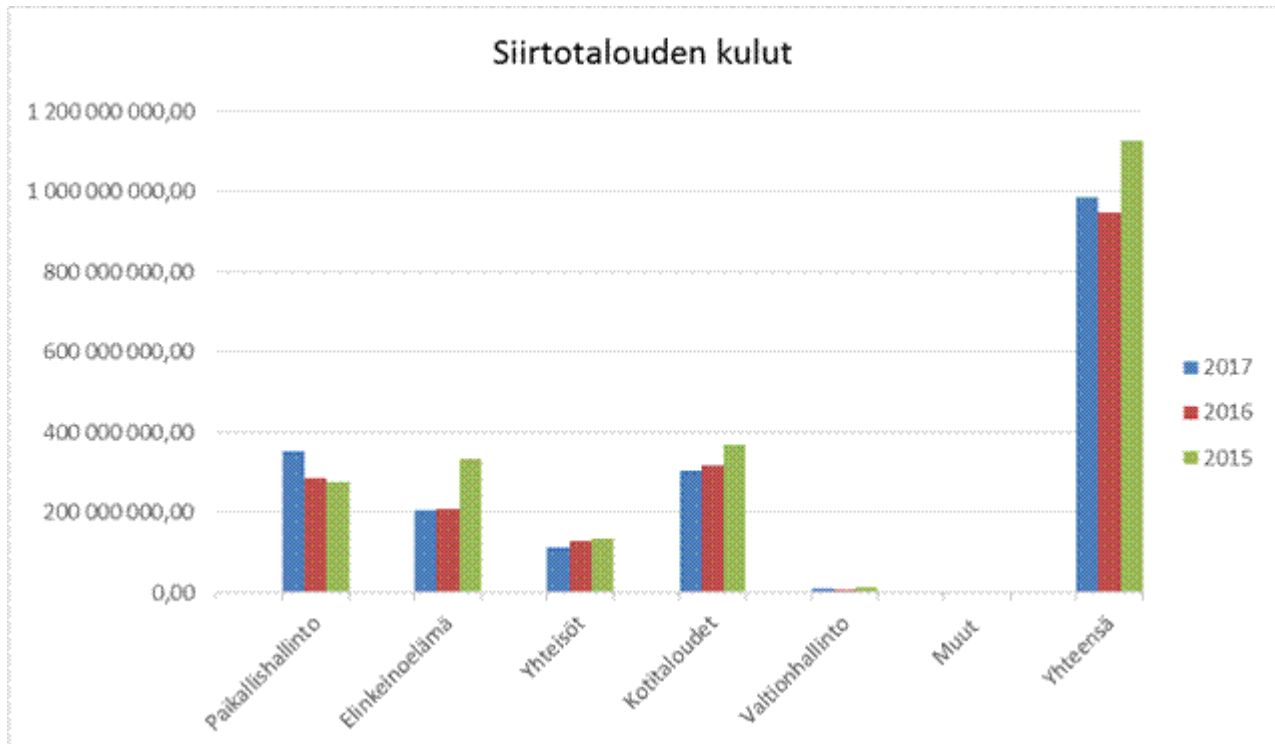
Poistoja vuonna 2017 kertyi 9,3 miljoonalla eurolla. Poistojen määrä vuonna 2016 oli kaksi miljoonaa euroa vähemmän, 7,3 miljoonaa euroa. Sen sijaan vuoden 2016 poistot olivat 70 % vähemmän kuin aiemman vuoden 2015 poistot 24,7 milj. euroa. Jo silloin poistot olivat puolittuneet vuoteen 2014 verrattuna, jolloin oli tehty suuria kertaluonteisia poistoja maa- ja vesirakenteiden arvon korjaamiseksi. Muutoksia ELY-keskusten poistojen määrässä on aiheuttanut maa- ja vesirakenteiden siirto keskitetysti Etelä-pohjamaan ELY-keskukseen vuonna 2016. Poistojen kokonaismäärän vähenemistä viime vuosien aikana selittää se, että ELY-keskuksissa vesirakenteiden ylläpidosta johtuvia poistoja ei ole tehty enää niin paljon kuin aiemmin. Liäksi aiempien suurien poistojen vuoksi omaisuuden arvo on pienentynyt.

Sisäiset kulut kasvoivat 31,3 miljoonaan euroon edellisvuoden 26,7 milj. eurosta (17 %). Sisäiset kulut muodustuivat yhteistoiminnan kustannusten korvauksista (14,7 milj. euroa) ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksista (16,6 milj. euroa) valtion virastoille ja laitoksille.

Rahoitustuotot vuonna 2017 olivat 871.000 euroa, ja ne kasvoivat 52 % edellisestä vuodesta. Rahoitustuotot koostuivat palkkaturvamaksujen palautusten koroista. Rahoitustuotoista suurin osa (84 %) kertyi Uudenmaan ELY-keskuksesta, mihin palkkaturvien hoito on keskitetty. Myös rahoituskulut kasvoivat 74.000 euroon edellisvuoden 45.000 eurosta.

Satunnaiset tuotot olivat yhteensä 3,4 milj. euroa ja ne kasvoivat 2,2 milj. euroa edellisvuodesta. Satunnaisiin tuottoihin sisältyi muun muassa perintönä saatua luonnonsuojelualueita ja vaihtomaita. Valtion perinnöt ovat satunnaisia, ja niiden määrät voivat vaihdella huomattavasti eri vuosina.

Siirtotalouden kulut olivat 988 milj. euroa, ja ne kasvoivat noin 40 milj. euroa (4 %) viime vuoden 947 milj. eurosta. Kulut jakautuivat pääosin siirtotalouden kuluihin paikallishallinnolle (354 milj. euroa), kotitalouksille (304 milj. euroa), ja elinkeinoelämälle (205 milj. euroa). Suurin saajasektori edellisvuosina on ollut kotitaloudet, mutta vuonna 2017 suurimmaksi saajasektoriksi nousi paikallishallinto, jolle maksettiin tulonsiirtoja 68 milj. euroa (24 %) edellisvuotta enemmän. Tähän vaikutti pakolaisista maksettavien kuntakorvausten lisääntyminen 56 milj. eurolla (67 %). Muissa siirtotalouden kuluissa ei ollut olennaista eroa edellisvuoteen: kotitalouden kulut vähenivät 13 milj. euroa (4 %) ja elinkeinoelämän kulut vähenivät 3 milj. euroa (1 %) vuoteen 2016 verrattuna.

1.7.4 Tase

Tämä analyysi perustuu ELY-keskusten laatimiin analyysihin omien taseidensa toteumasta vuodelta 2017. Analyysiä tehtäessä on huomioitu taselaskelmassa kirjanpitoyksikkötasolla esitettävät erät.

ELY-keskuksien kansallisomaisuuden arvo oli 45 milj. euroa. Valtaosa kansallisomaisuudesta muodostui luonnonsuojelutarkoitukseen hankituista maa- ja vesialueista. Kirjanpitoyksikkötasolla kansallisomaisuuden määrä väheni 6,3 %. Vuosittaiseen vaihteluun vaikuttavat käytävät maanhankinta- ja korvausneuvottelut ja luonnonsuojelutarkoitukseen tarjottavat kohteet. Viidessä ELY-keskuksessa kansallisomaisuuden määrä pieneni ympäristöministeriön päätöksellä siirtää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä Metsähallituksen hallintaan. Pirkanmaan, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskusten alueella tehtiin suuria hallinnansiirtoja Metsähallitukselle. Toisaalta Hämeen ELY-keskuksen kansallisomaisuus kasvoi n. 2,7 miljoonaa euroa, jonka aiheutti yksittäinen suuri vaihtokauppa, jossa Hämeen ELY-keskukselle luovutettiin vaihtomaita yli kahden miljoonan euron arvosta. Vaihdossa annetut maat luovutettiin Keski-Suomen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksista. Huolimatta Keski-Suomesta luovutetusta maasta myös Keski-Suomen käyttöomaisuuden arvo kasvoi. Myös Kaakkois-Suomen omaisuus kasvoi, kasvu oli 20% 1,4 miljoonasta 1,7 miljoonaan.

Käyttöomaisuuden määrä laski 6,5 % 79 milj. euroon. Käyttöomaisuudesta 87,5 % muodostui rakenteista, joista vesirakenteiden arvo oli 66,1 milj. euroa. ELY-keskusten käyttöomaisuuden arvo pieneni poistojen myötä ja uutta omaisuutta ei ole hankittu. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa merkittävin vähennys 6,6 milj. euroa oli rakenteissa. Inarinjärven rantapenkereen poiston osuus oli lähes 2 milj. euroa. Toisaalta Euroopan meri- ja kalatalousrahaston käyttösuunnitelmassa on Varsinais-Suomen ELY-keskuksen käyttöön osoitettu EU kalastuksen valvontatehtäviin määrärahaa, jolla on hankittu valvontatehtäviin käytettävää käyttöomaisuutta mm. valvonta-autoja ja vene.

Taseen keskeneräisten rakenteiden arvo kasvoi 2,4 milj. euroa, mikä selittyy sillä, että Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa Vuosina 2016 ja 2017 oli käynnissä viisi laiturihanketta, vuonna 2017 hankkeita ei valmistunut. Utön yhteysalusliikennelaituri on kustannuksiltaan suuri, aktivoitavia menoja vuonna 2017 2,2 milj. euroa.

Aineettomien hyödykkeiden arvo pieneni toimintakertomuskauden aikana 0,3 milj. euroa. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen taseessa näkyy merkittävänä eränä itse valmistetut tai teetetyt atk-ohjelmat, joiden arvo poistojen vaikutuksesta laski kertomusvuonna 1,4 milj. euroon. Atk-ohjelmat (mm. Kake, elogbook) liittyvät Varsinais-Suomen ELY-keskukseen valtakunnallisesti keskitettyihin kalatalouspalvelutehtäviin ja ohjelmat ovat käytössä.

Vaihto-omaisuuden Valmiit tuotteet/Tavarat 13,1 milj. euroa sisälsi luonnonsuojelualueiden hankintaan liittyviä vaihtomaita. Vaihtomaiden arvo taseessa pysyi lähes samana.

Lyhytaikaisten saamisten määrä toimintakertomuskaudella pieneni 29,3 %. Kirjanpitoyksikkötasolla seurattavien myyntisaamisten määrä pieneni 2,9 milj. euroa. Siirtosaamisten määrän vähenemiseen vaikutti mm. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoimien Interact-projektien maksatushakemusten käsittelyn nopeutuminen. Muut lyhytaikaiset saamiset pienenivät 5,5 milj. euroa. ELY-keskusten lyhytaikaiset saamiset vähenivät siksi, että Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman teknisen tuen vuoden 2015 ja 2016 maksatushakemuksiin saatiin maksatuspäätökset vuonna 2017. Vuonna 2016 oli teknisiä ongelmia maksatuspäätösten saamisessa.

Lyhytaikainen vieras pääoma pieneni kirjanpitoyksikkötasolla 2,8 milj. euroa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hallintopakopäätöksen nojalla toukokuussa 2016 käyttöönsä siirtämä osa Hituran kaivoksen ympäristöluvan vakuudesta (n. 2 milj. euroa) kaivosalueen kaivannaisjätteiden jätealueiden sulkemistoimenpiteisiin käytettiin pääosin vuoden 2017 aikana.

Saatujen ennakoiden määrä pieneni 1,2 milj. euroa (83 %). Vähennystä selittää Kainuun ELY-keskuksen neljä vuotta voimassa olleen LifeNatNet-hankkeen päättyminen ja sen myötä EU-komissiolta saadun ennakon purkaminen.

Siirtovelkojen määrä laski 4,3 milj. euroa kirjanpitoyksikkötasolla seurattavan lomapalkkavelan pienentymisestä johtuen.

Muut lyhytaikaiset velat 51 milj. euroa koostuivat päättyneelle tilikaudelle kuuluvista ja sen aikana arviomäärärahasta maksamatta jääneistä menoista (siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvät velat, ent. menorästit) ja työvoimakoulutuksen hankintasopimusten jaksoetuista laskuista. Kirjanpitoyksikkötasolla lyhytaikaisten velkojen määrä laski 0,6 milj. euroa (1,2 %) aiemmasta, mikä selittyy siirtotalouden vastikkeettomien velkojen pienenemisellä.

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA-keskus) kirjanpitoyksikön hallinnollisista tehtävistä vastasi vuonna 2017 KEHA-keskus. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta vastaa oman virastonsa osalta kunkin ELY-keskuksen ja TE-toimiston johto sekä kirjanpitoyksikön osalta KEHA-keskuksen johto.

Kehittämiskohteeksi vuodelle 2017 nimettiin maakunta- ja aluehallintouudistukseen sekä palvelukeskusten perustamiseen valmistautuminen. Virastot ovat olleet aktiivisesti mukana valmistelussa sekä valtakunnallisella että maakunnallisella tasolla. Henkilöstöä on kannustettu osallistumaan maakuntavalmistelutyöhön ja erilaisiin työryhmiin. Palvelukeskukset perustettiin suunnitellusti. Perustehtäviin käytössä olevien resursien niukkuudesta huolimatta kehittämiskohteena ollut hyvän asiakaspalvelun säilyttäminen on tehtyjen palvelutytytyväisyyskyselyjen mukaan onnistunut. Myös ohjaavien tahojen ja muiden sidosryhmien kokonaistyytyväisyys ELY-keskusten toimintaan on joka toinen vuosi tehtävän sidosryhmätutkimuksen perusteella parantunut vuodesta 2015.

Henkilöstön osaamista, ammattitaitoa ja muutosvalmiuksia on vahvistettu ja kehitetty tulevaan muutostilanteeseen liittyen erilaisten koulutusten ja valmennusten avulla. Koulutuksiin ja valmennuksiin on ollut mahdollista osallistua toiminnan kehittämisyksikön ylläpitämän Uudistumisohjelman kautta. Uudistumisohjelmaa täydennetään esitettyjen tarpeiden mukaan ja ohjelma jatkuu 2018 - 2019. Erityisesti on kiinnitetty huomiota henkilöstön digiosaamisen sekä uusien toimintatapojen ja sähköisten palveluiden osaamisen vahvistamiseen. KEHA-keskuksen yksiköissä kootaan henkilökohtaisia osaamisprofiileja henkilöstön monipuolisen osaamisen esille saamiseksi ja toisaalta myös mahdollisten koulutustarpeiden havaitsemiseksi.

Uudistumisohjelman kautta tuetaan myös työmotivaation ylläpitoa ja henkilöstön jaksamista. Tulevista muutoksista huolimatta työtyytyväisyys on noussut hieman edellisestä vuodesta sekä ELY-keskuksissa että KEHA-keskuksessa. TE-toimistoissa työtyytyväisyys on pysynyt ennallaan. Työskentelyilmapiiri on muutosvaiheesta huolimatta säilynyt rauhallisena. Johtamisessa ja esimiestyössä on huolehdittu entistä enemmän hyvästä ja avoimesta tiedottamisesta.

Riskienhallinnan kehittämisessä panostettiin dokumentoitujen riskiarviointien tekoon mm. tulostavoitteisiin, tietoturvaan sekä osaamiseen kohdistuneista riskeistä. Riskiarvioinnit toteutettiin VM:n riskienhallintatyökalun avulla. Kirjanpitoyksikön kirjanpitoon tehdyillä kuukausittaisilla täsmäytyksillä ja jakopalkkojen viikoittaisella seurannalla on pystytty välttämään Kieku-järjestelmän viime vuonna aiheuttamat kohdistamistietojen luotettavuuden ongelmat.

Maakuntauudistuksen valmistelun jatkuessa vuoden 2018 kehittämiskohteiksi nousevat edelleen:

- Maakunta- ja aluehallintouudistukseen valmistautuminen, muutoksen hallittu eteenpäin vienti sekä asiakkuusprosessien asiakaslähtöisestä kehittämisestä ja hyvän asiakaspalvelun jatkuvuudesta huolehtiminen.
- Henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen ja varmistaminen muutostilanteessa erityisesti tietoteknisten valmiuksien, sähköisten palvelujen sekä uusien toimintatapojen osalta.
- Hallintouudistuksen edetessä pidetään huolta erityisesti henkilöstön jaksamisesta ja työmotivaatiosta sekä resurssien riittävydestä ja aktiivisen viestinnän lisäämisestä.

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan ja siihen liittyvän riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä on arvioitu käyttämällä CAF-arviointiprosessin (2016) sekä henkilöstö-, palvelutytytyväisyys- ja sidosryhmätyy-

tyväisyysskyselyiden tuloksia. Lisäksi hyödynnettiin ulkoisen ja sisäisen tarkastuksen sekä ulkoisten auditointien havaintoja. Arviointien perusteella todetaan, että kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä asetetut tavoitteet.

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.9.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat tiedot

ELY-keskusten poliisille tekemien tutkintapyyntöjen tarkoittamat väärinkäytökset koskivat vuonna 2017 suurimmalta osin epäiltyjä luonnonsuojelu-, ympäristönsuojelu- ja vesilain rikkomisia. Tutkintapyyntö tehtiin myös kalatalousrahastosta myönnetyn avustuksen väärinkäytöstä. Näiden osalta ELY-keskukset tekivät kaikkiaan 26 tutkintapyyntöä. ELY-keskukset toimivat myös muiden tahojen vireille panemissa esitutkinnoissa asianomistajina ja/tai asiantuntijalausunnon antajina 48 tapauksessa. Nämä esitutkinnot liittyivät mm. ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilain valvonta-asioihin, koskien mm. ympäristön turmelemista ja jätteiden käsittelyä. Pienempiä ympäristörikosasioita on käsitelty poliisin ja syyttäjän sakkomenettelyssä.

Uudenmaan ELY-keskuksen valtakunnallisessa palkkaturva ja oikeudellinen tuki - yksikössä oli edellä mainittujen lisäksi palkkaturvaan liittyviä velallisen rikoksia kaikkiaan 57 tapausta. Palkkaturvan osalta on vaadittu vahingonkorvausta yhteensä 1.480.290 euroa (pääoma), mikä on yli kaksinkertainen summa verrattuna vuoteen 2016.

Oikeudenkäynteihin ELY-keskukset osallistuivat asianomistajana 27 asiassa. Useimmat niistä koskivat ympäristörikoksia, mutta mukana oli myös yksi rakennerahastoihin liittyvä petos. Hallintopakkoasioita oli vuoden aikaan vireillä kaikkiaan 28.

1.9.2. Takaisinperintätiedot ja EU-rahoitukseen liittyvät sääntöjenvastaisuudet

EU-osarahoitteisten tukien osalta ELY-keskukset tekivät vuoden aikana yhteensä 18 sääntöjenvastaisuusilmoitusta. Takaisinperintäpäätöksiä tehtiin ja takaisin perittyä saatiin EU-osarahoitteisia tukia ja avustuksia seuraavasti:

EU takaisinperinnät rahastoittain

EU-osarahoitteiset (kaikki ELY-keskukset)	Päätökset kpl	Takaisinperittävä määrä €	Perityksi saadut v. 2017, euroa
ESR, 2007 - 2013	2	208,76	208,76
ESR, 2014 - 2020	1	34 954,37	0,00
EAKR, 2007 - 2013	26	1 125 179,39	161 942,09
EAKR, 2014 - 2020	1	13 186,46	0,00
EKTR 2007 - 2013	3	8 349,61	8 349,61
EMKR 2014 - 2020	1	163 384,11	163 384,11
EMR 2007 - 2013 (investointi- ja kehittämistuki, ym.)	102	1 271 976,52	181 409,21
EMR 2014 - 2020 (investointi- ja kehittämistuki, ym.)	5	267 926,66	0,00
EMR 2007 - 2013 (erityisympäristötuki)	144	72 410,91	47 525,00
YHTEENSÄ	285	2 957 576,79	562 818,78

EU-osarahoitteisten tukien takaisinperintäpäätösten määrä laski edellisvuoden 747 päätöksestä 285 päätökseen vuonna 2017. Tähän on vaikuttanut se, että Euroopan maaseuturahaston (EMR) ja rakennerahastojen

(ESR ja EAKR) vanhan ohjelmakauden (2007 - 2013) takaisinperinnät on pääasiassa tehty ja uuden ohjelmakauden (2014 - 2020) takaisinperintöjä ei ole tietojärjestelmäsyistä päästy tekemään kuin vasta aivan loppuvuodesta. Näistä syistä myös takaisinperittävä euromäärä laski noin 3 milj. euroon, mikä on noin puolet vähemmän kuin vuonna 2016. Perityksi saatiin vuoden aikana 562.818 euroa. Takaisinperittävä määrä oli suurin Euroopan maaseuturahastosta (EMR) osarahoitettujen tukien osalta, yhteensä noin 1,6 milj. euroa. EMR:sta osarahoitettujen tukien takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 251, joista yli puolet koski erityisympäristötukia. Myös Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) osarahoitettujen tukien takaisinperittävä määrä laski 1,1 milj. euroon ja takaisinperintäpäätösten määrä 27:ään. EAKR:n takaisinperintäpäätösten määrä (ja euromäärä) on noin puolet pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kansallisten tukien ja avustusten takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuoden aikana 48 ja takaisinperittävä määrä oli yhteensä 793.410 euroa. Perityksi saatiin noin 197.712 euroa. Suurin takaisinperittävien kansallisten tukien ryhmä olivat yritystuet, joista tehtiin 12 päätöstä, euromäärältään noin 615.597 euroa. Työ- ja elinkeinotoimistojen palveluihin kuuluvien harkinnanvaraisten tukien takaisinperintöjä oli 9, mutta niiden takaisinperittävä määrä ainoastaan noin 2.293 euroa. Kolmanneksi eniten (8) takaisinperintäpäätöksiä tehtiin maaseutuelinkeinojen rahoituslain mukaisista tuista ja näistä takaisinperittävä määrä oli noin 58.200 euroa. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain mukaisten tukien takaisinperintäpäätöksiä oli vain kolme, mutta niillä perittiin takaisin noin 72.619 euroa.

Seuraavassa taulukossa ovat EU-osarahoitteisten ja kansallisten tukien takaisinperintäpäätösten kappale- ja euromäärät ELY-keskuksittain eriteltynä:

Kaikki takaisinperinnät ELY-keskuksittain

ELY-keskus	EU-osarahoitteiset		Kansalliset av. ja tuet		Yhteensä		Peritty v. 2017 yhteensä
	Kpl	Perittävä €	Kpl	Perittävä €	Kpl	Perittävät €	
UUDELY	14	42 274,67	0	0,00	14	42 274,67	13 928,61
VARELY	13	135 062,31	5	23 533,75	18	158 596,06	58 694,70
SATELY	8	19 853,04	0	0,00	8	19 853,04	2 604,85
HÄMELY	9	92 680,11	2	385 111,34	11	477 791,45	75 180,11
PIRELY	5	17 655,61	0	0,00	5	17 655,61	0,00
KASELY	2	13 063,35	0	0,00	2	13 063,35	13 063,35
ESAELY	21	338 708,15	1	3 904,00	22	342 612,15	94 296,59
POSELY	15	6 290,31	0	0,00	15	6 290,31	4 061,06
POKELY	59	477 459,43	0	0,00	59	477 459,43	35 405,88
KESELY	48	368 401,46	8	130 010,78	56	498 412,24	155 103,59
EPOELY	11	12 757,17	1	4 268,30	12	17 025,47	13 645,67
POHELY	17	41 714,70	9	40 910,10	26	82 624,80	51 377,70
POPELY	47	1 169 375,91	2	94 238,04	49	1 263 613,95	29 832,25
KAIELY	7	41 115,85	0	0,00	7	41 115,85	7 389,38
LAPELY	8	17 780,61	5	104 269,91	13	122 050,52	38 805,47
KEHA	1	163 384,11	15	7 163,96	16	170 548,07	167 141,59
YHTEENSÄ	285	2 794 192,68	48	793 410,18	333	3 750 986,97	760 530,80

Kaikkiaan EU-osarahoitteisia ja kansallisia tukia saatiin perityksi vuoden aikana noin 760.530 euroa, mikä on takaisinperittävään määrään verrattuna 20,3 % (vuonna 2016 määrä oli 14,2 %).

Tukien maksamisen keskeytyspäätöksiä tehtiin vuoden aikana EU-osarahoitteisten tukien osalta 15 ja kansallisten tukien osalta 7, yhteensä 22 päätöstä.

2 Talousarvion toteutumalaskelma

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	92 376,43	133 718	133 718,10	0,00	100,00
11.04.01. Arvonlisävero	92 376,43	133 718	133 718,10	0,00	100,00
12. Sekalaiset tulot	16 230 740,91	34 227 486	33 112 285,43	-1 115 200,82	96,74
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	66 913,25	0	0,00	0,00	0,00
12.30.40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 352 680,96	3 000 000	3 235 663,72	235 663,72	107,86
12.30.99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	32 205,69	260 515	260 515,42	0,00	100,00
12.31.10. Liikenneviraston tulot	2 723 879,06	3 700 000	2 349 135,46	-1 350 864,54	63,49
12.31.10.2. Joukkoliikenteen lipputulot	2 723 879,06	3 700 000	2 349 135,46	-1 350 864,54	63,49
12.32.31. Palkkaturvamaksujen palautukset	7 198 881,87	6 647 825	6 647 825,45	0,00	100,00
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	1 367 753,96	2 586 831	2 586 830,69	0,00	100,00
12.32.99.03. Palkkaturvapalautusten korot	527 329,85	734 704	734 704,25	0,00	100,00
12.32.99.06. Muut tulot	840 424,11	1 852 126	1 852 126,44	0,00	100,00
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	10 130,36	56 837	56 836,97	0,00	100,00
12.35.99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	355 381,15	657 326	657 326,39	0,00	100,00
12.35.99.2. Muut sekalaiset tulot	163 536,34	275 089	275 089,38	0,00	100,00
12.35.99.3. EU-rahoitus	191 844,81	382 237	382 237,01	0,00	100,00
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	852 232,17	16 164 205	16 164 205,17	0,00	100,00
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	1 270 682,44	1 153 946	1 153 946,16	0,00	100,00
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja	40,00	0	0,00	0,00	0,00
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	40,00	0	0,00	0,00	0,00
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	40,00	0	0,00	0,00	0,00
Tuloarviotilit yhteensä	16 323 157,34	34 361 204	33 246 003,53	-1 115 200,82	96,75

Päälukan, momentin ja tilijaotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 käyttö vuonna 2017	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	0,00	28 000	11 355,73	16 644,27	28 000,00	0,00	0,00	28 000,00	11 355,73	16 644,27
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3v)	0,00	28 000	11 355,73	16 644,27	28 000,00	0,00	0,00	28 000,00	11 355,73	16 644,27
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	91 029,69	1 973 025	966 515,92	1 006 509,32	1 973 025,24	0,00	84 900,00	1 994 702,00	988 192,68	1 006 509,32
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 129,69	63 223	63 223,24		63 223,24	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2v)	84 900,00	49 802	49 802,00	0,00	49 802,00	0,00	84 900,00	134 702,00	134 702,00	0,00
28.70.05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3v)		1 860 000	853 490,68	1 006 509,32	1 860 000,00	0,00		1 860 000,00	853 490,68	1 006 509,32
28.70.05.1. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus		1 860 000	853 490,68	1 006 509,32	1 860 000,00	0,00		1 860 000,00	853 490,68	1 006 509,32
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	0,00	10 000	10 000,00	0,00	10 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.90.50. Rahapelitoiminnan voittovarat urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	0,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
29.90.50.08. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen	0,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
29.90.50.08.2. Liikunta elämäntavalla - hanketukiin (KPY)	0,00	10 000	10 000,00		10 000,00	0,00				
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	53 769 196,63	53 227 871	13 944 764,11	39 271 108,44	53 215 872,55	11 998,80	80 876 268,04	131 451 068,04	53 276 041,04	69 204 656,48
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 308 271,43	1 941 611	1 941 611,35		1 941 611,35	0,00				
30.10.51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2v)	1 696 000,00	1 843 000	1 843 000,00	0,00	1 843 000,00	0,00	0,00	1 843 000,00	1 843 000,00	0,00
30.20.47. Kansallinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	106 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	161 000,00	161 000,00	79 499,88	81 500,12
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämishankkeet (KPY)	106 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	161 000,00	161 000,00	79 499,88	81 500,12

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 käyttö vuonna 2017	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3v)	3 000 000,00	3 000 000	826 867,48	2 173 132,52	3 000 000,00	0,00	2 577 310,64	5 577 310,64	2 620 775,60	2 956 535,04
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	9 861 000,00	9 621 500	3 055 532,33	6 565 967,67	9 621 500,00	0,00	8 456 670,92	18 078 170,92	9 517 161,82	8 559 931,90
30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 710 000,00	4 837 800	267 037,82	4 570 762,18	4 837 800,00	0,00	3 564 276,21	8 402 076,21	733 927,17	7 668 149,04
30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	310 000,00	337 800	209 001,15	128 798,85	337 800,00	0,00	149 045,75	486 845,75	296 209,89	190 635,86
30.40.22.4. Kiertotalouden läpimurto	3 400 000,00	4 500 000	58 036,67	4 441 963,33	4 500 000,00	0,00	3 365 230,46	7 865 230,46	407 717,28	7 457 513,18
30.40.22.5. Suomalainen ruoantuotanto	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	30 000,00	20 000,00
30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	6 546 000,00	5 741 500	1 378 766,47	4 362 733,53	5 741 500,00	0,00	15 260 737,33	21 002 237,33	12 400 860,67	8 538 576,74
30.40.31.1. Muu vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	5 636 000,00	4 632 000	1 105 230,80	3 526 769,20	4 632 000,00	0,00	5 024 757,92	9 656 757,92	2 488 010,52	7 168 747,40
30.40.31.2. Luontopoliittikka	910 000,00	1 109 500	273 535,67	835 964,33	1 109 500,00	0,00	1 025 271,21	2 134 771,21	764 941,87	1 369 829,34
30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	701 925,20	711 460	699 461,20		699 461,20	11 998,80				
30.40.51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2v)	6 658 000,00	5 545 000	3 853 012,61	1 691 987,39	5 545 000,00	0,00	1 727 098,33	7 272 098,33	5 564 665,91	1 691 987,39
30.40.51.2. Muu kalatalouden edistäminen	6 658 000,00	5 545 000	3 853 012,61	1 691 987,39	5 545 000,00	0,00	1 727 098,33	7 272 098,33	5 564 665,91	1 691 987,39
30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3v)	19 182 000,00	19 986 000	79 474,85	19 906 525,15	19 986 000,00	0,00	48 883 297,11	68 869 297,11	20 274 966,45	39 707 976,25
30.40.62.1. EKTR-hankkeiden EU rahoitusosuudet (EK)							1 150 958,82	1 150 958,82	0,00	0,00
30.40.62.2. EKTR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu)							1 322 109,75	1 322 109,75	0,00	0,00
30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet	410 000,00	380 000	79 474,85	300 525,15	380 000,00	0,00	1 898 939,69	2 278 939,69	940 358,20	1 338 581,49
30.40.62.3.1. Poistokalastus							16 336,55	16 336,55	16 336,55	0,00
30.40.62.3.2. Muut kansalliset toimenpiteet							552 278,31	552 278,31	552 278,31	0,00
30.40.62.4. EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuudet	9 872 000,00	10 591 000	0,00	10 591 000,00	10 591 000,00	0,00	22 444 898,74	33 035 898,74	11 744 578,69	20 459 471,85
30.40.62.5. EMKR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu)	8 900 000,00	9 015 000	0,00	9 015 000,00	9 015 000,00	0,00	22 066 390,11	31 081 390,11	7 590 029,56	17 909 922,91
30.40.77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3v)							245 877,50	245 877,50	241 183,54	0,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji		Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	585 645 535,84	404 369 277	162 029 760,13	242 339 517,05	404 369 277,18	0,00	206 815 115,48	611 184 392,66	368 844 875,61	242 339 517,05
	32.30.51.01. Asiantuntija-arvioinnit (KPY)	8 302 472,85	3 422 366	2 173 249,46	1 249 116,38	3 422 365,84	0,00	2 246 879,70	5 669 245,54	4 420 129,16	1 249 116,38
	32.30.51.02. Kokeilut ja valmennukset (KPY)	33 019 586,05	35 614 554	13 886 263,26	21 728 290,66	35 614 553,92	0,00	8 886 378,37	44 500 932,29	22 772 641,63	21 728 290,66
	32.30.51.03. Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	215 777 295,13	173 322 174	127 887 096,74	45 435 077,04	173 322 173,78	0,00	73 837 780,74	247 159 954,52	201 724 877,48	45 435 077,04
	32.30.51.04. Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot (KPY)	501 812,23	1 218 304	485 650,81	732 653,13	1 218 303,94	0,00	132 426,16	1 350 730,10	618 076,97	732 653,13
	32.30.51.05. Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä hankittava koulutus (KPY)	1 699 369,70	1 700 490	490,19	1 700 000,00	1 700 490,19	0,00	1 732 632,03	3 433 122,22	1 733 122,22	1 700 000,00
	32.30.51.06. Palkkatuki ja starttiraha (KPY)		140 888 059	2 321 006,93	138 567 052,41	140 888 059,34	0,00	0,00	140 888 059,34	2 321 006,93	138 567 052,41
	32.30.51.06. Starttiraha (KPY)	38 433 106,68						20 328 575,38	20 328 575,38	20 328 575,38	0,00
	32.30.51.08. Palkkatuki, kunnat ja kuntayhtymät (KPY)	77 716 568,02						23 599 904,93	23 599 904,93	23 599 904,93	0,00
	32.30.51.09. Palkkatuki, yksityinen sektori (KPY)	157 630 921,19						55 959 712,42	55 959 712,42	55 959 712,42	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	11 442 916,65	7 098 834	7 098 833,71	0,00	7 098 833,71	0,00	0,00	7 098 833,71	7 098 833,71	0,00
	32.30.51.08. Työllisyyspoliittinen avustus (KPY)		15 184 584	4 504 812,08	10 679 771,92	15 184 584,00	0,00	0,00	15 184 584,00	4 504 812,08	10 679 771,92
	32.30.51.10. Työllisyyspoliittinen avustus (KPY)	25 165 350,19						9 954 328,24	9 954 328,24	9 954 328,24	0,00
	32.30.51.09. Korvaukset (KPY)		2 775 521	821 043,79	1 954 476,73	2 775 520,52	0,00		2 775 520,52	821 043,79	1 954 476,73
	32.30.51.11. Korvaukset (KPY)	2 102 317,96						435 777,02	435 777,02	435 777,02	0,00
	32.30.51.10. Vakuutusurva (KPY)		890 443	890 443,47	0,00	890 443,47	0,00	0,00	890 443,47	890 443,47	0,00
	32.30.51.12. Vakuutusurva (KPY)	933 819,19						0,00	0,00	0,00	0,00
	32.30.51.11. Yritystoininnan kehittämispalvelujen hankinta (KPY)		13 013 484	1 279 652,20	11 733 831,80	13 013 484,00	0,00	0,00	13 013 484,00	1 279 652,20	11 733 831,80
	32.30.51.14. Yritystoininnan kehittämispalvelujen hankinta (KPY)	9 000 000,00						7 788 224,72	7 788 224,72	7 788 224,72	0,00
	32.30.51.12. Työllisyys ja kilpailukyky: Yksityiset työnvälityspalvelut (KPY)		9 240 464	681 217,49	8 559 246,98	9 240 464,47	0,00	0,00	9 240 464,47	681 217,49	8 559 246,98
	32.30.51.15. Työllisyys ja kilpailukyky: Yksityiset työnvälityspalvelut (KPY)	3 920 000,00						1 912 495,77	1 912 495,77	1 912 495,77	0,00
32.30.64.	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)	5 638 731,00									

Päälukon, momentin ja tilijaotteen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 käyttö vuonna 2017	määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.40.51. Eräät merimiespalvelut (arviomääräraha)	937 643,11	988 100	988 099,90		988 099,90	0,00				
32.40.51.2. Valtion osuus työntantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin (KPY)	937 643,11	988 100	988 099,90		988 099,90	0,00				
32.40.52. Palkkaturva (arviomääräraha)	30 696 859,77	25 979 037	25 979 037,14	✓	25 979 037,14	0,00				
32.40.52.1. Palkkaturva (KPY)	30 592 742,48	25 837 999	25 837 999,39		25 837 999,39	0,00				
32.40.52.2. Takaisinperittyjen saatavien palautukset ja korot (KPY)	19 701,46	25 739	25 739,16		25 739,16	0,00				
32.40.52.3. Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurssikustannukset (KPY)	84 415,83	115 299	115 298,59		115 298,59	0,00				
32.50.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)		21 876 457	21 876 457,00		21 876 457,00	0,00				
32.50.43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)		324 000	184 695,00		184 695,00	139 305,00				
32.50.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	124 020 220,32	150 964 517	150 964 517,46		150 964 517,46	0,00				
32.50.64.01. EAKR 2007-2013 (KPY)	1 087 768,11	0	0,00		0,00	0,00				
32.50.64.01.1. EAKR (KPY)	1 087 768,11									
32.50.64.02. ESR 2007-2013 (KPY)	1 788 678,01	0	0,00		0,00	0,00				
32.50.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	55 014 484,99	57 726 849	57 726 849,15		57 726 849,15	0,00				
32.50.64.09. ESR 2014-2020 (KPY)	66 129 289,21	93 237 668	93 237 668,31		93 237 668,31	0,00				
32.50.65. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)		2 092 276	2 092 276,00		2 092 276,00	0,00				
32.60.40. Energiatuki (arviomääräraha)	20 855 572,00	13 735 554	13 735 554,00		13 735 554,00	0,00				
32.70.30. Valtion korvaukset kotouttamisesta (arviomääräraha)	131 308 939,63	207 110 000	199 730 959,02	✓	199 730 959,02	7 379 040,98				
32.70.30.1. Paluumuuttajien kustannukset (KPY)	2 326 005,27	3 688 000	3 126 716,10		3 126 716,10	561 283,90				
32.70.30.2. Laskennalliset korvaukset pakolaisista (KPY)	44 905 454,63	57 162 000	55 187 218,30		55 187 218,30	1 974 781,70				
32.70.30.3. Muut pakolaisista maksettavat kuntakorvaukset (KPY)	83 774 135,73	145 792 000	141 146 824,62		141 146 824,62	4 645 175,38				
32.70.30.4. Alkukartoituksen kustannukset (KPY)	303 344,00	468 000	270 200,00		270 200,00	197 800,00				

Päälukon, momentin ja tilijaoittelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonal	23 018 222,05	186 363 560	131 908 775,50	0,00	131 908 775,50	54 454 784,91	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.31. Valtion korvaus kunnille kuntoutuksen työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	23 018 222,05	26 840 000	20 095 648,74		20 095 648,74	6 744 351,26				
33.20.50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha)		52 438 347	27 194 005,19	✓	27 194 005,19	25 244 342,17				
33.20.50.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto		1 238 347	1 238 347,36		1 238 347,36	0,00				
33.20.50.02. Palkkatuki ja starttiraha		51 200 000	25 955 657,83		25 955 657,83	25 244 342,17				
33.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha)		22 271 298	9 243 741,97	✓	9 243 741,97	13 027 556,24				
33.20.51.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto		171 298	171 298,21		171 298,21	0,00				
33.20.51.02. Palkkatuki ja starttiraha		22 100 000	9 072 443,76		9 072 443,76	13 027 556,24				
33.20.52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (netto) (arviomääräraha)		84 813 915	75 375 379,60	✓	75 375 379,60	9 438 535,24				
33.20.52.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto		593 915	593 914,84		593 914,84	0,00				
33.20.52.02. Palkkatuki ja starttiraha		84 220 000	74 781 464,76		74 781 464,76	9 438 535,24				
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	17 166 005,56	22 067 087	6 826 631,52	15 240 455,00	22 067 086,52	0,00	54 288 128,04	75 237 321,62	45 876 642,34	29 241 891,63
35.01.29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)	837 946,00	1 117 893	1 117 892,94		1 117 892,94	0,00				
35.01.65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3v)	325 000,00	390 000	363 528,21	26 471,79	390 000,00	0,00	59 466,18	449 466,18	413 949,97	32 086,25
35.10.20. Ympäristövahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	520 000,00	5 000 000	101 461,33	4 898 538,67	5 000 000,00	0,00	205 456,64	5 205 456,64	306 917,97	4 898 538,67
35.10.21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	1 076 729,65	869 262	282 520,70	586 741,30	869 262,00	0,00	962 053,23	1 831 315,23	954 287,68	876 828,66
35.10.22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3v)	5 946 752,98	6 560 753	2 047 087,12	4 513 665,88	6 560 753,00	0,00	6 440 713,03	13 001 466,03	6 690 137,30	6 279 238,35
35.10.61. Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 283 634,00	3 927 245	486 470,13	3 440 774,87	3 927 245,00	0,00	11 884 382,38	15 811 627,38	8 761 569,08	6 983 337,59
35.10.63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3v)	1 325 942,93	3 371 934	1 720 673,43	✓ 1 651 260,15	✓ 3 371 933,58	0,00	✓ 34 172 469,42	37 544 403,00	27 535 309,64	10 002 671,64
35.10.63.1. Luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot	1 325 942,93	3 371 934	1 720 673,43	1 651 260,15	3 371 933,58	0,00	34 130 089,19	37 502 022,77	27 499 059,24	10 002 671,64
35.10.63.2. Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	42 380,23	42 380,23	36 250,40	0,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
35.10.64. EU:n ympäristörahan osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (siirtomääräraha 3v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	389 753,65	389 753,65	382 237,01	0,00
35.20.64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3v)	850 000,00	830 000	706 997,66	123 002,34	830 000,00	0,00	173 833,51	1 003 833,51	832 233,69	169 190,47
Määrärahatilit yhteensä	1 460 928 309,48	1 521 767 714	1 068 318 811,40	391 463 772,93	1 459 782 584,33	61 985 129,69	437 038 507,17	1 324 412 280,16	869 715 760,89	438 532 314,10

Talousarvion toteutumataskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella 2017

Valtuudet ja niiden käyttö 1)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy 2)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö 3)	Vuoden 2017 valtuudet						Talousarvio menot 2017	Talousarvio menot 2018	Talousarvio menot 2019	Talousarvio menot 2020	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2018 TA:ssa						
31.30.64 Saariston yhteysalusliikenne-palvelujen ostot ja kehittäminen	73 234	10 700	0	10 700	0	10 700	0	9 659	10 613	8 796	5 670	3 179	28 258
Aikaisempien vuosien valtuudet	73 234							9 659	10 613	8 796	5 670	3 179	28 258
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		10 700	0	10 700	0	10 700	0	0	0	0	0	0	0
31.30.66 Yhteysaluspalvelujen ostosopimukset	53 030	0	0	0	0	0	0	4 180	5 172	5 282	5 392	16 838	32 685
Aikaisempien vuosien valtuudet	53 030							4 180	5 172	5 282	5 392	16 838	32 685
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	301 093	97 040	0	97 040	70 101	26 939	0	58 419	66 906	3 703	0	0	70 609
Aikaisempien vuosien valtuudet	301 093							58 419	508	0	0	0	508
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		97 040	0	97 040	70 101	26 939	0	0	66 398	3 703	0	0	70 101
32.50.42 Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	0	0	4 044	4 044	3 915	129	0	21 876	23 026	8 445	1 538	147	33 157
Aikaisempien vuosien valtuudet	233 559							20 992	21 787	7 416	950	0	30 154
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	4 044	4 044	3 915	129	0	884	1 239	1 029	588	147	3 003
32.50.42 Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin	8 169	0	0	0	0	0	0	185	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	8 169							185	0	0	0	0	0
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto, ulkorajayht.työ- ja muihin koheesiopoliittikan ohjelmiin	555 869	245 531	199 737	445 269	203 884	241 385	241 385	150 965	115 321	86 490	28 830	57 611	288 252
Aikaisempien vuosien valtuudet	555 869							122 377	45 202	33 902	11 301	22 552	112 956
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		245 531	199 737	445 269	203 884	241 385	241 385	28 588	70 119	52 589	17 530	35 059	175 296

Valtuudet ja niiden käyttö 1)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1000€)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy 2)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö 3)	Vuoden 2017 valtuudet						Talousarvio menot 2017	Talousarvio menot 2018	Talousarvio menot 2019	Talousarvio menot 2020	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2018 TA:ssa						
32.50.65. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	8 377	0	0	0	0	0	0	2 092	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	8 377							2 092	0	0	0	0	0
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32.60.40. Energiatuki	136 787	0	0	0	0	0	0	13 736	9 785	4 218	808	0	14 811
Aikaisempien vuosien valtuudet	136 787							13 736	9 785	4 218	808	0	14 811
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen	3 230	0	0	0	0	0	0	970	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet	3 230							970	0	0	0	0	0
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	1 373 348	353 271	203 781	557 052	277 900	279 152	252 085	262 082	230 822	116 934	42 239	77 775	467 771
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 373 348							232 610	93 067	59 614	24 122	42 569	219 371
Vuonna 2017 käytettävissä olleet valtuudet		353 271	203 781	557 052	277 900	279 152	252 085	29 472	137 756	57 321	18 118	35 206	248 400

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen

2) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00..".

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

MOM 32.60.40 uusi valtuus on siirtynyt Tekes hallinnoitavaksi vuonna 2017, vuoden 2016 ja sitä aikaisempien valtuuspäätösten valtuuden käytöstä aiheutuneet menot maksetaan ELY-keskuksista
MOM 32.50.42 siirtyvää osuutta on talousarviossa rajattu. Ministeriö vahvistaa myöhemmin ELYjen käyttöön siirtyvän osuuden.

Valtuuden käytöstä aiheutuvat menot erottavat ELY-keskuksen kirjanpidon ja valtuusilmoituksen välillä 10 743 845 euroa. Ero johtuu vuoden 2017 aikana maksetuista tukikelpoisuustarkastamattomista URA-delegointien maksuista momentilta 32.50.64.09. Tukikelpoisuustarkastamattomat URA-maksut saavat valtuusnumeron siirtyessään EJRA-järjestelmään. Ne näkyvät järjestelmästä tulostetussa valtuusilmoituksessa arviomäärärahan käyttönä sinä vuonna jolloin ne maksettu URasta. Niitä ei tukikelpoisuustarkastuksen jälkeen huomioida uudelleen EURAn valtuusilmoituksessa.

3 Tuotto- ja kululaskelma

ELY-KESKUSTEN SEKÄ TE-TOIMISTOJEN KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	10 246 287,41		10 465 435,56	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	637 273,58		222 569,65	
Muut toiminnan tuotot	<u>33 000 099,42</u>	43 883 660,41	<u>30 109 010,57</u>	40 797 015,78
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	10 238 861,06		8 021 223,80	
Varastojen lisäys/vähennys	-182 036,07		273 451,65	
	276 710			
Henkilöstökulut	811,84		285 468 044,72	
Vuokrat	31 371 324,63		34 333 248,39	
Palvelujen ostot	89 313 360,53		95 400 314,49	
Muut kulut	7 724 728,02		7 383 608,53	
Valmisteverastojen lisäys/vähennys	0,00		-23 862,68	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-3 916 478,93		-2 858 004,52	
Poistot	9 296 308,85		7 313 720,09	
Sisäiset kulut	<u>31 269 411,91</u>	<u>-451 826 291,84</u>	<u>26 717 301,46</u>	<u>-462 029 045,93</u>
JÄÄMÄ I		-407 942 631,43		-421 232 030,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	871 002,35		571 543,53	
Rahoituskulut	<u>-73 847,66</u>	797 154,69	<u>-44 919,11</u>	526 624,42
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	3 361 136,93		1 140 328,20	

Satunnaiset kulut	<u>-973 275,44</u>	2 387 861,49	<u>-584 129,63</u>	556 198,57
JÄÄMÄ II		-404 757 615,25		-420 149 207,16
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot paikallishallinnolta	624 915,71		560 948,94	
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	910 169,31		513 224,35	
Siirtotalouden tuotot elinkeinoelämältä	812 844,26		1 646 357,77	
Siirtotalouden tuotot voittoa tavoittelemattomilta yhteisöiltä	444,50		0,00	
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>382 237,01</u>	2 730 610,79	<u>191 844,81</u>	2 912 375,87
Kulut				
	353 992			
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	389,49		286 249 223,96	
	205 428			
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	515,11		208 430 392,03	
	114 357			
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	369,33		127 460 890,07	
	303 923			
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	548,97		317 355 180,58	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	9 274 540,35		7 247 175,76	
Muut siirtotalouden kulut	<u>563 155,34</u>	<u>-987 539 518,59</u>	<u>649 251,42</u>	<u>-947 392 113,82</u>
JÄÄMÄ III		-1 389 566 523,05		-1 364 628 945,11
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	3 463 206,96		2 352 680,96	
Perityt arvonlisäverotuotot	133 718,10		92 376,43	
	<u>-25 115</u>			
Suoritettut arvonlisäverot	<u>796,38</u>	<u>-21 518 871,32</u>	<u>-26 746 943,84</u>	<u>-24 301 886,45</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-1 411 085 394,37</u>		<u>-1 388 930 831,56</u>

4 Tase

ELY-KESKUSTEN SEKÄ TE-TOIMISTOJEN KEHITTÄMIS- JA HALLINTOKESKUKSEN TASE

	31.12.2017		31.12.2016
VASTAAVAA			
KANSALLISOMAISUUS			
Maa- ja vesialueet	44 639 468,35		47 584 378,57
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>47 706,04</u>	<u>44 687 174,39</u>	<u>40 000,00</u> <u>47 624 378,57</u>
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		44 687 174,39	47 624 378,57
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	7 195,07		10 792,60
Muut pitkävaikutteiset menot	1 576 767,74		2 706 799,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>821 469,56</u>	2 405 432,37	<u>0,00</u> 2 717 591,71
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet	46 080,48		45 926,48
Rakennusmaa- ja vesialueet	403 052,00		411 125,02
Rakennukset	89 312,91		96 856,20
Rakennelmat	145 807,34		178 157,30
Rakenteet	68 544 327,48		76 584 566,77
Koneet ja laitteet	1 239 743,23		960 727,50
Kalusteet	4 354,19		6 531,28
Muut aineelliset hyödykkeet	16 678,55		16 678,55
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>5 600 621,42</u>	76 089 977,60	<u>3 182 399,18</u> 81 482 968,28
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET			
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>214 366,89</u>	<u>214 366,89</u>	<u>5 188,71</u> <u>5 188,71</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIJOITUKSET YHTEENSÄ		78 709 776,86	84 205 748,70
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			

VAIHTO-OMAISSUUS				
Valmiit tuotteet/tavarat	<u>13 131 127,70</u>	13 131 127,70	<u>13 227 891,63</u>	13 227 891,63
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	5 699 870,83		8 638 833,10	
Siirtosaamiset	4 624 627,57		5 991 770,87	
Muut lyhytaikaiset saamiset	13 426 631,92		18 942 854,61	
Ennakkomaksut	<u>0,00</u>	23 751 130,32	<u>1 200,00</u>	33 574 658,58
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	396,00		751,75	
Kirjanpitoyksikön menotilit	0,00		20,56	
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>0,00</u>	<u>396,00</u>	<u>3 783,30</u>	<u>4 555,61</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS YHTEENSÄ		36 882 654,02		46 807 105,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>160 279 605,27</u>		<u>178 637 233,09</u>

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-9 289 360,36		-12 721 225,67	
Pääoman siirrot	1 395 530 096,27		1 392 362 696,87	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-1 411 085 394,37</u>	-24 844 658,46	<u>-1 388 930 831,56</u>	-9 289 360,36
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>404 815,13</u>	404 815,13	<u>77 959,91</u>	77 959,91
LYHYTAIKAINEN				
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	36 729,28		429 773,63	
Saadut ennakot	265 926,36		1 548 849,06	
Ostovelat	73 023 426,62		69 273 467,43	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	5 678 209,49		6 216 145,91	
Edelleen tilittävät erät	5 653 513,52		5 366 477,57	
Siirtovelat	48 340 875,75		52 653 470,47	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>51 720 767,58</u>	<u>184 719 448,60</u>	<u>52 360 449,47</u>	<u>187 848 633,54</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		185 124 263,73		187 926 593,45
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>160 279 605,27</u>		<u>178 637 233,09</u>

5 Liitetiedot

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus, LIITE 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Varainhoitovuoden talousarviotilin 32.50.42 Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha) luku ja momentti edellisestä vuodesta ovat muuttuneet, jolloin luku oli .30. ja momentti 45.

Varainhoitovuoden talousarviotilin 32.50.43. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha) luku edellisenä vuonna oli .30.

Varainhoitovuoden talousarviotilin 32.50.65. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha) luku edellisenä vuonna oli .30. ja momentti 64.

Näin ollen talousarvion toteutumalaskelmassa yllä mainittujen talousarviotilien vertailuluvut Tilinpäätös 2016 ja Tilinpäätös 2017 ovat eri riveillä.

Varainhoitovuonna talousarviotilin 32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v) alajaottelutilien merkityksiä, nimiä ja numerointeja oli muuttunut:

Alajaottelutilin .51.06 Palkkatuki ja starttiraha nimi ja sisältö oli muuttunut. Se koostui vuoden 2016 alajaottelutileistä .06 Starttiraha, .08 Palkkatuki kunnat ja kuntayhtymät sekä .09 Palkkatuki yksityinen sektori.

Alajaottelutili .51.08 Työllisyyspoliittinen avustus oli edellisenä vuonna alajaottelutili .10. Vuonna 2016 alajaottelutilin .08 merkitys oli Palkkatuki kunnat ja kuntayhtymät.

Varainhoitovuoden alajaottelutili .51.09 Korvaukset oli edellisenä vuonna alajaottelutili .11. Vuonna 2016 alajaottelutilin .09 merkitys oli Palkkatuki yksityinen sektori.

Alajaottelutili .51.10 Vakuutusturva oli edellisenä varainhoitovuonna alajaottelutili .12. Vuonna 2016 alajaottelutilin .10 merkitys oli Työllisyyspoliittinen avustus.

Alajaottelutili .51.11 Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta oli edellisenä varainhoitovuonna alajaottelutili .14. Vuonna 2016 alajaottelutilin .11 merkitys oli Korvaukset.

Alajaottelutili .51.12 Työllisyys ja kilpailukyky, Yksityiset työnvälityspalvelut oli edellisenä varainhoitovuonna alajaottelutili .15. Vuonna 2016 alajaottelutilin .12 merkitys oli Vakuutusturva.

Näin ollen talousarviovuoden määrärahan vertailtavuus tilinpäätöksen 2016 lukuihin sekä siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot talousarvion toteutumalaskelmalla ovat eri riveillä edellä mainitulla talousarviotilillä 32.30.51 ja sen alajaottelutileillä.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.21.	Bruttomenot	9 981 253,38	*	3 277 301,62		9 843 269,29				9 775 398,68	
Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3v)	Bruttotulot	120 253,38	*	221 769,29		221 769,29				258 236,86	
	Nettomenot	9 861 000,00	9 621 500	3 055 532,33 	6 565 967,67	9 621 500,00	0,00	8 456 670,92	18 078 170,92	9 517 161,82	8 559 931,90
32.01.02.	Bruttomenot	224 050 671,33	*	175 360 138,41		206 337 159,04				207 568 104,98	
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	31 337 531,33	*	34 567 159,04		34 567 159,04				34 567 159,04	
	Nettomenot	192 713 140,00	171 770 000	140 792 979,37 	30 977 020,63	171 770 000,00	0,00	32 207 966,57	203 977 966,57	173 000 945,94	30 977 020,63
32.30.01.	Bruttomenot	164 398 835,70	*	140 505 528,41		172 851 169,62				157 446 568,34	
Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	256 835,70	*	150 469,39		150 469,39				150 469,39	
	Nettomenot	164 142 000,00	172 700 700	140 355 059,02 	32 345 641,21	172 700 700,23	0,00	16 941 039,93	189 641 740,16	157 296 098,95	32 345 641,21
33.20.52.	Bruttomenot			75 375 379,60		75 375 379,60					
Valtionosuus työmarkkinatuesta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttotulot			0,00		0,00					
	Nettomenot		84 813 915	75 375 379,60		75 375 379,60	9 438 535,24				

* Tässä saa esittää talousarvion mukaiset bruttotulot ja -menot.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Talousarvion arviomäärärahojen ylitykset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole arviomäärärahojen ylityksiä.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala			8 970 370,52
Vuosi 2015			8 954 925,49
30.40.21.	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (S3V)	1 077,20	
30.40.31.	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (S3V)	62 799,92	
30.40.62.1.	EKTR-hankkeiden EU rahoitusosuudet (EK) (S3V)	1 150 958,82	
30.40.62.2.	EKTR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu) (S3V)	1 322 109,75	
30.40.62.4.	EMKR-hankkeiden EU:n rahoitusosuude (S3V)	831 848,20	
30.40.62.5.	EMKR-hankkeiden kansallinen rahoitusosuus (EK) (varattu) (S3V)	5 581 437,64	
30.40.77.	Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (S3V)	4 693,96	
Vuosi 2016			15 445,03
30.40.51.2.	Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry (EK) (S2V)	15 445,03	
32.Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			7 075 047,00
Vuosi 2015			7 075 047,00
32.20.46.	Laivanrakennuksen innovaatiotuki (S3V)	7 074 975,00	
32.30.44.	Alueellinen kuljetustuki (S3V)	72,00	
35.Ympäristöministeriön hallinnonala			118 787,65
Vuosi 2015			118 787,65
35.01.65.	Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon (S3V)	3 429,96	
35.10.21.	Eräät luonnonsuojelun menot (S3V)	198,89	
35.10.22.	Eräät ympäristömenot (S3V)	32 090,38	

35.10.61.	Vesien- ja ympäristöhoidon edistäminen (S3V)	66 720,71	
35.10.63.1.	Luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvauksesta aiheutuvat menot (S3V)	291,89	
35.10.63.2.	Yhteistoimintasopimusten perusteella maksettavat palkkiot (EK) (enintään) (S3V)	6 129,83	
35.10.64.	EU:n ympäristörahasen osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (S3V)	7 516,64	
35.20.64.	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (S3V)	2 409,35	
Pääluokat yhteensä			16 164 205,17
Vuosi 2015			16 148 760,14
Vuosi 2016			15 445,03

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	236 580 813,17	241 095 990,57
Palkat ja palkkiot	239 853 481,61	241 277 649,84
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-3 272 668,44	-181 659,27
Henkilösivukulut	40 129 998,67	44 372 054,15
Eläkekulut	37 868 725,81	39 588 458,31
Muut henkilösivukulut	2 261 272,86	4 783 595,84
Yhteensä	276 710 811,84	285 468 044,72
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 414 604,57	5 279 312,09
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	17 720,00	12 480,00
Johto	6 140,00	6 280,00
Muu henkilöstö	11 580,00	6 200,00

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 6:
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Jäännösarvo € tai %
1007010 Luonnonsuojelutarkoitukseen hankitut maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1094010 Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1095010 Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1096010 Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1097010 Keskeneräinen muu kansallisomaisuus	ei poistoa		
1120010 Ostetut atk-ohjelmistot 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1140010 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1149020 Muut pitkävaikutteiset menot 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1191010 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
1200010 Metsäalueet	ei poistoa		
1210010 Maa-alueet	ei poistoa		
1214010 Vesialueet	ei poistoa		
1223010 Varastorakennukset 20v	tasapoisto	20	0,00 %
1229020 Muut rakennukset 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1230030 Muut rakennelmat 20v	tasapoisto	20	0,00 %
1243020 Väylät ja turvalaitteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1244010 Muut vesirakenteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1249010 Muut rakenteet 30v	tasapoisto	30	0,00 %
1250010 Autot ja muut maakuljetusvälineet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1251010 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1253030 Raskaat työkoneet 15v	tasapoisto	15	0,00 %
1254010 Kevyet työkoneet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1254020 Kevyet työkoneet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1255010 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	tasapoisto	3	0,00 %
1256010 Toimistokoneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1257010 Puhelinkeskuksien ja muut viestintälaitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1258010 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1259010 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1260030 Muut tutkimuslaitteet 7v	tasapoisto	7	0,00 %
1261010 Vesirakenteiden laitteet 10v	tasapoisto	10	0,00 %
1269010 Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %

1270010	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5 v	tasapoisto	5	0,00 %
1279010	Muut kalusteet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1280010	Taide-esineet	ei poistoa		
1289010	Muut aineelliset hyödykkeet 5v	tasapoisto	5	0,00 %
1295010	Keskeneräiset maa- ja vesialueet	ei poistoa		
1296010	Keskeneräiset asuinrakennukset	ei poistoa		
1297010	Keskeneräiset muut rakennukset	ei poistoa		
1298010	Keskeneräiset rakenteet	ei poistoa		
1299010	Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	ei poistoa		
1301010	Muut osakkeet	ei poistoa		
1303010	Muut osuudet	ei poistoa		

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Kansallisomaisuus		Yhteensä
	100 Maa- ja vesialueet	109 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2017 (+)	47 584 378,57	40 000,00	47 624 378,57
Lisäykset (+)	13 064 762,07	7 706,04	13 072 468,11
Vähennykset (-)	-16 009 672,29	0,00	-16 009 672,29
Hankintameno 31.12.2017 (=)	44 639 468,35	47 706,04	44 687 174,39
Kertyneet poistot 1.1.2017 (-)	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017 (=)	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset (+)	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 (=)	44 639 468,35	47 706,04	44 687 174,39

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2017 (+)	18 000,00	3 224 164,44	0,00	3 242 164,44
Lisäykset (+)	0,00	0,00	821 469,56	821 469,56
Vähennykset (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017(=)	18 000,00	3 224 164,44	821 469,56	4 063 634,00
Kertyneet poistot 1.1.2017 (-)	-7 207,40	-517 365,33	0,00	-524 572,73
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	-3 597,53	-1 130 031,37	0,00	-1 133 628,90
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017 (=)	-10 804,93	-1 647 396,70	0,00	-1 658 201,63
Arvonkorotukset (+)	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 (=)	7 195,07	1 576 767,74	821 469,56	2 405 432,37

	Aineelliset hyödykkeet							Yhteensä
	120 Maa- ja vesialueet	121 Rakennusmaa- ja vesialueet	122-124 Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2017 (+)	45 926,48	411 125,02	188 287 920,01	1 534 873,39	10 900,40	16 678,55	3 182 399,18	193 489 823,03
Lisäykset (+)	154,00	0,00	1 311 207,43	489 531,90	0,00	0,00	3 432 952,70	5 233 846,03
Vähennykset (-)	0,00	-8 073,02	-6 007 585,38	0,00	0,00	0,00	-1 014 730,46	-7 030 388,86
Hankintameno 31.12.2017 (=)	46 080,48	403 052,00	183 591 542,06	2 024 405,29	10 900,40	16 678,55	5 600 621,42	191 693 280,20
Kertyneet poistot 1.1.2017 (-)	0,00	0,00	-111 428 339,95	-574 145,89	-4 369,12	0,00	0,00	-112 006 854,96
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00	8 073,02	4 558 159,08	0,00	0,00	0,00	0,00	4 566 232,10
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	0,00	0,00	-5 994 822,77	-210 516,17	-2 177,09	0,00	0,00	-6 207 516,03
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00	-8 073,02	-1 947 090,69	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 955 163,71
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017 (=)	0,00	0,00	-114 812 094,33	-784 662,06	-6 546,21	0,00	0,00	-115 603 302,60
Arvonkorotukset (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 (=)	46 080,48	403 052,00	68 779 447,73	1 239 743,23	4 354,19	16 678,55	5 600 621,42	76 089 977,60

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		Yhteensä
	130 Käyttöomaisuus- arvopaperit		
Hankintameno 1.1.2017 (+)	5 188,71		5 188,71
Lisäykset (+)	465 000,00		465 000,00
Vähennykset (-)	-255 821,82		-255 821,82
Hankintameno 31.12.2017 (=)	214 366,89		214 366,89
Kertyneet poistot 1.1.2017 (-)	0,00		0,00
Vähennysten kertyneet poistot (+)	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot (-)	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot (-)	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017 (=)	0,00		0,00
Arvonkorotukset (+)	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017 (=)	214 366,89		214 366,89

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2017	2016	Muutos 2017-2016
Korot euromääräisistä saamisista	871 089,81	571 556,92	299 532,89
Osingot	0,00	40,00	-40,00
Muut rahoitustuotot	-87,46	-53,39	-34,07
Rahoitustuotot yhteensä	871 002,35	571 543,53	299 458,82
Rahoituskulut	2017	2016	Muutos 2017-2016
Korot euromääräisistä veloista	73 847,66	44 915,08	28 932,58
Muut rahoituskulut	0,00	4,03	-4,03
Rahoituskulut yhteensä	73 847,66	44 919,11	28 928,55
Netto	797 154,69	526 624,42	270 530,27

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole talousarviotaloudesta annettuja lainoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina-arvo	31.12.2017 Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	31.12.2016 Markkina-arvo	31.12.2016 Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	85 007		214 366,89			0,00		5 188,71
Hetli Oy	85 000		212 500,00	100,00		0,00		0,00
Oravais Central Antenni	2		100,91			0,00		100,91
Pohjanmaan Puhelinosuuskunta						0,00		2 882,82
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy						0,00		439,00
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	4		1 749,16			0,00		1 749,16
Toholammin Vesi Oy	1		16,82			0,00		16,82
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	0		0,00			0,00		0,00
...								
Osakkeet ja osuudet yhteensä	85 007		214 366,89			0,00		5 188,71

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 31.12.2016
Liikelaitos	0,00	0,00

- Peruspääoma	0,00	0,00
- Muu oma pääoma	0,00	0,00
...		
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00
...		
Yhteensä	0,00	0,00

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2017	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				396,00			396,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	396,00	0,00	0,00	396,00
31.12.2017	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	-66 360,13	-88 455,00	-250 000,00	-404 815,13
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat				-36 729,28			-36 729,28
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	-103 089,41	-88 455,00	-250 000,00	-441 544,41

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
Myönnetty takaukset ja takuut

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole valtiontakauksia eikä takuita.

Muut monivuotiset vastuut
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha-tarve 2020	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	20 498 901,44	23 923 015,16	21 371 906,38	19 094 103,75	44 021 204,69	108 410 229,98

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio-menot 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha-tarve 2020	Määräraha-tarve myöhemmin	Määräraha-tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut monivuotiset vastuut yhteensä	20 498 901,44	23 923 015,16	21 371 906,38	19 094 103,75	44 021 204,69	108 410 229,98
---	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	-----------------------

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole taseeseen sisältyvää rahastoituja varoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole liitteessä tarkoitettuja velkoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksella ei ole liitteessä tarkoitettuja velkoja.

ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot**Täydentävä tieto tilinpäätöslaskelmien ja liitteiden kokoamiseen**

KEHA-keskuksen talousyksikkö on laatinut keskitetysti liitteet 1, 12 ja 17.

KEHA-keskuksen talousyksikössä on laadittu talousarvion toteumalaskelma valtuuksien osalta.

Muiden laskelmien ja liitteiden tiedot on Palkeet koonnut kirjanpidosta kaikkien ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta yhdeksi asiakirjaksi.

Muihin lyhytaikaisiin saamisiin 13.421.611,06 euroa sisältyy 8.487.498,37 euroa oman tuotannon ja teknisen tuen projekteista aiheutuvia ELY-keskusten sisäisiä saamisia.

Rakennerahastomomentilla 32.50.64.09 ESR 2014-2020 oli käyttöä yhteensä 93.237.668,31 euroa, josta URasta maksettavia työvoimapolitiittisia tukia 10.743.844,55 euroa. Nämä toteuttajan käytöt ovat kirjanpidossa ilman valtuusvuotta, mutta ovat kuitenkin EURassa valtuuden käyttöä

Toimintamenoihin oli kirjattu tukikelvottomia menoja yhteensä 40.921 euroa.

KEHA-keskuksella on kirjanpidon ulkopuolella seurattavia takaisinperintäsaatavia, palkkaturvasaatavia ja vahingonkorvauksia:

Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut -momentilta maksettujen tukien/korvausten takaisinperintäsaatavia 213.940 euroa.

Valtion korvaukset kotouttamisesta, takaisinperintäsaatavia 2.108 euroa.

SYLVIA2-hanke: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) tuki toimintatukena kunnille, takaisinperintäsaatavia 20.466 euroa.

EAKR ja Kansalliset tuet (TUKI2000 -järjestelmä), vanha ohjelmakausi 2007-2013, takaisinperintäsaatavia 15.059.188 euroa.

Elinkeinotalouden edistäminen (EKTR), vanha ohjelmakausi, takaisinperintäsaatavia 860.366 euroa.

Pk-yritysten osaamisen kehittämispalvelujen saatavia, jotka poistettu tileistä, mutta jatketaan perintää (Siiri-järjestelmä) 16.381 euroa.

Palkkaturvasaatavia 297.617.479 euroa.

Vahingonkorvauksia 53.124 euroa.

Muutos palkkatuetun työn ja starttirahan rahoituksessa 1.1.2017. Työllisyysmäärärahat oli budjetoitu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentille 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2V)

ja työttömyysetuusmäärärahat sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momentille 33.20.50 (Valtionosuus ansiopäivärahasta, arviomääräraha), 33.20.51 (Valtionosuus peruspäivärahasta, arviomääräraha) ja

33.20.52 (Valtionosuus työmarkkinatuesta, arviomääräraha).

Momentti 35.10.20 muuttui I lisätalousarvioesityksessä kaksivuotisesta kolmivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Menomomenttien käyttö pääryhmyksestä poikkeavaan käyttötarkoitukseen

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö	41 Henkilöstökulut	11 356	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:			
Enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin Suomen Arktisen neuvoston puheenjohtajuutta tukevien valtion virastojen ja laitosten hankkeita varten.			
	Yhteensä	11 356	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
29.90.50 Rahapelitoiminnan voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	377	
Määrärahaa saa käyttää kokeilu-, kehittämis-, selvitys- ja ohjelmatoiminnan menoihin. Sekä määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	9 269	
	43 Palvelujen ostot	57	
	45 Muut kulut	182	
	93 Suoritetut alv-menot	115	
	Yhteensä	10 000	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
416.30.20.47 Kansallinen ruokaketjun kehittäminen	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	536	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	112 227	
Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	42 Vuokrat	254	
	43 Palvelujen ostot	701	
	45 Muut kulut	10 736	
	93 Suoritetut alv-menot	761	
	Yhteensä	125 215	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
416.30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	82-83 Siirtotalouden kulut	349 681	
Määrärahaa saa käyttää uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen soputumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen.			
	Yhteensä	349 681	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen sekä 415.30.40.31 ja 416.30.40.31	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	36 609	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää valtion työnä toteutettavista vesihuoltohankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	16 154	
	42 Vuokrat	1 019	
	43 Palvelujen ostot	540 460	
	45 Muut kulut	4 521	
	49 Sisäiset kulu	23 623	
	93 Suoritetut Alv-menot	95 152	
	Yhteensä	717 538	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.51 Kalatalouden edistäminen ja 416.30.40.51	40 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	14 100	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.	41 Henkilöstökulut	12 782	
	43 Palvelujen ostot	54 982	
	49 Sisäiset kulut	57 197	
	93 Suoritetut alv-menot	12 353	
	Yhteensä	151 414	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen sekä 415. ja 416.30.40.62			
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta sekä ammattikalastajille myönnettävistä saimaannorpan suojelusta aiheutuvien taloudellisten vahinkojen korvauksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle.	43 Palvelujen ostot	1632	
	49 Sisäiset kulut	11 317 588	
	93 Suoritetut alv-menot	392	
	Yhteensä	11 319 612	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.63 Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen sekä 416.31.30.63	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	1 849	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	43 Palvelujen ostot	550 113	
	61 Satunnaiset kulut	11 732	
	93 Suoritetut alv-menot	158 533	
	Yhteensä	722 227	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.64 Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen sekä 416.31.30.64	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	7 825	

Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	42 Vuokrat	38 298	
Määrärahaa saa käyttää saariston yhteysalusliikennepalveluihin ja niistä aiheutuviin kulutusmenoihin sekä selvityksiin ja tiedottamiseen.	43 Palvelujen ostot	11 100 253	
Määrärahaa saa käyttää myös saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen.	93 Suoritetut alv-menot	2 674 776	
	Yhteensä	13 821 152	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
31.30.66 Yhteysalusliikennepalvelujen ostosopimukset ja 416.31.30.66	43 Palvelujen ostot	3 371 252	
Määrärahaa saa käyttää yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin.	93 Suoritetut alv-menot	809 100	
	Yhteensä	4 180 352	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.20 Siviilipalvelus	82-83 Siirtotalouden kulut	2 003 030	
Määrärahasta maksetaan siviilipalvelusvelvollisten ylläpitokustannukset.	Yhteensä	2 003 030	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.01.29 TEM hallinnonalan arvonnäköveromenot	82-83 Siirtotalouden kulut	58 843	
Määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien alv-menojen maksamiseen. Menot kirjattu menonsiirtoina LKP-tilille, koska hankittu tavara tai palvelu on annettu menonsiirtoina.	Yhteensä	58 843	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.30.51 Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut ja 416.32.30.51	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	5 215	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	6 772 236	
Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.	42 Vuokrat	25 016	
Valtion virastoille ja laitoksille työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkakustannuksiin enintään 500 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momentilta 33.20.50, 33.20.51 ja 33.20.52.	43 Palvelujen ostot	5 087 490	
	45 Muut kulut	841 275	
	61 Satunnaiset kulut	99 831	
	93 Suoritetut alv-menot	796 736	
	Yhteensä	13 627 799	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.40.52 Palkkaturva	43 Palvelujen ostot	115 299	
Määrärahaa saa käyttää takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen ja palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin ja oikeudenkäyntikuluihin sekä konkurssikustannusten maksamiseen.			
Momentin määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenoihin.	Yhteensä	115 299	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.50.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	49 Sisäiset kulut	12 862 808	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös rahoitusosuuksien maksamiseen toiselle valtion virastolle. Määrärahaa saa käyttää ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen avun sekä ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EAKR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan ja ESR-osarahoittamien ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.			
	Yhteensä	12 862 808	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.50.65 Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	49 Sisäiset kulut	2 092 276	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös investoinneiksi katsottavista valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.			
	Yhteensä	2 092 276	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
32.70.30 Valtion korvaukset kotouttamisesta	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	2322	
	41 Henkilöstökulut	1 307 960	
	43 Palvelujen ostot	10 190	
	45 Muut kulut	389 275	
	61 Satunnasiet kulut	3 257	
	93 Suoritetut alv-menot	5 503	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus: Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.	Yhteensä	1 718 507	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.20.50 Valtionosuus ansiopäivärahasta	41 Henkilöstökulut	1 174 251	
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51	45 Muut kulut	785	
	Yhteensä	1 175 036	
Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.20.51 Valtionosuus peruspäivärahasta	41 Henkilöstökulut	159 537	
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51	Yhteensä	159 537	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
33.20.52 Valtionosuus työmarkkinatuesta	41 Henkilöstökulut	528 994	
Määrärahaa saa käyttää myös julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen. Katso momentti 32.30.51	45 Muut kulut	218	
	Yhteensä	529 212	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
416.35.10.20 Ympäristövahinkojen torjunta	82-83	186 674	
Konkurssimenettelyissä, valtion on varauduttava rahoittamaan ympäristövahinkojen estämistä.			
	Yhteensä	186 674	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen sekä 415. ja 416.35.10.61	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	2 363	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	41 Henkilöstökulut	119 209	
	42 Vuokrat	636	
Määrärahaa saa käyttää myös hankkeista aiheutuvien enintään 13 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen. Momentin määrärahasta rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on myös sovittava ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.	43 Palvelujen ostot	943 259	
	45 Muut kulut	9 151	
	49 Sisäiset kulut	4 642	
	51 Rahoitus kulut	7	
	93 Suoritetut alv-menot	214 962	
	Yhteensä	1 294 229	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot sekä 415. ja 416.35.10.63	10 Kansallisomaisuus	8 816 333	
Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	58 586	
Määrärahaa voi käyttää luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityisiksi suojelu-alueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkinnästä aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin.	42 Vuokrat	3 490	
Enintään 120.000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuus-ohjelman (METSO) mukaisten tarjousten käsittelyä.	43 Palvelujen ostot	413 631	
Koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvauksen maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen.	45 Muut kulut	65 951	
	51 Rahoituskulut	69 285	
	61 Satunnaiset kulut	735 471	
	93 Suoritetut alv-menot	18 879	
	Yhteensä	10 181 626	

Momentti	LKP-ryhmä	Euroa	Muu määre
415.35.10.64 EU:n ympäristörahaoston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin	40 Aineet, tarvikkeet, tavarat	532	

Talousarviossa päätetty käyttötarkoituksen laajennus:

Määrärahaa saa käyttää noin 60 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen projektitehtäviin.

41 Henkilöstökulut	89 839	
43 Palvelujen ostot	3 381	
45 Muut kulut	465	
93 Suoritetut alv-menot	662	
Yhteensä	94 879	

6 Allekirjoitus

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2018.

7 Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä ____/____ 2018

Tämä asiakirja KEHA/1083/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/1083/2018 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Salmenoja Mikko 28.02.2018 12:03

Hyväksyjä Knaapinen Petri 28.02.2018 12:45

Hyväksyjä Karvonen Marja 28.02.2018 15:51

Hyväksyjä Puolitaival Kimmo 28.02.2018 21:44

Hyväksyjä Vestala Leena 28.02.2018 13:49

Hyväksyjä Gunnar Leena 28.02.2018 13:07

Hyväksyjä Häkkinen Pekka 28.02.2018 15:32

Hyväksyjä Virranta Kari 28.02.2018 12:06

Hyväksyjä Östergård Anders 28.02.2018 17:01

Hyväksyjä Muilu Tommi 28.02.2018 13:54

Hyväksyjä Patrikainen Pasi 28.02.2018 11:58

Hyväksyjä Pehkonen Kari 28.02.2018 11:52

Hyväksyjä Räinen Matti 28.02.2018 12:06

Hyväksyjä Saarelainen Ritva 28.02.2018 12:55

Hyväksyjä Uusimäki Minna 28.02.2018 16:08

Hyväksyjä Ylinampa Jaakko 28.02.2018 18:11